

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก
(สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

The voluntourism development in Sanuk Group
(Sakon Nakhon-Nakhon-Phanom-Mukdahan)

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณี สวนเพลง

มีนาคม 2559

สัญญาเลขที่ RDG5750008

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก
(สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

The voluntourism development in Sanuk Group
(Sakon Nakhon-Nakhon-Phanom-Mukdahan)

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณี สวณเพลง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช-สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
บทสรุปผู้บริหาร	(2)
บทคัดย่อ	(20)
Abstract	(22)
สารบัญ	(26)
สารบัญตาราง	(28)
สารบัญภาพ	(30)
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของแผนงาน	9
กรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย	9
วิธีการดำเนินการวิจัย	11
ขอบเขตการวิจัย	18
พื้นที่วิจัย	18
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	19
นิยามศัพท์	20
แนวคิด ทฤษฎีและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 2 ข้อค้นพบของการวิจัย	57
ศึกษาอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)	57
ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร- นครพนม-มุกดาหาร)	72
การพัฒนาเว็บไซต์และฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่ม จังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)	119

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบ้ำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)	128
ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงบ้ำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)	154
แนวทางการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบ้ำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่ม จังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)	156
บทที่ 3 สรุปภาพรวมและข้อเสนอแนะ	186
สรุปภาพรวมการวิจัย	186
ข้อเสนอแนะ	212
การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์	213
บรรณานุกรม	215
ภาคผนวก ก แบบสรุป Output	217
ประวัติผู้วิจัย	221

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์ศักยภาพภายใน	13
1.2	ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์ศักยภาพภายนอก	14
1.3	ตัวอย่างการวิเคราะห์แบบ Matrix	14
1.4	ตัวอย่าง ตารางการวิเคราะห์ศักยภาพภายในและภายนอกแบบ Matrix	15
1.5	ระดับของการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	25
2.1	สรุปสถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนคร ปี 2556-2557	57
2.2	กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมทำระหว่างอยู่ในจังหวัดสกลนคร	60
2.3	แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว 10 อันดับแรก	60
2.4	สรุปสถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม ปี 2556-2557	61
2.5	สรุปสถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร ปี 2556-2557	63
2.6	สรุปกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก	81
2.7	สรุปกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก	94
2.8	สรุปกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านเกษตรและสิ่งแวดล้อม	104
2.9	สรุปกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน	115
2.10	ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง) และกำหนดค่าคะแนนน้ำหนักของการวิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)	132
2.11	ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน (จุดอ่อน) และกำหนดค่าคะแนนน้ำหนักของการวิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม- มุกดาหาร)	133
2.12	ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส) และกำหนดค่าคะแนนน้ำหนักของการวิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม- มุกดาหาร)	136

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
2.13	ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก (อุปสรรค) และกำหนดค่าคะแนนน้ำหนักของการวิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม- มุกดาหาร)	138
2.14	ความเป็นไปได้ของแนวทางทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)	155
2.15	รายละเอียดของการประชาสัมพันธ์กิจกรรมบ่าเพ็ญประโยชน์และช่องทางข้อมูลข่าวสาร	163

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism)	2
1.2	การเติบโตของกิจกรรม/โปรแกรมของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทยตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2546-2555	3
1.3	แผนที่ของกลุ่มจังหวัดสนุก	6
1.4	กรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย	10
1.5	การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์	22
1.6	ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์	26
1.7	ทัศนคติของชุมชนที่มีต่อนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์	27
1.8	แสดงอุปสงค์การท่องเที่ยวที่ช่วยพัฒนาท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวและการเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยว	36
1.9	แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดสกลนคร	42
1.10	แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม	44
1.11	แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร	45
2.1	สภาพอาคาร อุปกรณ์ สิ่งของภายในโรงเรียน	74
2.2	สอนหนังสือเด็ก และเด็กนักเรียนนั่งทานอาหาร	76
2.3	การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน	77
2.4	ตัวอย่างอาสาสมัครชาวต่างชาติที่มาสอนหนังสือให้กับเด็กๆ ในโรงเรียนประถม	78
2.5	ตัวอย่างอาสาสมัครชาวต่างชาติที่ชี้จักยานไปสอนหนังสือ	79
2.6	เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก	80
2.7	กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและงานดูแลเด็ก	91
2.8	โครงการอุปการะเด็ก	92
2.9	เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก	93
2.10	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	97
2.11	แปลงทดลองการเกษตร และการทดลองปลูกมะละกอ	98
2.12	ทดสอบสายพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมแก่พื้นที่ และชมพู	98
2.13	การเลี้ยงปลาบ่อและบ่อสาธิตการเลี้ยงปลาหมอเทศ	99

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
2.14	ศูนย์อนุรักษ์ผ้าไหมไทย	100
2.15	แปลงส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ บ้านบึงหล่ม จังหวัดนครพนม	101
2.16	เส้นทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านเกษตรและสิ่งแวดล้อมในกลุ่ม จังหวัดสวญ (สกลนคร-นครพนม- มุกดาหาร)	103
2.17	การต้อนรับนักท่องเที่ยวของชาวบ้านญ	106
2.18	บ้านญ	107
2.19	การต้อนรับนักท่องเที่ยวของชาวบ้านญ	108
2.20	ข้าวสาร และพืชผัก ต่างๆ	109
2.21	กิจกรรมต่างๆ ของชาวบ้านญ	109
2.22	ข้าวสาร และพืชผัก ต่างๆ	110
2.23	กิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านญ	110
2.24	ธรรมชาติ	110
2.25	วิถีชีวิตบ้านญ	111
2.26	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน	112
2.27	สื่อการสอนภาษาอังกฤษ	112
2.28	อาหารพื้นบ้าน	113
2.29	เส้นทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในกลุ่มจังหวัดสวญ (สกลนคร-นครพนม- มุกดาหาร)	114
2.30	หน้าหลักของเว็บไซต์	119
2.31	โครงสร้างของเว็บไซต์	120
2.32	เมนูหลักของเว็บไซต์	121
2.33	การค้นหาสถานที่ท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสวญ	122
2.34	การแชร์กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ไปยัง Social media	122
2.35	การใส่ความคิดเห็น เพื่อเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร	123
2.36	ข้อมูลในแต่ละจังหวัด	123
2.37	แสดงรายละเอียดเส้นทางท่องเที่ยว	124

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
2.38	แสดงแผนที่เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนและการให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดสสุก (สกลนคร-นครพนม- มุกดาหาร)	125
2.39	แสดงรายละเอียดของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนและการให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก	126
2.40	แสดงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	127
2.41	แสดงรายละเอียดของอุณหภูมิ ปฏิทิน การค้นหาคำที่เกี่ยวข้อง	127
2.42	แสดงผล TOWS Matrix	139
2.43	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสสุก ในรูปแบบ DEPP Model	141
2.44	การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม	144
2.45	กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและงานดูแลเด็ก	145
2.46	กิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ชุมชนต้องการ	147
2.47	นักศึกษา Gap Year	159
2.48	ตัวอย่างตราสินค้าด้านการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์	160
2.49	ตัวอย่างการแชร์ประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์	161
2.50	นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำ	162
2.51	โครงการครูอาสาพัฒนาภาษาอังกฤษให้ห้อง	164

บทที่ 1

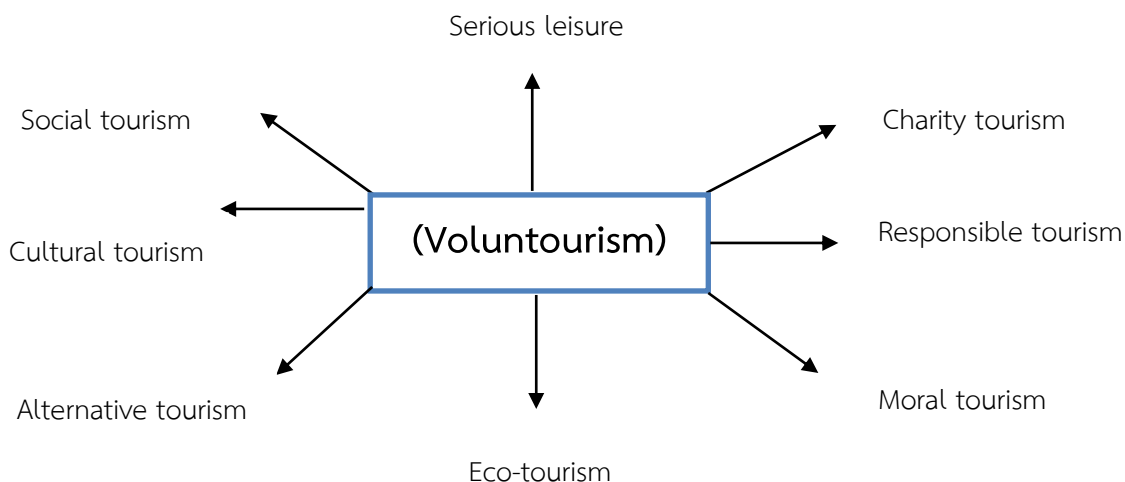
บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทิศทางของการท่องเที่ยวได้เริ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1980 ที่มีการนำเสนอทางเลือกใหม่ของการท่องเที่ยว (Alternative tourism) จะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกได้ตามความต้องการที่แท้จริง ไม่ว่าจะเป็นที่พัก การจัดการของบริษัทนำเที่ยว และกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการท่องเที่ยว ซึ่ง Butler (1992) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่กล่าวมานี้จะต้องสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกัน กิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยวที่เลือกการเดินทาง การท่องเที่ยวจะครอบคลุมลักษณะการท่องเที่ยวหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural tourism) การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษา (Educational) การท่องเที่ยวเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific) การท่องเที่ยวเพื่อการผจญภัย (Adventure) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เมื่อรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปทำให้บทบาทของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปตามด้วย นักท่องเที่ยวจะเปลี่ยนจาก “ผู้รับ” ไปเป็น “ผู้ให้” ทำให้เกิดมิติใหม่ของการท่องเที่ยวที่เรียกว่า “การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์” (Voluntourism) ที่มีลักษณะการผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวในรูปแบบความสนใจพิเศษกับกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่พื้นที่ท่องเที่ยวได้ไปเยี่ยมชมเยือน เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นต้น กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntary activities) เช่น การปลูกป่า การสอนภาษาอังกฤษ การสร้างโรงเรียน การทำเส้นทาง การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับชุมชน เป็นต้น ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จึงเป็นจุดกึ่งกลางระหว่างการท่องเที่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นการตอบสนองของนักท่องเที่ยวให้เปลี่ยนจากผู้รับมาเป็นผู้ให้แทน

จากภาพที่ 1.1 การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism) Callanan & Thomas (2005) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism) หมายถึงการท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative tourism) ที่เน้นไปเพื่อนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และช่วยพัฒนาชุมชนด้านการท่องเที่ยว เช่น สอนหนังสือ พัฒนาเด็กเยาวชน สร้างสาธารณูปโภค ซึ่งในขณะที่อยู่กับนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม ท้องถิ่น จากการใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนและได้เรียนรู้จากชาวบ้านที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น

การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism)

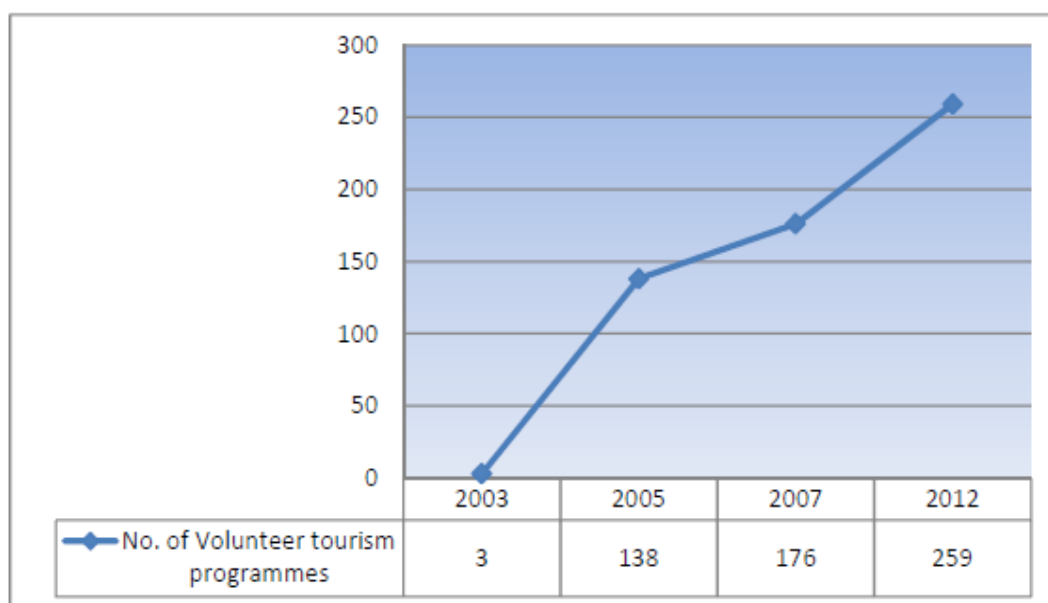
ภาพที่ 1.1 การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism)

ที่มา Callanan & Thomas (2005) p.185

สำหรับการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นไปในกลุ่มนักท่องเที่ยวเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพสูงที่สุด เพราะอยู่ในวัยที่แสวงหาประสบการณ์ กระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมเปิดรับสิ่งใหม่อยู่เสมอ รวมทั้งมีจิตสำนึกที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคม ชุมชน มีแนวคิดที่จะจัดให้มีค่ายอาสาสมัครเดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์และช่วยพัฒนาชุมชนด้านการท่องเที่ยว อาทิ การถ่ายทอดความรู้ด้านการเป็นวิทยากรนำชมพื้นที่ การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเป็นสินค้าที่ระลึก เป็นต้น ขณะเดียวกันกลุ่มอาสาสมัครดังกล่าว ก็จะได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของท้องถิ่น จากการได้ใช้ชีวิตอยู่ในชุมชน ได้ใกล้ชิดกับชาวบ้านที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ในปัจจุบันมีองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) รับชาวต่างชาติเข้ามาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ให้กับท้องถิ่น เมื่อเสร็จภารกิจการบำเพ็ญประโยชน์ อาสาสมัครเหล่านี้ก็จะเดินทางท่องเที่ยวเอง จึงเป็นลักษณะของ Volunteer + Self travel ไม่ใช่ Volunteer + Package tour และคำว่า Voluntourism ได้รับการเผยแพร่และความสนใจมากขึ้นหลังจากเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิ โดยในเดือนมกราคม พ.ศ. 2548 ได้มีการจัดตั้งศูนย์อาสาสมัคร The Tsunami Volunteer Centre ขึ้นที่เขาหลัก จังหวัดพังงา ซึ่งมีอาสาสมัครอายุระหว่าง 19-67 ปีจากทั่วโลก จำนวนกว่า 3,500 คน เข้ามาเพื่อช่วยเหลือสร้างบ้าน สอนภาษาอังกฤษ ต่อเรือ ในขณะที่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ มีการจัดตั้ง

The Phi Phi Dive Camp มีอาสาสมัครนานาชาติกว่า 4,000 คน เข้ามาเพื่อขนขยะและสิ่งปรักหักพังออกจากเกาะพีพี จำนวน 290 ตัน

ในปัจจุบันแนวโน้มของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็น “มิติใหม่ของการท่องเที่ยว” ซึ่งมีรูปแบบแตกต่างจากการท่องเที่ยวในรูปแบบเดิม ด้วยการเพิ่มมิติของการเรียนรู้ และมิติของการแบ่งปันเข้าไปในการท่องเที่ยว ซึ่งทำให้การเดินทางท่องเที่ยวลงตัวไปด้วยมิติทั้งของ “ผู้ให้” และ “ผู้รับ” โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมเดินทางนั้น จะได้มีโอกาสท่องเที่ยว สนุกสนาน และอิมเมจจากสิ่งของตนเองได้เดินทางท่องเที่ยวในครั้งนี้ จากการศึกษาเอกสารและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ พบว่า มีการเติบโตของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 จำนวนกิจกรรมมีกิจกรรม/โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพียงแค่ 3 กิจกรรม จนเพิ่มขึ้นเป็น 259 กิจกรรมในปี พ.ศ. 2555 (ดังภาพที่ 1.2)

ภาพที่ 1.2 การเติบโตของกิจกรรม/โปรแกรมของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2546-2555

ที่มา Callanan & Thomas (2005); Tomazos & Bulter (2009); GoAbroad.com (2012)

นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐได้มีการสนับสนุนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มากขึ้น ตัวอย่างเช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ตั้งเป้าหมายของการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในระยะแรกได้ตั้งเป้าหมายไปยังกลุ่มนิสิตนักศึกษา และอาจจะขยายผลไปยังกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในระยะถัดไป ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้นิสิต

นักศึกษาเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในขณะที่เดียวกันก็ได้มีโอกาสเรียนรู้ในสิ่งที่แตกต่างออกไป อาทิ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ที่สำคัญ คือ ความแตกต่างในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นการเปิดโลกทัศน์ของนิสิตนักศึกษาจากการท่องเที่ยว และสุดท้าย คือ นิสิตนักศึกษาเหล่านั้นได้แบ่งปันความรู้ ความสามารถ ความคิด รวมไปถึงหยาดเหงื่อและแรงกายของตนเองในการสร้างสรรค์ประโยชน์ และสิ่งดีงามให้แก่ชุมชนด้วย ในที่นี้เป็นการเสริมสร้างศักยภาพทางด้านตลาดของชุมชน ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นความสมบูรณ์แบบของการเดินทางท่องเที่ยว (ผู้จัดการออนไลน์, 2552)

อีกทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เตรียมวางกลยุทธ์บุกเบิกตลาดต่างประเทศ กลุ่มเทรนด์ใหม่การท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism) กำลังมาแรง เพราะตามผลวิจัยตลาดและพฤติกรรมการเดินทางของเยาวชนรุ่นใหม่ในอนาคตอีก 5 ปีข้างหน้าใน 6 ประเทศ อังกฤษ ออสเตรเลีย อเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย มีนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเพื่อการบำเพ็ญประโยชน์อยู่มากถึง 70 ล้านคน/ปี แนวโน้มจะขยายตัวอยู่ในภาคพื้นอเมริกาและยุโรปไปจนถึงปี 2559 เป็นนักท่องเที่ยวเยาวชนที่มีงบประมาณเดินทางไปทัศนศึกษาพร้อมกับทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคมในประเทศที่เดินทางไปเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ในเมืองไทยมีกรณีศึกษาจากบริษัทนำเที่ยว Track of the Tiger จ.เชียงใหม่ เก็บรวบรวมสถิติเมื่อปี 2549 จากทัวร์เยาวชนนานาชาติ 7 ประเทศ มุ่งเดินทางเข้ามาในลักษณะท่องเที่ยวเชิงการศึกษาและบำเพ็ญประโยชน์ (Educational tourism & Voluntourism) ใช้จ่ายเงินประมาณ 50 เหรียญสหรัฐ/คน/วัน (ประมาณ 2,000 บาท) และพำนักอยู่แต่ละครั้ง 1-2 สัปดาห์/คน ประเมินอัตราการเติบโตเฉลี่ยสูงถึงปีละ 25-30% ททท. จึงเร่งวางยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวทัวร์บำเพ็ญประโยชน์ไว้ในแผนการท่องเที่ยว 5 ปี ระหว่าง 2550-2554 เพื่อเตรียมการลงทุนส่งเสริมตลาดและการขายอย่างจริงจังเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดนี้ให้ได้มากที่สุด ระหว่างนี้แต่ละปีไทยก็มีสัดส่วนตลาดเยาวชนไม่ต่ำกว่า 25% ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด อีกทั้งยังมีช่องว่างให้ขยายฐานได้อีกเป็นจำนวนมาก หากผนวกขายโปรแกรมดังกล่าวเข้าไปในแต่ละภาค (ประชาชาติธุรกิจ, ออนไลน์, 2550)

กาญจนา สมมิตรและคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน” ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนมีแนวโน้มที่ดี โดยพบผู้จัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด คือ 34 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมาอยู่ในจังหวัดเชียงราย 7 องค์กร และจังหวัดแม่ฮ่องสอน 6 องค์กร โดยสามารถแบ่งกลุ่มผู้จัดการกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ออกเป็น 5 กลุ่มตามบทบาทในการเป็นผู้จัดการกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ต่างกัน แนวโน้มทางการตลาดพบว่าในกลุ่มที่ 1 (กลุ่มผู้จัดโปรแกรม) กลุ่มที่ 2 (กลุ่มผู้จัดโปรแกรมและเจ้าของกิจกรรม) และกลุ่มที่ 3 (แหล่งกิจกรรม) ส่วนใหญ่แล้วมีแนวโน้มเติบโตสูง ทั้งนี้แต่ละกลุ่มต่างมีจุดแข็งจุดอ่อนแตกต่างกันไปตามลักษณะการดำเนินงานของกลุ่ม ประสบการณ์การทำงาน

ด้านอาสาสมัคร การมีเครือข่ายการทำงานร่วมกับชุมชนและการมีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ ถือเป็นจุดแข็งที่สำคัญ ส่วนจุดอ่อนที่ควรพัฒนาคือ ความสามารถด้านการบริหารจัดการอย่างมีระบบ และภาษาของผู้ให้บริการ ส่วนด้านการสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่าส่วนใหญ่จะสร้างผลกระทบในเชิงบวก กิจกรรมที่ผู้จัดกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์จัดมีหลากหลายแต่ที่นิยมจัดมากที่สุด คือ กิจกรรมประชาสัมพันธ์ 42 กิจกรรม รองลงมาคือ การสอน 39 กิจกรรม การพัฒนาธุรกิจ 26 กิจกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม 22 กิจกรรม และการก่อสร้าง 23 กิจกรรม เป็นต้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาจากประเทศในเอเชีย รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวจากอเมริกา โดยการสัมภาษณ์จากผู้จัดกิจกรรมจะเป็นนักท่องเที่ยวอยู่ในกลุ่มของนักเรียน นักศึกษา ในช่วงอายุ 11-21 ปี มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์พบในช่วงอายุ 16-25 ปี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีสัญชาติอเมริกัน นักท่องเที่ยวได้รับข่าวสารจากโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ส่วนใหญ่เลือกทำเป็นกิจกรรมการสอน ร้อยละ 24.5 รองลงมาคือ กิจกรรมก่อสร้าง ร้อยละ 20 และกิจกรรมกลุ่มประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 13.75 เป็นต้น สถานการณ์ด้านการตลาดและการแข่งขันพบว่า ถึงแม้จะมีการแข่งขันค่อนข้างรุนแรงของบริษัทแม่ และเอเยนต์ในตลาดต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา แต่แนวโน้มยังมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันการแข่งขันภายในประเทศ โดยเฉพาะในภาคเหนือตอนบนยังถือว่ามีน้อย

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 หรือกลุ่มจังหวัดสนุก ประกอบด้วยจังหวัด สกลนคร นครพนม มุกดาหารและกาฬสินธุ์ (Sanuk) ครอบคลุมพื้นที่รวม 26,405.01 ตร.กม. (15.63 %ของภาค 5.15%ของประเทศ) มี ประชากรรวมทั้งสิ้น 3,160,134 คน GPP ของกลุ่มจังหวัด 74,289 ล้านบาท (12.5% ของภาค 1.36% ของประเทศ) รายได้เฉลี่ยต่อหัว 26,261 บาท (ต่ำกว่าของภาค 1,490 บาท น้อยกว่าของประเทศ 3 เท่า) (กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัดสกลนคร, ออนไลน์)

ภาพที่ 1.3 แผนที่ของกลุ่มจังหวัดสนุก

ในการรวมตัวของกลุ่มสนุก เพื่อร่วมกันสร้างศักยภาพการท่องเที่ยวให้กับกลุ่มและภูมิภาค และเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยมีนโยบายการดำเนินการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ภายใต้บริบทของชุมชนและพื้นที่ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสำคัญ กลุ่มสนุกทั้ง 4 จังหวัดนี้มีข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์เนื่องจากมีพื้นที่ตั้งอยู่ศูนย์กลางอินโดจีน มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเป็นแหล่งผลิตอุตสาหกรรมเกษตรและประมงน้ำจืด จึงกำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สะพานการค้าและการท่องเที่ยวอินโดจีน ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาจึงมุ่งสู่ชายแดน โดยการพัฒนา ด้านการค้า และผลักดันการท่องเที่ยว (สุวิทย์ สุทธิจิระพันธ์, 2557, หน้า 15)

ยุทธศาสตร์ทางด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดสนุก โดยกำหนดให้จังหวัดสกลนครเป็น ศูนย์กลางการบริหารกลุ่มจังหวัด กำหนดวิสัยทัศน์ในปี 2558-2561 คือ “เกษตรกรรมนำการพัฒนา เส้นทางการค้าการท่องเที่ยว สู่ประเทศเพื่อนบ้านและจีนตอนใต้” ศักยภาพการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด (Positioning) คือ “เกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร/ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ธรรมชาติ และ วัฒนธรรม/การค้าชายแดนและการลงทุน โดยมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวมีเป้าประสงค์ที่

สำคัญ คือ 1) การพัฒนาเส้นทางคมนาคมเพื่อรองรับการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 2) การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมแหล่งเรียนรู้ ศิลปะ และวัฒนธรรมร่วมกันของกลุ่มจังหวัด และประเทศเพื่อนบ้าน 3) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและส่งเสริมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ 4) การสร้างความตระหนัก และสร้างความปลอดภัย บรรเทาสาธารณภัยด้านการท่องเที่ยว 5) การรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวธรรมชาติอย่างยั่งยืน 6) การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยว 7) การส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยว และ 8) การพัฒนาการตลาดและกลุ่มเป้าหมายเชิงรุก โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมด้านบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ส่งเสริมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 แผน 4 ปี (พ.ศ. 2558-2561)

กลุ่มจังหวัดสนุก มีแหล่งท่องเที่ยวและเทศกาลงานประเพณีที่หลากหลาย สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับกลุ่มจังหวัดสนุก รวมทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ในอนาคต ซึ่งทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ร่วมกับกลุ่มจังหวัดสนุกจัด “ปีการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดสนุก” ขึ้นตั้งแต่ 14 กันยายน 2555 ถึง 14 กันยายน 2557 ภายใต้คำขวัญที่ว่า “สู่อารยธรรม 3 แผ่นดินถิ่นนาคา” ซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัด **สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร** มีการจัดกิจกรรมต่อเนื่องตลอดทั้งปี แต่ปัญหาที่พบคือจำนวนนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุกในปี พ.ศ. 2554 จำนวน 2,488,568 คน สร้างรายได้รวมสาขาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดมีมูลค่าเท่ากับ 3,321 ล้านบาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาตรฐานซึ่งอยู่ที่ระดับ 4,360 ล้านบาท การขยายตัวของภาคการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดมีค่าเท่ากับร้อยละ 21.7 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาตรฐานซึ่งอยู่ที่ระดับร้อยละ 26.6 (แผน 4 ปี กลุ่มจังหวัด) ทั้งที่ศักยภาพทางการท่องเที่ยวมีอยู่ค่อนข้างสูง มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่นในระดับประเทศ และนานาชาติ มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ธรรมชาติ และวัฒนธรรม และเทศกาลงานประเพณีที่สำคัญได้แก่ วัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร (จังหวัดสกลนคร) วัดพระธาตุพนมวรวิหาร (จังหวัดนครพนม) หอแก้วเฉลิมพระเกียรติ (จังหวัดมุกดาหาร) ตลาดอินโดจีนมุกดาหาร ตลาดอินโดจีนนครพนม อุทยานแห่งชาติภูพาน (จังหวัดสกลนคร) อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ (จังหวัดมุกดาหาร) งานประเพณีออกพรรษาแห่งปราสาทผึ้งและแข่งเรือยาวชิงถ้วยพระราชทาน (จังหวัดสกลนคร) งานประเพณีไหลเรือไฟออกพรรษา (จังหวัดนครพนม) งานนมัสการองค์พระธาตุพนม ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 (จังหวัดนครพนม) งานแข่งเรือออกพรรษา ไทย - ลาว (จังหวัดมุกดาหาร) รวมทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งสร้างรายได้ประกอบไปด้วย ทะเลสาบหนองหาร อุทยานบัวเฉลิมพระเกียรติ งานเทศกาลแห่ดาว งานตรุษจีน

สี่แผ่นดินสี่วัฒนธรรม อุทยานแห่งชาติภูผายล (สกลนคร) อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว (นครพนม)
อุทยานแห่งชาติภูสิงกา (นครพนม)

จะเห็นได้ว่า แนวโน้มของอุปสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ในประเทศไทย มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น หากแต่อุปทานหรือการจัดการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ยังไม่ค่อยสอดคล้องกับความต้องการจึงทำให้เกิดปัญหา ซึ่งปัญหาของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อบ่าเพื่อประโยชน์ คือ การจัดการด้านผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ซึ่งจำเป็นต้องสัมพันธ์กับหน่วยงานทั้งของภาครัฐหรือเอกชนมากมายในการเลือกกิจกรรมบ่าเพื่อประโยชน์ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ประกอบกับการท่องเที่ยวรูปแบบนี้เป็นที่สนใจมากขึ้นเรื่อยๆ ของนักท่องเที่ยว แต่ยังไม่มีการศึกษาอุปสงค์และอุปทาน ตลอดจนไปจนถึงเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อบ่าเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุกเป็นรูปธรรม มีเพียงการจัดกิจกรรมของ ททท. ได้จัดโครงการการท่องเที่ยวเพื่อบ่าเพื่อประโยชน์ในระยะเริ่มต้น ททท. ได้คัดเลือกชุมชนนำร่องเข้าร่วมโครงการ เช่น ชุมชนบ้านถ้ำเต่า ตำบลสามัคคีพัฒนา อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร เป็นแหล่งปลูกต้นครามและผลิตน้ำครามมากที่สุดในประเทศ อีกทั้งยังมีโครงการที่จะจัดเทศกาลตีครามขึ้นในปีนี้เป็นปีแรก สำหรับประเด็นที่ชาวชุมชนบ้านถ้ำเต่าต้องการให้นักศึกษาช่วยพัฒนาหรืออาสาสมัครก็คือ การปรับปรุงที่ทำการกลุ่มเพื่อต้อนรับผู้มาเยือน การออกแบบลายผ้าและบรรจุภัณฑ์ การตกแต่งตู้แสดงสินค้า การเตรียมงานและการจัดเทศกาลตีคราม เป็นต้น (OKNation, ออนไลน์)

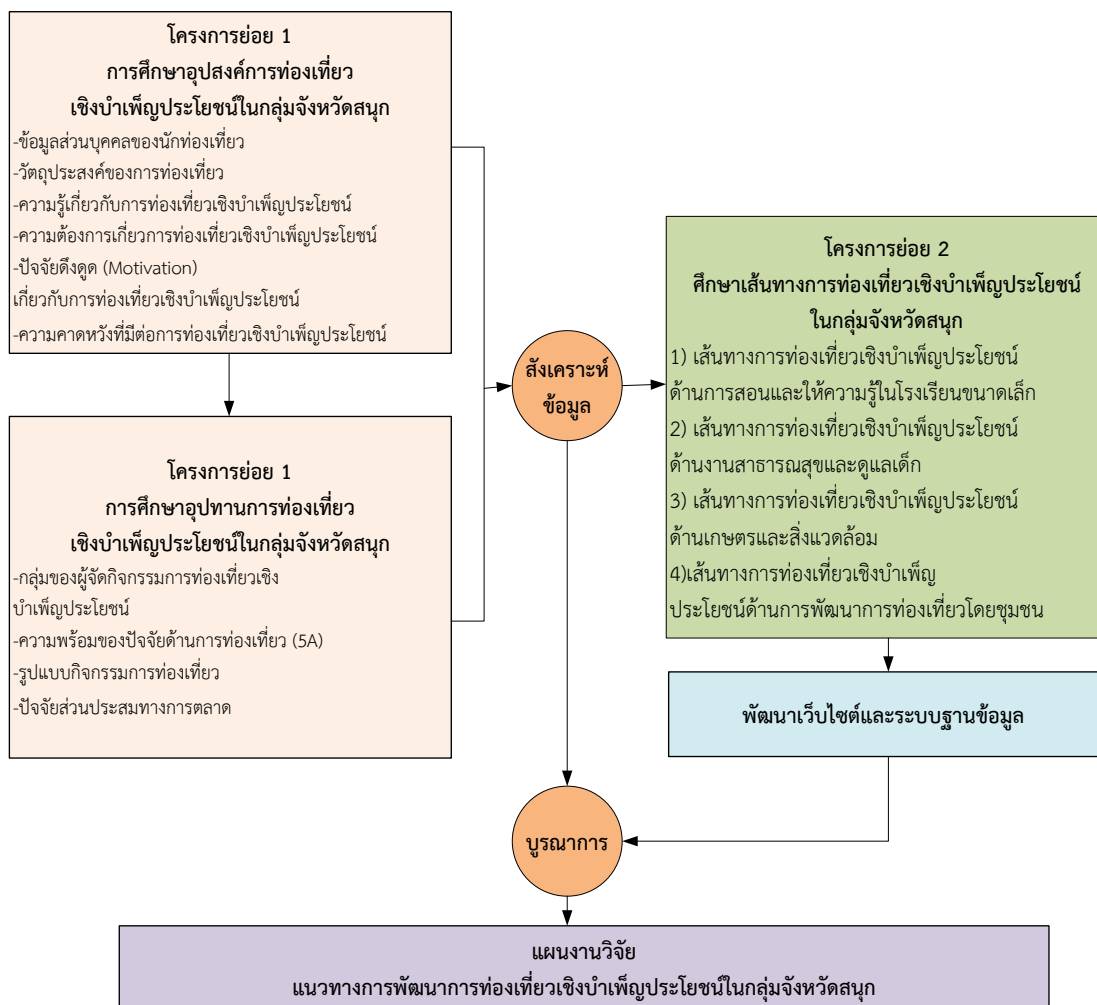
การท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์จึงกลายเป็นรูปแบบหนึ่งที่สามารถดึงดูดจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเพื่อเข้ามาร่วมกันทำกิจกรรมเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ ซึ่งมีผลทำให้เกิดเพิ่มรายได้และการจ้างงานภายในสาขาการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสาขาอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการเพิ่มรายได้กลุ่มจังหวัดสนุก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก **โดยเลือกพื้นที่ที่จะศึกษา 3 จังหวัด คือ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร** เนื่องจากเป็นพื้นที่มีศักยภาพทางด้าน **การท่องเที่ยวมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่นในระดับประเทศและนานาชาติ มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ธรรมชาติและวัฒนธรรม และเทศกาลงานประเพณีที่สำคัญต่างๆ อีกทั้งยังเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมต่อไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้อีกด้วย** ทั้งนี้ผลลัพธ์จากการวิจัยโครงการนี้จะสามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาการสร้างรายได้สาขาการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุกที่มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานได้ และเป็นการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศเพิ่มขึ้นโดยเน้นการพัฒนากิจกรรมที่สร้างมูลค่าและคุณค่า และสร้างได้และกระจายรายได้โดยคำนึงถึงความสมดุลและยั่งยืนอันจะนำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของแผนงาน

1. ศึกษาอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
2. ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
3. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

กรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย

การวิจัยแผนงานนี้เป็นการวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ที่มีการเก็บข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีการพัฒนาระบบสารสนเทศโดยใช้วงจรการพัฒนากระบวน (System Development Life Cycle: SDLC) (ดังภาพที่ 1.4)

ภาพที่ 1.4 กรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย

จากภาพที่ 1.4 กรอบแนวคิดของแผนการวิจัยประกอบด้วย

โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การศึกษาอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ซึ่งเป็นการวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ที่มีการเก็บข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

- การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) มีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกตจากนักท่องเที่ยวชาวไทย 400 คน และชาวต่างประเทศ 400 คน ในพื้นที่การวิจัย

- การศึกษาอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบที่ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก

โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) การวิจัยโครงการนี้เป็นการวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ที่มีการเก็บข้อมูลจากการการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยเน้น การลงพื้นที่สำรวจเส้นทางการท่องเที่ยว และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยการสัมภาษณ์ ผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก

แผนงานวิจัย “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร- นครพนม-มุกดาหาร) เป็นการวิจัยเชิงบูรณาการ (Integrated research) โดยการสังเคราะห์ องค์ความรู้ของอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร- นครพนม-มุกดาหาร) (จากโครงการย่อยที่ 1) และการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว เชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) (จากโครงการย่อยที่ 2) เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก รวมถึงจัดทำ เว็บไซต์และระบบฐานข้อมูลของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และจัดการแสดงผลการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. สังเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัยจากโครงการวิจัยย่อย

โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การศึกษาอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญ ประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ซึ่งเป็นการวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ที่มีการเก็บข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

- การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร- นครพนม-มุกดาหาร) มีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต จาก นักท่องเที่ยวชาวไทย 400 คน และชาวต่างประเทศ 400 คน ในพื้นที่การวิจัย

- การศึกษาอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ให้บริการ การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก

โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่ม จังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) การวิจัยโครงการนี้เป็นการวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ที่มีการเก็บข้อมูลจากการการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดย เน้นการลงพื้นที่สำรวจเส้นทางการท่องเที่ยว และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action

Research: PAR) โดยการสัมภาษณ์ผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก

แผนงานวิจัย "การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร)" เป็นการวิจัยเชิงบูรณาการ (Integrated research) โดยการสังเคราะห์องค์ความรู้ของอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) (จากโครงการย่อยที่ 1) และการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) (จากโครงการย่อยที่ 2) เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

2. จัดทำแนวทาง "การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)"

การจัดทำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) มีการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ การศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และการศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม

2.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การจัดทำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) มีขั้นตอนการจัดทำแนวทางโดยดำเนินการแบ่งขั้นตอนออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูล

จากการทบทวนวรรณกรรม และเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากแผนยุทธศาสตร์ของของประเทศ เอกสาร ผลงานวิจัย วารสาร วิชาการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และโดยการสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก โดยศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการศึกษาวรรณกรรม การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง และการสนทนากลุ่ม แล้วมาสรุปประเด็นเพื่อวิเคราะห์ถึงโอกาส และภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด

อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการพัฒนาด้านต่างๆ รวมทั้งการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายในของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

2) ดำเนินการโดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เป็นเครื่องมือ โดยมีหลักการ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ศักยภาพภายใน

1) การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength แทน S) เป็นการพิจารณาปัจจัยภายในว่า มีส่วนดี ความเข้มแข็ง ความสามารถ ศักยภาพ ส่วนที่ส่งเสริมความสำเร็จ ซึ่งจะพิจารณาในด้านต่างๆ

2) การวิเคราะห์จุดอ่อน (Weakness แทน W) เป็นการพิจารณาปัจจัยภายในว่ามีส่วนเสีย ความอ่อนแอ ข้อจำกัด ความไม่พร้อม ซึ่งจะพิจารณาในด้านต่างๆ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์จุดแข็ง

ตารางที่ 1.1 ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์ศักยภาพภายใน

ประเด็นการวิเคราะห์					
จุดแข็ง	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน ที่ให้	จุดอ่อน	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน ที่ให้
1.			1.		
2.			2.		
3.			3.		
4.			4.		
รวม	1.00		รวม	1.00	

2.2 วิเคราะห์ศักยภาพภายนอก

1) วิเคราะห์โอกาส (Opportunity แทน O) เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอก ว่ามีสภาพเป็นเช่นไร เหตุการณ์ของโลกและของประเทศที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อพัฒนา จังหวัดอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงใดที่เป็นประโยชน์ หรือเป็นโอกาสอันดีต่อจังหวัด โดยจะต้องพิจารณาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง เทคโนโลยี เป็นต้น

2) การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัด (Threat แทน T) เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรคหรือสภาวะคุกคาม ก่อให้เกิดผลเสียหรือเป็นข้อจำกัดต่อจังหวัด โดยจะต้องพิจารณาทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง เทคโนโลยี เช่นเดียวกับการวิเคราะห์โอกาส

ตารางที่ 1.2 ตัวอย่างตารางการวิเคราะห์ศักยภาพภายนอก

ประเด็นการวิเคราะห์					
โอกาส	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน ที่ให้	อุปสรรค	น้ำหนัก คะแนน	คะแนน ที่ให้
1.			1.		
2.			2.		
3.			3.		
4.			4.		
รวม	1.00		รวม	1.00	

จากนั้นทำ Matrix เพื่อวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดเพื่อหาจุดตัดของสถานการณ์ ในการเตรียมจัดทำร่างยุทธศาสตร์ต่อไป

ตารางที่ 1.3 ตัวอย่างการวิเคราะห์แบบ Matrix

	โอกาส O	โอกาส O	
จุดแข็ง S	SO	OW	จุดอ่อน W
จุดแข็ง S	ST	WT	จุดอ่อน W
	อุปสรรค T	อุปสรรค T	

ตารางที่ 1.4 ตัวอย่าง ตารางการวิเคราะห์ศักยภาพภายในและภายนอกแบบ Matrix

มีโอกาสดูจุดแข็ง	มีโอกาสดูจุดอ่อน
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.
มีจุดแข็งแต่มีอุปสรรค	มีจุดอ่อนและมีอุปสรรค
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

โอกาส/จุดแข็ง หมายถึง หน่วยงานมีปัจจัยภายนอกและภายในดี หรือปัจจัยภายนอก และภายในเป็นเชิงบวกทั้งหมด หรือภายนอกเอื้อและภายในเด่น ในกรณีนี้ยุทธศาสตร์ที่จะกำหนดขึ้นเรียกว่า ยุทธศาสตร์เชิงรุก (Aggressive strategies) หรือสถานการณ์ดาวรุ่ง

จุดแข็ง/อุปสรรค หมายถึง หน่วยงานที่มีปัจจัยภายในดีแต่มีปัจจัยภายนอกไม่ดีหรือ ปัจจัยภายในเชิงบวก แต่มีปัจจัยภายนอกเป็นเชิงลบ หรือภายในเด่นแต่ภายนอกจุด ในกรณีนี้ ยุทธศาสตร์ที่จะกำหนดขึ้นเรียกว่า ยุทธศาสตร์การรักษาเสถียรภาพ (Stability strategies) หรือสถานการณ์แม่วัวให้นม คือ การใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของหน่วยงานให้เป็นประโยชน์

จุดอ่อน/โอกาส หมายถึง หน่วยงานมีปัจจัยภายในไม่ดีแต่มีปัจจัยภายนอกดี หรือปัจจัยภายในเป็นเชิงลบแต่ปัจจัยภายนอกเป็นเชิงบวก หรือภายในด้อยแต่ภายนอกเอื้อ ในกรณีนี้ ยุทธศาสตร์ที่จะกำหนดขึ้นเรียกว่า ยุทธศาสตร์พลิกฟื้น (Turn around strategies) หรือสถานการณ์ที่ยังมีคำถามหรือข้อสงสัยอยู่

อุปสรรค/จุดอ่อน หมายถึง หน่วยงานมีปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในไม่ดีหรือปัจจัยภายนอกและภายในเป็นเชิงลบทั้งหมด หรือภายนอกจุดและภายในด้อย ในกรณีนี้ยุทธศาสตร์จะกำหนดขึ้นเรียกว่ายุทธศาสตร์การตัดทอน (Retrenchment strategies) หรือ สถานการณ์สุนัขจนตรอก

การจัดทำวิสัยทัศน์ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ในการพัฒนา โดยการจัดกลุ่มประชุมสัมมนา เชิงปฏิบัติการ (Work shop) ระดมความคิดเห็นให้เกิดฉันทามติร่วมกัน โดยใช้

กลุ่มประชากรชุดเดิมดำเนินการต่อเนื่องจากขั้นที่ 2 หลังจากการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง (SWOT Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำร่างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

โดยประกอบด้วย แนวทาง เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ ในด้านต่างๆ

แนวทาง (Guideline) เป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ หรือเส้นทางของการปฏิบัติอย่างชัดเจน รวมทั้งมองเห็นหน่วยงานหรือเจ้าภาพ รวมทั้งแหล่ง งบประมาณ ที่มาสนับสนุน

เป้าประสงค์ หรือเป้าหมาย (Goals) เป็นการกำหนดเป้าหมายของผลลัพธ์ที่ต้องการในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นว่าแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้นั้น ต้องการผลลัพธ์ อะไรเป้าหมายจึงเป็นตัวบ่งบอกผลสัมฤทธิ์หรือความต้องการของประเด็นยุทธศาสตร์ที่เป็นรูปธรรม และวัดผลได้

กลยุทธ์ (Strategies) เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าประสงค์ (Goals) ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งนี้ในการกำหนดกลยุทธ์ในแต่ละประเด็น ยุทธศาสตร์หรือเป้าประสงค์นั้นสามารถกำหนดได้หลายกลยุทธ์ ซึ่งหากมองให้ลึกซึ้งแล้ว การกำหนดกลยุทธ์ ก็คือการกำหนดกระบวนการ (Process) สู่การปฏิบัติ (Implementation) ที่ต้องทำให้บรรลุตามเป้าประสงค์และประเด็นยุทธศาสตร์

ขั้นตอนที่ 4 ทำการทดสอบแนวโน้มความเป็นไปได้ของแนวทาง

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแนวโน้มความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

คือ แบบประเมิน “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)”

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจากแบบประเมิน มีการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้สถิติเบื้องต้น คือ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ได้แก่ ฐานนิยม (Mode) มัชยฐาน (Median) ค่าเฉลี่ย (Mean) และการวัดการกระจายของข้อมูล คือ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) สูตรการคำนวณ ของ Glass and Stanly ดังนี้

ค่ามัธยฐาน

ค่ามัธยฐาน (Medium) หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ตรงกลางของข้อมูลทั้งหมดเมื่อได้จัดเรียงลำดับแล้วแต่ละข้อความใช้สูตรดังนี้

$$\text{Mdn} = L + I \left[\frac{\frac{N - F_1}{2}}{F_2} \right]$$

Mdn แทน ค่ามัธยฐานของข้อมูล

L แทน ขีดจำกัดกลางที่แท้จริงของช่วงมัธยฐานตกอยู่

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

I แทน ค่าอันตรภาคชั้น

F_1 แทน ความถี่สะสมของความถี่ของทุกอันตรภาคชั้นที่เป็นช่วงคะแนนต่ำกว่าในอันตรภาคชั้นที่มัธยฐานตกอยู่

F_2 แทน ความถี่ของอันตรภาคชั้นที่มัธยฐานตกอยู่

ค่ามัธยฐานของความคิดเห็นต่อแนวโน้มอนาคตภาพของผู้เชี่ยวชาญ แปลความหมายตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้คือ

1. ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด
2. ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 1.50 -2.49 หมายถึง แนวโน้มความเป็นไปได้ น้อย
3. ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 2.50 - 3.49 หมายถึง แนวโน้มความเป็นไปได้ปานกลาง
4. ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 3.50-4.49 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีความเป็นไปได้มาก
5. ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 4.50 - 5.00 หมายถึง แนวโน้มนั้นมีความเป็นไปได้มากที่สุด

พิสัยควอไทล์

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) คือ ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 ของแต่ละข้อความ

คำนวณหาค่าความแตกต่างของควอไทล์ที่ 1 และควอไทล์ที่ 3 ถ้าพิสัยควอไทล์ที่คำนวณ ได้มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ

แนวโน้มนั้นสอดคล้องกัน (Consensus) ถ้าพิสัยควอไทล์ของแนวโน้มใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวโน้มนั้นไม่สอดคล้องกัน

คำร้อยละ

ร้อยละของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวโน้มแนวทางภาพบวกและภาพลบ แปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวนร้อยละ 80 ขึ้นไป เห็นว่าสอดคล้องกันว่าเป็นภาพบวก แสดงว่า แนวโน้มนั้นเป็นแนวทางทางบวก

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ร้อยละ 80 ขึ้นไป เห็นว่าสอดคล้องกันว่าเป็นภาพลบ แสดงว่า แนวโน้มนั้นเป็นแนวทางทางลบ

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวนน้อยกว่า ร้อยละ 80 ขึ้นไป เห็นว่าสอดคล้องกันว่าเป็นภาพบวกหรือ ภาพลบ แสดงว่าแนวโน้มที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นนั้นไม่สอดคล้องกัน และไม่สามารถสรุปได้ว่าเป็นแนวทาง

ขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เป็นการวิจัยเชิงบูรณาการ (Integrated research) โดยการสังเคราะห์องค์ความรู้ของอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) (จากโครงการย่อยที่ 1) และการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) (จากโครงการย่อยที่ 2)

1.2 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการวิจัย 1 ปี

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

สถานที่เก็บข้อมูล คือ จังหวัด สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร

พื้นที่วิจัย

กลุ่มจังหวัดสนุก ประกอบด้วย สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนารูปแบบและกิจกรรมทางเลือกใหม่เพื่อก่อให้เกิดการสร้างกระแสและกระตุ้นตลาดของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ให้เป็นที่รู้จักและแพร่หลายมากขึ้น

2) ผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ได้แก่ บริษัทนำเที่ยว องค์กรพัฒนาเอกชน การท่องเที่ยวโดยชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

3) ชุมชน สังคม และท้องถิ่น สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในภูมิภาคหรือจังหวัดอื่นๆ ได้ก่อให้เกิดการอนุรักษ์และความภาคภูมิใจในความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน ร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง

4) นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ได้ ทำให้เป็นแหล่งที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีข้อมูลให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

2. ด้านวิชาการ

1) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

2) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

3) นักศึกษา นักวิจัย และนักวิชาการได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อใช้ในการศึกษา ตลอดจนสามารถวิจัยต่อยอดองค์ความรู้ต่อไปได้

4) ได้สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่จำนวน 6 คน

3. ด้านสังคมและชุมชน

สังคมและชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์โดยตรง โดยเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน เป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนและให้ความรู้กับชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

นอกจากนี้การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ยังเป็นการสร้างรายได้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นธุรกิจการบิน ที่พักแรม อาหาร รถเช่า บริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และอื่นๆ

4. การเผยแพร่บทความทางวิชาการในวารสาร

ได้บทความทางวิชาการที่เผยแพร่ในวารสารวิชาการดังนี้

- The of voluntourism demand and supply in Thailand ซึ่ง จะ ตี พิมพ์ ในวารสาร International Journal of Tourism Research.

- The of voluntourism route in Thailand ซึ่งจะตีพิมพ์ในวารสาร International Journal of Tourism Research.

นิยามศัพท์

การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism) หมายถึง การท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative tourism) ที่มุ่งเน้นไปที่นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม (Niche) เน้นไปเพื่อนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และช่วยพัฒนาชุมชนด้านการท่องเที่ยว เช่น การสอนและให้ความรู้ งานสาธารณสุขในโรงพยาบาลและดูแลเด็ก การเกษตร และการพัฒนาชุมชน ซึ่งในขณะที่อยู่กับนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่น จากการใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนและได้เรียนรู้จากชาวบ้านที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism development) แนวทาง ทิศทาง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism model) หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และช่วยพัฒนาชุมชน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- 1) สวัสดิการชุมชน (Community welfare)
- 2) การสอน (Teaching)
- 3) การพัฒนาธุรกิจ (Business developments)
- 4) การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม (Environmental regeneration)
- 5) โครงการก่อสร้าง (Building projects)
- 6) โครงการพัฒนาวัฒนธรรม (Cultural developments)
- 7) การวิจัยและการศึกษาสิ่งแวดล้อม (Environmental research and education)
- 8) การปกป้องสิ่งแวดล้อม (Environmental protection)
- 9) การแพทย์ (Medical)
- 10) อื่นๆ (Other/ Miscellaneous)

นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้น การท่องเที่ยวที่รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์และช่วยพัฒนาชุมชนด้านการท่องเที่ยว

อุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism demand) หมายถึง ความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

อุปทานการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Voluntourism supply) หมายถึง ศักยภาพ และความพร้อมของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

จังหวัดสนุก (Sanuk) หมายถึง จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร

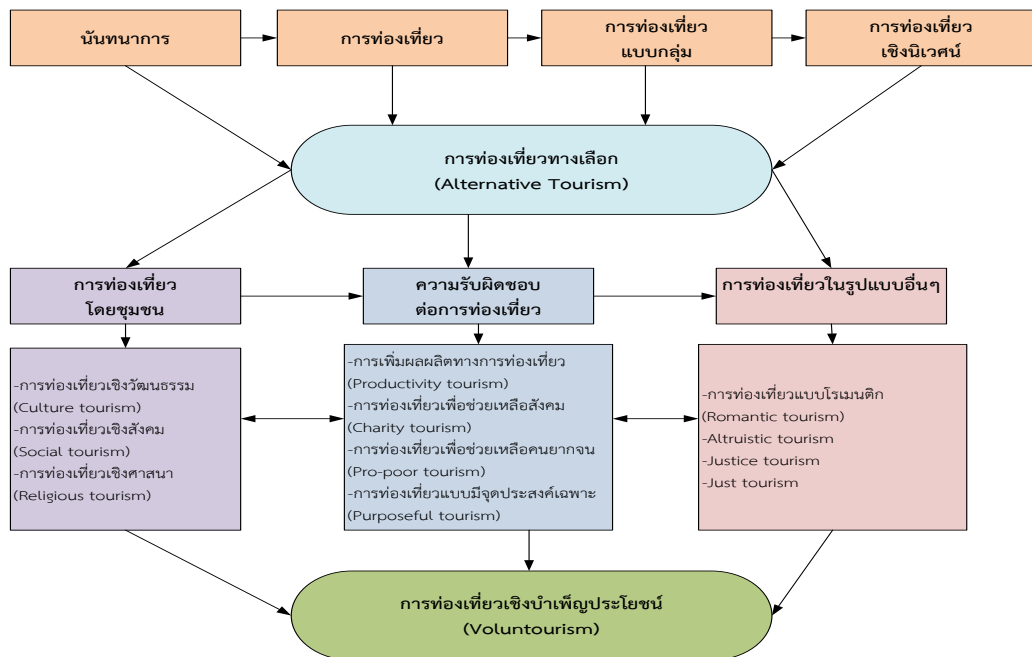
แนวคิด ทฤษฎีและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

United Nations World Tourism Organization (UNWTO) ได้กำหนดคำนิยามของ “Voluntourism is the integral combination of voluntary service to a destination with the tradition elements of travel and tourism-arts, culture, geography, history and recreation – while in the destination” แปลว่า “การท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ เป็นการผสมผสานระหว่างการให้บริการในรูปอาสาสมัครและการเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ อาทิ ด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยว”

ภาพที่ 1.5 ได้นำเสนอรูปแบบและองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญ ประโยชน์ตามแนวคิดของ Ayobami, Ismail & Eluwa (2012)

ภาพที่ 1.5 การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
ที่มา Ayobami, Ismail & Eluwa (2012)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ว่า เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นไปในกลุ่มนักท่องเที่ยวเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพสูงที่สุด เพราะอยู่ในวัยที่แสวงหาประสบการณ์ กระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมเปิดรับสิ่งใหม่อยู่เสมอ รวมทั้งมีจิตสำนึกที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคม ชุมชน มีแนวคิดที่จะจัดให้มีค่ายอาสาสมัคร เดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์และช่วยพัฒนาชุมชนด้านการท่องเที่ยว อาทิ การถ่ายทอดความรู้ด้านการเป็นวิทยากรนำชมพื้นที่ การออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเป็นสินค้าที่ระลึก เป็นต้น ขณะเดียวกันกลุ่มอาสาสมัครดังกล่าวก็จะได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของท้องถิ่นจากการได้ใช้ชีวิตอยู่ในชุมชน ได้ใกล้ชิดกับชาวบ้านที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในการวิจัยนี้ การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ หมายถึง การท่องเที่ยวทางเลือก (Alternative tourism) ที่มุ่งเน้นไปที่นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม (Niche) เน้นไปที่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และช่วยพัฒนาชุมชนด้านการท่องเที่ยว เช่น การสอนและให้ความรู้ งานสาธารณสุขในโรงพยาบาลและดูแลเด็ก การเกษตรและการพัฒนาชุมชน ซึ่งในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่น จากการที่ได้ใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนและได้เรียนรู้จากชาวบ้านที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

1) Hands Up Holidays ได้แบ่งรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ตามรูปแบบกิจกรรมที่ทำ ได้แก่

- 1.1 งานสร้าง (Building)
- 1.2 งานสอน (Teaching)
- 1.3 งานบูรณะปฏิสังขรณ์ (Repairs and renovations)
- 1.4 งานบริการทางการแพทย์ (Medical services)
- 1.5 งานด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Environmental conservation)
- 1.6 งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการจัดการ
- 1.7 งานบรรเทาสาธารณภัย (Disaster reliefs)
- 1.8. งานการตลาด (Marketing)
- 1.9 งานการบัญชี (Accounting)
- 1.10 งานบริการสังคมทั่วไป (General services)

2) Cheung, Michelle and Miller (2010) ได้แบ่งประเภทการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ออกเป็น 11 ประเภท ดังนี้

- 2.1 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Environmental conservation)
- 2.2. โครงการท่องเที่ยวในชุมชน (Community tourism projects)
- 2.3 การพัฒนาชุมชน (Community development)
- 2.4 โครงการเกี่ยวกับสัตว์ป่า (Wildlife)
- 2.5 งานการสอน (Teaching)
- 2.6 โครงการสหกรณ์ (Cooperatives)
- 2.7 โครงการก่อสร้าง (Building Projects)
- 2.8 งานอนุรักษ์ประวัติศาสตร์ (Historical conservation)
- 2.9 งานด้านการเกษตร (Agricultural/Farming)
- 2.10 งานดูแลเด็ก (Child care)
- 2.11. งานสาธารณสุข (Health care)

3) ส่วน Callanan and Thomas (2005) ได้จัดกลุ่ม Cluster กิจกรรมให้เป็นหมวดหมู่ ได้แก่

- 3.1 สวัสดิการชุมชน (Community welfare)
- 3.2 การสอน (Teaching)
- 3.3 การพัฒนาธุรกิจ (Business developments)

3.4 การฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม (Environmental regeneration)

3.5 โครงการก่อสร้าง (Building projects)

3.6 โครงการพัฒนาวัฒนธรรม (Cultural developments)

3.7 การวิจัยและการศึกษาสิ่งแวดล้อม (Environmental research and education)

3.8 การปกป้องสิ่งแวดล้อม (Environmental protection)

3.9 การแพทย์ (Medical)

3.10 อื่นๆ (Other/ Miscellaneous) เป็นต้น

การจัดประเภทกิจกรรมตามระดับความเข้มข้นของกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์โดยใช้กรอบแนวคิดโปรเจกต์การท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ (A conceptual framework for volunteer tourism projects) ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปร 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ความยืดหยุ่นของระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม
- 2) ประสบการณ์ที่มุ่งเน้นการกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทำเพื่อผู้อื่น หรือความสนใจของตัวเอง
- 3) ทักษะหรือคุณสมบัติของนักท่องเที่ยว
- 4) การมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น
- 5) ระดับการสร้างประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น

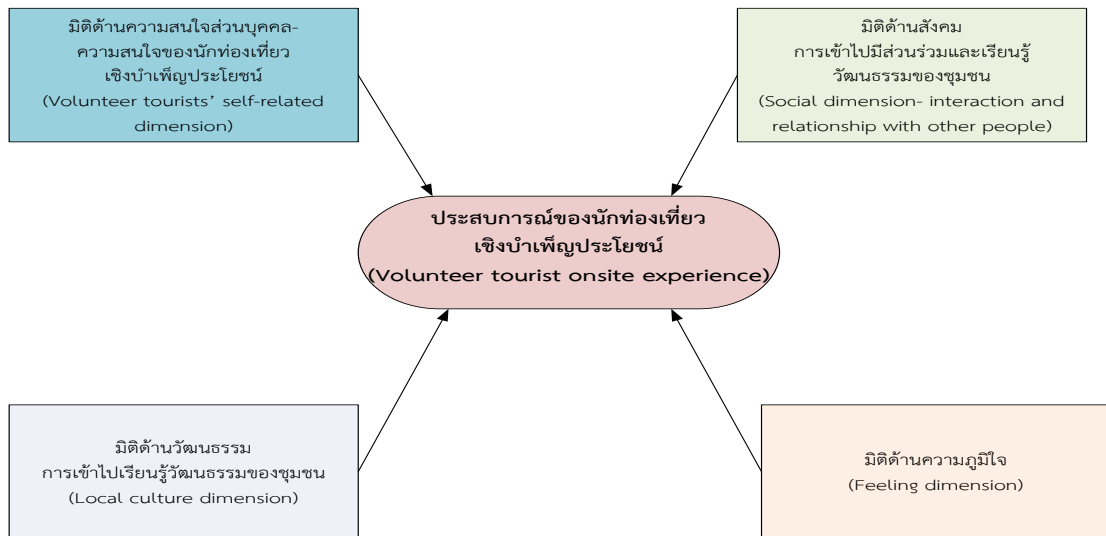
นอกจากนี้ Callanan M. & Thomas S. (2005) ดังตาราง 1.4 และแบ่งประเภทของนักท่องเที่ยวจัดตามระดับของการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยใช้แนวคิดสำหรับนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

ตารางที่ 1.5 ระดับของการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

	ระดับของการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์		
	น้อย	ปานกลาง	มาก
1. ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม	- ใช้เวลาสั้น - น้อยกว่า 1 เดือน อาทิตย	- ใช้เวลาปานกลาง - ระหว่าง 1-6 เดือน	- ใช้เวลานาน - มากกว่า 6 เดือนขึ้นไป
2. ประสบการณ์ที่มุ่งเน้น (ทำเพื่อผู้อื่นหรือความสนใจของตัวเอง)	- แรงขับจากความสนใจของตนเอง สำคัญกว่าการกระทำของผู้อื่น	- แรงขับจากความสนใจของตนเอง สำคัญ เท่ากับ การกระทำเพื่อผู้อื่น	- แรงขับจากการทำเพื่อผู้อื่นสำคัญกว่าความสนใจของตนเอง
3. ทักษะหรือคุณสมบัติของนักท่องเที่ยว	นำเสนอทักษะหรือคุณสมบัติที่น้อย	อาจจะนำเสนอทักษะทั่วไป	นำเสนอประสบการณ์ที่เป็นทางเทคนิคหรือมืออาชีพ
4. การมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นหรือไม่กระตือรือร้น	มีแนวโน้มจะไม่กระตือรือร้นโดยธรรมชาติ	มีส่วนผสมระหว่างการมีส่วนร่วมแบบกระตือรือร้นและไม่กระตือรือร้น	มีแนวโน้มว่าจะกระตือรือร้นมากกว่าโดยธรรมชาติ
5. ระดับการสร้างประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น	มีการสร้างประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นโดยตรงน้อย	มีการสร้างประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นในระดับปานกลาง	มีการสร้างประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นเด่นชัดในระดับสูง

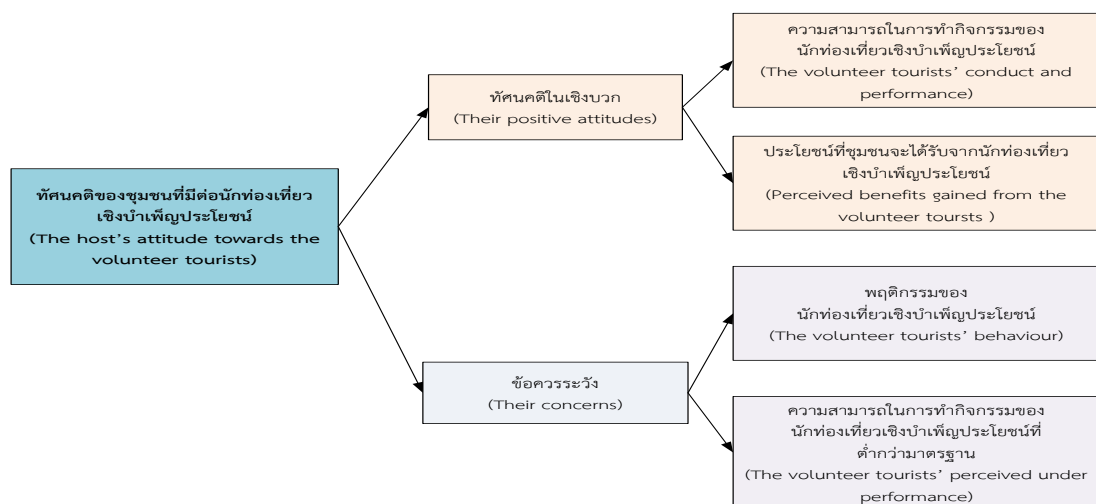
ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะใช้การแบ่งประเภทการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จาก Callanan, M. & Thomas, S., (2005) โดยมีกิจกรรมหลักๆ ดังต่อไปนี้ งานสอนภาษาอังกฤษ งานสร้าง งานด้านสิทธิมนุษยชนและกฎหมาย งานดูแลเด็ก งานดูแลสุนัข โครงการสัตว์ป่า งานสาธารณสุขและงานบริการทางการแพทย์ งานด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โครงการท่องเที่ยวโดยชุมชน การพัฒนาชุมชน งานด้านการตลาด/การพัฒนาธุรกิจ และงานด้านการเกษตร เป็นต้น

McIntosh & Zahra, (2007) ได้กำหนดรูปแบบประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งประกอบไปด้วย ความสนใจส่วนบุคคล การเข้าไปมีส่วนร่วมและเรียนรู้วัฒนธรรมของชุมชน การเข้าไปมีความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ และความรู้สึภภาคภูมิใจ ดังภาพที่ 1.6

ภาพที่ 1.6 ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
ที่มา McIntosh & Zahra, (2007)

ในด้านของชุมชนที่นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้เข้าไปช่วยเหลือในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ ซึ่งชุมชนมีทัศนคติต่อนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในทางบวก คือ ได้เห็นผลงานและกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้เข้าไปทำ และได้รับทราบถึงประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จะได้รับ และมีสิ่งชุมชนตระหนัก คือ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์และความสามารถในการทำกิจกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์บางคนที่ยังไม่ค่อยได้มาตรฐาน รายละเอียดดังภาพที่ 1.7

ภาพที่ 1.7 ทัศนคติของชุมชนที่มีต่อนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
ที่มา Raweevan Pro Rungroj (2013)

1.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้การท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การจัดการการท่องเที่ยวในประเทศไทย เดิมได้มีการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวของประเทศไว้ 2 รูปแบบคือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ต่อมาในปัจจุบันได้มีการคำนึงถึงการอนุรักษ์หรือรักษาวัฒนธรรมชุมชนมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการท่องเที่ยวของโลก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2540, หน้า 5) จึงได้กำหนดประเภทของการท่องเที่ยวออกเป็น 4 ประเภทได้แก่

1) การท่องเที่ยวธรรมชาติ (Natural tourism) เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ความสนุกสนาน ความชื่นชมในธรรมชาติเป็นหลัก

2) การท่องเที่ยววัฒนธรรม (Cultural tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเสนอลักษณะทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์โบราณคดี และสถานที่ต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น และเกี่ยวเนื่องกับความเป็นอยู่ของสังคม เป็นการท่องเที่ยวในเชิงให้ความรู้และความภาคภูมิใจ

3) การท่องเที่ยวแบบบันเทิงและกีฬา (Sport and entertainment tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่สนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และความพึงพอใจในการพักผ่อนสนุกสนาน รื่นเริง บันเทิงใจ ที่มุ่งเน้นการได้รับการบริการที่เหมาะสม

4) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมเพื่อสัมมนา (Business and conventional tourism) เป็นการเดินทางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสัมมนา การติดต่อธุรกิจ ซึ่งอาจมีหรือไม่มีการศึกษา ดูงาน และการทัศนศึกษารวมอยู่ด้วยก็ได้

โดยสินธุ์ สโรบล (2543, หน้า 3) ยังได้กำหนดลักษณะในการท่องเที่ยวออกไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติ ไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว (Temporary) 2) เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ (Voluntary) และ 3) เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ที่มีใช่เป็นการประกอบอาชีพหรือหารายได้

จากการกำหนดลักษณะของการท่องเที่ยวแล้วยังต้องคำนึงถึงเป้าหมายที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืน (ต๋อย ชุมสาย ม.ล. และฉวีพิน พรหมโยธี, 2527, หน้า 48-50) ซึ่งจะต้องประกอบด้วย 1) ต้องดำเนินการในขอบเขตความสามารถของธรรมชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชนที่มีต่อกระบวนการจัดการการท่องเที่ยว 2) ต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน 3) ต้องให้ประชาชนทุกส่วนได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน และ 4) เป็นสิ่งที่ต้องบ่งชี้ถึงความสามารถของประชาชนและท้องถิ่นในชุมชนของพื้นที่ท่องเที่ยวนั้น

1.4 ผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน

จากการศึกษาของ McGee and Andereck (2008) พบว่า การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีผลกระทบเชิงบวกและลบต่อชุมชนดังต่อไปนี้

ผลกระทบเชิงบวก

- 1) ก่อให้เกิดความเข้าใจวัฒนธรรมของกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยวบำเพ็ญประโยชน์และประชาชนในท้องถิ่นที่เข้าไปบำเพ็ญประโยชน์นั้น
- 2) นักท่องเที่ยวบำเพ็ญประโยชน์อาจสามารถเชื่อมโยงกิจกรรมที่ทำในท้องถิ่นให้มีผลในระดับโลกได้
- 3) นักท่องเที่ยวบำเพ็ญประโยชน์สามารถเข้าใจประเด็นปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาชายแดน ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ได้มากขึ้น
- 4) นักท่องเที่ยวบำเพ็ญประโยชน์อาจได้แรงบันดาลใจเข้าร่วมกับองค์กรต่างๆ และทำกิจกรรมอย่างจริงจัง
- 5) ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนเป้าหมายได้รับการพัฒนาขึ้น
- 6) การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์นำประโยชน์ทางเศรษฐกิจไปสู่ชุมชนเป้าหมายตรง
- 7) นักท่องเที่ยวบำเพ็ญประโยชน์สามารถช่วยภาครัฐที่ยังมีงบประมาณไม่เพียงพอในการดูแลประชาชนในบริเวณพื้นที่ห่างไกล ให้ได้รับการพัฒนาในบางเรื่องได้

ผลกระทบเชิงลบ

- 1) นักท่องเที่ยวบำเพ็ญประโยชน์อาจมีส่วนทำลายสิ่งแวดล้อมโดยไม่รู้ตัว
- 2) นักท่องเที่ยวบำเพ็ญประโยชน์อาจเข้าไปแย่งใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดของชุมชนเป้าหมาย
- 3) หากไม่มีการฝึกอบรมก่อนการเดินทาง นักท่องเที่ยวบำเพ็ญประโยชน์อาจแสดงพฤติกรรมที่ขัดต่อประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 4) หากไม่มีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชุมชนด้านวิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อม
- 5) กิจกรรมบางอย่างอาจเป็นการดูหมิ่นศักดิ์ศรีของคนในท้องถิ่น
- 6) อาจสร้างนิสัยที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นไม่พึ่งพาตนเอง เนื่องจากมีความช่วยเหลือจากนักท่องเที่ยวบำเพ็ญประโยชน์เป็นประจำ
- 7) การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อาจทำให้ชุมชนท้องถิ่นรู้สึกถึงความมีศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจในตัวเองลดน้อยลง

8) อาจมีการถ่ายทอดนิสัยไม่พึงพาตนเองไปยังคนรุ่นต่อไป ทำให้ปัญหาต่างๆ ยังคงอยู่

นอกจากนี้ Daldeniz and Hampton (2010) ยังพบอีกว่า ผลกระทบเชิงบวกหลักของการท่องเที่ยวเชิงแบ่เพื่อประโยชน์นั้นคือ การพัฒนาท้องถิ่นให้มีความทัดเทียมกับชุมชนที่พัฒนาแล้วอื่นๆ แต่ก็อาจมีข้อเสียคือ ผู้แบ่เพื่อประโยชน์อาจเข้าไปแย่งงานที่คนท้องถิ่นสามารถทำได้เองอยู่แล้ว และยังมีความขัดแย้งทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะความไม่เข้าใจกันในเรื่องความเชื่อและศาสนา

จากข้อดีข้อเสียของการท่องเที่ยวเชิงแบ่เพื่อประโยชน์ดังกล่าว หากมีการจัดการและควบคุมให้ดีแล้ว การท่องเที่ยวรูปแบบนี้น่าจะเป็นผลดีกับทั้งตัวนักท่องเที่ยวเองและท้องถิ่นมากกว่าที่จะเป็นผลเสีย

ตอนที่ 2 จิตอาสาเพื่อพัฒนาชุมชน

2.1 ความหมายจิตอาสา

คำว่า “จิตอาสา” มีการนำมาใช้และรู้จักกันมากในประเทศไทยจากเหตุการณ์ประสพภัย คลื่นสึนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ที่ก่อให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมต่างๆ ที่ได้เข้ามาช่วยเหลือผู้ประสพภัย ทำให้เป็นจุดเริ่มต้นของกระแสการเป็นอาสาสมัคร ที่เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเป็นประโยชน์ร่วมกันทั้งต่อผู้กระทำและผู้อื่น โดยเน้นที่คุณค่าของความสามัคคี การมีส่วนร่วม และการสร้างสรรค์ประโยชน์สุขในสังคม (มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ, 2550) ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของจิตอาสา ได้ดังนี้

โครงการ เอไอเอส แบ่งปันน้ำใจ คืบก้าวไรสู่สังคม (2552) กล่าวว่า จิตอาสา คือ การทำงานด้วยความเต็มใจที่จะตอบแทนและช่วยเหลือสังคม เป็นการให้ที่ออกมาจากจิตใจ มิใช่จำเป็นต้องทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพราะการมีจิตอาสาต้องยอมเสียสละความสุขส่วนตัว แม้กระทั่งเวลา แรงกายแรงใจ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคม

โครงการ CAT จิตอาสาผู้ช่วยสอน (2552) กล่าวว่า จิตอาสา คือ การทำงานเพื่อสังคมด้วยความสมัครใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ทำด้วยจิตสำนึกภายใต้จิตวิญญาณ โดยยึดหลักกว่าเป็นสิ่งที่ควรกระทำและเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่ไม่ใช่ภารกิจต้องทำตามหน้าที่หรือถูกบังคับ

ปิยะนาถ สรวริสูตร (2552) กล่าวว่า จิตอาสา คือ จิตที่พร้อมจะให้หรือเสียสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น และสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน

เครือข่ายจิตอาสา (ม.ป.ป. อ้างถึงใน มิชิตา จำปาเทศ รอดสุทธิ, 2551) ได้ให้ความหมายของจิตอาสาว่า หมายถึง จิตที่ยกระดับปัญญาภายในและสำนึกสาธารณะนำไปสู่การมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสังคมที่เป็นธรรมและสันติ

ชาติชาย พุคยาภรณ์ (2550 อ้างถึงใน ปิยะนาถ สรวิสูตร, 2552) กล่าวว่า จิตอาสา คือ การสร้างจิตสำนึกของมนุษย์ตามความรู้สึกรู้สึกที่มีอยู่จริงให้เป็นจิตของการให้ การเสียสละ ที่ไม่หวังผลตอบแทน

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550) ให้ความหมายของจิตอาสาว่า หมายถึง ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อสังคม ส่วนรวม โดยการเอาใจใส่และการช่วยเหลือ ผู้ที่มีจิตอาสาจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การเสียสละเงิน สิ่งของ เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน

พระไพศาล วิสาโล (2552 อ้างถึงใน วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์, 2552) กล่าวว่า จิตอาสา คือ จิตที่ไม่นิ่งดูตายต่อสังคมหรือความทุกข์ยากของผู้คน และปรารถนาเข้าไปช่วย ไม่ใช่ด้วยการให้ทานให้เงิน แต่ด้วยการสละเวลาลงแรงเข้าไปช่วยและด้วยจิตที่เป็นสุขที่ได้ช่วยผู้อื่น

จากการศึกษารวบรวมความหมายของจิตอาสา จากที่มีผู้ให้ความหมายไว้นั้น จะเห็นถึงคุณลักษณะเฉพาะที่มีความคล้ายคลึงกันของจิตอาสาดังต่อไปนี้

- 1) เป็นการทำงานด้วยความสมัครใจ ไม่หวังผลตอบแทน
- 2) เป็นการสละเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นหรือสังคม
- 3) เป็นการกระทำที่ไม่ใช่ภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ

ผู้วิจัยจึงได้นำเอาลักษณะที่คล้ายคลึงกันข้างต้นมาพิจารณาและสรุปเป็นนิยามศัพท์เฉพาะสำหรับงานวิจัยนี้ นั่นคือ “จิตอาสา” หมายถึง จิตที่พร้อมสละเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อประโยชน์เกื้อกูลต่อผู้อื่นหรือสังคม เป็นการกระทำด้วยความสมัครใจ ไม่หวังผลตอบแทน และเป็นการกระทำที่ไม่ใช่ภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ

2.2 ความสำคัญของการมีจิตอาสา

พระครูประโชติธรรมวิมล (ม.ป.ป. อ้างถึงใน ปิยะนาถ สรวิสูตร, 2552) กล่าวว่า จิตอาสา เป็นการทำความดีของเราให้เบิกบาน อย่าให้จิตของเราขุ่นข้น ทำงานร่วมกันระหว่างกาย (ภายนอก) และจิต (ภายใน) การทำงานอาสา คือ การทำงานที่ไม่มุ่งหวังผลประโยชน์จะทำให้เราทำงานอย่างเบิกบานสนุกสนาน จิตเหมือนน้ำใสที่หล่อเลี้ยงชีวิต จึงเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์มากมายทั้งต่อบุคคล สังคม และประเทศชาติ หากทำงานหวังผลตอบแทนแล้วไม่ได้รับจิตจะขุ่นข้นด้วยอารมณ์ ท้อแท้เหมือนน้ำใสขุ่นข้นด้วยตะกอน จิตใจจะเกิดการอุดตัน เวลานั้นจะยิ้มไม่ออก

พระไพศาล วิสาโล (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีจิตอาสาว่า การที่บุคคลมีจิตอาสา รู้จักการให้ เราก็จะรับด้วยในเวลาเดียวกัน หนึ่งในสิ่งที่เราได้รับคือความสุข ยิ่งการให้นั้นเต็มไปด้วยความปรารถนาดี ความสุขและความภาคภูมิใจก็ยิ่งทับทวี รวมทั้งยังเป็นการทำให้ชีวิตมีพลังในการสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้กับสังคมอีกด้วย

จากการศึกษาคู่มือจิตอาสา Give & Volunteer Guide (ม.ป.ป.) ของโครงการอาสาเพื่อในหลวง พบว่า จิตอาสาที่มีความสำคัญและมีประโยชน์คือ บุคคลที่มีจิตอาสาจะได้รับความสุขจากการให้ด้วยใจและไม่หวังผลตอบแทน เมื่อมีความสุขฮอร์โมนเอ็นโดรฟิน (Endorphin) จะหลั่งโดยอัตโนมัติ ส่งผลให้ผู้ที่ให้มีความสุขและมีสุขภาพแข็งแรง และการมีจิตอาสายังมีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติในแง่ของการมีชีวิตที่ปลอดภัย เนื่องจากทุกคนร่วมใจกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยไม่หวังผลตอบแทนส่งผลให้สังคมเข้มแข็ง ปัญหาสังคมลดลง ชีวิตมีความมั่นคง ปลอดภัยมากขึ้น

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นถึงความสำคัญของการมีจิตอาสาว่านอกจากจะเป็นสิ่งที่จะทำให้บุคคลทำงานหรือกิจกรรมเพื่อสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติแล้ว ก็ยังมีผลให้บุคคลที่มีจิตอาสานั้นมีความสุข

2.3 คุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตอาสา

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550) กล่าวว่า ลักษณะของนักเรียนที่มีจิตอาสาประกอบไปด้วยพฤติกรรมหลัก 3 ประการคือ

1) การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกต่อผู้อื่นและคนในสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การช่วยแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น การให้บริการและอำนวยความสะดวก การมีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น

2) การเสียสละต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกต่อผู้อื่นและสังคม ได้แก่ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม การเสียสละเงิน เวลา และร่างกาย เพื่อผู้อื่น และ สังคมด้วยความเต็มใจ

3) ความมุ่งมั่นพัฒนา หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ ในการเปลี่ยนแปลงให้สังคมดีขึ้น ได้แก่ การที่นักเรียนให้ความสนใจต่อการเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ชุมชน หรือโรงเรียน มีการเสนอแนวคิดในการพัฒนาสังคม ชุมชน และโรงเรียนของตน ตลอดจนร่วมพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคม ชุมชน โรงเรียนอย่างสร้างสรรค์และหลากหลายได้เหมาะสมตามวัย

จากคุณลักษณะที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าแต่ละคุณลักษณะนั้นไม่ใช่เพียงการรู้สึกนึกคิดเพียงอย่างเดียว แต่ยังประกอบไปด้วยการกระทำ ซึ่งการกระทำเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความหมายในชีวิต ดังที่ วรรณวิสาข์ ไชโย (2544) กล่าวว่า การค้นพบความหมายของชีวิตไม่ได้มาจากการตั้งคำถามแล้วตอบด้วยกระบวนการทางตรรกะ แต่ค้นพบจากการเข้าไปปฏิสัมพันธ์กับชีวิตโดยผ่านการใช้ชีวิต ความหมายของชีวิตที่เกิดจากจิตอาสาที่เช่นเดียวกัน

ตอนที่ 3 ทฤษฎีอุปสงค์และอุปทานการท่องเที่ยว

3.1 อุปสงค์ของการท่องเที่ยว (Tourism Demand)

อุปสงค์หรือแบบจำลองอุปสงค์ของการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในหัวข้อสำคัญของเศรษฐศาสตร์การท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจและมีการพัฒนาทั้งทางทฤษฎีและเทคนิคการวิเคราะห์มาอย่างต่อเนื่องตลอด 4 ทศวรรษที่ผ่านมา (Li, Song and Witt, 2005; Song and Li, 2008) การศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับการพัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ เช่น การวิเคราะห์ความเป็นฤดูกาล การวิเคราะห์ความสูญเสียจากเหตุการณ์ความไม่แน่นอน เป็นต้น และแบบจำลองอุปสงค์เพื่อการพยากรณ์ เช่น วิธีการ Box and Jenkins, Neural Network, Hybrid forecasting, Combine forecasting เป็นต้น มากกว่าการพัฒนาทางด้านทฤษฎีเนื่องจากอุปสงค์ของการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคตสะท้อนถึงรายได้ที่คาดว่าจะได้รับ และเป็นข้อมูลสำคัญในการวางนโยบาย กลยุทธ์ หรือการจัดการอุปทานให้สอดคล้องกับอุปสงค์ที่จะเกิดขึ้น

สินค้าท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากสินค้าอื่นๆ กล่าวคือ เป็นสินค้าที่ไม่สามารถเก็บรักษาได้ (Perishable) ประกอบด้วยสินค้าต่างๆ ที่หลากหลาย (Not a homogeneous good or not a single industry) การผลิตและการบริโภคมักเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการบริโภคสินค้าท่องเที่ยวได้รับอิทธิพลจากผู้ผลิตที่แตกต่างกันภายในอุตสาหกรรม ขณะเดียวกันการท่องเที่ยวยังอ่อนไหวต่อเหตุการณ์วิกฤตและความไม่แน่นอน รวมทั้งความวุ่นวายทางการเมือง สงครามและโรคระบาด นอกจากนี้ยังต้องใช้ระยะเวลาในการวางแผนสำหรับการผสมสินค้าต่างๆ ขึ้นมาเป็นสินค้าท่องเที่ยวเพื่อเสนอต่อนักท่องเที่ยว ดังนั้นการเข้าใจอุปสงค์ของการท่องเที่ยวและการพยากรณ์ที่แม่นยำจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากการลงทุนในการผลิตสินค้าท่องเที่ยว

3.1.1 ความหมาย ประเภท และการวัดอุปสงค์ของการท่องเที่ยว

ศาสตราจารย์หม่อมหลวง ต้อย ชุมสาย (2527) ได้นิยามไว้ว่า “อุปสงค์ของการท่องเที่ยว” หมายถึง ความปรารถนาของคนที่จ่ายเงินจำนวนหนึ่งเพื่อซื้อบริการท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยว

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2542) ได้นิยาม “อุปสงค์ของการท่องเที่ยว” หมายถึง ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปซื้อสินค้าและบริการ หรือบริโภคผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว ในสถานที่ท่องเที่ยว หรือจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวของตน โดยนักท่องเที่ยวจะต้องมีความต้องการ มีอำนาจซื้อ และมีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าสินค้าและบริการที่กำหนดในเวลานั้นๆ ปริมาณสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง ย่อมหมายถึงการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอุปสงค์การท่องเที่ยวด้วย

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2544 องค์การนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับสถิติด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญ 4 องค์การ ได้แก่ EUROSTAT, OECD, WTO และ UN Division ร่วมกันให้ความหมายและกำหนดประเภทของการท่องเที่ยวให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อใช้พัฒนาบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (Tourism satellite account) ของประเทศต่างๆ ทั่วโลกในนี้จึงขออ้างอิงความหมายและการจัดแบ่งประเภทการท่องเที่ยวของหน่วยงานดังกล่าวดังนี้

การท่องเที่ยว (Tourism) “ประกอบด้วยกิจกรรมของบุคคลซึ่งเดินทางและอาศัยอยู่ในสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมต่างจากที่อยู่อาศัยเป็นประจำ (Usual environment) ไม่เกินระยะเวลาหนึ่งปี เพื่อการพักผ่อนทำธุรกิจ และวัตถุประสงค์อื่นๆ โดยไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้หรือรับค่าตอบแทนใดๆ จากการสถานที่ที่ตนเองไปเยี่ยมเยือน” (EUROSTAT, OECD, WTO and UN Division, 2001)

ผู้เยี่ยมเยือน (Visitor) หมายถึง “บุคคลซึ่งเดินทางไปยังสถานที่ที่มีสภาพแวดล้อมต่างจากที่อยู่อาศัยเป็นประจำไม่เกินระยะเวลา 12 เดือน โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่ไม่ใช่เป็นการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้หรือรับค่าตอบแทนใดๆ จากสถานที่ที่ตนเองไปเยี่ยมเยือน” โดยแบ่งผู้เยี่ยมเยือนออกเป็น 2 กลุ่ม คือนักท่องเที่ยว (Tourist) ซึ่งต้องค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน ในสถานที่ที่ตนไปเยี่ยมเยือน ขณะที่นักทัศนจร (Excursionist) จะอยู่ในสถานที่ที่ตนไปเยี่ยมเยือนไม่เกิน 24 ชั่วโมง หรือไม่มีการค้างคืน ณ สถานที่ดังกล่าว

ผู้เยี่ยมเยือนแต่ละกลุ่มแบ่งออกเป็นผู้เยี่ยมเยือนที่เป็นคนภายในประเทศ (Domestic) และต่างชาติ (International) เช่น นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เป็นต้น

รูปแบบของการท่องเที่ยวมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อจัดแบ่งรูปแบบของการท่องเที่ยว และวัตถุประสงค์ของการจัดแบ่ง โดยทั่วไปนิยมแบ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) แบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์การเดินทางและถิ่นพำนักของนักท่องเที่ยว 2) แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการเดินทาง และ 3) แบ่งตามลักษณะการจัดการเดินทาง

การศึกษาอุปสงค์ของการท่องเที่ยวนิยมใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานต่างๆ ที่จัดแบ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวตามสภาพภูมิศาสตร์การเดินทางและถิ่นพำนักของนักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นรูปแบบที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการตลาดของการท่องเที่ยว และการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากนักท่องเที่ยวที่มีถิ่นพำนักแตกต่างกัน โดยการท่องเที่ยวตามรูปแบบนี้แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบสำคัญ คือ การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International tourism) และการท่องเที่ยวในประเทศ (Internal tourism) ดังมีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

ก) การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International tourism) คือ การเดินทางท่องเที่ยวไปยังต่างประเทศที่ไม่ใช่ประเทศของตน โดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหารายได้จาก

ประเทศที่เดินทางไปท่องเที่ยวภายใต้การท่องเที่ยวรูปแบบนี้สามารถแบ่งย่อยออกตามลักษณะการจัดนำเที่ยวได้ 2 รูปแบบ คือ

- การท่องเที่ยวขาออก (Outbound tourism) คือ การเดินทางออกจากประเทศที่เป็นถิ่นพำนักถาวรของตนเพื่อไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่น เช่น คนไทยเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศสเปน เป็นต้น นักท่องเที่ยวที่มีการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ เรียกว่า นักท่องเที่ยวขาออก (Outbound tourist) และประเทศที่จัดส่งนักท่องเที่ยวออกไปท่องเที่ยวยังประเทศต่างๆ เรียกว่า ประเทศต้นทาง (Origin country)

- การท่องเที่ยวขาเข้า (Inbound tourism) คือ การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของบุคคลซึ่งไม่มีถิ่นพำนักถาวรในประเทศนั้นๆ เช่น นักท่องเที่ยวจากประเทศจีนเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย เป็นต้น นักท่องเที่ยวที่มีการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ เรียกว่า นักท่องเที่ยวขาเข้า (Inbound tourist) และเรียกประเทศที่รับนักท่องเที่ยวว่า ประเทศจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว (Destination country)

ข) การท่องเที่ยวในประเทศ (Internal tourism) คือ การท่องเที่ยวเฉพาะภายในอาณาเขตของแต่ละประเทศ รวมถึงการเดินทางท่องเที่ยวของบุคคลทั้งที่มีถิ่นพำนักถาวรหรือไม่มีถิ่นพำนักถาวรภายในประเทศนั้นๆ การท่องเที่ยวลักษณะนี้สามารถแบ่งย่อยตามลักษณะการเดินทางของบุคคลได้ 2 กลุ่ม คือ

- นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic tourist) คือ บุคคลที่เดินทางอยู่ภายในประเทศที่เป็นถิ่นพำนักถาวรของตน เช่น คนไทยเที่ยวภายในประเทศไทย เป็นต้น

- นักท่องเที่ยวขาเข้า (Inbound tourist) คือ บุคคลที่เดินทางจากประเทศที่เป็นถิ่นพำนักถาวรของตนไปยังอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งครอบคลุมนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 3 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (Foreigner) เช่น นักท่องเที่ยวจีนเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย เป็นต้น นักท่องเที่ยวโพ้นทะเล (Overseas tourist) เช่น คนไทยที่ไปตั้งถิ่นฐานในสหรัฐอเมริกาที่เรียกว่า “คนไทยโพ้นทะเล” แล้วเดินทางกลับมาท่องเที่ยวประเทศไทย เป็นต้น และนักท่องเที่ยวที่มีถิ่นพำนักชั่วคราวในต่างประเทศที่ไม่ใช่ถิ่นฐานเดิมของตนแล้วเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่น (Expatriate) เช่น คนจีนที่ทำงานในประตสลิงคอปร์แล้วเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย เป็นต้น

สำหรับการวัดอุปสงค์ของการท่องเที่ยวสามารถวัดได้หลายรูปแบบ แต่รูปแบบที่นิยมใช้สำหรับการศึกษาและพัฒนาแบบจำลองอุปสงค์ของการท่องเที่ยวมี 4 รูปแบบสำคัญ ดังนี้

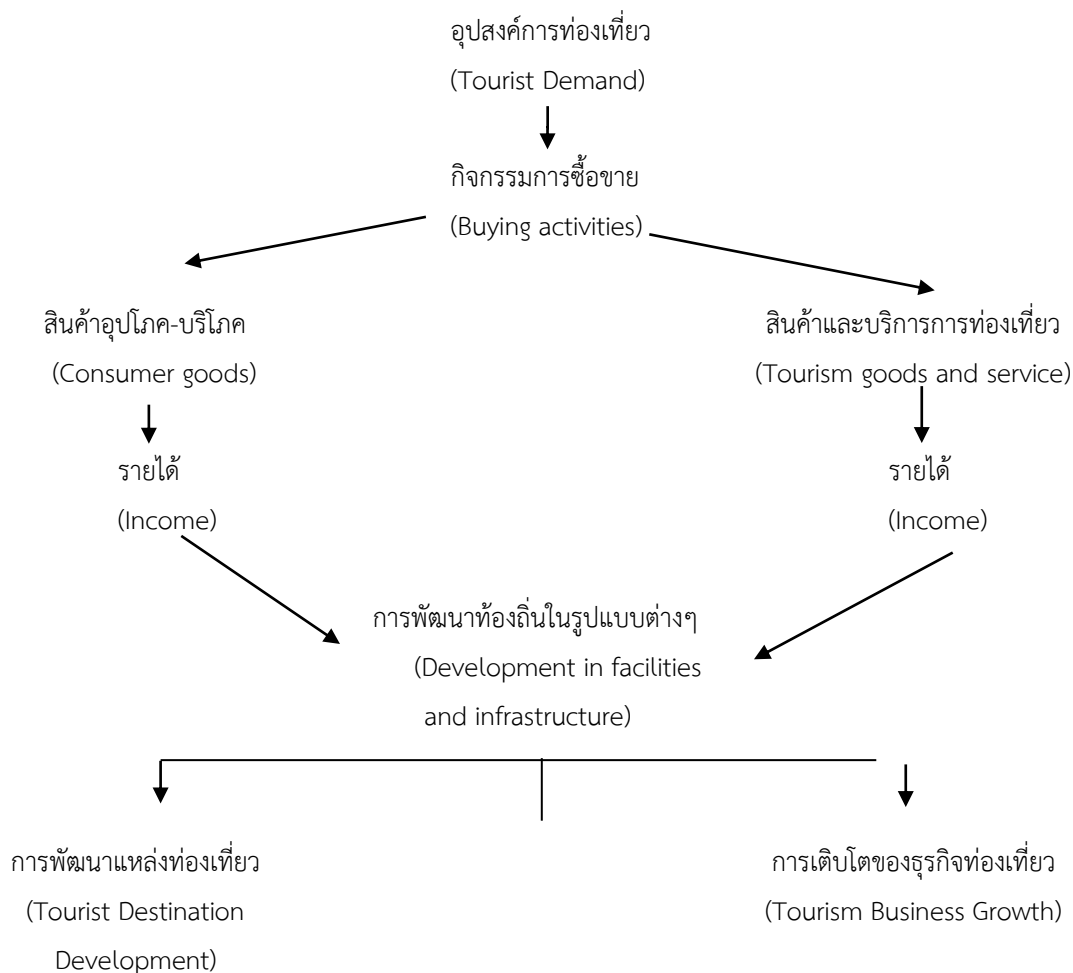
- จำนวนนักท่องเที่ยว (Tourist arrivals) ทั้งที่เป็น นักท่องเที่ยวภายในประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยหรือต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น หรืออาจพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณชายแดน เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวจากสปป. ลาว ที่เดินทางผ่านชายแดนมา

ท่องเที่ยวประเทศไทย เป็นต้น หรือจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในสถานที่พักแรม เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้าพักในสถานที่พักแรมของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น ข้อมูลประเภทนี้นิยมใช้ในการพัฒนาแบบจำลองอุปสงค์ของการท่องเที่ยวรวม (Aggregate demand models)

- เวลาที่แหล่งท่องเที่ยวหรือจำนวนคืนที่พัก (Overnights) เช่น จำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ณ จังหวัดเชียงใหม่ หรือระยะเวลาพำนักเฉลี่ย ณ สถานที่พักแรมของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น ข้อมูลอุปสงค์ของการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ส่วนใหญ่ได้จากการสำรวจจากสถานที่พักแรม หรือจากการสำรวจจากนักท่องเที่ยวโดยตรง

- จำนวนครั้งในการท่องเที่ยว (Number of trip) เช่น จำนวนครั้งในการมาท่องเที่ยวประเทศไทยในแต่ละปีของนักท่องเที่ยวแต่ละคน เป็นต้น ข้อมูลอุปสงค์ประเภทนี้นิยมใช้ศึกษาเพื่อประเมินมูลค่าการใช้ประโยชน์เชิงนันทนาการของทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม ด้วยวิธีการประเมินต้นทุนการเดินทาง (Travel cost method: TCM)

- ค่าใช้จ่ายของการท่องเที่ยว (Tourism expenditure) ซึ่งได้จากการสำรวจการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวตามหมวดหมู่ที่กำหนด เช่น ค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทาง ที่พัก อาหารของที่ระลึก เป็นต้น ข้อมูลอุปสงค์ในลักษณะนี้นิยมใช้ศึกษาและพัฒนาเป็นแบบจำลองการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (Tourist expenditure models)

ภาพที่ 1.8 แสดงอุปสงค์การท่องเที่ยวที่ช่วยพัฒนาท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยว และการเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยว

1.1.2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดอุปสงค์การท่องเที่ยว

การเดินทางท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของสังคมในปัจจุบัน ปัจจัยที่สำคัญทำให้เกิดอุปสงค์การท่องเที่ยวได้แก่

1) ปัจจัยหลักต้น ได้แก่ ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี การสร้างบ้านแปลงเมือง การมีรายได้และระดับชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อาชีพและการมีเวลาว่างเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาการทางด้านการคมนาคมขนส่ง และการสื่อสาร ตลอดจนการแลกเปลี่ยนด้านต่างๆ ในยุคโลกาภิวัตน์

2) ปัจจัยดึงดูด ได้แก่ ความพร้อมของอุปทานการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว ราคาการท่องเที่ยว กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

3.2 อุปทานของการท่องเที่ยว (Tourism supply)

ด้อย ชุมสาย (2527) ได้นิยามไว้ว่า “อุปทานของการท่องเที่ยว” หมายถึง สินค้าและบริการทุกชนิดที่เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวจัดให้มีเพื่อตอบสนองอุปสงค์ของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นอุปทานที่ปรากฏในลักษณะที่เป็นนามธรรมหรือรูปธรรม สิ่งมีชีวิต หรือไม่มีชีวิต เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์คิดขึ้นมา อุปทานนี้เองจะเป็น ตัวการสำคัญในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวยังสถานที่นั้นๆ

3.2.1 ลักษณะของอุปทานทางการท่องเที่ยว

1) เป็นสินค้าที่จับต้องไม่ได้ ผลผลิตสุดท้ายจะเป็น “ความรู้สึก” การซื้อขายเป็นการตกลงกันล่วงหน้า ไม่สามารถตรวจสอบคุณภาพได้เหมือนกับการซื้อขายสินค้าอย่างอื่น

2) เป็นอุตสาหกรรมส่งออกที่ไร้ร่องรอยหรือสินค้าส่งออก ในการขายสินค้าและบริการจะไม่มีตัวตนสินค้า ไม่มีค่าใช้จ่ายในการส่งสินค้าไปยังผู้บริโภค แต่ผู้บริโภคจะเป็นฝ่ายเดินทางไปยังแหล่งผลิตสินค้าเอง

3) ความไม่แน่นอนของคุณภาพสินค้าและบริการ เนื่องจากการท่องเที่ยวเกิดจากการ ผสมผสานสินค้าและบริการต่างชนิดต่างประเภทเข้าด้วยกัน จึงเป็นผลทำให้การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าทำได้ยาก เนื่องจากมีปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น สภาพดินฟ้า อากาศ การจราจร สถานการณ์ทางการเมือง เป็นต้น

4) ปริมาณคุณภาพและกรรมสิทธิ์ ในส่วนของปริมาณและคุณภาพของสินค้าและบริการจะไม่ลดลงตามจำนวนที่ขายแต่จะคงสภาพและปริมาณเท่าเดิม หากมีการจัดการ การพัฒนา และการอนุรักษ์ที่เหมาะสม ส่วนในเรื่องของกรรมสิทธิ์จะไม่ถูกเปลี่ยนมือไปเป็นของผู้ซื้อเหมือนสินค้าชนิดอื่นๆ

5) ผลผลิตไม่สามารถเก็บกักไว้ใช้ต่างเวลาได้ เช่น ปริมาณจำนวนห้องพักและแรงงานจะมีปริมาณคงที่ในช่วงเวลา ณ ขณะนั้น ไม่สามารถสะสมจำนวนห้องพักและแรงงานที่เหลือไปใช้ในชั่วโมงเวลาอื่นได้ ดังนั้นการคาดคะเนแนวโน้มจึงเป็นวิธีที่จะช่วยให้การจัดเตรียม สินค้าและบริการอยู่ในระดับที่เหมาะสม จะนำไปสู่ดุลยภาพที่อุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเท่ากัน

3.2.2 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอุปทาน

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีด้านการบินและการเงินระหว่างประเทศให้เกิดกระแสแนวโน้มอุปทานครอบคลุมหลายเรื่องด้วยกัน สำหรับในส่วนนี้กล่าวถึงแนวโน้มหลักที่มีผลกระทบต่อสำคัญในทางเศรษฐกิจ ดังนี้

1) จุดหมายปลายทางที่หลากหลายขึ้น (More destinations)

ทุกๆ ปีแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ถูกค้นพบในฐานะจุดหมายปลายทาง โลกกลายเป็นโลกที่ถูกสำรวจมากขึ้น เช่น การเปิดประเทศจีนและยุโรปตะวันออก และการท่องเที่ยวเป็นโลกของการท่องเที่ยวผจญภัยเพื่อเป็นประสบการณ์ (ภูเขา ใต้น้ำ สูดมูมของโลกและอื่นๆ) ไม่ใช่เฉพาะแต่จุดหมายปลายทางเท่านั้นที่มากขึ้น สินค้าท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายในจุดหมายปลายทางก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นปีต่อปี

2) การกระจุกตัวในภาคการท่องเที่ยว (Concentration movement in the tourism sector)

การกระจุกตัวเป็นแนวโน้มที่สำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ขบวนการรวมกลุ่มเริ่มต้นเมื่อหลายปีที่ผ่านมาและในทศวรรษล่าสุดได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ขบวนการนี้พบเห็นได้อย่างชัดเจนในหลายภาคของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การขนส่งทางอากาศ กลุ่มโรงแรม ผู้นำเที่ยว ตัวแทนนำเที่ยวสวนสนุกและบริษัทรถเช่า โดยเป็นการรวมเข้าด้วยกันแบบทแยงมุม ตัวอย่างเช่น การเข้ามาซื้อหุ้นของ KLM โดย Air France ส่งผลให้ Air France เป็นเจ้าของ 81% และ KLM 19% ถึงแม้ว่าจะไม่ทั้งหมดแต่ก็ทำให้ยุโรปซ็อก (Le Monde, 2003) Air France-KLM กลายเป็นผู้ขนส่งทางอากาศที่ใหญ่ที่สุดในยุโรป

ก) กรณีศึกษาการรวมกลุ่มในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโลก

อุตสาหกรรมการจัดการการท่องเที่ยวในทวีปยุโรปนั้นเป็นการรวมกันของกลุ่มที่มีอำนาจ ตั้งแต่เริ่มต้นของศตวรรษนี้ การจัดการการท่องเที่ยวถูกออกแบบขึ้นมาใหม่โดย Preussag ซึ่งเดิมเป็นกลุ่มที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมผลิตได้เข้าสู่ธุรกิจการท่องเที่ยวในปี 1997 และเข้ามายึด TUI ซึ่งเป็นผู้นำเที่ยวขนาดใหญ่ของเยอรมัน ในปี 1998 Preussag เข้าครอบครอง Thomas Cook และ Carlson UK สองปีต่อมา Thomson Travel ผู้นำเที่ยวขนาดใหญ่ที่สุดในอังกฤษได้เป็นของกลุ่ม Preussag โดยสหภาพยุโรปเห็นด้วยกับการรวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนี้ แต่มีข้อแม้ว่า Preussag จะต้องขายคืน Thomas Cook ให้กับ C&N ในปี 2000 กลุ่มเยอรมันเข้าครอบครอง GTT และกลายเป็นผู้นำการท่องเที่ยวในออสเตรียและได้รับส่วนแบ่ง 10% ใน Alpitour ผู้นำเที่ยวที่ใหญ่ที่สุดของอิตาลี ในปีเดียวกัน Preussag เริ่มเข้าครอบครอง Nouvelles Frontieres (การดำเนินการเสร็จสมบูรณ์ในปี 2002) ในปี 2001 Preussag ได้ร่วมมือกับ Maritz Travel Company (สหรัฐอเมริกา) Internet Travel Group (ออสเตรเลีย) Protravel (ฝรั่งเศส) และ Britannic (UK) ก่อตั้งเครือข่ายระดับโลกสำหรับธุรกิจการท่องเที่ยวเรียกว่า TQ3 TravelSolution (de Boiville, 2003) ในปีเดียวกัน (ปี 2001) Preussag ตัดสินใจที่จะรวมกลุ่มใหม่ (กิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งหมดของ 15 ประเทศ) ภายใต้ชื่อว่า World of TUI

ข) กรณีศึกษาเกี่ยวกับการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมนำเที่ยวในจังหวัด เชียงใหม่

สำหรับประเทศไทยได้มีการศึกษาอุตสาหกรรมนำเที่ยวในจังหวัด เชียงใหม่ (พรทิพย์, 2548) พบว่า อุตสาหกรรมนำเที่ยวเชียงใหม่เปิดดำเนินการหลังจากที่รัฐบาลได้ ทำการสร้างถนนและทางรถไฟเมื่อประมาณ 50 ปีที่ผ่านมา โดยเริ่มจากการนำเที่ยวแบบเดินป่า หลังจากนั้นก็ได้มีการจัดตั้งบริษัทนำเที่ยวเพิ่มขึ้นเพื่อให้บริการนำเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมและ ธรรมชาติในตัวเมืองเชียงใหม่การกระจุกตัวของอุตสาหกรรมนำเที่ยวในเชียงใหม่สามารถจำแนก ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การกระจุกตัวตามจำนวนนักท่องเที่ยว และการกระจุกตัวของรายได้ ดังนี้คือ

1) การกระจุกตัวตามจำนวนนักท่องเที่ยว

จากการสอบถามบริษัทนำเที่ยวเชียงใหม่ พบว่า บริษัทนำเที่ยวที่มี นักท่องเที่ยวตั้งแต่ 5,000 คนจนถึง 30,000 คนต่อปี มีไม่เกินร้อยละ 25 ของบริษัทนำเที่ยวทั้งหมด ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าบริษัทนำเที่ยวในเชียงใหม่แต่ละแห่งมีการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวค่อนข้าง น้อย เนื่องจากมีจำนวนผู้ประกอบการมากและมีการแข่งขันกันค่อนข้างสูง

ในที่นี้จะแยกพิจารณาการกระจุกตัวของบริษัทนำเที่ยวออกตาม กลุ่มของลูกค้าของบริษัทเป็น 2 ประเภทคือ บริษัทนำเที่ยวที่มีลูกค้าหลักเป็นชาวต่างประเทศ และ บริษัทนำเที่ยวที่มีลูกค้าหลักเป็นชาวไทยดังนี้คือ

ก) บริษัทนำเที่ยวที่มีลูกค้าหลักเป็นชาวต่างประเทศ บริษัท เหล่านี้ในเชียงใหม่มีประมาณ 440 บริษัทและจากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเขต 1 ภาคเหนือ พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในเชียงใหม่ในปี 2545 มีจำนวน 1.6 ล้านคน ในจำนวน เป็นนักท่องเที่ยวจริงๆ ที่ซื้อรายการนำเที่ยวร้อยละ 70 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดหรือคิดเป็น 1.12 ล้านคน ดังนั้นแต่ละบริษัทจะรับนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยบริษัทละ เท่ากับ 1.12 ล้านคน/440 เท่ากับ 2,500 คนต่อปี ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงส่วนแบ่งตลาดจากนักท่องเที่ยวของบริษัทที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ตั้งแต่ 5,000 คนจนถึง 30,000 คนต่อปี มีประมาณ 20-30 บริษัทเท่านั้นหรือคิดเป็นร้อยละ 5-6 ของ จำนวนบริษัทในเชียงใหม่ที่มีลูกค้าหลักเป็นชาวต่างประเทศ ซึ่งแสดงว่าการกระจุกตัวของจำนวน นักท่องเที่ยวของธุรกิจนำเที่ยวในเชียงใหม่มีค่อนข้างน้อย

ข) บริษัทนำเที่ยวที่มีลูกค้าหลักเป็นคนไทย บริษัทเหล่านี้ ส่วนใหญ่จะให้บริการทั้งในประเทศ (Inbound) และนำเที่ยวต่างประเทศ (Outbound) ซึ่งมี ประมาณ 20 บริษัท ในจำนวนนี้เป็นบริษัทนำเที่ยวที่มีลูกค้าจำนวนมากและเป็นที่ยึดกันกันทั่วไปมี ประมาณ 7-8 บริษัท ส่วนที่เหลือจะเป็นบริษัทตัวแทน (Sub agency) ในที่นี้ไม่สามารถหาอัตราส่วน การกระจุกตัวของบริษัทนำเที่ยวประเภทนี้ได้เนื่องจากผู้ประกอบการนำเที่ยวไม่ยอมให้ข้อมูลเกี่ยวกับ จำนวนนักท่องเที่ยวของบริษัท

2) การกระจุกตัวตามรายได้

การวิเคราะห์การกระจุกตัวของรายได้ในอุตสาหกรรมนำเที่ยวจะใช้ตัวชี้วัดที่เรียกว่า อัตราส่วนการกระจุกตัว (Concentration Ratio: CR) ของผู้ประกอบการรายใหญ่ 4 รายแรก (CR4) โดยวัดจากรายได้ของผู้ประกอบการนำเที่ยวในปี พ.ศ. 2545 ที่ได้จากรายการบัญชีรวบรวมโดยสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์ และในที่นี้จะพิจารณาตามลักษณะของการจดทะเบียนกับสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์โดยแยกออกเป็น 3 กลุ่มคือ

- 1) บริษัทนำเที่ยวที่จดทะเบียนในรหัส 21 คือ นำเที่ยวประเภท Outbound และ Inbound
- 2) บริษัทนำเที่ยวที่จดทะเบียนในรหัส 22 คือนำเที่ยวภายในประเทศได้ทั่วราชอาณาจักร และ
- 3) บริษัทนำเที่ยวที่จดทะเบียนในรหัส 23 คือ สามารถนำเที่ยวเฉพาะพื้นที่

การคำนวณหาอัตราส่วนการกระจุกตัวของผู้ประกอบการทางด้านรายได้ใช้สูตรในการคำนวณเช่นเดียวกับการหาอัตราส่วนการกระจุกตัวของผู้ประกอบการทางด้านจำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งผลการศึกษามีดังนี้คือ

ก) บริษัทนำเที่ยวที่จดทะเบียนในรหัส 21 คือ นำเที่ยวประเภท Outbound และ Inbound ในปี พ.ศ. 2545 บริษัทประเภทนี้มีสัดส่วนการกระจุกตัวของรายได้ของผู้ประกอบการรายใหญ่ 4 รายแรก (CR4) เท่ากับร้อยละ 85.7 แสดงว่า บริษัทประเภทนี้มี การกระจุกตัวของรายได้สูงมาก

ข) บริษัทนำเที่ยวที่จดทะเบียนในรหัส 22 คือ นำเที่ยวภายในประเทศได้ทั่วราชอาณาจักร ในปี พ.ศ. 2545 บริษัทประเภทนี้มีสัดส่วนการกระจุกตัวของรายได้ของผู้ประกอบการรายใหญ่ 4 รายแรกเท่ากับ ร้อยละ 73.6 แสดงว่า บริษัทประเภทนี้มี การกระจุกตัวของรายได้สูง

ค) บริษัทนำเที่ยวที่จดทะเบียนในรหัส 23 คือ สามารถนำเที่ยวเฉพาะพื้นที่ ในปี พ.ศ. 2545 บริษัทประเภทนี้มีสัดส่วนการกระจุกตัวของรายได้ของผู้ประกอบการรายใหญ่ 4 รายแรกเท่ากับร้อยละ 62.4 แสดงว่าบริษัทประเภทนี้มี การกระจุกตัวของรายได้ปานกลาง

อาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมนำเที่ยวหากดูจากจำนวนนักท่องเที่ยวโดยพิจารณาเฉพาะบริษัทที่มีลูกค้าเป็นชาวต่างชาติแล้ว จะเห็นว่าอุตสาหกรรมนำเที่ยวประเภทนี้อาจมีการแข่งขันสูงหรือไม่มี การผูกขาด แต่ถ้าดูจากยอดขายหรือรายได้แล้วกลับมีการกระจุกตัวสูงหรือตลาดอยู่ในมือบริษัทนำเที่ยวเพียงไม่กี่ราย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทนำเที่ยวประเภท Inbound และบริษัทนำเที่ยวภายในประเทศซึ่งมีเครือข่ายกับต่างประเทศ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า อุปทานการท่องเที่ยวเป็นห่วงโซ่การผลิตและบริการที่หลากหลาย และมีการกระจุกตัวสูงในอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนสูง เช่นสายการบิน และมีการแข่งขัน

สูงในอุตสาหกรรมที่ต้นทุนต่ำลงมา ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าและบริการที่หลากหลายนี้เป็นเงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จด้านประสิทธิภาพในการแข่งขัน

“ทำไมจึงเกิดการเคลื่อนไหวรวมกลุ่มในโลกของผู้นำเข้าเที่ยว” คำตอบก็คือการประหยัดต่อขนาดซึ่งการประหยัดต่อขนาดเหล่านี้มีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ เช่น การซื้อน้ำมัน การจัดการหมู่ยานพาหนะการจัดการระบบเงินตรา และอื่นๆ (Needham, 2000)

ตอนที่ 4 แหล่งท่องเที่ยว (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

จากการรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากรายงานการศึกษา เอกสารเผยแพร่ของหน่วยงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ข้อมูลต่างๆ จากอินเทอร์เน็ต และการลงพื้นที่การวิจัย พบว่า ภาคอีสานมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ไม่ต่ำกว่า 568 แห่ง แบ่งเป็นด้านธรรมชาติ จำนวน 248 แห่ง ด้านประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม จำนวน 253 แห่ง ด้านศิลปวัฒนธรรม/กิจกรรม และอื่นๆ จำนวน 67 แห่ง

4.1 แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนคร

จังหวัดสกลนครเป็นจังหวัดที่ได้ชื่อว่าเป็น “เมืองพุทธศาสน์ พระธาตุห้าแห่ง แหล่งอารยธรรมสามพันปี” จึงมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ผู้วิจัยสามารถสรุปแหล่งท่องเที่ยวโดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ เช่น ด้านธรรมชาติ จำนวน 10 แห่ง ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา จำนวน 6 แห่ง และด้านศิลปวัฒนธรรม และอื่นๆ จำนวน 2 แห่ง จังหวัดสกลนคร มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมที่ตกทอดกันรุ่นสู่รุ่นมาจากบรรพบุรุษตั้งแต่สมัยโบราณที่หล่อหลอมและผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมไทยถิ่นอีสานจนมีความเป็นเอกลักษณ์และโดดเด่นกลายเป็นเมืองที่เต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งศาสนาและอารยธรรมอันน่าสนใจสกลนครยังอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติมากมาย ไม่ว่าจะเป็นป่าไม้ พืชพรรณ สัตว์ป่านานาชนิด และแหล่งน้ำขนาดใหญ่ น้อยหลายแห่ง ที่ทำให้จังหวัดสกลนครเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยวไม่แพ้จังหวัดอื่นๆ มีเนื้อที่ประมาณ 9,605 ตารางกิโลเมตร หรือ 6 ล้านไร่ เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 19 ของประเทศ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงและที่ราบลุ่มสลับพื้นที่ลอนลาด มีทิวเขาภูพานอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัด และมีหนองหารซึ่งเป็นหนองน้ำจืดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศไทย

ในปัจจุบันจังหวัดสกลนครยังได้รับการขนานนามว่าเป็น “แองครัมแห่งอีสาน” ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้จกวัดวาอารามเก่าแก่ที่มีอยู่มากมาย แสดงถึงความรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาที่มีมาตั้งแต่ครั้งอดีต เป็นถิ่นกำเนิดและพำนักของอริยสงฆ์ที่สำคัญเป็นที่เคารพบูชา ของชาวไทยหลายท่าน อาทิ พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร พระอาจารย์วัน อุตตโม หลวงปู่หลุย จันทสาโร หลวงปู่เทสก์ เทสก์รังสี เป็นต้น

นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และท่องเที่ยวบริเวณที่ทำกิจกรรมหรือบริเวณใกล้เคียง เช่น การสอนหนังสือโรงเรียนต่างๆ และท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียง การเก็บขยะ ขณะเดินป่า/ชมธรรมชาติ การเรียนรู้การเลี้ยงไก่ดำ เนื้อวัวโคขุน เนื้อหมูดำ การปลูกข้าวฮาง ข้าวกล้อง การทอผ้า ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร เป็นต้น

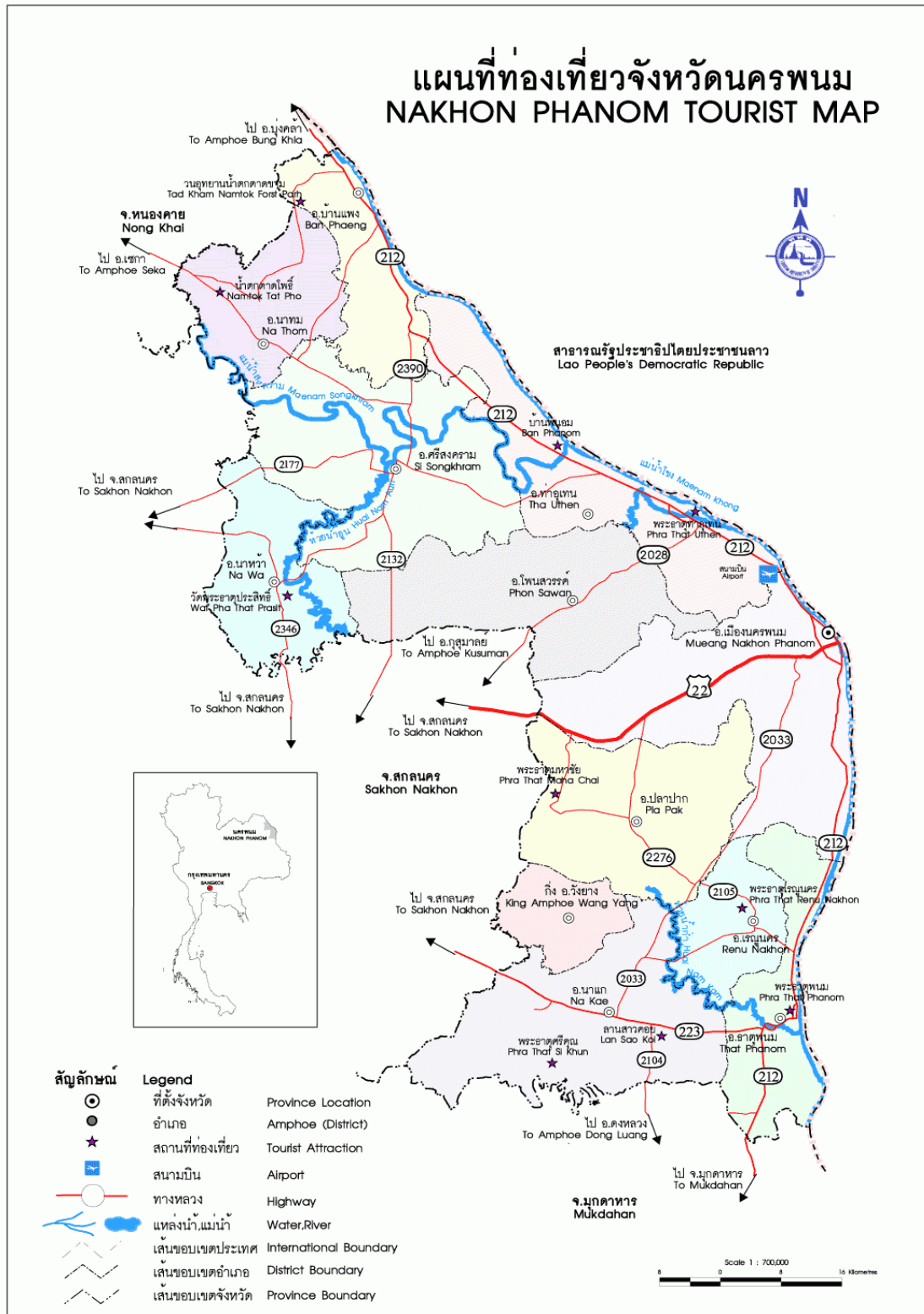
ภาพที่ 1.9 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดสกลนคร

ที่มา <http://www.oceansmile.com>

4.2 แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนมตั้งอยู่ในเขตภาคอีสานตอนบน เป็นเมืองชายแดนที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ มีทิวทัศน์สวยงาม มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน และมีความหลากหลายของวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ เป็นที่ประดิษฐานพระธาตุพนมอันศักดิ์สิทธิ์ อันเป็นปูชนียสถานสำคัญคู่บ้านคู่เมืองมาช้านาน และมีพระธาตุอื่นๆ อีกหลายแห่ง ผู้วิจัยสามารถสรุปแหล่งท่องเที่ยวโดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ เช่น ด้านธรรมชาติ จำนวน 5 แห่ง ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา จำนวน 10 แห่ง และด้านศิลปวัฒนธรรม และอื่นๆ จำนวน 4 แห่ง จังหวัดนครพนมถือว่าเป็นเมืองแห่งพระธาตุโดยแท้ และด้วยความที่เคยเป็นอาณาจักรที่เจริญรุ่งเรืองมาก่อน ประกอบกับตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง อันเป็นแหล่งรวมวัฒนธรรมแห่งสำคัญจากหลายชนชาติ จังหวัดนครพนมจึงมีวัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์และน่าสนใจอยู่มาก และยิ่งปัจจุบันนี้ นครพนมเป็นจุดผ่านแดนไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สำคัญอีกจุดหนึ่ง อีกทั้งยังมีความเจริญในหลายๆ ด้าน มีการคมนาคมสะดวกและมีสนามบิน ซึ่งช่วยส่งเสริมศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดได้เป็นอย่างดี

นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และท่องเที่ยวบริเวณที่ทำกิจกรรมหรือบริเวณใกล้เคียง เช่น ชาวต่างชาติมาสอนภาษาให้กับพระ เณรตามโรงเรียนปริยัติธรรม ซึ่งนอกเหนือเวลาสอนหนังสือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มนี้ยังมาช่วยต้อนรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวที่วัด ช่วยอธิบายถึงขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนจนมารยาทในการเข้าวัด และแนะนำแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงให้อีกด้วย อาสาสมัครเป็นมัคคุเทศก์ ในการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว พาเที่ยวชมศึกษาประวัติศาสตร์ที่แหล่งโบราณสถานต่างๆ การเก็บขยะ ขณะเดินป่าศึกษาธรรมชาติที่อุทยานแห่งชาติภูสิงกา เป็นต้น

ภาพที่ 1.10 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม

ที่มา <http://www.folktravel.com>

4.3 แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร

จังหวัดมุกดาหารเป็นจังหวัดชายแดนแห่งสำคัญ เป็นที่ตั้งของสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 ซึ่งเปรียบเป็นประตูที่เปิดไปสู่กลุ่มประเทศอินโดจีน คือ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศเวียดนาม ที่นับวันจะทวีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมมากขึ้นมุกดาหารโดดเด่นในด้านความหลากหลายของเชื้อชาติ เนื่องจากพลเมืองของจังหวัดประกอบด้วยชนพื้นเมืองต่างๆ หลากหลายเผ่า มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญหลายแห่งในหลากหลายรูปแบบ ผู้วิจัยสามารถสรุปแหล่งท่องเที่ยวโดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ เช่น ด้านธรรมชาติ จำนวน 6 แห่ง ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา จำนวน 16 แห่ง และด้านศิลปวัฒนธรรม และอื่นๆ จำนวน 3 แห่ง

นักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และท่องเที่ยวบริเวณที่ทำกิจกรรมหรือบริเวณใกล้เคียง เช่น การสอนหนังสือ บริจาคสิ่งของ ให้แก่โรงเรียนบ้านภูวง นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวในสถานที่ต่างที่ใกล้เคียง อาทิ อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร (ภูผาเทิบ) วัดถ้ำภูผาขาว หรือ วัดถ้ำไส้ม วัดพุทธคีรี นมัสการพระพุทธคีรี และสัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ชนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ประเพณี ท่ามกลางธรรมชาติป่า เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมภูไท ได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเพณี และวิถีชีวิต ที่โฮมสเตย์บ้านภู และทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในระยะยาวด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน เช่น สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐานให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับแขกต่างประเทศ พัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับมาตรฐานอาเซียน พัฒนา Packaging ของสินค้าพื้นบ้าน เช่น ผ้าอ้อมคราม ผ้าทอ เสื้อสำเร็จรูป ภูไท ข้าวฮาง แจ่วและน้ำพริก เป็นต้น การสอนหนังสือหรือทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน

ภาพที่ 1.11 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร
ที่มา <http://www.oceansmile.com>

จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวบำเพ็ญประโยชน์ จัดเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม การที่จะให้การท่องเที่ยวดังกล่าวประสบความสำเร็จจะต้องมีองค์ประกอบ เช่น นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มีโอกาสเรียนรู้ในสิ่งที่แตกต่างกัน มีการแบ่งปันความรู้ ความสามารถ ความคิด ตลอดจนการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน แต่ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐ ชุมชน ต้องให้การสนับสนุน มีการจัดการที่เป็นระบบ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะทำให้การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยวที่จะเป็น “ผู้ให้มากกว่า ผู้รับ”

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คมสัน วาฤทธิ์ (2556) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง “อุปสงค์การท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน” มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ทางด้านอุปสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวและทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน 3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวและทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน 4. เพื่อศึกษากลุ่ม และประเภทของกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน ได้ใช้

บริการ 5. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน โดยทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จำนวน 400 ชุด โดยใช้วิธีแบบเจาะจง (Purposive sampling) เฉพาะนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เท่านั้น โดยสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเป็นรายบุคคล ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1) ด้านสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

1.1 คุณลักษณะของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ คือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 16-25 ปี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีสัญชาติอเมริกัน ศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา มีรายได้ต่อปีน้อยกว่า US 12,000

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ คือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาประเทศไทยเป็นครั้งแรก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวคนเดียว และได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์จากโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย

2) ด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้ความสำคัญกับทั้งกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาน้อยกว่า 1 เดือน มาร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยเหตุผลส่วนตัว และอยากช่วยเหลือผู้อื่นทักษะที่นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ใช้ส่วนใหญ่คือ การลงแรงช่วยงาน ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมอาสาสมัครอย่างเต็มที่ ให้ความร่วมมือกับชุมชนในระดับกลาง และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในด้านต่างๆ พบว่า นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินในด้าน Volunteer program มากที่สุด

3) ด้านปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวและทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน พบว่า เมื่อนำองค์กรทั้งสองส่วน คือ องค์กรสนับสนุน และ องค์กรท้องถิ่น มาเปรียบเทียบกับกัน ทำให้ทราบว่า นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ส่วนใหญ่พึงพอใจกับปัจจัยด้านคน รองลงมาคือ ลักษณะทางกายภาพ และลำดับสามคือ สินค้าทางการท่องเที่ยว

4) ผลการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่ม และประเภทของกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนได้ใช้บริการ คือ กิจกรรมการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.5 รองลงมา การก่อสร้าง ร้อยละ 20 ลำดับสามคือ กลุ่มประชาสงเคราะห์ ร้อยละ 13.75 และนอกจากนี้ยังมีกิจกรรม พัฒนาชุมชน อนุรักษ์วัฒนธรรม พัฒนาธุรกิจ การอนุรักษ์สภาพแวดล้อม กลุ่มทางการแพทย์ การทำสื่อ (บทความ) และ การวิจัยและศึกษาสภาพแวดล้อม

5) การเสนอแนวทางการพัฒนาแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน สรุปได้ดังนี้

5.1 เป้าหมายทางการตลาด คือ นักเรียน นักศึกษา ที่มาจากประเทศอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย และประเทศในสมาคมอาเซียน

5.2 ตำแหน่งทางการตลาด คือ จังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบนจะเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ ที่มีทั้งคุณภาพ และความหลากหลายของกิจกรรม

5.3 เป้าหมายทางการตลาด คือ เพิ่มรายได้ทางการท่องเที่ยวได้ ประมาณ 1,744,611,876 บาท ในปีถัดไป

กาญจนา สมมิตรและคณะ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิจัยเรื่อง อุปทานการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. สถานการณ์ด้านอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน 2. ส่วนประสมทางการตลาดของผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบน 3. กลุ่ม ประเภทและระดับความเข้มข้นของกิจกรรมที่ผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนได้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ และ 4. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ให้แก่ผู้จัดกิจกรรมและผู้กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนโดยเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน และพะเยา จำนวน 55 กลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ความถี่และร้อยละและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาตามแนวคิดปัจจัยสำคัญ 5 ประการของการท่องเที่ยว (Five A's of Tourism) ส่วนประสมทางการตลาด 8 P's และ ทฤษฎี การจัดกลุ่มและการแบ่งระดับกิจกรรมผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนมีแนวโน้มที่ดีมาก โดยพบผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด คือ 34 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมาอยู่ในจังหวัดเชียงราย 7 องค์กร และจังหวัดแม่ฮ่องสอน 6 องค์กร ส่วนจังหวัดอื่นๆ พบผู้จัดกิจกรรมในจำนวนน้อยมาก สามารถแบ่งกลุ่มผู้จัดกิจกรรมเพื่อบ่าเพื่อประโยชน์ออกเป็น 5 กลุ่มโดยพบว่ากลุ่มที่ 1 (กลุ่มผู้จัดโปรแกรมท่องเที่ยว) มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวเชิงบ่าเพื่อประโยชน์มากกว่าครึ่งหนึ่งของมูลค่าตลาดรวมทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 66.49 แนวโน้มทางการตลาดพบว่าในกลุ่มที่ 1 (กลุ่มผู้จัดโปรแกรมท่องเที่ยว) และกลุ่มที่ 2 (กลุ่มเจ้าของกิจกรรม) และกลุ่มที่ 3 (กลุ่มแหล่งกิจกรรม) ส่วนใหญ่แล้วมีแนวโน้มเติบโตสูง ส่วนกลุ่มที่ 4 (กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน) และกลุ่มที่ 5 (กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชน) จำนวนนักท่องเที่ยวยังคงที่เนื่องจากกลุ่มที่ 4 เป็นองค์กรที่ไม่ได้เน้นงานด้านการท่องเที่ยวเป็นหลัก และกลุ่มที่ 5 ยังจำกัดอยู่กับกลุ่มเอเจนต์ บริษัทนำเที่ยว หรือสถาบันการศึกษาเพียงบางแห่งเท่านั้น แต่ละกลุ่มต่างมีจุดแข็งจุดอ่อนแตกต่างกันไปตามลักษณะการดำเนินงานของกลุ่ม ประสบการณ์การทำงานด้านอาสาสมัครการมีเครือข่ายการทำงานร่วมกับชุมชน และการมีพันธมิตรทั้งในและต่างประเทศถือเป็น

จุดแข็งที่สำคัญ ส่วนจุดอ่อนที่ควรพัฒนาคือ ความสามารถด้านการบริหารจัดการอย่างมีระบบ และด้านภาษาของผู้ให้บริการ ส่วนด้านการสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมพบว่าส่วนใหญ่จะสร้างผลกระทบเชิงบวกด้านกลุ่มลูกค้าของผู้จัดกิจกรรม พบว่าส่วนใหญ่จะมาจากประเทศในเอเชีย คิดเป็นร้อยละ 38 รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวจากอเมริกา ร้อยละ 35 และนักท่องเที่ยวจากยุโรป ร้อยละ 14 โดยจะเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 11-17 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 18-21 ปี ร้อยละ 35 และช่วงอายุ 22-35 ปี ร้อยละ 15 ตามลำดับด้านส่วนประสมทางการตลาดพบว่า กลุ่มที่ 1 มีการจัดส่วนประสมทางการตลาดได้ดีและครบถ้วนมากที่สุดในขณะที่กลุ่มที่ 2 ในบางส่วนมีการจัดส่วนประสมทางการตลาดได้ดี และบางส่วนยังไม่มีการจัดส่วนประสมทางการตลาดมากนักเนื่องจากเป็นกลุ่มสนใจพิเศษทำการตลาดโดยอาศัยการบอกต่อเป็นสำคัญ กลุ่มที่ 3 และ 4 ไม่เน้นการจัดส่วนประสมทางการตลาดโดยเฉพาะกลุ่มที่ 4 ซึ่งการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ไม่ใช่ภารกิจหลักขององค์กร ในขณะที่กลุ่มที่ 5 ไม่ได้จัดส่วนประสมทางการตลาดเช่นกัน โดยการกำหนดกิจกรรมจะขึ้นอยู่กับเอเจนต์ หรือบริษัทนำเที่ยวด้านประเภทของกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่ผู้จัดกิจกรรมเพื่อบำเพ็ญประโยชน์จัดมากที่สุด คือกิจกรรมประชาสัมพันธ์ 42 กิจกรรม รองลงมาคือ การสอน 39 กิจกรรม การพัฒนาธุรกิจ 26 กิจกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม 22 กิจกรรม การก่อสร้าง 23 กิจกรรม การวิจัยศึกษา สภาพแวดล้อม 16 กิจกรรม และการพัฒนาชุมชน 15 กิจกรรม ระดับการทำกิจกรรมมีตั้งแต่ระดับผิวเผินไปจนถึงระดับลึกซึ้ง สำหรับแนวทางการแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ควรเน้นกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนมัธยม นักศึกษาระหว่างปี (Gap year) และนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศอาเซียน + 3 อเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เน้นการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่หลากหลายที่มีคุณภาพ โดยมีรายได้ต่อคนในการทำกิจกรรม เชิงบำเพ็ญประโยชน์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เฉลี่ยต่อหัว 87,265.5 บาท ดังนั้นเป้าหมายทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก คือ 500 คน /ปี ซึ่งจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็น 43,632,750 บาท/ปี และจะเพิ่มขึ้นไป 2 เท่าของทุกปี

กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดควรเน้นการสร้างภาพลักษณ์และการสร้างคุณค่าทางจิตใจ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์กับพันธมิตร เป็นต้น จากผลการวิจัยดังกล่าวควรมีการจัดสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันในภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในภาคเหนือตอนบนมีทิศทางพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกภาคส่วนอย่างเป็นธรรม

พงษ์จันทร์ คล้ายอุดมและคณะ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างการเรียนรู้สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อวิเคราะห์นโยบายภาครัฐและเงื่อนไขที่ส่งเสริมกระบวนการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์

2. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้การท่องเทียวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเพื่อศึกษามูลค่าเพิ่มทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากการท่องเทียวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ 3. เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ท่องเทียวเพื่อสร้างการเรียนรู้สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทย โดยทำการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาท่องเทียวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์จำนวน 400 ชุด ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเทียวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ 400 ชุด และจัดประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเทียวแบบบำเพ็ญประโยชน์จำนวน 150 คน ผลการศึกษาโดยสรุปดังนี้ ไม่มีนโยบายด้านการท่องเทียวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมแต่มีการสนับสนุนเป็นรายโครงการ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเทียวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.50 รองลงมา เป็นกลุ่มอายุระหว่าง 20-25 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ติดต่อผ่านทางบริษัททัวร์ หรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่บำเพ็ญประโยชน์คิดเป็นร้อยละ 67.00 รองลงมา ติดต่อผ่านทางสถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 21.75 และเดินทางมาด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 8.50 นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเทียวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 52.75 รองลงมาเดินทางมากับสถานศึกษาคิด เป็นร้อยละ 21.75 ร้อยละ 3.75 เดินทางมากับครอบครัว ด้านระยะเวลาในการเดินทางเพื่อบำเพ็ญ ประโยชน์ในประเทศไทยส่วนใหญ่ใช้เวลาในประเทศไทย 2 สัปดาห์คิดเป็นร้อยละ 64.75 กิจกรรมที่ นักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ นิยมส่วนใหญ่เป็นการดูแลสัตว์ เช่น ช้าง สุนัข ชะนี คิดเป็นร้อยละ 43.25 รองลงมาเป็นการสร้างสาธารณูปโภค และการดูแลเด็กและดูแลผู้ป่วย คิดเป็นร้อยละ 19.75 และ 15.25 ตามลำดับ ด้านกิจกรรมที่เรียนรู้จากการบำเพ็ญประโยชน์พบว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ วิถีชีวิตชุมชน รองลงมาเรียนขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ประเพณีไทย คิดเป็นร้อยละ 60.25 และ 19.75 ตามลำดับ ด้านกระบวนการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทยพบว่า กระบวนการเรียนของนักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ที่เข้ามาแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) ขึ้นแสวงหาความรู้ในขั้นนี้นักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครทำการศึกษาจากการฟังคำบอกเล่าของนักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ที่อยู่เดิม (พี่เลี้ยง) จากการฟังบรรยายของเจ้าหน้าที่ และศึกษาเพิ่มเติมจากบอร์ด/ป้าย และเว็บไซต์ 2) ขึ้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในขั้นนี้นักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์การซักถามเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ของสถานที่ที่ เข้าไปบำเพ็ญประโยชน์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ที่อยู่เดิม (พี่เลี้ยง) และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานระหว่างนักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มเดียวกัน 3) ขึ้นฝึกประสบการณ์ด้วยตนเองในขั้นนี้นักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ปฏิบัติงานจริง เช่น การสร้างห้องน้ำ การสร้างโรงเรียนสำหรับเด็กเล็ก การสร้างแท็งก์น้ำ เป็นต้น 4) ขึ้นสรุปองค์ ความรู้พบว่า เมื่อนักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ปฏิบัติงานในแต่ละวันเสร็จสิ้นแล้วมีการพูดคุย

แลกเปลี่ยนความรู้/กระบวนการทำงานรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน 5) ขั้นตอนการนำไปใช้พบว่าหลังจากครบกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานในพื้นที่แล้ว นักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์จะนำเอาประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับไปแบ่งปันให้เพื่อนทราบทางอินเทอร์เน็ต ด้านรายได้จากการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทยพบว่า รายได้ของผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่า 50,000 บาท ต่อเดือน ร้อยละ 47.00 รองลงมารายได้เฉลี่ยต่อเดือน 50,000-70,000 บาท และ 130,001-150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.50 และ 13.50 ตามลำดับ ด้านรายได้รวมจากการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งปีเฉลี่ยรายละ 1,307,165.80 บาท หากทำการเฉลี่ยรายได้ของผู้ประกอบการเป็นรายเดือนพบว่า ผู้ประกอบการมีรายได้เดือน มกราคม สูงที่สุดโดยมีรายได้เฉลี่ย 133,961.17 บาท รองลงมาเป็นเดือนเมษายน มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 126,527.88 บาท และเดือนธันวาคม มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 124,489.90 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.25, 9.68 และ 9.49 ของรายได้เฉลี่ยทั้งปี ตามลำดับ หากทำการศึกษามูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์โดยนำกำไรจากการดำเนินงานหลังหักภาษี (NOPAT) ลบด้วย ต้นทุน เงินทุน (Capital charge) พบว่า มูลค่าเพิ่มเฉลี่ยต่อปี 392,149.70 บาท คิดเป็นร้อยละ 30 ของรายได้ จากการประกอบธุรกิจ โดยผู้ประกอบการมีมูลค่าเพิ่มเดือนมกราคมสูงที่สุดโดยมีมูลค่าเพิ่มเฉลี่ย 40,188.35 บาท รองลงมาเป็นเดือนเมษายน มีมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยเดือนละ 37,958.36 บาท และ เดือน ธันวาคม มีมูลค่าเพิ่มเฉลี่ยเดือนละ 37,346.97 บาท จากการศึกษาการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงปริมาณของผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทยพบว่ามูลค่า รายได้เฉลี่ยของธุรกิจร้านอาหารมีรายได้สูงที่สุดจำนวน 369,927.92 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 28.30 ของรายได้ทั้งหมด รองลงมาเป็นธุรกิจโรงแรมที่พัก จำนวน 345,745.35 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.45 ของรายได้ทั้งหมด และ ร้านขายของที่ระลึก จำนวน 178,035.98 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 13.62 ของรายได้ทั้งหมดด้านประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาควรมีการพัฒนาในประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1. การให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเรื่องท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์อย่างจริงจัง 2. สร้างมั่นใจ เรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ วางหลักเกณฑ์ และระบบติดตามกำกับ เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีมาตรฐานความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ 3. การพัฒนารูปแบบ การให้ข้อมูลและส่งเสริมกิจกรรมประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ 4. การสร้าง และสื่อสารตราสินค้าท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์

พงศ์ธวัช ศรีจำนอง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง “ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร โดยเลือกกิจกรรมที่ทำการศึกษา 4 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมลองเรือเก็บขยะในลำคลอง 2) กิจกรรมสร้างแนวกันไฟ 3) กิจกรรมปลูกป่าชายเลน 4) กิจกรรมอาสาสร้างบ้านดิน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างเน้นนักท่องเที่ยวที่เป็นอาสาสมัครจำนวน 120 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐานผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1. นักท่องเที่ยวในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ทั้ง 4 กิจกรรม มีความคาดหวังในการเข้าร่วมกิจ 4 กิจกรรม มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ในระดับมาก 2. นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังต่อการเข้าร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสูงกว่าความพึงพอใจทั้ง 4 กิจกรรม

ธีระ ชีวะเกรียงไกร, วิเชียร ต้นศิริมงคล และพิศาล มุกดารัตน์ (2551) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก” การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัญหาของการดำเนินงานการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มสนุก 2. ศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยบางประการที่มีความสำคัญของนักท่องเที่ยวต่อการมาแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มสนุกที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของกลุ่มสนุก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หน่วยงานภาคเอกชน ที่อยู่ในจังหวัดสกลนครนครพนม มุกดาหาร และกาฬสินธุ์ จำนวน 263 คน ประกอบด้วยผู้ประกอบการของโรงแรม และร้านอาหาร จำนวน 108 คน มัคคุเทศก์ จำนวน 52 คน และกลุ่มสตรีแม่บ้าน จำนวน 103 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร และกาฬสินธุ์ ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2550 จำนวน 380 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบโควตา และการสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม 2 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาของการดำเนินงานการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มสนุก ทั้งโดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านการมีส่วนร่วมด้านกระบวนการจัดการ และด้านผลประโยชน์ของผู้ประกอบการ

2. นักท่องเที่ยวมีปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการมาแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มสนุก โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสินค้าและบริการ ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านราคาด้านสถานที่/ทำเลที่ตั้ง ด้านกระบวนการ และด้านการส่งเสริมการตลาด

3. นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มสนุกไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

4. แนวการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของกลุ่มสนุก ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์การมาท่องเที่ยวให้ทั่วถึงและน่าสนใจ ควรส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ควรส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ควรมีการทำงานโดยร่วมมือกันอย่าง

ใกล้ชิดระหว่างรัฐ เอกชน และบุคลากรในท้องถิ่น ควรมีสถานที่บริการให้เพียงพอลดจนควบคุมราคาสินค้าและบริการให้เป็นธรรม

มิ่งสรรพ์ และคณะ (2548) ศึกษาเรื่องมูลค่าเพิ่มในประเทศของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะประเมินบทบาทของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในเศรษฐกิจไทยโดยใช้จังหวัดเชียงใหม่เป็นกรณีศึกษา และใช้มูลค่าเพิ่มโดยเฉพาะส่วนที่เก็บไว้ในประเทศเป็นตัวบ่งชี้ความสำคัญของอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยอุตสาหกรรมย่อย 13 สาขา ได้แก่ อุตสาหกรรมโรงแรมและรีสอร์ท เกสต์เฮ้าท์ภัตตาคารและร้านอาหาร การขนส่งผู้โดยสารระหว่าง จังหวัด รถขนส่งมวลชนในท้องถิ่น รถเช่าเหมาคัน บริการให้เช่ารถยนต์บริการให้เช่ารถจักรยานยนต์ บริการนำเที่ยว บริการบันเทิง กอล์ฟ สปา อุตสาหกรรมของที่ระลึก ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องเงินและศิลาดล และอุตสาหกรรมสนับสนุน ได้แก่ ปิมน้ำมัน เป็นต้น วิธีการศึกษาใช้การสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการ 497 ราย การนับผู้ใช้บริการท่องเที่ยว การวิเคราะห์เชิงเศรษฐมิติจากฐานข้อมูล ขนาดใหญ่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ 1,854 ราย ฐานข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 3,702 ราย และบัญชีกำไรขาดทุนของสถานประกอบการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ 420 ราย ผลการศึกษาพบว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่มีบทบาททางเศรษฐกิจสูง อุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่รวมอุตสาหกรรมสนับสนุนเป็นอุตสาหกรรมที่มีสถานประกอบการรวมกันถึง 8,005 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นภัตตาคาร ร้านอาหาร มีการจ้างงานรวมกัน 52,417 คน เมื่อวัดจากยอดขายพบว่า มีรายได้รวมกัน 38,030 ล้านบาท คำนวณออกมาเป็นมูลค่าเพิ่ม 12,009 ล้านบาท ในขณะที่อัตราส่วนมูลค่าเพิ่มต่อยอดขายคำนวณได้ร้อยละ 33.28 มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 46 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมระดับจังหวัดในภาคบริการของจังหวัด เชียงใหม่ และคิดเป็นร้อยละ 14 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมระดับจังหวัดของจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพิจารณาเป็นรายสาขาย่อยพบว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ไม่รวมกิจกรรมสนับสนุน) ที่มีขนาดของมูลค่าเพิ่ม ใหญ่ที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อุตสาหกรรมโรงแรมและรีสอร์ท อุตสาหกรรมภัตตาคารและร้านอาหาร และ อุตสาหกรรมนำเที่ยว ในปี พ.ศ. 2545 มีมูลค่าเพิ่มที่เก็บไว้ภายในประเทศคิดเป็นร้อยละ 92 ของมูลค่าเพิ่มมูลค่าเพิ่มที่เก็บนั้นประเทศของอุตสาหกรรมย่อยส่วนใหญ่มีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 90 ยกเว้นอุตสาหกรรมรถเช่าและรถเหมาคัน ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 57 และ 66 ด้านการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรายสาขาและพบว่า 3 ลำดับแรกของอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนมูลค่าเพิ่มต่อแรงงาน 1 คนสูงสุด ได้แก่ อุตสาหกรรมให้เช่าเครื่องอุปกรณ์โดยไม่มีผู้ควบคุม (บริการให้เช่ารถยนต์) อุตสาหกรรมโรงแรมและรีสอร์ท และอุตสาหกรรมนำเที่ยว นอกจากนี้ ยังได้มีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมโรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ในจังหวัดเชียงใหม่ กับอุตสาหกรรมโรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ของทั้งประเทศ โดยใช้ฟังก์ชันพรมแดนสโตนแคสติค พบว่าความด้อยประสิทธิภาพในการดำเนินงานทำให้เกิดการสูญเสียโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มถึง

266 ล้านบาท สำหรับอุตสาหกรรมโรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ในจังหวัดเชียงใหม่ และ 6,119 ล้านบาท สำหรับอุตสาหกรรมโรงแรมและเกสต์เฮ้าส์ของทั้งประเทศ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยในขณะนี้ กำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ เนื่องจากปัจจัยดังต่อไปนี้คือการก่อการร้าย ความเสี่ยงจากโรคระบาด การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวในประเทศและนักท่องเที่ยวจากจีน และการใช้แรงงานต่างชาติ ทำให้ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวต้องเตรียมตัวรับโครงสร้างอุปสงค์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต การศึกษายังได้ ให้ข้อเสนอแนะทั้งทางด้านนโยบาย ได้แก่ การส่งเสริมเครือโรงแรมไทยให้เป็นเครือนานาชาติ และสปา ไทยสู่สากล นโยบายแรงงานต่างด้าว นโยบายการพัฒนาคลัสเตอร์ SMEs ท่องเที่ยว การนำ ธุรกิจ SMEs การให้บริการที่พักและท่องเที่ยวสู่ระบบภาษี นโยบายอุตสาหกรรมรายสาขารวมทั้ง ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยและพัฒนาซึ่งจะไปเกื้อหนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมระยะยาว

บทที่ 2

ข้อค้นพบของการวิจัย

การวิจัยแผนงานนี้เป็นการวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ที่มีการเก็บข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีการพัฒนาระบบสารสนเทศโดยใช้วงจรการพัฒนาระบบ (System Development Life Cycle: SDLC)

โครงการวิจัยย่อยที่ 1 การศึกษาอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งเป็นการวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ที่มีการเก็บข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

- การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุกมีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการสังเกต จากนักท่องเที่ยวชาวไทย 400 คน และชาวต่างประเทศ 400 คนในพื้นที่การวิจัย

- การศึกษาอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบที่ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก

โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก การวิจัยโครงการนี้เป็นการวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ที่มีการเก็บข้อมูลจากการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยเน้นการลงพื้นที่สำรวจเส้นทางการท่องเที่ยว และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยการสัมภาษณ์ผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก จัดทำเส้นทางการท่องเที่ยว รวมถึงจัดทำเว็บไซต์และระบบฐานข้อมูลของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

แผนงานวิจัย การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก เป็น การวิจัยเชิงบูรณาการ (Integrated research) โดยการสังเคราะห์องค์ความรู้ของอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (จากโครงการย่อยที่ 1) และการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (จากโครงการย่อยที่ 2) เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก และจัดการแสดงผลการวิจัย

โดยสรุปมีข้อค้นพบจากการวิจัยดังนี้

ศึกษาอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

1.1 สถานการณ์การท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก

จากสถิตินักท่องเที่ยวที่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ในปี พ.ศ. 2256-2557 จำนวน 1,526,302 คน เป็นคนไทย จำนวน 1,476,467 คน เป็นชาวต่างชาติจำนวน 49,835 คน คิดเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ร้อยละ 96.73 และชาวต่างชาติร้อยละ 3.27 จากสถิติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุกยังมีสัดส่วนน้อยมากๆ ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีศักยภาพค่อนข้างมาก อีกทั้งยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการสอนหนังสือ กิจกรรมสาธารณสุข กิจกรรมเกษตรและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน เป็นต้น

1.2 สถานการณ์การท่องเที่ยวรายจังหวัดสนุก

1) จังหวัดสกลนคร

ตารางที่ 2.1 สรุปสถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนคร ปี 2556-2557

	มกราคม - ธันวาคม		
	2557	2556	(%)
ผู้เยี่ยมชมเยือน (Visitor)	1,081,194	1,039,789	+ 3.98
ชาวไทย	1,076,447	1,035,033	+ 4.00
ชาวต่างชาติ	4,747	4,756	- 0.19
นักท่องเที่ยว (Tourist)	621,884	592,830	+ 4.90
ชาวไทย	619,164	590,058	+ 4.93
ชาวต่างชาติ	2,720	2,772	- 1.88
นักทัศนอาจร (Excursionist)	459,310	446,959	+ 2.76
ชาวไทย	457,283	444,975	+ 2.77
ชาวต่างชาติ	2,027	1,984	+ 2.17
จำนวนวันพักเฉลี่ย	2.51	2.55	- 0.04
ชาวไทย	2.51	2.54	- 0.03

	มกราคม - ธันวาคม		
	2557	2556	(%)
ชาวต่างชาติ	2.93	2.95	- 0.02
ค่าใช้จ่ายต่อหัว (Average Expenditure (Baht/Person/Day))			
ผู้เยี่ยมเยือน (Visitor)	821.810	803.19	+ 2.32
ชาวไทย	820.230	801.60	+ 2.32
ชาวต่างชาติ	1,137.340	1,108.16	+ 2.63
นักท่องเที่ยว (Tourist)	927.000	906.56	+ 2.25
ชาวไทย	925.100	904.64	+ 2.26
ชาวต่างชาติ	1,298.620	1,257.18	+ 3.30
นักท่องเที่ยว (Excursionist)	464.040	454.69	+ 2.06
ชาวไทย	463.870	454.52	+ 2.06
ชาวต่างชาติ	503.200	493.94	+ 1.87
รายได้ (Revenue (Million Baht))			
ผู้เยี่ยมเยือน (Visitor)	1,661.19	1,569.35	+ 5.85
ชาวไทย	1,649.82	1,558.09	+ 5.89
ชาวต่างชาติ	11.37	11.26	+ 0.98
อัตราการเข้าพัก (ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS)			
จำนวนห้องพัก (Rooms)	3,102	2,856	+ 8.61
อัตราการเข้าพักเฉลี่ย (Occupancy Rate (%))	46.39	44.24	+ 2.15
จำนวนผู้เข้าพัก (Number of Guest Arrivals)	557,074	528,190	+ 5.47
ชาวไทย	554,579	525,627	+ 5.51
ชาวต่างชาติ	2,495	2,563	- 2.65

ที่มา ดัดแปลงจาก กรมการท่องเที่ยวและกีฬา (2558)

สถานการณ์ในการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดสกลนคร ปี 2556-2557 พบว่า อัตราการเติบโตของจำนวนผู้เยี่ยมเยือนรวมมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.98% และมีสัดส่วนจำนวนของนักท่องเที่ยวพักค้างมากกว่านักท่องเที่ยว โดยคนไทยปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.14% ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวมาจาก เทศกาลงานประเพณีที่เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว อาทิ ประเพณีแห่ปราสาทผึ้ง และเทศกาลแห่ดาวคริสมาสต์ที่หมู่บ้านท่าแร่ (ชุมชนคาทอลิก) ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มี

ประชากรนับถือศาสนาคริสต์มากที่สุดในประเทศไทยและมีบ้านเรือนสถาปัตยกรรมแบบฝรั่งเศส ที่งดงามดึงดูดนักท่องเที่ยว ช่วยสร้างสีสันให้กับการท่องเที่ยวในจังหวัดรวมถึงการเดินทางไปเยี่ยมชมพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ อุทยานแห่งชาติภูพาน และทำบุญไหว้พระที่วัดพระธาตุเชิงชุม วัดป่าสุทธาวาส พิพิธภัณฑ์อาจารย์ฝั้น อาจาโร

ส่วนลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือนคนไทยจะเป็นการเดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาคเดียวกันมากที่สุด รองลงมาคือกรุงเทพฯ โดยนิยมเดินทางมาเป็นกลุ่มทั้งในรูปแบบครอบครัว เพื่อน แต่ไม่นิยมเดินทางโดยผ่านตัวแทนหรือบริษัทนำเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางจากกลุ่มแรงงานคืนถิ่นที่กลับมาเยี่ยมญาติ รวมทั้งเป็นการท่องเที่ยวจากคนในจังหวัดใกล้เคียงในช่วงเทศกาลวันหยุด สำหรับผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติ เป็นการเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยมาจากเอเชียมากที่สุด รองลงมาคือ ยุโรปและอเมริกา ตามลำดับ จะนิยมจัดการเดินทางมาเอง โดยใช้รถส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทางมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือการเดินทางมาท่องเที่ยว การติดต่อธุรกิจและการมาเยี่ยมญาติหรือเพื่อน

ในด้านระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวพักค้างประมาณเพิ่มขึ้น 2.15% วันโดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อไทยวันประมาณ 914.87 บาท นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อไทยวันประมาณ 1,277.9 บาท เมื่อนำรายได้ทั้งหมดที่เกิดจากการท่องเที่ยวภายในจังหวัด สกลนครรวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณปี พ.ศ. 2557 จำนวนเงิน 1,569.35 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ +5.89%

จากตารางสรุปสถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนคร ปี 2556-2557 แสดงให้เห็นว่าภาพรวมของตลาดการท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนครนั้น มีแนวโน้มที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย หากแต่มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติลดลง ซึ่งอาจเกิดจากภาวะชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกตลอดจนปัญหาความไม่มั่นคงภายในของประเทศ ทั้งนี้พบข้อสังเกตที่น่าสนใจกล่าวคือ ถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะเดินทางมาเที่ยวในจังหวัดสกลนครในปี 2557 ลดลงกว่าปี 2556 แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีการใช้จ่ายเงินเพื่อการท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้น นั้นแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยวของจังหวัดสกลนคร สามารถกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความเต็มใจจ่าย (Willingness to pay) เพิ่มมากขึ้น หรืออาจวิเคราะห์ได้ว่าจังหวัดสกลนครเริ่มได้รับความสนใจจากกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพหรือกลุ่มนักท่องเที่ยวกำลังซื้อสูง

สำหรับวัตถุประสงค์การเดินทางส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อท่องเที่ยวหรือพักผ่อน รองลงมาคือ การซื้อสินค้าและของที่ระลึก และอันดับที่ 3 คือ การเดินทางเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม เช่น การปฏิบัติธรรม เข้าร่วมเทศกาลและงานประเพณีต่างๆ เป็นต้น สิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดสกลนคร คือ การบอกเล่าจากเพื่อน หรือคนรู้จัก

ตารางที่ 2.2 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมทำระหว่างอยู่ในจังหวัดสกลนคร

กิจกรรมที่ร่วมกระทำระหว่างอยู่ในจังหวัด	สัดส่วนของการเข้าร่วมกิจกรรม		
	ไทย	ต่างชาติ	รวม
1. ท่องเที่ยวทั่วไป	85.45	86.72	85.45
2. ซื้อสินค้าและของที่ระลึก	34.20	26.74	34.17
3. กิจกรรมเชิงวัฒนธรรม	30.96	6.30	30.88
4. กิจกรรมเชิงผจญภัย	1.88	3.19	1.88
5. กิจกรรมทางน้ำ	0.00	0.00	0.00
6. ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	2.24	0.00	2.27
7. กิจกรรมเชิงสุขภาพ	2.54	3.11	2.53
8. กิจกรรมด้านกีฬา	0.52	2.61	0.53
9. นันทนาการ/บันเทิง	1.53	6.91	1.45
10. อื่นๆ (เกษตร/ปฏิบัติธรรม)	5.59	0.14	5.57

ที่มา แผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 2558-2561

ตารางที่ 2.3 แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว 10 อันดับแรก

กิจกรรมที่ร่วมกระทำระหว่างอยู่ในจังหวัด	สัดส่วนของการเข้าร่วมกิจกรรม		
	ไทย	ต่างชาติ	รวม
1. อุทยานแห่งชาติภูพาน	61.54	42.73	61.48
2. พระธาตุเชิงชุม	25.96	6.91	25.90
3. วัดถ้ำขาม	6.86	0.00	6.84
4. วัดถ้ำพวง	5.82	0.00	5.80
5. พิพิธภัณฑ์หลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต	4.77	0.00	4.75
6. พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์	4.17	0.43	4.16
7. วัดป่าสุทธาวาส	3.41	2.22	3.41
8. ภูผายล	1.99	3.58	2.00
9. น้ำตกคำหอม	1.06	0.00	1.06
10. วัดดอยธรรมเจดีย์	0.25	0.00	0.25

ที่มา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2556)

2) จังหวัดนครพนม

ตารางที่ 2.4 สรุปสถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม ปี 2556-2557

	มกราคม - ธันวาคม		
	2557	2556	(%)
ผู้เยี่ยมชมเยือน (Visitor)	913,138	873,925	+ 4.49
ชาวไทย	838,857	801,441	+ 4.67
ชาวต่างชาติ	74,281	72,484	+ 2.48
นักท่องเที่ยว (Tourist)	415,255	397,334	+ 4.51
ชาวไทย	405,911	388,099	+ 4.59
ชาวต่างชาติ	9,344	9,235	+ 1.18
นักทัศนาจร (Excursionist)	497,883	476,591	+ 4.47
ชาวไทย	432,946	413,342	+ 4.74
ชาวต่างชาติ	64,937	63,249	+ 2.67
จำนวนวันพักเฉลี่ย	2.32	2.31	+ 0.01
ชาวไทย	2.32	2.30	+ 0.02
ชาวต่างชาติ	2.51	2.52	- 0.01
ค่าใช้จ่ายต่อหัว (Average Expenditure (Baht/Person/Day))			
ผู้เยี่ยมชมเยือน (Visitor)	961.870	933.43	+ 3.05
ชาวไทย	963.550	935.53	+ 3.00
ชาวต่างชาติ	935.400	901.52	+ 3.76
นักท่องเที่ยว (Tourist)	1,097.250	1,068.23	+ 2.72
ชาวไทย	1,092.400	1,063.49	+ 2.72
ชาวต่างชาติ	1,291.940	1,249.99	+ 3.36
นักทัศนาจร (Excursionist)	699.380	674.37	+ 3.71
ชาวไทย	683.300	659.22	+ 3.65
ชาวต่างชาติ	806.630	773.30	+ 4.31
รายได้ (Revenue (Million Baht))			
ผู้เยี่ยมชมเยือน (Visitor)	1,407.24	1,299.78	+ 8.27
ชาวไทย	1,324.56	1,221.78	+ 8.41

	มกราคม - ธันวาคม		
	2557	2556	(%)
ชาวต่างชาติ	82.68	78.00	+ 6.00
อัตราการเข้าพัก (ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS)			
จำนวนห้องพัก (Rooms)	2,344	1,999	+ 17.26
อัตราการเข้าพักเฉลี่ย (Occupancy Rate (%))	44.66	40.72	+ 3.94
จำนวนผู้เข้าพัก (Number of Guest Arrivals)	364,974	346,040	+ 5.47
ชาวไทย	359,030	340,206	+ 5.53
ชาวต่างชาติ	5,944	5,834	+ 1.89

ที่มา ดัดแปลงจาก กรมการท่องเที่ยวและกีฬา (2558)

จากตารางสรุปที่ 2.4 สถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนม ปี 2556-2557 แสดงให้เห็นว่า จังหวัดนครพนมมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวเพิ่มสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายต่อหัว อัตราการเข้าพักของนักท่องเที่ยว รายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะจำนวนผู้เข้าพักในปี 2557 ปรับเพิ่มสูงขึ้นกว่าปี 2556 มากถึง 17.26 เปอร์เซ็นต์ จังหวัดนครพนมเป็นจุดพักค้างคืนหรือจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยหลายประการได้แก่ การเป็นจุดพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวที่เดินทางข้ามประเทศระหว่างไทย-ลาว หรือการขยายตัวของธุรกิจโรงแรมริมฝั่งแม่น้ำโขงเป็นตัวกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวมีตัวเลือกที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

หากแต่ในการขยายตัวของภาคธุรกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนมในทุกๆ ด้านตลอดระยะเวลาสองปีที่ผ่านมา กลับพบว่า มีเพียงจำนวนวันพักของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในปี 2557 เท่านั้นที่ปรับตัวลดลงจากปี 2556 ซึ่งอาจเป็นข้อสังเกตได้ว่ามีนักท่องเที่ยวบางส่วนเริ่มกระจายตัวไปพักค้างคืนทางฝั่งลาวสืบเนื่องจากการข้ามผ่านแดนที่สะดวกมากขึ้นและอีกทั้งราคาห้องพักทางฝั่งลาวนั้นมีราคาต่ำกว่า

3) จังหวัดมุกดาหาร

ตารางที่ 2.5 สรุปสถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร ปี 2556-2557

	มกราคม - ธันวาคม		
	2557	2556	(%)
ผู้เยี่ยมชมเยือน (Visitor)	1,475,139	1,428,660	+ 3.25
ชาวไทย	1,331,581	1,288,825	+ 3.32
ชาวต่างชาติ	143,558	139,835	+ 2.66
นักท่องเที่ยว (Tourist)	489,163	474,410	+ 3.11
ชาวไทย	451,392	436,584	+ 3.39
ชาวต่างชาติ	37,771	37,826	- 0.15
นักทัศนาจร (Excursionist)	985,976	954,250	+ 3.32
ชาวไทย	880,189	852,241	+ 3.28
ชาวต่างชาติ	105,787	102,009	+ 3.70
จำนวนวันพักเฉลี่ย	2.16	2.16	0
ชาวไทย	2.12	2.12	0
ชาวต่างชาติ	2.58	2.57	+ 0.01
ค่าใช้จ่ายต่อหัว (Average Expenditure (Baht/Person/Day))			
ผู้เยี่ยมชมเยือน (Visitor)	977.780	949.71	+ 2.96
ชาวไทย	953.170	924.98	+ 3.05
ชาวต่างชาติ	1,200.370	1,170.26	+ 2.57
นักท่องเที่ยว (Tourist)	1,131.300	1,094.05	+ 3.40
ชาวไทย	1,097.290	1,061.07	+ 3.41
ชาวต่างชาติ	1,465.090	1,408.14	+ 4.04
นักทัศนาจร (Excursionist)	813.660	795.00	+ 2.35
ชาวไทย	796.470	777.22	+ 2.48
ชาวต่างชาติ	956.550	943.54	+ 1.38
รายได้ (Revenue (Million Baht))			
ผู้เยี่ยมชมเยือน (Visitor)	1,995.07	1,877.59	+ 6.26
ชาวไทย	1,751.11	1,644.45	+ 6.49

	มกราคม - ธันวาคม		
	2557	2556	(%)
ชาวต่างชาติ	243.96	233.14	+ 4.64
อัตราการเข้าพัก (ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS)			
จำนวนห้องพัก (Rooms)	2,032	2,040	- 0.39
อัตราการเข้าพักเฉลี่ย (Occupancy Rate (%))	46.67	44.17	+ 2.50
จำนวนผู้เข้าพัก (Number of Guest Arrivals)	373,998	360,988	+ 3.60
ชาวไทย	362,364	349,386	+ 3.71
ชาวต่างชาติ	11,634	11,602	+ 0.28

ที่มา ดัดแปลงจาก กรมการท่องเที่ยวและกีฬา (2558)

จากตารางที่ 2.5 สรุปสถิตินักท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร ปี 2556-2557 แสดงให้เห็นว่า มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวจังหวัดมุกดาหารเพิ่มสูงขึ้นแต่มีสัดส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลง ตลอดจนจำนวนห้องในปี 2557 ที่นักท่องเที่ยวเข้าพักนั้นลดลงจากปี 2556 ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ลดลง หรือนักท่องเที่ยวเลือกที่จะเดินทางไปพักค้างคืนในจังหวัดใกล้เคียง แต่ในภาพรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหารนั้นมีสัดส่วนของรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งยังคงแสดงถึงอัตราการเติบโตในส่วนของสินค้าทางการท่องเที่ยวอื่นๆ ยังคงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.3 การศึกษาอุปสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร)

1.3.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

1) ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

1.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามชาวไทยถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 และเป็นเพศชายจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 และ

นักท่องเที่ยวส่วนมากไม่เคยเป็นอาสาสมัครหรือเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 50.75

1.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.31 (SD=0.81) อันดับหนึ่ง เห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 (SD=0.74)

1.3 ปัจจัยดึงดูดความสนใจด้านการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุกของนักท่องเที่ยวชาวไทยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 (SD=1.00) อันดับหนึ่ง เห็นว่านักท่องเที่ยวเกิดความภาคภูมิใจหลังจากได้ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.41 (SD=0.76)

1.4 ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า อันดับหนึ่ง มีความการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชน จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 24.48 อันดับสอง กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตร สิ่งแวดล้อม จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 23.38 และอันดับสาม การสอนและให้ความรู้ จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 15.22 ตามลำดับ

1.5 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.31 (SD=0.76) โดยอันดับหนึ่ง นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังว่าการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในการช่วยพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.36 (SD=0.72)

1.6 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่แบบสองทางข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ สรุปได้ว่า

กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า เพศหญิงจะให้ความสนใจในกิจกรรมนี้มากกว่าเพศชาย จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 72.18 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 23.68 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 61.28 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 31.20

กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า เพศหญิงจะให้ความสนใจในกิจกรรมนี้มากกว่าเพศชาย จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 71.95 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 30.89 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ

57.72 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 26.42

กิจกรรมการสอนและให้ความรู้ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า เพศหญิงจะให้ความสนใจในกิจกรรมนี้มากกว่าเพศชาย จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 69.93 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 28.76 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 62.09 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 33.99

2) ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

2.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวต่างชาติ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 190 คน พบว่า ชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 53.68 มีอายุระหว่าง 16-25 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 27.37 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 65.59 เป็นพนักงานบริษัท จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 43.62 มีรายได้ต่อเดือน 12,000-36,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 44.21 ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวเอเชีย จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 37.89 ก่อนที่จะเดินทางมากลุ่มจังหวัดสนุกนักท่องเที่ยวเหล่านี้เดินทางมาจากประเทศลาว จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 25.64 โดยจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือประเทศไทย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 21.79 และเดินทางมาประเทศไทยเป็นครั้งแรก จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 52.60 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 35.79 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 55.79 นั้นไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เลยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา

2.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 (SD=0.81) อันดับหนึ่งเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.24, (SD=0.74)

2.3 ปัจจัยดึงดูดด้านการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุกของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20 (SD=0.78) พบว่า อันดับหนึ่ง นักท่องเที่ยวรู้สึกได้ทำอะไรที่เป็นประสบการณ์การท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.33 (SD=0.76)

2.4 ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พบว่า อันดับหนึ่งมีความสนใจการอนุรักษ์เชิงเกษตร สิ่งแวดล้อม จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 17.88 อันดับสอง งานสาธารณสุขและดูแลเด็ก จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 16.06 และอันดับสาม กิจกรรมสอนหนังสือ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 15.69 ตามลำดับ

2.5 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก ภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 (SD=0.79) พบว่า อันดับหนึ่ง นักท่องเที่ยวจะบอกต่อถึงเพื่อนเกี่ยวกับประสบการณ์จากที่ได้เดินทางไปทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.35 (SD=0.74)

2.6 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่แบบสองทางข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ สรุปได้ว่า

กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า มีนักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิงที่ให้ความสนใจกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อมในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 และเดินทางมาจากทวีปเอเชียมากที่สุด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 38.78 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีอายุอยู่ระหว่าง 16-25 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.61 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีรายได้เฉลี่ยต่อปี ส่วนใหญ่อยู่ที่ 12,000-36,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86

กิจกรรมงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า มีนักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิงที่ให้ความสนใจกิจกรรมงานสาธารณสุข ดูแลเด็ก ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 และเดินทางมาจากทวีปยุโรปมากที่สุด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 43.18 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมงานสาธารณสุข ดูแลเด็ก จะมีอายุอยู่ระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 74.42 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมงานสาธารณสุข ดูแลเด็ก จะมีรายได้เฉลี่ยต่อปี ส่วนใหญ่อยู่ที่ 12,000-36,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91

กิจกรรมการสอนและให้ความรู้ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า มีนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจกิจกรรมการสอนและให้ความรู้เพศชายมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือเป็นเพศชาย จำนวน 50 คน

คิดเป็นร้อยละ 58.10 และเดินทางมาจากทวีปอเมริกามากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 41.86 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการสอนและให้ความรู้ จะมีอายุอยู่ระหว่าง 16-25 ปีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 39.53 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 76.74 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการสอนและให้ความรู้ จะมีรายได้เฉลี่ยต่อปี ส่วนใหญ่อยู่ที่ 12,000-36,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 51.16

1.3.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว

1. อุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

1) ทศคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

1.1 ทศคติเชิงบวก เปลี่ยนจากผู้รับมาเป็นผู้ให้

นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ค่อนข้างห่างไกลความเจริญ กลุ่มนักท่องเที่ยวเหล่านี้มีความต้องการที่จะได้เป็นส่วนหนึ่งของการช่วยเหลือชุมชนตลอดจนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่ท่องเที่ยว

1.2 เกิดความรู้สึกรักภูมิใจ อิ่มเอิบใจที่ได้ทำอะไรดีๆ ในระหว่างการท่องเที่ยวสู่สังคม

กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เคยเป็นจิตอาสาหรือเคยทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวนั้น โดยส่วนใหญ่เมื่อเดินทางในครั้งต่อไป ก็จะนิยมเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบนี้อีกเนื่องจากเกิดความรู้สึกรักภูมิใจ อิ่มเอิบใจที่ได้ทำอะไรดีๆ ในระหว่างการท่องเที่ยว

1.3 เกิดประสบการณ์ท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่

กระแสการทำกิจกรรมในรูปแบบของคำว่า “การคืนกำไรสู่สังคม” นั้น กำลังได้รับความนิยมโดยเฉพาะในกลุ่มของนักท่องเที่ยววัยรุ่นและวัยทำงาน การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จึงนับเป็นประสบการณ์การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในสังคมไทย

2) ความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของการบำเพ็ญประโยชน์

2.1 รูปแบบกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วม

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ตนเองได้มีความรู้สึกว่าตนได้เป็นผู้ให้ โดยไม่ได้หวังผลตอบแทน เช่น การบริจาคสิ่งของให้กับโรงเรียน การมอบสิ่งของเครื่องใช้ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การร่วมปลูกป่า สร้างฝายหรือการสร้างงานพัฒนาอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชน เป็นต้น แต่ในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินั้น

รูปแบบกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกิจกรรมที่ต้องอยู่กับชุมชนนั้นๆ เช่น งานก่อสร้างอาคารเรียน งานซ่อมแซมบูรณะ งานสอนหนังสือเด็กนักเรียน โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความต้องการพักอาศัยอยู่ในชุมชน เพื่อต้องการที่จะศึกษาตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนไทย

2.2 ระยะเวลา

นักท่องเที่ยวชาวไทยยังคงให้ความสนใจการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อยู่ในระดับน้อยกล่าวคือ มีความต้องการที่จะทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพียง 1-3 วัน ซึ่งในส่วนของนักท่องเที่ยวต่างชาตินั้นมีระยะเวลาที่ต้องการทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์นานกว่า

2.3 ระดับความเข้มข้นของกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วม

นักท่องเที่ยวชาวไทยชอบรูปแบบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ง่ายๆ ไม่หนักมาก เช่น การบริจาคสิ่งของให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การมอบสื่อการเรียนการสอนให้กับโรงเรียน การปลูกป่า การสร้างฝาย การเป็นล่ามแปลภาษาตามโรงพยาบาลหรืองานปฐมพยาบาล เป็นต้น ซึ่งต่างกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพราะนักท่องเที่ยวต่างชาติจะให้ความสนใจในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่หนักกว่า เช่น งานด้านการก่อสร้าง งานด้านการเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

2.4 การเตรียมตัว

การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์นั้นนักท่องเที่ยวจะต้องมีการวางแผนตลอดจนการเตรียมตัวเป็นอย่างดี เนื่องจากนักท่องเที่ยวจะต้องไปอาศัยในพื้นที่ที่บริบททางวัฒนธรรมแตกต่างกับพื้นที่ที่เราอาศัยอยู่ ตลอดจนพื้นที่เพื่อการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เหล่านี้ค่อนข้างที่จะห่างไกลจากตัวเมืองและแหล่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ดังนั้น นักท่องเที่ยวจะต้องเตรียมสิ่งของจำเป็นส่วนตัวให้เพียงพอ

3) ทศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก

3.1 รูปแบบกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วม

ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสนใจใน 4 กิจกรรมกล่าวคือ กิจกรรมการสอนและการให้ความรู้ กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนและกิจกรรมงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก

3.2 ระยะเวลา

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดสกลนคร นครพนมและมุกดาหาร เห็นว่าหากเดินทางมาเที่ยวปกตินั้นส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการเดินทางท่องเที่ยวประมาณ 3-5 วัน

ซึ่งหากนักท่องเที่ยวจะทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยนั้นอาจจะต้องใช้เวลาในการทำอย่างน้อยๆ 5 วันหรือมากกว่านั้นขึ้นอยู่กับรูปแบบกิจกรรม

3.3 ระดับความเข้มข้นของกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วม

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในระดับที่ไม่เข้มข้นมาก เช่น การบริจาคสิ่งของ ปลูกป่า สร้างฝาย ในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินั้นมีความเข้มข้นของระดับกิจกรรมที่มากกว่า เช่น งานด้านก่อสร้าง งานสอนหนังสือในโรงเรียน งานซ่อมแซมบูรณะ เป็นต้น ซึ่งระยะเวลาในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของชาวต่างชาตินั้นจะใช้ระยะเวลานานกว่า

1.4 การศึกษาอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสกลนคร (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

การศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวงานบำเพ็ญประโยชน์ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ แหล่งท่องเที่ยว หน่วยงาน ตลอดจนองค์กรที่ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสกลนคร (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) การวิจัยครั้งนี้ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ แบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม PAOR ประกอบด้วย การวางแผน (Planning: P) การปฏิบัติการ (Action: A) การสังเกตการณ์ (Observation: O) และการสะท้อนผล (Reflection: R) จากข้อค้นพบส่วนของผู้ประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสกลนคร พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีรูปแบบกิจกรรมที่ให้ความสนใจ 4 กิจกรรม ผู้วิจัยจึงนำข้อค้นพบของผู้ประสงค์มาสอบถามความพร้อมในส่วนของการท่องเที่ยว (5A) ดังนี้

1) การศึกษาด้านอุปทานของกิจกรรมการสอนและการให้ความรู้ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร สรุปได้ว่า โรงเรียนประถมขนาดเล็กในพื้นที่ ทุกโรงเรียนมีความต้องการให้มีนักท่องเที่ยวมาทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งรูปแบบของความต้อการนั้นจะคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ โรงเรียนต้องการชาวต่างชาติมาสอนภาษาอังกฤษให้กับเด็ก อยากให้นักท่องเที่ยวมาช่วยบริจาคสิ่งของ อุปกรณ์การเรียนการสอน โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักในพื้นที่เหล่านี้ต้องการคือ ต้องการนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นในระดับมหาวิทยาลัยมาช่วยซ่อมแซมอาคารเรียน ทาสีรั้ว ปรับปรุงโรงอาหาร และการประดิษฐ์สื่อการเรียนการสอนให้กับเด็กๆ ซึ่งคนในพื้นที่และคนในชุมชนใกล้โรงเรียนมีศักยภาพเพียงพอที่จะดูแลและรองรับผู้ที่มีความประสงค์จะมาทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์

2) การศึกษาด้านอุปทานของกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร สรุปได้ว่า มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อการดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อมอยู่ 2 แห่งคือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร และหมู่บ้านสายใยรักบ้านบึงหล่ม จังหวัดนครพนม โดยรูปแบบของกิจกรรมจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันคือ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาเรียนรู้วิถีชีวิตเชิงเกษตร ตลอดจนการร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การเรียนรู้การปลูกผัก การเลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ ช่วยทำนาเกี่ยวข้าว โดยเฉพาะพื้นที่บ้านบึงหล่มมีความต้องการให้นักท่องเที่ยวมาช่วยในส่วนของ การบรรจุภัณฑ์สินค้าและอยากให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมาช่วยในเรื่องของการแปลภาษาเพื่อขายสินค้าให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เนื่องจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนนักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมปลูกป่าได้ในบางฤดูอีกด้วย

3) การศึกษาด้านอุปทานของกิจกรรมสาธารณสุขและดูแลเด็ก ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร สรุปได้ว่า มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขและดูแลเด็กอยู่ 3 แห่งคือ โรงพยาบาลสกลนคร โรงพยาบาลนครพนม และโรงพยาบาลเรณูนคร จังหวัดนครพนม เนื่องจากโรงพยาบาลดังกล่าวได้มีการเปิดรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติหรืออาสาสมัครเข้ามาช่วยงานตลอดปี โดยความต้องการของโรงพยาบาล ได้แก่ งานล่ามแปลภาษา งานบริการข้อมูล มีกิจกรรมดนตรีบำบัดและงานอาสาปฐมพยาบาลเบื้องต้นของนักเรียนแพทย์หรือนักศึกษาพยาบาล

4) การศึกษาด้านอุปทานของกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร สรุปได้ว่า มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนอยู่ 1 แห่งคือ โฮมสเตย์บ้านภู จ. มุกดาหาร ซึ่งเป็นหมู่บ้านของชาวไทยได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย จากสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมากตลอดจนมีกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักท่องเที่ยวหลากหลาย เช่น กิจกรรมชุมชนพอเพียง สอนการทำปุ๋ยหมัก ปลูกผัก เรียนรู้การทำผ้า โดยโฮมสเตย์บ้านภูมีความต้องการให้นักท่องเที่ยวเข้ามาช่วยสอนภาษาอังกฤษให้กับคนในชุมชน ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำโฮมสเตย์และการช่วยออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า เป็นต้น

ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสสุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสสุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) คัดเลือกจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีศักยภาพในกลุ่มจังหวัดสสุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ค่อนข้างจะมีจำกัดเนื่องด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ไม่ค่อยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามตามธรรมชาติมากนักส่วนมากมักจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและชนเผ่าพื้นเมือง ดังนั้นในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จะพิจารณาจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นหลัก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสสุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

2.1.1 เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก

1) กิจกรรมการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก

กลุ่มจังหวัดสสุก เป็นกลุ่มจังหวัดที่ประกอบด้วย สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร จัดตั้งโดยกระทรวงมหาดไทย ตามโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจท้องถิ่น ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว ด้วยทั้งสามจังหวัดที่กล่าวถึงนี้ ต่างมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และแตกต่างกันด้วยตัวของมันเอง ดังเช่น จังหวัดนครพนมมีพระธาตุนมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา สถานที่ไม่เฉพาะคนไทย แต่คนจากแผ่นดินเพื่อนบ้านฝั่งตรงข้ามก็ยังคงต้องแวะเวียนไปสักการบูชาอยู่มิได้ขาด ส่วนจังหวัดสกลนครเป็นเมืองสงบอีกแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่เชิงทิวเขาภูพาน มีพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ เคยเสด็จฯ แปรพระราชฐาน เพื่อประกอบพระราชกรณียกิจ อยู่เป็นประจำทุกปีมาก่อน เมืองนี้ยังได้ชื่อว่ามี ความรุ่งเรืองด้านศาสนา สถานที่ประดิษฐานพระธาตุเชิงชุม โบราณสถานคูบ้านคูเมืองอายุนานนับร้อยปี สำหรับจังหวัดมุกดาหารเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ ณ ริมฝั่งโขง มีอุทยานแห่งชาติภูผาเทิบที่เคยเป็นแหล่งธรณีวิทยาประเภทหินภูเขาไฟและแหล่งเปลือกโลกที่เคยยุบตัวเมื่อหลายร้อยหลายพันปี แล้วก็ยังมีชนเผ่าผู้ไทที่ชุมชนบ้านภู อำเภอนองสูง ที่มีชื่อเสียงทางด้านงานหัตถกรรมผ้าทอหมักโคลน

การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการพัฒนาศึกษา ถือว่าเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในลักษณะผสมผสานระหว่างกิจกรรมอาสาสมัครและการท่องเที่ยว ในความสนใจทางการศึกษาเป็นพิเศษ เพื่อให้มีโอกาสช่วยเหลือสังคม ชุมชน ถือเป็นประสบการณ์ท่องเที่ยวที่คุ้มค่ามาก

ที่สุด นักท่องเที่ยวจะได้ใกล้ชิดกับวิถีชีวิตของคนในชนบทได้อย่างที่แท้จริง แบบที่หาที่ไหนไม่ได้อีกแล้ว นอกจากนี้ยังได้พัฒนาการศึกษา และเศรษฐกิจที่เกิดจากความไม่เท่าเทียมกันของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ โดยอาศัยนักท่องเที่ยวที่มีความรู้ ความสามารถในด้านการศึกษา อาชีวศึกษา หรือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีเทคโนโลยีสูงเข้ามาช่วยสอน ฝึกทักษะ และทำงานร่วมกับประชาชนในท้องถิ่นในการแก้ปัญหา ใช้วัสดุหรือโปรแกรมที่มีราคาถูกให้เหมาะสมต่อความต้องการท้องถิ่น ซึ่งประเทศไทยมีระบบอาสาสมัครที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีความชัดเจนยิ่ง โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนนักศึกษาผ่านวัฒนธรรมค่ายอาสาสมัครต่างๆ ซึ่งมีประวัติยาวนานกว่าห้าสิบปี ซึ่งล้วนแต่เป็นกลไกสำคัญยิ่งในด้านการยกระดับจิตใจของคนไทยให้มีความเห็นใจและร่วมช่วยเหลือสังคมตลอดมา

ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กถ้าปล่อยทิ้งไว้โดยไม่เร่งรัดแก้ไขอย่างจริงจังจะทำให้เด็กที่ต้องอยู่ในระบบนี้กลายเป็นเด็กด้อยโอกาสที่ได้รับการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพและต้องออกจากระบบการศึกษาในที่สุด อนาคตของเด็กกลุ่มนี้จะกลายเป็นแรงงานไร้ฝีมือที่อยู่ในกลุ่มคนยากจนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนครูที่ต้องสอนอยู่ในโรงเรียนเหล่านี้ก็จะกลายเป็นครูที่ขาดขวัญกำลังใจ ท้อแท้ และสิ้นหวังที่ตนเองถูกทอดทิ้งให้ต้องทำงานอยู่ในสภาพที่ขาดแคลนและไร้อนาคต (สมบัติ อารังชัยวงศ์, 2557)

จากการศึกษาด้านการพัฒนาด้านการศึกษาของ 3 จังหวัดสุโขทัย พบว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน) มีจำนวนทั้งสิ้น 657 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.72 ของโรงเรียนทั้งหมด 1,437 คน (กลุ่มสารสนเทศ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าว ที่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีความขาดแคลนในทุกด้าน ทั้งคน เทคโนโลยี และทรัพยากรการบริหาร ขาดแคลนครู ขาดสื่อการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามหลักสูตร ทั้งหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น ขาดการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้มีปัญหาคriticalหลายประการคือ

1. งบประมาณไม่พอเพียงสำหรับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพราะโรงเรียนจะได้งบประมาณตามจำนวนหัวของนักเรียน เมื่อจำนวนนักเรียนน้อยงบประมาณที่ได้รับก็น้อยตามไปด้วย ทำให้มีปัญหาขาดแคลนทั้งครุภัณฑ์และอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็น โดยเฉพาะการขาดแคลนหนังสือเรียนและสมุดแบบฝึกหัด

2. จำนวนครูไม่ครบชั้น และไม่ครบสาระวิชาตามหลักสูตร ปัจจุบันครูระดับประถมศึกษาทั้งระบบก็อยู่ในสภาวะขาดแคลนอยู่แล้ว ดังนั้นโรงเรียนขนาดเล็กจึงได้รับอัตราครูตามสัดส่วนของนักเรียนเท่านั้น โดยมีได้ค้ำถึงจำนวนชั้นและจำนวนสาระวิชาที่มีในหลักสูตรแต่อย่างใด

ปัจจัยนี้มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีครูไม่ครบชั้นทำให้ครูดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง และการมีครูไม่ครบสาระวิชาทำให้ครูต้องสอนในวิชาที่ตนเองไม่มีความเชี่ยวชาญ

3. ขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เช่นคอมพิวเตอร์เป็นต้น ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขาดแคลนงบประมาณและขาดแคลนครูที่มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว และโรงเรียนบางส่วนอยู่ในถิ่นทุรกันดารที่ไม่มีไฟฟ้าเข้าถึง

4. ผู้ปกครองเด็กขาดความเอาใจใส่ลูกหลานของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กบางส่วนถูกพ่อแม่ทิ้งให้อยู่กับปู่ย่าหรือกับตายายเพื่อไปทำงานในเมือง เด็กเหล่านี้จึงขาดการดูแลอย่างใกล้ชิดทั้งจากครอบครัวและจากครู

ปัญหาดังกล่าวทั้งหมดทำให้เด็กที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กกลายเป็นเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาไปโดยปริยาย และเมื่อเติบโตขึ้นมาก็กลายเป็นกำลังคนที่ไม่มีความรู้ของชาติหรือเป็นได้เพียงแรงงานไร้ฝีมือเท่านั้น รัฐบาลที่ผ่านมาพยายามจะแก้ไขโดยการยุบโรงเรียนขนาดเล็กและควมรวมเข้าด้วยกัน เพื่อให้โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนมากพอที่จะจัดให้มีครูครบชั้น แต่ปรากฏว่าถูกคัดค้านจากผู้ปกครองของเด็กอย่างรุนแรงเพราะเห็นว่าจะทำให้เด็กต้องเดือดร้อนในการเดินทางไปเรียนโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล เรื่องการเดินทางไกลของเด็กนักเรียนนี้ได้มีข้อเสนอที่จะให้รัฐบาลจัดรถรับส่งให้เด็กเพื่อเป็นการแก้ปัญหา แต่ดูเหมือนขณะนี้นโยบายการยุบโรงเรียนขนาดเล็กจะถูกชะงักไว้ก่อน

ภาพที่ 2.1 สภาพอาคาร อุปกรณ์ สิ่งของภายในโรงเรียน

ด้านผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นักเรียนระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เมื่อพิจารณาจากการเปรียบเทียบปีการศึกษา 2555 กับปีการศึกษา 2554 พบว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกวิชา และผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ด้านภาษา ด้านคิดคำนวณ ด้านเหตุผลต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ นอกจากนี้มาตรฐานด้านผู้บริหารโรงเรียน มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา (สมศ.) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ และระดับควรปรับปรุง

ส่วนทางด้านการบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากท้องถิ่นชุมชนมีค่อนข้างน้อย เพราะโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชุมชนที่ห่างไกลและมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่โรงเรียนขนาดเล็กมีค่อนข้างจำกัดทำให้ขาดแคลนทั้งอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องสมุด ตลอดจนสนาม สำหรับการเล่นกีฬาของนักเรียน มีจำนวนบุคลากรที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพไม่เพียงพอ การจัดการเรียนการสอนโดยมีครูไม่ครบชั้นเรียน ไม่ครบกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนักเรียนมีความรู้ความสามารถตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับนักเรียนของโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กถ้าปล่อยทิ้งไว้โดยไม่เร่งรัดแก้ไขอย่างจริงจังจะทำให้เด็กที่ต้องอยู่ในระบบนี้กลายเป็นเด็กด้อยโอกาสที่ไม่ได้รับการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพและต้องออกจากระบบการศึกษาในที่สุด อนาคตของเด็กกลุ่มนี้จะกลายเป็นแรงงานไร้ฝีมือที่อยู่ในกลุ่มคนยากจนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนครูที่ต้องสอนอยู่ในโรงเรียนเหล่านี้ก็จะกลายเป็นครูที่ขาดขวัญกำลังใจ ท้อแท้และสิ้นหวังที่ตนเองถูกทอดทิ้งให้ต้องทำงานอยู่ในสภาพที่ขาดแคลนและไร้อนาคต (สมบัติ อารังชัยวงศ์, 2557)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่จะโรงเรียนขนาดเล็กโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาที่ต้องการความช่วยเหลือจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านงบประมาณ การบริจาคสิ่งของ อุปกรณ์การเรียน การบริจาคอาหารกลางวัน หนังสือ สื่อการสอน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเฉพาะ “ภาษาอังกฤษ” ซึ่งผลจากการลงพื้นที่ในบางจังหวัด เช่น โรงเรียนบ้านภู จังหวัดมุกดาหาร พบว่า นักเรียนค่อนข้างมีทักษะทางด้านภาษาอังกฤษที่อ่อน บางครั้งยังไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้นัก ซึ่งสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมโฮสเต็ลย์ของบ้านภู ที่ต้องการยกระดับให้รองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ หากแต่เด็กๆ และเยาวชนในหมู่บ้าน หรือแม้แต่คนเฒ่า คนแก่ก็ยังมีปัญหาในเรื่องของการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและใช้ในชีวิตประจำวันค่อนข้างมีความจำเป็น เป็นอย่างมากกับการท่องเที่ยว ดังนั้นเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ด้านการพัฒนาการศึกษา (โรงเรียน) นับได้ว่าเป็นกิจกรรมที่ดีมากเป็นการท่องเที่ยวที่สร้างความเข้มแข็งของภาคการศึกษาไปพร้อมๆ กัน บุคลากรที่จะจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ อีกทั้งการให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะภาษาต่างประเทศภาษาที่สอง ยิ่งทำให้กลุ่มจังหวัดสนุกมีความต้องการอาสาสมัครเข้ามาช่วยเหลือด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กมากขึ้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุกแล้ว ยังเป็นการสร้างสังคมอย่างยั่งยืนผ่านการมีส่วนร่วม ทำให้คนที่มาจากต่างถิ่น สถานะ ศาสนา ความเป็นมา มาร่วมกันเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นความกลมกลืนทางสังคม จากหลายภารกิจที่ไม่สามารถทำได้โดยภาครัฐผู้เดียว

ภาพที่ 2.2 สอนหนังสือเด็ก และเด็กนักเรียนนั่งทานอาหาร

2) วัตถุประสงค์

การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์กิจกรรมการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง ที่ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน จำนวนครูไม่เพียงพอแก่นักเรียน มีอาคารเรียน ห้องสมุด โรงอาหารที่ไม่ค่อยได้มาตรฐาน ควรมีการปรับปรุง โดยนักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้เช่น การบริจาคอุปกรณ์การเรียน บริจาคสิ่งของ สอนหนังสือ เล่านิทาน จัดกิจกรรมต่างๆ โดยการสอดแทรกความรู้ต่างๆ และการปรับปรุง ซ่อมแซม ส่วนต่างๆ ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด โรงอาหาร ทาสี เป็นต้น

ภาพที่ 2.3 การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน

3) การเตรียมตัว

นักท่องเที่ยวยุคควรมีการเตรียมตัวดังนี้

- ศึกษาหาข้อมูลของโรงเรียน ที่ตั้ง จำนวนนักเรียน และความต้องการในการเข้าไปทำกิจกรรมช่วยเหลือของโรงเรียน เช่น บริจาคของ สอนหนังสือ พัฒนาสาธารณูปโภคในโรงเรียน เช่น ห้องน้ำ ห้องสมุด โรงอาหาร สนามเด็กเล่น เป็นต้น

- จัดเตรียมสิ่งของและอุปกรณ์ เช่น อุปกรณ์การเรียน หนังสือ เสื้อผ้า อาหาร รวมถึงอุปกรณ์ที่จะปรับปรุง/ซ่อมแซมโรงเรียน เช่น สีทาอาคารเรียน อุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อมแซมอาคารเรียน เป็นต้น

- จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน เช่น สื่อวีดิทัศน์ ของเล่น หรือสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบอื่นๆ

- จัดเตรียมของใช้ส่วนตัว และยา

- จัดเตรียมค่าใช้จ่ายในการเดินทางและที่พัก

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- ควรเตรียมเอกสารเกี่ยวกับ VISA ให้เรียบร้อย รวมทั้งขออนุญาตอุปกรณ์นำเข้าบางอย่าง ยกเว้นภาษี
- ติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียน หรือ อาจจะผ่าน Travel Agency หรือ องค์กรที่จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ภาพที่ 2.4 ตัวอย่างอาสาสมัครชาวต่างชาติที่มาสอนหนังสือให้กับเด็กๆ ในโรงเรียนประถม

- จัดเตรียมเสื้อผ้าที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ และตรงตามประเพณีและวัฒนธรรมไทย สุภาพสตรีไม่ควรใส่กางเกงขาสั้น เสื้อสายเดี่ยว เพราะอาจจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับเด็กและเยาวชนไทย

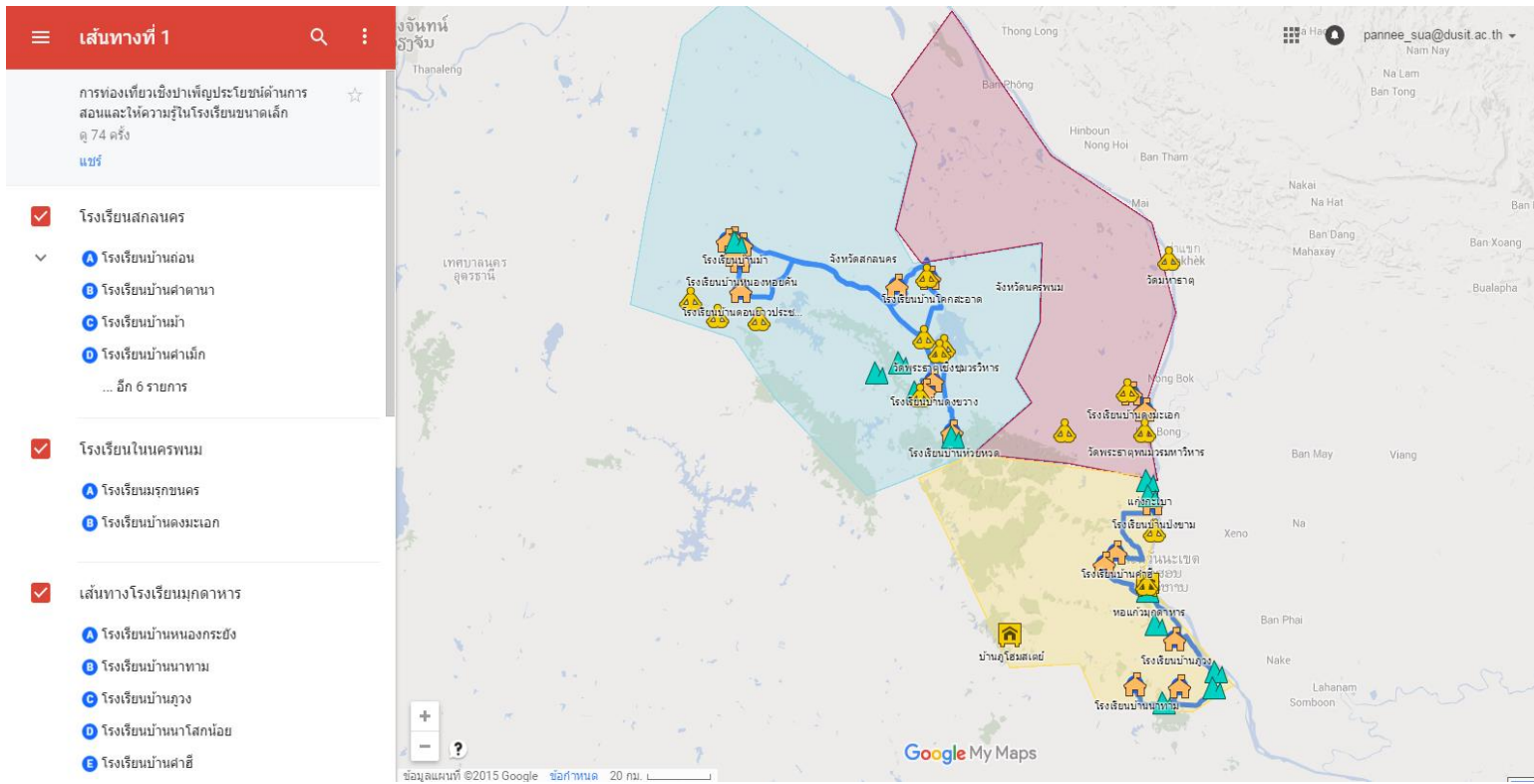
4) การเดินทาง

นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้โดยทางรถยนต์ และสามารถปั่นจักรยานได้ในหมู่บ้านหรือชุมชนบริเวณที่โรงเรียนตั้งอยู่

ภาพที่ 2.5 ตัวอย่างอาสาสมัครชาวต่างชาติที่ขี่จักรยานไปสอนหนังสือ

5) เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านด้านการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ภาพที่ 2.6 เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

ตารางที่ 2.6 สรุปกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก

โรงเรียน	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	ความต้องการเพิ่มเติม/สิ่งของ/ สาธารณูปโภค	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
1. โรงเรียนบ้าน ห้วยหวด	หมู่ที่ 4 บ้านห้วย หวด ตำบลจันทร์เพ็ญ อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ - การสร้างโรงอาหาร และสนาม เด็กเล่น	- สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ตั้งแต่ ชั้น อนุบาล ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 - โรงอาหาร และสนามเด็กเล่น เป็นต้น	- อุทยานแห่งชาติภูผา ยล	คุณไพวัน สำภา หมายเลขโทรศัพท์ 086-226-6477
2. โรงเรียนบ้าน ดงขวาง	หมู่ที่ 3 บ้านดงขวาง ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	- อาสาสมัครสอนภาษาอังกฤษ ให้กับเด็กเรียน	- สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน สำหรับเด็ก เช่น คอมพิวเตอร์ หรือหนังสือต่างๆ - โรงอาหาร และ สถานที่ ประกอบอาหาร	- วัดถ้ำผาแต่น	คุณจักรทิพย์ ทอนฮาม แก้ว (ผู้อำนวยการโรงเรียน)
3. โรงเรียนบ้าน นาทับแก	หมู่ที่ 5 บ้านบ้านนา ทับแก ตำบลดงมะไฟ. อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ	- สนามเด็กเล่น สำหรับเด็ก - สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน สำหรับเด็ก - อุปกรณ์กีฬา และเครื่องดนตรี	- วนอุทยานภูผาแต่น ปางอึ้ง แห่งสกลนคร - วัดถ้ำผาแต่น	คุณสดใจ นิครหล่อน หมายเลขโทรศัพท์ 087-920-8692

โรงเรียน	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	ความต้องการเพิ่มเติม/สิ่งของ/ สาธารณูปโภค	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูล เพิ่มเติม
4. โรงเรียนบ้านโคกสะอาด	หมู่ที่ 4 บ้านโคกสะอาด ถนนสกลนคร-นาหว้า ตำบลอุ่มจาน อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ	- สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับเด็ก เช่น คอมพิวเตอร์ - ตู้จัดเก็บเอกสาร - เครื่องแบบนักเรียน/เสื้อผ้า/เสื้อกันหนาว	- วัด น. ยอห์น บอสโก โคกสะอาด	คุณสุนิสา พุทธิไสย หมายเลขโทรศัพท์ 081-708-7496
5. โรงเรียนบ้านดอนสัมพันธ์	หมู่ที่ 9 บ้านบ้านดอนสัมพันธ์ ตำบลหนองลาด อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ	- ห้องสมุด และหนังสือต่างๆ - สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับเด็ก เช่น คอมพิวเตอร์ - ตู้จัดเก็บเอกสาร - เครื่องแบบนักเรียน/เสื้อผ้า/เสื้อกันหนาว	- วัดพระธาตุเชิงชุม - พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ - พิพิธภัณฑ์อาจารย์มั่น ภูริทัตโต ตั้งอยู่ในวัดป่าสุทธาวาส - ปราสาทพระธาตุนารายณ์เจงเวง	คุณนิรุทธ์ พละบุตร (ผู้อำนวยการโรงเรียน) หมายเลขโทรศัพท์ 086-241-4939

โรงเรียน	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	ความต้องการเพิ่มเติม/สิ่งของ/ สาธารณูปโภค	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
6. โรงเรียนบ้าน ม้า	ตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ - กิจกรรมปรับปรุงสภาพแวดล้อม บริเวณโรงเรียน เช่น ถนนเข้า โรงเรียน - พัฒนาห้องคอมพิวเตอร์	- ปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณ โรงเรียน เช่น ถนนเข้าโรงเรียน มี ลักษณะเป็นหลุมเป็นบ่อ โดยเฉพาะหน้าฝน - เครื่องแบบนักเรียน/เสื้อผ้า และเสื้อกันหนาว - ห้องคอมพิวเตอร์ และ คอมพิวเตอร์ ใช้สำหรับการเรียน การสอน - สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ปฐมวัย		คุณคำ กว้างเงิน (รองผู้อำนวยการ โรงเรียน) หมายเลขโทรศัพท์ 089-940-7317
7. โรงเรียนบ้าน คำเม็ก (พัฒนา บำรุง)	หมู่ที่ 5 บ้านคำเม็ก ตำบลทรายมูล อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ - กิจกรรมปรับปรุงสภาพแวดล้อม บริเวณโรงเรียน เช่น ถนนเข้า โรงเรียน	- ปรับปรุง ถนนเข้าโรงเรียน มี ลักษณะเป็นหลุมเป็นบ่อ โดยเฉพาะหน้าฝน - ปรับปรุงอาคารเรียน - ห้องสมุด เนื่องจากนักเรียนไม่ ที่สำหรับอ่านหนังสือ		คุณ ผกากร องบุญ สะอาด หมายเลขโทรศัพท์ 085-751-1132

โรงเรียน	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	ความต้องการเพิ่มเติม/สิ่งของ/ สาธารณูปโภค	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
			<ul style="list-style-type: none"> - เครื่องแบบนักเรียน/เสื้อผ้า/เสื้อกันหนาว/ชุดกีฬา - อุปกรณ์กีฬาต่างๆ - งบประมาณสำหรับจัดทัศนศึกษาออกสถานที่สำหรับนักเรียน 		
8. โรงเรียนบ้านหนองหอยคัน	หมู่ 7 ตำบลพินนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร	<ul style="list-style-type: none"> - สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ นาฏศิลป์ ดนตรี และพละ - กิจกรรมปรับปรุงอาคารเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ซ่อมแซม และจัดซื้อเพิ่มเติม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ - สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย - อุปกรณ์กีฬาต่างๆ - ซ่อมแซมอาคารเรียน - ต่อเติมอาคารหอประชุม ซึ่งปัจจุบันยังไม่เสร็จ - เครื่องแบบนักเรียน/เสื้อผ้า และ รองเท้า - อาหารกลางวันสำหรับเด็ก 	-	คุณราพันธ์ ชัยบุตร หมายเลขโทรศัพท์ 086- 636-0365

โรงเรียน	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	ความต้องการเพิ่มเติม/สิ่งของ/ สาธารณูปโภค	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูล เพิ่มเติม
9. โรงเรียนบ้าน ถ่อน	หมู่ที่ 3 บ้านบ้านถ่อน ตำบลพันนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัด สกลนคร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ - กิจกรรมปรับปรุงอาคารเรียน - ซ่อมแซมเพดาน และฝ้าผนัง - ซ่อมแซมเครื่องเล่นสนามเด็กเล่น	- อุปกรณ์เทคโนโลยี และ คอมพิวเตอร์ - สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ปฐมวัย - หนังสือต่างๆ เช่น นิทาน สำหรับห้องสมุด - โต๊ะปิงปอง และพดลมเพดาน - โต๊ะ เก้าอี้ กเรียน	- ปราสาทขอมบ้าน พันนา (กุ้พันนา)	คุณวงเดือน พงษ์สิทธิ ศักดิ์ หมายเลขโทรศัพท์ 091-065-6726
10. โรงเรียน บ้าน คำตานา (อรัญวาสีวิทยา)	หมู่ที่ 6 บ้านคำตานา ตำบลพันนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัด สกลนคร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ - ปรับปรุงโรงอาหาร	- สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ปฐมวัย - คอมพิวเตอร์ จำนวน 2 เครื่อง - เครื่องแบบนักเรียน และ เสื้อกัน หนาว - อุปกรณ์กีฬาต่างๆ - หนังสือต่างๆ เช่น หนังสือนิทาน หนังสืออ่านเล่น เป็นต้น - พดลมสำหรับห้องเรียน	- ปราสาทขอมบ้าน พันนา (กุ้พันนา) - วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม หรือวัดถ้ำพวง	คุณเฉลิมชัย ชนะมาร (รองผู้อำนวยการ โรงเรียน) หมายเลขโทรศัพท์ 087-946-9172

โรงเรียน	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	ความต้องการเพิ่มเติม/สิ่งของ/ สาธารณูปโภค	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูล เพิ่มเติม
			- อุปกรณ์เครื่องครัว		
11. โรงเรียน บ้านดอนยาว ประชากรอุป การ	บ้านดอนยาวน้อย 6 ตำบลหนองลาด อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ	- งบประมาณในการซ่อมแซมและ อาคารในส่วนต่างๆ - พัฒนสำหรับห้องเรียน - หนังสือต่างๆ เช่น หนังสือนิทาน หนังสืออ่านเล่น เป็นต้น - อุปกรณ์กีฬาต่างๆ - อุปกรณ์เทคโนโลยี และ คอมพิวเตอร์ - ตู้จัดเก็บเอกสาร	- ถ้าพระพุทธรูปไสยาสน์ (ถ้าพระทอง หรือภูผา ทอง) - พระธาตุศรีมงคล	หมายเลขโทรศัพท์ โรงเรียน 042-706-833
12. โรงเรียน บ้านดงมะเอ็ก	หมู่ที่ 6 บ้านดงมะ เอ็ก ตำบลโพหนอง อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ - ปรับปรุงโรงอาหาร	- ห้องพยาบาล พร้อมอุปกรณ์ - อุปกรณ์กีฬา/ชุดกีฬา และชุด นักเรียน - สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ปฐมวัย	- พระธาตุพนม - พระธาตุเรณู - พระธาตุศรีคุณ - พระธาตุนคร	คุณรัชดา อินทร์ติยะ หมายเลขโทรศัพท์ 087-214-3998
13. โรงเรียน มรุกขนคร	หมู่ที่ 10 บ้านหลัก ศิลาใต้ ตำบลพระ	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ	- คอมพิวเตอร์ - ครุอาสาสมัครด้านปฐมวัย และ	- พระธาตุพนม - พระธาตุเรณู	คุณสหชัย ชัยศิริรัตน์ ดำรง

โรงเรียน	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	ความต้องการเพิ่มเติม/สิ่งของ/ สาธารณูปโภค	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูล เพิ่มเติม
	กลางทุ่ง อำเภอราม พนม จังหวั นครพนม	- ปรับปรุงสนามเด็กเล่น - ซ่อมแซมอาคารเรียน และหลังคา ห้อง	ภาษาอังกฤษ - สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ปฐมวัย - อุปกรณ์กีฬา/รองเท้า และถุง เท้า - หนังสือต่างๆ เช่น หนังสือนิทาน หนังสืออ่านเล่น เป็นต้น สำหรับไว้ ที่ห้องสมุด	- พระธาตุศรีคุณ - พระธาตุนคร	(ผู้อำนวยการโรงเรียน) หมายเลขโทรศัพท์ 087-054-8358
14. โรงเรียน บ้านนาทาม	หมู่ที่ 10 บ้านนาทาม ตำบลป่าไร่ อำเภ ดอนตาล จังหวัด มุกดาหาร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ - ปรับปรุงโรงอาหาร	- ห้องพยาบาล พร้อมอุปกรณ์ - อุปกรณ์กีฬา/ชุดกีฬา และชุด นักเรียน - สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ปฐมวัย	- หอแก้วมุกดาหาร - อุทยานแห่งชาติ ภูสระดอกบัว - กลองมโหระทึก - อุทยานสมเด็จพระย่า (ฐานรพัตน์)	คุณชนะ ชนะเคน หมายเลขโทรศัพท์ 081-768-1857
15. โรงเรียน บ้านปางขาม	หมู่ที่ 1 บ้านปางขาม ตำบลปางขาม อำเภ หว้านใหญ่ จังหวัด	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ - ปรับปรุงอาคาร ต่างๆ	- คอมพิวเตอร์ และสื่อมิตินี้เดีย - ครูอาสาสมัครด้านนาฏศิลป์ และศิลปะ และนักศึกษาฝึกสอน	- แก่งกะเบา - วัดมโนภิรมย์ (วัด รอยพระพุทธบาทภู	คุณบัณฑิต จันทร์สูง (ผู้อำนวยการโรงเรียน) หมายเลขโทรศัพท์

โรงเรียน	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	ความต้องการเพิ่มเติม/สิ่งของ/ สาธารณูปโภค	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูล เพิ่มเติม
	มุกดาหาร		(โรงเรียนมีที่พักให้) - อ่างล้างมือ - เครื่องตัดผม	มโนรมย์และจุดชมวิว) - โบสถ์คริสต์ วัดสอง คอน	098-585-2363 หรือ 098-397-1020
16. โรงเรียน บ้านหนองระยั้ง	หมู่ที่ 6 บ้านหนอง กระยั้ง ตำบลนาสะ เม็ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ ดนตรี และ ศิลปะ	- สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ปฐมวัย - อุปกรณ์กีฬา/ชุดกีฬา - คอมพิวเตอร์ - สนามเด็กเล่น - พัดลมเพดาน - หนังสือต่างๆ เช่น หนังสือนิทาน หนังสืออ่านเล่น เป็นต้น สำหรับไว้ ที่ห้องสมุด	- หอแก้วมุกดาหาร - อุทยานแห่งชาติ มุกดาหาร (ภูผาเทิบ) - อุทยานแห่งชาติภู สระดอกบัว	คุณณิรัตน์ น้อยนาดี หมายเลขโทรศัพท์ 083-753-3638 คุณสุภาพร พุทธิจักรี หมายเลขโทรศัพท์ 080-753-3638
17. โรงเรียน บ้านภูวง	หมู่ที่ 5 บ้านภูวง ตำบลบ้านแก้ง อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร	- สอนหนังสือ - สอนภาษาอังกฤษ ดนตรี และ ศิลปะ - ปรับปรุงอาคารอาคารสถานที่	- อุปกรณ์กีฬา/ชุดกีฬา/กระบี่/ รองเท้าและเสื้อผ้าต่างๆ - ถังน้ำเย็น และน้ำดื่ม - ตู้ยา	- อุทยานแห่งชาติ มุกดาหาร (ภูผาเทิบ) - โฮมสเตย์บ้านภู	ธวัช สุขบัติ (ผู้อำนวยการโรงเรียน) หมายเลขโทรศัพท์ 089-421-6122

โรงเรียน	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	ความต้องการเพิ่มเติม/สิ่งของ/ สาธารณูปโภค	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูล เพิ่มเติม
		เช่น ปรับปรุงห้องน้ำ/โรงอาหาร/ อาคารอนุบาล และ กระเบื้องปูพื้น เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> - พัดลมแบบตั้งพื้น (แบบเคลื่อนย้ายได้) - หนังสือต่างๆ เช่น หนังสือ อาเซียน นิทาน และวารสารต่างๆ สำหรับไว้ที่ห้องสมุด - โน้ตบุ๊ก - สนามเด็กเล่น (พลาสติก) - สื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็ก ปฐมวัย - เครื่อง LCD - เครื่องดนตรี (พื้นเมือง) 		
18. โรงเรียน คำฮีเบญจวิทย์ สาขาดอนม่วง พัฒนา	ตำบลโพนทราย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ครูอาสาสมัครด้านภาษาอังกฤษ ปฐมวัย และสื่อที่ใช้ประกอบการ สอน - ปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณ โรงเรียน เช่น ถนนเข้าโรงเรียน มี ลักษณะเป็นหลุมเป็นบ่อ โดยเฉพาะ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงอาคารเรียน และโรง อาหาร เป็นต้น - อุปกรณ์เครื่องครัว - พัดลมเพดาน - ห้องสมุด และห้องพยาบาล 	<ul style="list-style-type: none"> - หอแก้วมุกดาหาร - ศาลเจ้าแม่สองนางพีน้อง - วัดศรีมงคลใต้ - ตลาดสินค้าอินโดจีน - วัดมโนภิรมย์ (วัดรอย) 	คุณวีรศักดิ์ สีหมงคล (รักษาการ) หมายเลขโทรศัพท์ 089-840-8138

โรงเรียน	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	ความต้องการเพิ่มเติม/สิ่งของ/ สาธารณูปโภค	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
		หน้าฝน ปรับปรุงสนามเด็กเล่น		พระพุทธรูปบาท มโนรมย์และจุดชมวิว) - อุทยานแห่งชาติ มุกดาหาร (ภูผาเทิบ)	
19. โรงเรียน บ้านนาโสกน้อย	หมู่ที่ 1 บ้านนาโสก น้อย ตำบลโพทธาราย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	- สอนหนังสือ - ครูอาสาสมัครด้านภาษาอังกฤษ ดนตรี และนาฏศิลป์	- สื่อการเรียนการสอนต่างๆ - คอมพิวเตอร์ - โรงอาหาร - อุปกรณ์กีฬา/ชุดกีฬา และชุด นักเรียน - พัดลมลม - ปรับปรุงอาคารเรียน และโรง อาหาร เป็นต้น - อุปกรณ์เครื่องครัว - พัดลมเพดาน	- หอแก้วมุกดาหาร - ศาลเจ้าแม่สองนางพี่น้อง - วัดศรีมงคลใต้ - ตลาดสินค้าอินโดจีน วัดมโนภิรมย์ (วัดรอย พระพุทธรูปบาท มโนรมย์และจุดชมวิว) - อุทยานแห่งชาติ มุกดาหาร (ภูผาเทิบ)	คุณสุนันท์ วงษ์จันทร์ (ธุรการ) หมายเลข โทรศัพท์ 095-658- 2801

2.1.2 เส้นทางการทำงานเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก

1) กิจกรรมด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก

กิจกรรมด้านงานสาธารณสุขและงานดูแลเด็ก ในกลุ่มจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร มีการทำนกอาศัยของชาวต่างชาติในลักษณะการทำนกระยาว กล่าวคือ กลุ่มชาวต่างชาติเหล่านี้ได้แต่งงานกับคนไทยเชื้อสายอีสาน อีกทั้งยังมีนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวที่แขวงคำม่วน สปป.ลาว ได้เดินทางมารักษาที่โรงพยาบาลนครพนมด้วย อีกทั้งจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจะพบว่าตามสถานพยาบาล ทั้งในโรงพยาบาลประจำจังหวัด โรงพยาบาลประจำอำเภอ มีชาวต่างชาติมาใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ และต้องการอาสาสมัครเข้ามาช่วยงานในการ เป็นล่ามแปลภาษา แจกบัตรคิว หรือมีกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้กับผู้ป่วย เช่น ดนตรีบำบัด ในส่วนของสถานเลี้ยงเด็กกำพร้ามีความต้องการอาสาสมัคร/นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในการดูแลเด็กในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า ซึ่งพบว่า มีความต้องการอาสาสมัครในกิจกรรมนี้เป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 2.7 กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและงานดูแลเด็ก

2) วัตถุประสงค์

การทำงานเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็กมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โอกาสเรียนรู้จากงานอาสา เช่น ล่ามแปลภาษา แจกบัตรคิว หรือมีกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้กับผู้ป่วย เช่น ดนตรีบำบัด รวมทั้งการดูแลเด็ก จัดกิจกรรมของเด็กก่อนวัยเรียนให้ความเพลิดเพลินแก่เด็กทุกคน

3) การเตรียมตัว

นักท่องเที่ยวควรมีการเตรียมตัวดังนี้

- ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปบำเพ็ญประโยชน์ได้ ติดต่อประสานงานกับทางสถานที่ที่จะเข้าไปร่วมทำกิจกรรม
- จัดเตรียมของใช้ส่วนตัว และยา
- จัดเตรียมค่าใช้จ่ายในการเดินทางและที่พัก

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

- ควรเตรียมเอกสารเกี่ยวกับ VISA ให้เรียบร้อย รวมทั้งขออนุญาตอุปกรณ์นำเข้าบางอย่าง ยกเว้นภาษี
- ติดต่อประสานงานกับทางสถานที่ที่จะเข้าไปร่วมทำกิจกรรม

4) การเดินทาง

นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้โดยทางรถยนต์ หรือรถโดยสารประจำทาง ซึ่งจะอยู่บริเวณในรอบเมืองในตัวจังหวัด

หน้าแรก | จังหวัดสกลนคร | จังหวัดนครพนม | จังหวัดมุกดาหาร | เส้นทางการท่องเที่ยว | ภาพกิจกรรม | งานวิจัย | ติดต่อเรา

ค้นหาสถานที่ภายในเว็บไซต์

ค้นหา

ภาพกิจกรรม 6 สถานที่

ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

เลือกหมวดหมู่

เส้นทางการท่องเที่ยว

เส้นทางที่ 1. การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก

เส้นทางที่ 2. การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดแลเด็ก

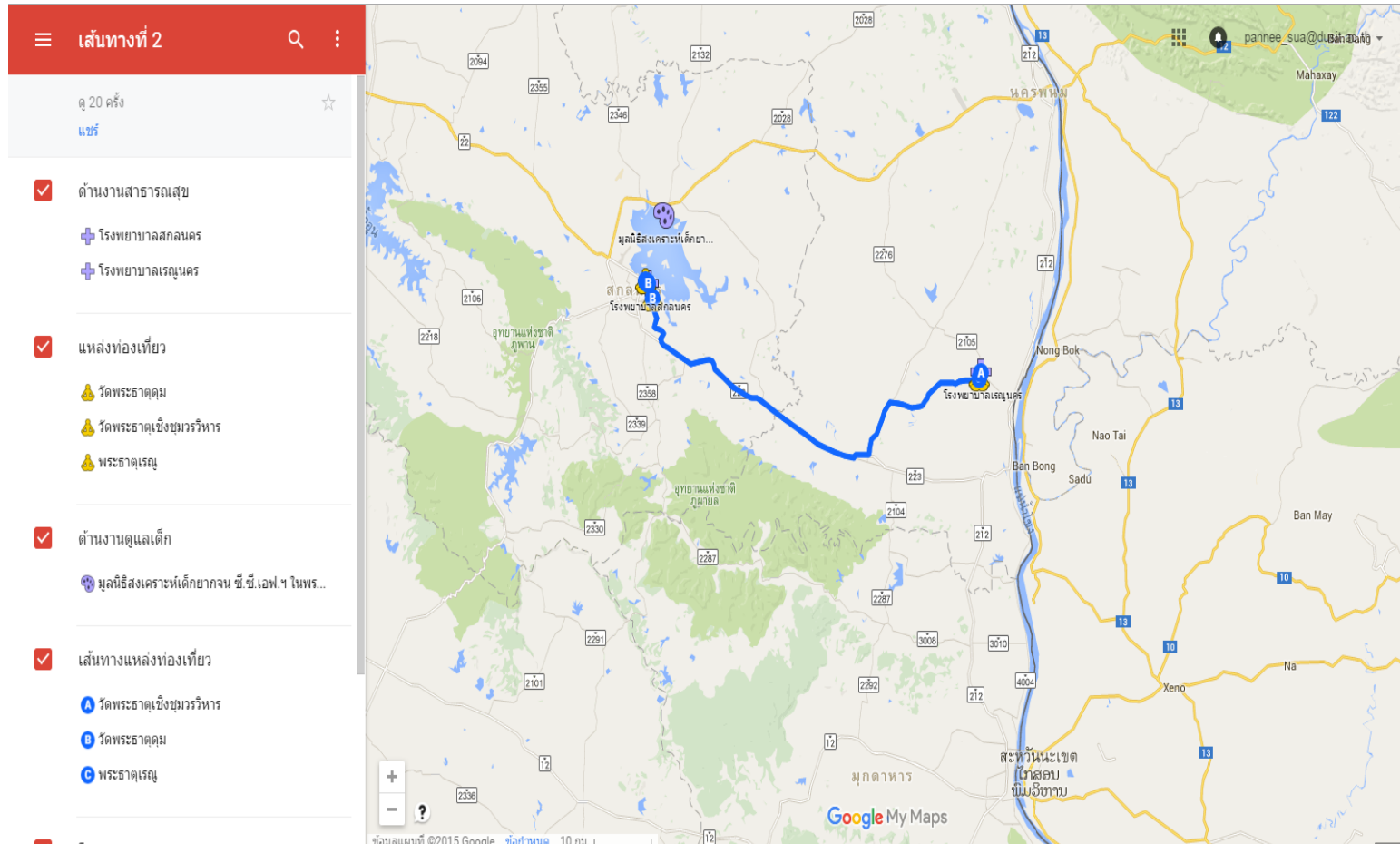
โครงการอุปการะเด็ก 38 โครงการใน 35 จังหวัด

1. เชียงใหม่ (3698)
2. เชียงราย (3696)
3. ตาก (2351)
4. น่าน (3750)
5. เพชรบูรณ์ (3697)
- 6.แพร่ (3755)
7. พะเยา (3751)
8. แม่ฮ่องสอน (3754)
9. แม่ฮ่องสอน สาละวิน (9007)
10. อุตรดิตถ์ (3765)
11. ขอนแก่น (3547)
12. ชัยภูมิ (3377)
13. มุกดาหาร (2352)
14. บุรีรัมย์ (3771)
15. บัลลภ (3356)
16. นครพนม (3538)
17. เลย (3539)
18. ศรีสะเกษ (3360)
19. สกลนคร ท่าแร่ (3363)
20. สกลนคร (3764)
21. สระแก้ว (9000)
22. สุรินทร์ (3541)
23. พนมเปญ ประเทศ (3123)
24. รัตนบุรี (3548)
25. พนมเปญ (2354)
26. ศูนย์พัฒนาเด็กอุตรธานี (3134)
27. ศูนย์พัฒนาบ้านดง อุตรธานี (3369)
28. อุตรธานี (3545)
29. อุบลราชธานี (3354)
30. อำนาจเจริญ (2356)
31. สตูล (9003)
32. นครราชสีมา (9004)
33. หนองบัวลำภู (9005)
34. กาญจนบุรี (9006)
35. กองบริการชุมชน (กรุงเทพฯ และสมุทรปราการ) (3760)
36. ฉะเชิงเทรา (9008)
37. นครศรีธรรมราช (9009)
38. พระนครศรีอยุธยา (9010)

★ โครงการพิเศษเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ดำเนินงานร่วมกับ สำนักงานโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ใน 21 จังหวัด

ภาพที่ 2.8 โครงการอุปการะเด็ก

5) เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก

ภาพที่ 2.9 เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก ในกลุ่มจังหวัดสกล (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

ตารางที่ 2.7 สรุปกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก

สถานที่	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
1. โรงพยาบาลสกลนคร	1041 ถนนเจริญเมือง ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	- การจัดกิจกรรมให้สำหรับผู้ป่วย เช่น การแสดงดนตรีไทย หรือ การลงเพลงเก่าๆ	- พระธาตุกุม - วัดพระธาตุเชิงชุม	โรงพยาบาลสกลนคร 042-711-615
2. โรงพยาบาลเรณูนคร	91 หมู่ที่ 9 ตำบลโพหนอง อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม	- จิตอาสาช่วยเข็นรถคนป่วย - คอยแนะนำผู้ป่วยในการกดบัตรคิวเพื่อทำประวัติการตรวจ - ช่วยคนป่วยในการกรอกประวัติ - ช่วยเดินเอกสารตามแผนกต่างๆ เพื่อสะดวกในการตรวจ - คอยดูแลช่วยเหลือคนไข้ที่มารอรับยา - ช่วยห่อสำลีทำแผลและช่วยดูแลการซักร้านักและเครื่องวัดความดันอัตโนมัติ	- พระธาตุเรณู	โรงพยาบาลเรณูนคร 042-579-235

สถานที่	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
3. มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน ซี.ซี.เอฟ.ฯ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	ท่าแร่ จังหวัดสกลนคร	<ul style="list-style-type: none"> - บริจาคของใช้หรืออาหารเสริมสำหรับเด็กปฐมวัย - บริจาคอุปกรณ์การเรียนและของเล่น - บริจาคอุปกรณ์กีฬาต่างๆ - บริจาคทุนการศึกษาให้กับเด็กๆ - จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะความรู้ให้กับเด็กๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - บ้านท่าแร่ (ชุมชนคาทอลิก) - อาสนวิหารอัครเทวดามิคาแอล 	<p>มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน ซี.ซี.เอฟ.ฯ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (ส่วนกลาง) กรุงเทพมหานคร</p> <p>โทรศัพท์ 0-2 747-2600</p> <p>โทรสาร 02-747-2620-1</p> <p>Email: ccfthai@ccfthai.or.th</p> <p>http://www.ccfthai.or.th/</p>

2.1.3 เส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อประโยชน์ด้านเกษตรและสิ่งแวดล้อม

1) กิจกรรมด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อประโยชน์ด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อมในกลุ่มจังหวัดสนุก เป็นกลุ่มจังหวัดที่ประกอบด้วย สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร ถือว่าเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ประเทศไทย เนื่องจากเป็นลักษณะผสมผสานระหว่างกิจกรรมอาสาสมัครและการเรียนรู้การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ชุมชน เกษตรกรรม สวนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์ม ปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยง แหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ ได้สัมผัสวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวชนบท ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณี รูปแบบกิจกรรม และการประกอบอาชีพ การเกษตรที่หลากหลาย ทั้งวิถีดั้งเดิมจนถึงการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ท่ามกลางทัศนียภาพธรรมชาติที่สวยงาม รวมถึง ความเพลิดเพลินในกิจกรรมการเกษตรในลักษณะ ต่างๆ ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ บนพื้นฐานความรับผิดชอบอย่างมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม พร้อมกับสามารถนำความรู้กลับไปประยุกต์ใช้หรือประกอบอาชีพ โดยการท่องเที่ยวเชิงเกษตรครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การชมไร่นา การชมสวนผลไม้ การชมสวน ดอกไม้/กล้วยไม้ การชมหมู่บ้านไม้ประดับ การชม กระบวนการผลิตไบโชา การชมฟาร์มปศุสัตว์ การ ชมแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นต้น

2) วัตถุประสงค์

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อประโยชน์ด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน และศึกษาหาประสบการณ์ ความรู้ในเรื่อง “เกษตรกรรม” ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งเกษตรกรรมแผนใหม่ เกษตรกรรมผสมผสาน หรือเกษตรกรรมทางเลือกที่ปลอดภัย สารเคมีก็ได้ ทั้งนี้ยังรวมถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วย

3) การเตรียมตัว

นักท่องเที่ยวควรมีการเตรียมตัวดังนี้

- ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในพื้นที่ที่สนใจ ติดต่อประสานงานกับทางสถานที่ที่จะเข้าไปร่วมทำกิจกรรม
- จัดเตรียมของใช้ส่วนตัว และยา
- จัดเตรียมค่าใช้จ่ายในการเดินทางและที่พัก

นักท่องเที่ยวต่างชาติ

- ควรเตรียมเอกสารเกี่ยวกับ VISA ให้เรียบร้อย รวมทั้งขออนุญาตอุปกรณ์นำเข้าบางอย่าง ยกเว้นภาษี
- ติดต่อประสานงานกับทางสถานที่ที่จะเข้าไปร่วมทำกิจกรรม

4) การเดินทาง

นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ได้โดยทางรถยนต์

1. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร

ที่อยู่ : ตั้งอยู่บ้านนาคเค้า ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

ภาพที่ 2.10 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานขึ้น เมื่อพุทธศักราช 2525 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ และคุณภาพชีวิตของปวงชนชาวไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ศูนย์ศึกษาพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ ตั้งอยู่ที่บ้านนาคเค้า ตำบลห้วยยาง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสกลนคร ห่างอำเภอเมืองไปทางทิศตะวันตกประมาณ 10 กิโลเมตร มีพื้นที่ดำเนินการทั้งหมด 13,300 ไร่ (21.3 กิโลเมตร)

การดำเนินงานแบ่งเป็น

- พื้นที่พัฒนาการเกษตรประมาณ 2,300 ไร่
- พื้นที่เขตปริมณฑลเพื่อการพัฒนาป่าไม้ประมาณ 11,000 ไร่ (17.6 ตารางกิโลเมตร)

อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่มีชื่อว่า ป่าภูลุ่มข้าวและป่าภูเพ็ก

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ เริ่มดำเนินการตั้งแต่พุทธศักราช 2527 โดยเพิ่มศึกษาค้นคว้าวิจัยทดลองงานพัฒนาการเกษตรที่เหมาะสมแก่ท้องถิ่น และนำออกเผยแพร่เป็นตัวอย่างให้ราษฎรนำไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาอาชีพ ฟื้นฟู และพัฒนาป่าไม้ การปลูกพืชเศรษฐกิจที่ให้ผลเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร

กิจกรรมของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ครอบคลุมทุกด้านที่มีผลต่อการพัฒนาอาชีพเกษตรกรที่เหมาะสมแก่สภาพพื้นที่ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในพื้นที่ หากนักท่องเที่ยวท่านใดสนใจที่จะเดินทางบำเพ็ญประโยชน์ด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม สามารถเดินทาง

กิจกรรม :

ภาพที่ 2.11 แปลงทดลองการเกษตร และการทดลองปลูกมะละกอ

- งานชลประทาน สร้างแหล่งเก็บกักน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำห้วยตาดไฮใหญ่ อ่างเก็บน้ำห้วยเตี้ยก ฝายกักเก็บน้ำจากต้นน้ำลำธาร แนะนำการจัดระบบส่งน้ำและการใช้น้ำแก่เกษตรกร

ภาพที่ 2.12 ทดสอบสายพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมแก่พื้นที่ และชมพู

- งานศึกษาและพัฒนาเกษตรกรรม ศึกษาทดลองวิธีการที่ได้ผลในการเพิ่มผลผลิตและรายได้ เช่น ศึกษาทดสอบเลือกสายพันธุ์ข้าว พืช และไม้ผลที่เหมาะสมแก่สภาพพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ข้าว พืช และไม้ผลที่เหมาะสมแก่สภาพพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เช่น ข้าว พืชไร่ พืชสวน เป็นต้นว่า เงาะ ลำไย ทุเรียน น้อยหน่า หม่อนไหม ยางพารา เห็น
การจัดระบบการทำฟาร์ม การศึกษาวิธีแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

- งานศึกษาและพัฒนาป่าไม้ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ทรุดโทรม ปลูกและบำรุงป่า
ธรรมชาติ ส่งเสริมการปลูกป่าทดแทน ส่งเสริมการปลูกหวายดง ไม้ไผ่ชนิดต่างๆ ตลอดจน
การเพาะเลี้ยงครั้ง ควบคุมและป้องกันไฟป่า

ภาพที่ 2.13 การเลี้ยงปลาบ่อและบ่อสาธิตการเลี้ยงปลาหมอเทศ

- งานส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการประมง ศึกษาทดลองและพัฒนาการประมง
น้ำจืดส่งเสริมการเลี้ยงปลาบ่อ และในกระชังในอ่างเก็บน้ำ

- งานศึกษาและพัฒนาด้านปศุสัตว์ ปรับปรุงทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ศึกษาและทดลอง
การเลี้ยงสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์ เช่น ส่งเสริมการปลูกกระถินเป็นรั้วบ้าน ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วฮามาต้า
การจัดการด้านการเลี้ยงสัตว์ และวิธีแก้ปัญหา เช่น การป้องกันและกำจัดโรคของสัตว์

- งานศึกษาและพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน อนุรักษ์ดินและน้ำวิจัยทดสอบ ถ่ายทอดความรู้
แก่ราษฎรเพื่อให้พัฒนาที่ดินให้เกิดประโยชน์

- งานส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน แนะนำฝึกอบรม ส่งเสริมความรู้ด้าน
อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การตีเหล็ก ผลิตมิด และเครื่องมือเกษตร ฝึกอบรมย้อมสีด้าย ทอผ้า
เพื่อให้ราษฎรทำเครื่องใช้ในครัวเรือนเป็นการประหยัด หรือเป็นอาชีพเสริมเพิ่มพูนรายได้

- งานส่งเสริมการเกษตร นำความรู้ด้านเกษตรที่ศึกษาทดลองได้ผลเป็นที่พอใจแล้ว เผยแพร่แก่เกษตรกรให้นำไปปฏิบัติด้วยตนเอง
- งานศึกษาและพัฒนาหมู่บ้านตัวอย่าง จัดระเบียบชุมชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน จัดตั้งและพัฒนาองค์กรประชาชนในหมู่บ้านรอบศูนย์
- งานฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี ถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรกรรมแก่ราษฎรในหมู่บ้านรอบศูนย์ และราษฎรในจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต

ภาพที่ 2.14 ศูนย์อนุรักษ์ผ้าไหมไทย

นอกจากนี้ยังมีศูนย์อนุรักษ์ผ้าไหมไทย ภายในศูนย์อนุรักษ์ผ้าไหมมีการจัดแสดงนิทรรศการผ้า นิทรรศการเกี่ยวกับภูมิปัญญาลวดลายผ้าในท้องถิ่น กระบวนการในการผลิตผ้าไหม การจัดแสดงเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการผลิตผ้าไหมซึ่งเป็นอุปกรณ์พื้นฐาน ที่เป็นภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งผู้เข้าชมจะได้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมภูมิปัญญาเกี่ยวกับผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติ รวมทั้งผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ในท้องถิ่นต่างๆ ตลอดจนกระบวนการผลิตผ้าไหม

2. แปลงส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ บ้านบึงหล่ม จังหวัดนครพนม

ที่อยู่ : หมู่ที่ 6 ตำบลดงขวาง อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครพนม

ภาพที่ 2.15 แปลงส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ บ้านบึงหล่ม จังหวัดนครพนม

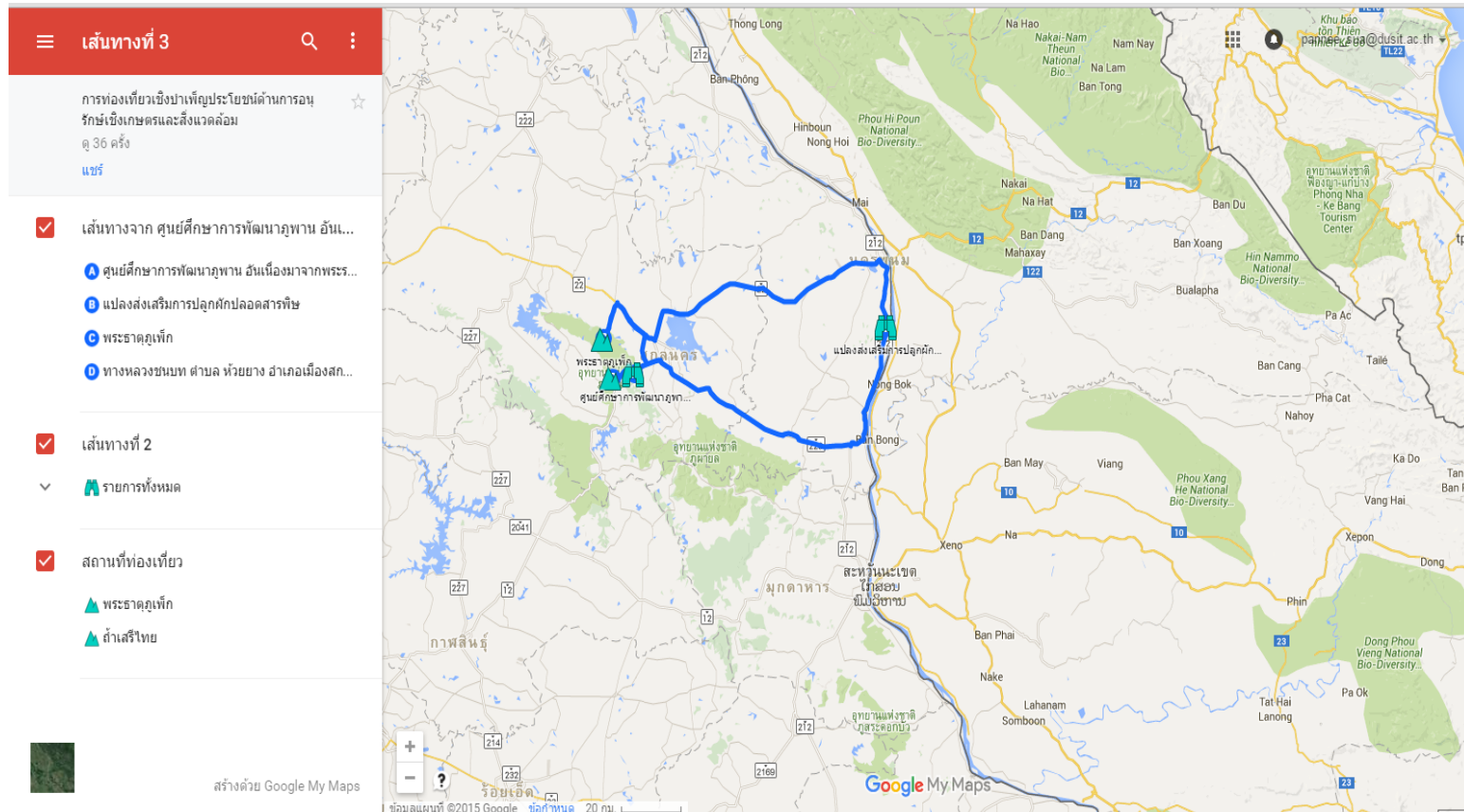
บ้านบึงหล่ม เป็นพื้นที่ราบลุ่มติดริมแม่น้ำโขง ล้อมรอบด้วยแหล่งน้ำธรรมชาติและทุ่งนา สภาพดินเป็นดินร่วนปนทรายเหมาะแก่การเพาะปลูกและทำการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดนครพนมคัดเลือกบ้านบึงหล่ม หมู่ที่ 6 ตำบลดงขวาง อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครพนม เป็นพื้นที่นำร่องด้วยการนำเทคโนโลยีปลูกผักปลอดสารพิษ เพิ่มทักษะให้เกษตรกรผลิตสารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี

กิจกรรม

- การเพาะปลูกและทำการเกษตรอินทรีย์
- เรียนรู้การสานกระติบข้าว

การอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ทางเลือกใหม่ของนักเดินทาง ท่านจะได้ทั้งความสนุกสนาน เพลิดเพลินและสามารถนำความรู้กลับไปประยุกต์ใช้เพื่อประกอบอาชีพ ได้ทำให้ได้ หวนกลับไปค้นหาเรียนรู้เข้าใจและมีความภาคภูมิใจ ในอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นคุณค่าภายใต้แนวคิด ปรัชญาองค์ความรู้ภูมิปัญญา ของบรรพบุรุษเกษตรกรไทย ท่านจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิต ความ เป็นอยู่ของชาวนาชนบท ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมรูปแบบกิจกรรม และการประกอบอาชีพ ทางการเกษตรที่หลากหลายทั้งวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม จนถึงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ท่ามกลาง ทัศนียภาพธรรมชาติที่สวยงามในทุกพื้นที่ของประเทศไทย

5) เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านเกษตรและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 2.16 เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านเกษตรและสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

ตารางที่ 2.8 สรุปกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านเกษตรและสิ่งแวดล้อม

สถานที่	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
1. ศูนย์ศึกษาการพัฒนา ภูพานอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ จังหวัด สกลนคร	บ้านนาบกเค้า ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร	- การปลูกและบำรุงป่าธรรมชาติ ส่งเสริมการปลูกป่าทดแทน - การเลี้ยงปลาบ่อ เพื่อแพร่พันธุ์ปลา - การเลี้ยงสัตว์ การผลิตอาหารสัตว์ - ถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรกรรมแก่ ราษฎรในหมู่บ้านรอบศูนย์ และราษฎร ในจังหวัดต่างๆ ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	- อุทยานแห่งชาติภูพาน	อุทยานแห่งชาติภูพาน โทรศัพท์ : 0 4272 6616 (VoIP), 0 4270 3044, 08 1263 5029 โทรสาร : 0 4270 3044 ผู้บริหาร : วิมล อึ้งพรหมบัณฑิต ตำแหน่ง : นักวิชาการป่าไม้ชำนาญ การพิเศษ
2. แปลงส่งเสริมการปลูก ผักปลอดสารพิษ บ้าน บึงหล่ม จังหวัดนครพนม	หมู่ที่ 6 ตำบลดงขวาง อำเภอ เมือง จังหวัดนครพนม	- การเพาะปลูกและทำการเกษตร อินทรีย์ - เรียนรู้การสานกระติบข้าว	- วัดมเหศวรสุภาราม	-

2.1.4 เส้นทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1) กิจกรรมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร พบว่า แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และศาสนา แต่จุดเด่นอีกอย่างหนึ่งของคือ ชนเผ่าต่างๆ ซึ่งมีเส้นทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปร่วมพัฒนา “การท่องเที่ยวโดยชุมชน” ได้

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community – Based Tourism – CBT) เป็นเครื่องมือสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้านในการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว การที่จะให้ชุมชนดำเนินการท่องเที่ยวตามหลักการดังกล่าวข้างต้น มีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันก็ต้องรณรงค์กับคนในสังคมให้เห็นความแตกต่างของการท่องเที่ยว โดยชุมชนกับการท่องเที่ยวทั่วไป กระตุ้นให้คนในสังคมเห็นความสำคัญและเป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างเจ้าของบ้านกับผู้มาเยือน นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจในบทบาทของชุมชนท้องถิ่นต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นการกำลังใจหรือสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานอนุรักษ์ทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม

หลักการของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1. ชุมชนเป็นเจ้าของ
2. ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ
3. ส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง
4. ยกระดับคุณภาพชีวิต
5. มีความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม
6. คงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น
7. ก่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างคนต่างวัฒนธรรม
8. เคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่างและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
9. เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คนท้องถิ่น
10. มีการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน

จากการวิเคราะห์ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในจังหวัดสสุภ พบว่ามี โหมสเคย์ บ้านภู อ.หนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ถือว่าเป็นต้นแบบของการจัดการท่องเที่ยวชุมชนที่ดีอีกแห่งหนึ่งของภาคอีสาน หากแต่การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านภูต้องการยกระดับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีศักยภาพที่นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จะสามารถเข้าไปเที่ยวเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมภูไท ได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีและวิถีชีวิต และยังสามารรถเข้าไปร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในระยะยาวด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนได้อีกด้วย

ประวัติบ้านภู

ภาพที่ 2.17 การต้อนรับนักท่องเที่ยวของชาวบ้านภู

เดิมบ้านภูเป็นส่วนหนึ่งของเมืองหนองสูง เมืองหนองสูงตั้งเป็นเมืองในสมัยพระบรมมหาราชวัง พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 เมื่อวันศุกร์ แรม 11 ค่ำ เดือน 8 ปีมะโรง ตรงกับวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2387 ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวภูไทอพยพมาจากเมืองคำอ้อเขี้ยวและเมืองวังซึ่งอยู่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงในแขวงสิบสองจุไทย (เมืองวังในปัจจุบันคือ บ้านนายม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) โดยรัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าตั้งท้าวสีหนามจากเมืองคำอ้อเป็นเจ้าเมืองหนองสูง นามว่า พระไกรสรราช เมืองหนองสูง ครอบคลุมเขตอำเภอนาแก จังหวัดนครพนมด้วย โดยขึ้นกับเมืองมุกดาหาร เมื่อ พ.ศ. 2424 ชาวเมืองหนองสูงบางส่วนได้พากันอพยพย้ายถิ่นฐานเนื่องจากสาเหตุหลายประการเช่นหลังน้ำท่วมของทุกปี จะเกิดโรคระบาดรุนแรง ซึ่งชาวบ้านเรียกว่าโคห่า (ท้องร่วง) พื้นที่ทำกินน้อยลงและในปีนั้นปรากฏว่ามีเสือมากินม้าของชาวบ้านที่เลี้ยงไว้ เชื่อกันว่าถ้าเสือตัวไหนที่ได้กินม้าแล้วต่อไปจะกินคนทำให้เกิดความกลัวชาวบ้านกลุ่มหนึ่งประมาณ 20 ครัวเรือนโดยการนำของ เจ้าสุโพธิ์สมบัติ เจ้ามหาสงคราม เจ้ามหาเสนาและเจ้ากิตติราชอพยพลงมาทางใต้ข้ามภูเขาลงมาตั้งถิ่นฐานอยู่บนฝั่งขวาของห้วยกระเบนโดยที่เจ้าเมืองนนท์ได้มาอยู่ก่อนแล้ว เนื่องจากเจ้าเมืองนนท์

เป็นคนมีวิชาคาถาอาคมแก่กล้าจึงมีคนกล่าวหาว่าเป็นผีปอบ เจ้าเมืองนนท์กับชาวบ้านอีกส่วนหนึ่งจึงพากันย้ายมาอยู่ที่นาฝักชะง้า เรียกชื่อว่า “บ้านหลุบภู” โดยให้เจ้าโพธิ์สมบัติเป็นหัวหน้าหมู่บ้านแต่เนื่องจากที่ตรงนั้นเป็นหุบเขาทำให้มีปัญหาน้ำท่วมทุกปี เมื่อประมาณ พ.ศ. 2445 (อยู่ในที่ตรงนี้ได้ประมาณ 30 ปี) จึงได้พากันย้ายบ้านมาตั้งอยู่บนเนินเขาซึ่งเป็นที่ตั้งของหมู่บ้านในปัจจุบันต่อมาเมื่อทางราชการได้ทำการสำรวจเขตแดนเมืองหลุบบ้าน บ้านหลุบภูจึงได้ตั้งชื่อเป็นบ้านภูโดยตัดคำว่าหลุบออกและได้ชื่อว่า “บ้านภู” มาจนถึงปัจจุบัน

ลักษณะทางภูมิศาสตร์

บ้านภูตั้งอยู่บนเนินเขาเตี้ยๆ ล้อมรอบด้วยภูเขาสลับซับซ้อน ในอดีตทิวเขาเหล่านี้เต็มไปด้วยป่าไม้ พืชพันธุ์ธรรมชาติและสัตว์ป่านานาชนิดแต่ในปัจจุบันได้ลดน้อยลงเนื่องจากการขยายตัวของประชากรในชุมชนทำให้ความต้องการที่ทำกินเพิ่มมากขึ้น ระหว่างหมู่บ้านกับภูเขาเป็นที่ราบลุ่มเชิงเขา เหมาะแก่การเพาะปลูก ทำไร่ ทำนา มีลำห้วยที่เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอยู่ จำนวน 3 สาย ภูมิอากาศ มีสามฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว อากาศจะร้อนมากในฤดูร้อน และจะหนาวมากในฤดูหนาว

อาณาเขต

ชุมชนบ้านภู ครอบคลุมพื้นที่การปกครองจำนวน 2 หมู่บ้าน คือบ้านภู หมู่ที่ 1 และบ้านภู หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านเป่าอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร เป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีครัวเรือน 250 ครัวเรือน แยกเป็น หมู่ที่ 1 จำนวน 113 ครัวเรือน หมู่ที่ 2 จำนวน 137 ครัวเรือน ประชากรรวม 955 คน แยกเป็นชาย 416 คน เป็นหญิง 439 คน

ภาพที่ 2.18 บ้านภู

- **ทิศใต้** จรดโรงเรียนพลังราษฎร์บ้านเป่า ตำบลบ้านเป่า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร
- **ทิศตะวันออก** จรดภูเข็เหล็ก
- **ทิศตะวันตก** จรดภูหินเหล็กไฟ ถึงบ้านหนองแซ่หนองคำ ต.บึงงาม อ.เมยวดี จ.ร้อยเอ็ด
- **ทิศเหนือ** จรดภูจ้อก้อบ้านป่าเม็ก ตำบลหนองสูง อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

วัฒนธรรมประเพณี

- บ้านภูเป็นหมู่บ้านชาวผู้ไทยหญิงสาวจะผิวขาวสวยเนียนมีสำเนียงภาษาเป็นของตนเอง
- การแต่งกายผู้หญิงนุ่งผ้าซิ่นสีดำ ดิ้นซิ่นมีลาย สวมเสื้อแขนยาวสีดำแถบแดง ผู้ชายใช้ชุดเสื้อม่อฮ่อม นิยมแต่งในงานประเพณีต่างๆ
- ชาวผู้ไทยบ้านภูมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างประหยัดและพอเพียง อาหารส่วนมากจะเป็นผักพื้นบ้านปลอดสารพิษ ปลูกหอม กระเทียมเก็บไว้กินในฤดูฝน มีผักสวนครัว รั้วกินได้

ภาพที่ 2.19 การต้อนรับนักท่องเที่ยวของชาวบ้านภู

- **ศิลปการแสดง** เช่น การฟ้อนผู้ไทย รำผู้ไทย (รำเลาะบ้าน รำเลาะตูป รำเลาะภู รำลงช่วง รำเสียงโชคชะตา รำอวยพร)
- **พิธีกรรม** เช่น พิธีเหยา ซึ่งเกิดจากความเชื่อสามอย่างคือ ความเชื่อเกี่ยวกับปัญหาในการดำรงชีวิตของความเชื่อเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ความเชื่อเกี่ยวกับการเจ็บป่วย พิธีเลี้ยงปูตา เป็นพิธีกรรมที่ชาวผู้ไทยจะทำก่อนถึงฤดูเพาะปลูกของทุกปี เป็นการเลี้ยงบรรพบุรุษเพื่อให้ท่านช่วยเหลือดูแลให้ข้าวปลาอุดมสมบูรณ์
- **ประเพณี** ชนชาวผู้ไทยมีประเพณีหลายอย่าง เช่น การเกิด การบวช การแต่งงาน งานศพ บุญสงกรานต์ การสักราบ บุญผะเหวด การล้างบ้านผญาผู้ไทย (วรรณกรรมผู้ไทย) นิทานผู้ไทย ความเชื่อเรื่องการกิน(การคะลำ)

- ภูมิปัญญา ได้แก่ ฮีตสิบสอง ครองสิบสี่ และการถ่ายทอดงานหัตถกรรมต่างๆ

เรียนในชุมชนบ้านภู

ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านภูจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับคนในชุมชนโดยมีผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์คอยดูแลให้ความรู้กับชาวบ้านโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรัสฯ ชาวบ้านภูได้สร้างฐานสาธิตการเรียนรู้เพื่อให้ชาวบ้านภูได้ศึกษาดังนี้

ภาพที่ 2.20 ข้าวสาร และพืชผัก ต่างๆ

ฐานที่ 1 การลดรายจ่าย เป็นฐานที่ให้ความรู้แก่ โดยการสาธิต กิจกรรม ที่สามารถลดรายจ่ายให้กับครัวเรือน เช่น การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก การปลูกผักสวนครัว การ เลี้ยงสัตว์ ขุดบ่อ เลี้ยงปลาทำน้ำหมักสารไล่แมลงน้ำยาล้างจาน การลดละเลิกอบายมุขและการทำ บัญชีครัวเรือน ฐานลดรายจ่ายตั้งอยู่ที่ กลุ่มปุ๋ยอัดเม็ดชีวภาพ มีการสาธิตการทำปุ๋ยทุกชนิด เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำ สูตรต่างๆ ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งชุมชนสามารถเข้ามาเรียนรู้ และนำไปใช้ในครัวเรือนทดแทน การใช้ปุ๋ยเคมีในนา ไร่ สวน สามารถลดรายจ่ายค่าปุ๋ยได้เป็นอย่างมาก

ภาพที่ 2.21 กิจกรรมต่างๆ ของชาวบ้านภู

ฐานที่ 2 ด้านการเพิ่มรายได้ คนในชุมชนและนอกชุมชนสามารถเข้ามาเรียนรู้กับกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ในหมู่บ้านได้ตามความถนัด ได้แก่ กลุ่มทอผ้าฝ้ายลายขิดบ้านภู กลุ่มทอผ้าฝ้ายแปรรูป

บ้านภู กลุ่มพัฒนาอาชีพทอผ้าไหมบ้านภู กลุ่มทอผ้าคีรีนคร กลุ่มเพาะเห็ดและกลุ่มเลี้ยงโค จนสามารถทำเป็นอาชีพเสริม ทำให้ครัวเรือนมีรายได้ เพิ่มขึ้นจากอาชีพหลักที่ทำอยู่ และทุกครัวเรือนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ภาพที่ 2.22 ข้าวสาร และพืชผัก ต่างๆ

ฐานที่ 3 ด้านการประหยัด มีการดำเนินงานกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านภู และธนาคารหมู่บ้านคีรีนคร ส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จักการประหยัด ทำให้คนในชุมชนสามารถดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับวิถีชีวิตชาวภูไท ที่รู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักเก็บออม มีน้อยใช้น้อย มีมากใช้อย่างรู้คุณค่า

ภาพที่ 2.23 กิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านภู

ฐานที่ 4 ด้านการเรียนรู้ ชาวบ้านภูได้จัดให้มีการเรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยปราชญ์ชาวบ้านจะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญให้กับลูกหลานในหมู่บ้าน ได้แก่ อัตลักษณ์วิถีชีวิตผู้ไท ซึ่งมีหลักยึดมั่นในความขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ สามัคคี และใฝ่ศึกษา การแต่งกายแบบผู้ไท การขับร้องเพลงสอนธรรมะ เพลงกล่อมเด็ก การเล่นดนตรีพื้นบ้าน เช่น โปงลาง การทำพิธีบายศรีสู่ขวัญ และการถักสายรัดประคตใหม่สำหรับพระภิกษุ เป็นต้น

ภาพที่ 2.24 ธรรมชาติ

ฐานที่ 5 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นฐานที่ให้ความรู้ เกี่ยวกับพืช ผักพื้นบ้าน และการใช้สมุนไพรในการรักษาโรค การแบ่งเขตรับผิดชอบดูแลป่า ภูเขาและแหล่งน้ำในชุมชน โดยกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน ซึ่งมีการแบ่งหน้าที่ ในการดูแลเขตอนุรักษ์ป่า ภูเขา และต้นน้ำลำธารต่างๆ

ภาพที่ 4.25 วิถีชีวิตบ้านภู

ฐานที่ 6 ด้านการเอื้ออารีต่อกัน ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการของหมู่บ้าน การเตรียมความพร้อมการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตัวเอง และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของคนในชุมชน มีการจัดตั้งกองทุนฌาปนกิจขึ้น 3 กองทุน ได้แก่ กองทุนฌาปนกิจบ้านภู กองทุนฌาปนกิจธนาคารหมู่บ้านศิรินคร และกองทุนฌาปนกิจกองทุนหมู่บ้านและมีการจัดร้านค้าชุมชน เพื่อส่งเสริมการลดรายจ่ายในชุมชนได้แก่ ร้านค้าชุมชนบ้านภู หมู่ที่ 1 และ หมู่ที่ 2 ร้านค้าสหกรณ์บ้านภู ร้านค้าชุมชนริมทาง

2) วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยชุมชน จากการสัมภาษณ์ คุณถวัลย์ ผิวขำ ประธานโฮมสเตย์บ้านภู ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ เช่น ญี่ปุ่น เวียดนาม เป็นต้น ที่เข้ามาพักและเรียนรู้ ในเรื่องต่างๆ เช่น วัฒนธรรมของชาวบ้านภู การปลูกพืชผักสวนครัว และการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งชาวบ้านต้องการให้นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เข้าไปช่วย

- สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐานให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับแขกต่างประเทศ

- พัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับมาตรฐานอาเซียน

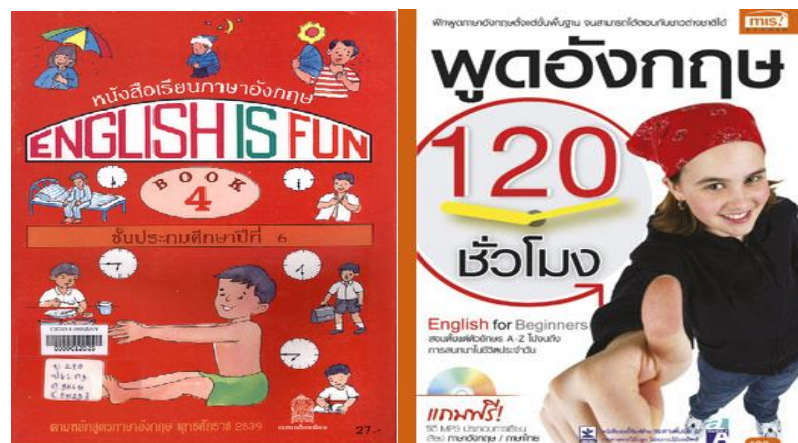
- พัฒนา Packaging ของสินค้าพื้นบ้าน เช่น ผ้าย้อมคราม ผ้าทอ เสื้อสำเร็จรูป ภูไท ข้าวฮาง แก้วและน้ำพริก

ภาพที่ 2.26 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน

3) การเตรียมตัว

เนื่องจากระดับความเข้มข้นของกิจกรรมการท่องเที่ยวมีมาก ดังนั้นควรมีการเตรียม

ภาพที่ 2.27 สื่อการสอนภาษาอังกฤษ

- สื่อการสอนภาษาอังกฤษ
- สื่อประกอบการอบรมสัมมนา (Workshop) เกี่ยวกับการพัฒนา Packaging
- สื่อเกี่ยวกับมาตรฐานการพัฒนาโฮมสเตย์

- วิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการพัฒนาโฮมสเตย์, การพัฒนา

Packaging

- ของใช้ส่วนตัว และยารักษาโรค
- เสื้อผ้าที่เข้าฤดูกาลและอากาศอีกทั้งยังต้องสุภาพด้วย นักท่องเที่ยวสุขภาพสตรีไม่ควรไม่กางเกงขาสั้น และเสื้อสายเดี่ยว เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่มีวัฒนธรรมที่เข้มแข็งมาก

ภาพที่ 2.28 อาหารพื้นบ้าน

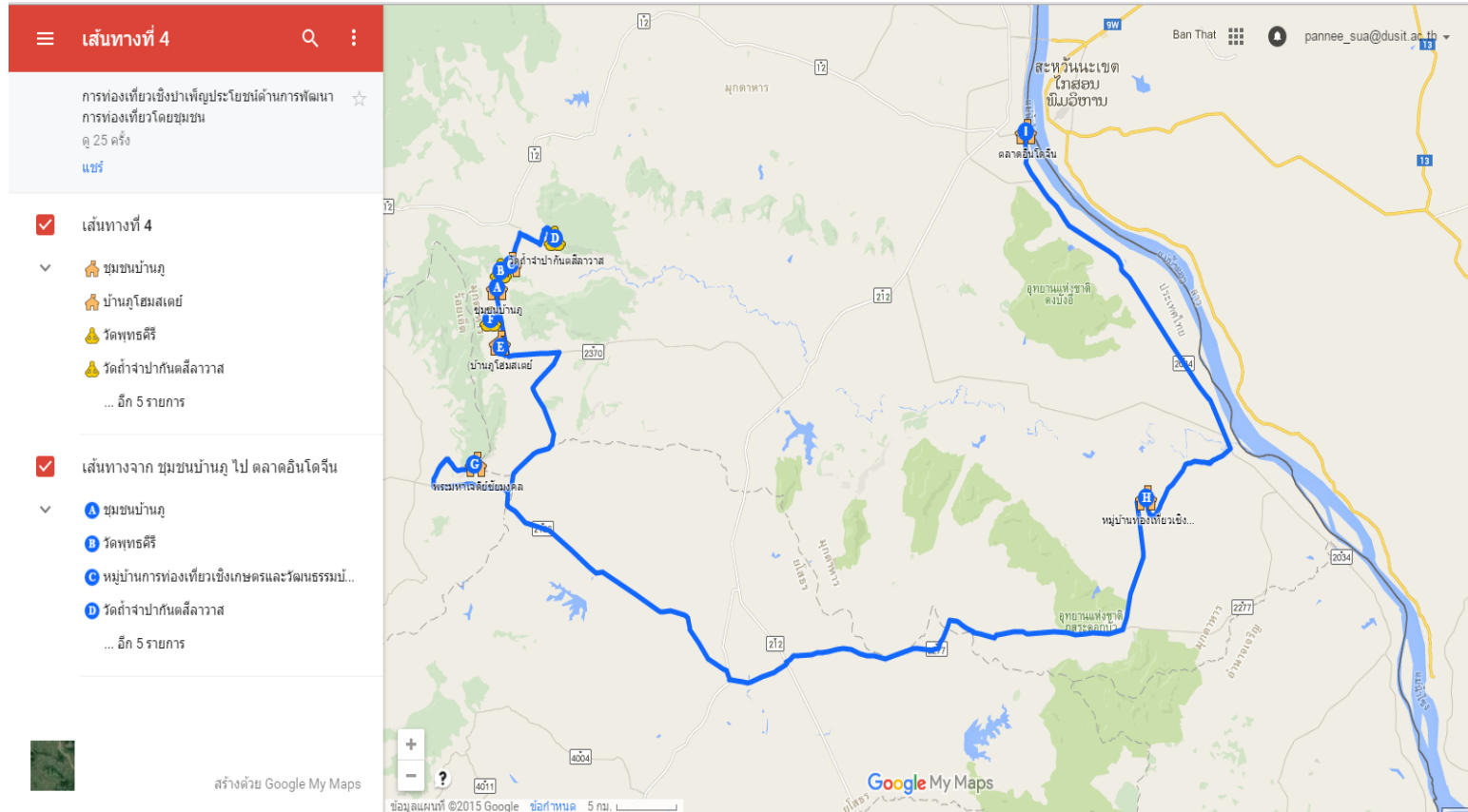
- ควรเตรียมอาหารบางอย่างไปด้วย เนื่องจากที่บ้านภูจะรับประทานอาหารอีสานพื้นบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่จะใส่น้ำปลาร้า ไม่ว่าจะเป็นแกงอ่อม น้ำพริก ส้มตำ และมีรสชาติเผ็ดนำ ดังนั้นนักท่องเที่ยวท่านใดที่ไม่สามารถทานปลาร้า และอาหารรสชาติเผ็ดจะต้องมีการแจ้งล่วงหน้า หรือนำอาหารบางอย่างไปรับประทานเอง

4) การเดินทาง

การเดินทางเข้าหมู่บ้าน เดินทางจากจังหวัดมุกดาหารโดยใช้ทางหลวงสายมุกดาหาร-กุฉินารายณ์ หมายเลข 2042 เลี้ยวเข้าตัวเมืองหนองสูงตรงทางแยกหน้าที่ว่าการอำเภอหนองสูง ตรงไปตามถนนหมายเลข 2370 สายอำเภอหนองสูง-อำเภอนิคมน้ำอ้อย ประมาณ 7 กิโลเมตร ก็จะถึงบ้านภู ตำบลบ้านเป้า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร

- รถยนต์โดยสารประจำทาง /รถปรับอากาศ กรุงเทพฯ – มุกดาหาร สาย 927 , 928 เดินทางตามเส้นทาง กรุงเทพฯ -> สระบุรี -> นครราชสีมา -> อ.บ้านไผ่ จ.ขอนแก่น -> มหาสารคาม -> ร้อยเอ็ด -> ถึงแล้ว อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร

5) เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ภาพที่ 2.29 เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในกลุ่มจังหวัดสกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

ตารางที่ 2.9 สรุปกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

สถานที่	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
1. โฮมสเตย์บ้านภู	74 หมู่ 1 ตำบลบ้านเป้า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร	<ul style="list-style-type: none"> - สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐานให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับ - พัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับมาตรฐานอาเซียน - พัฒนา Packaging ของสินค้าพื้นบ้าน - การสอนหนังสือหรือทำกิจกรรมร่วมกับหมู่บ้านชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - วัดพุทธคีรี - วัดถ้ำจำปากันตสีลาวาส หรือ วัดถ้ำภูผากูด - วัดถ้ำภูผาขาว หรือ วัดถ้ำโสม - พระมหาเจดีย์ชัยมงคล - ตลาดอินโดจีน 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณถวัลย์ ผิวขำ ประธานโฮมสเตย์ หมายเลขโทรศัพท์ 087-2301599 - คุณบุญธรรม แก้วศรีนวม รองประธาน หมายเลขโทรศัพท์ 085-4793837
2. ไทยแสกโฮมสเตย์	104 หมู่ 5 หมู่บ้านอาจสามารถ ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม	<ul style="list-style-type: none"> - สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐานให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับ - พัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับมาตรฐานอาเซียน - พัฒนา Packaging ของสินค้าพื้นบ้าน - การสอนหนังสือหรือทำกิจกรรมร่วมกับหมู่บ้านชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าหลังก่า - พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติห้วยขาแข้ง - มิตรภาพไทย-เวียดนาม - วัดโอกาสหรือวัดโอกาสศรีบัวบาน - ตลาดอินโดจีน 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณศิริพรรณ ช้ายกลาง หมายเลขโทรศัพท์ 084-517-5905

สถานที่	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
3. นางจอกโฮมสเตย์	32 หมู่ 5 ตำบลหนองญาติ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัด นครพนม	- สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐาน ให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับ - พัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับ มาตรฐานอาเซียน - พัฒนา Packaging ของสินค้า พื้นบ้าน - การสอนหนังสือหรือทำกิจกรรม ร่วมกับหมู่บ้านชุมชน	- อ่างเก็บน้ำหนองญาติ - หอสมุดแห่งชาติเฉลิม พระเกียรติฯ - พระธาตุพนม - พระธาตุเรณู - พิพิธภัณฑ์หมู่บ้าน มิตรภาพไทย-เวียดนาม - ตลาดอินโดจีน - ศาลเจ้าพ่อดำยเวียง	คุณสมจิตร อรรถวรวินิจ หมายเลขโทรศัพท์ 089-713-0261
3. นางจอกโฮมสเตย์	32 หมู่ 5 ตำบลหนองญาติ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัด นครพนม	- สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐาน ให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับ - พัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับ มาตรฐานอาเซียน - พัฒนา Packaging ของสินค้า พื้นบ้าน - การสอนหนังสือหรือทำกิจกรรม ร่วมกับหมู่บ้านชุมชน	- อ่างเก็บน้ำหนองญาติ - หอสมุดแห่งชาติเฉลิม พระเกียรติฯ - พระธาตุพนม - พิพิธภัณฑ์หมู่บ้าน มิตรภาพไทย-เวียดนาม - ตลาดอินโดจีน	คุณสมจิตร อรรถวรวินิจ หมายเลขโทรศัพท์ 089-713-0261

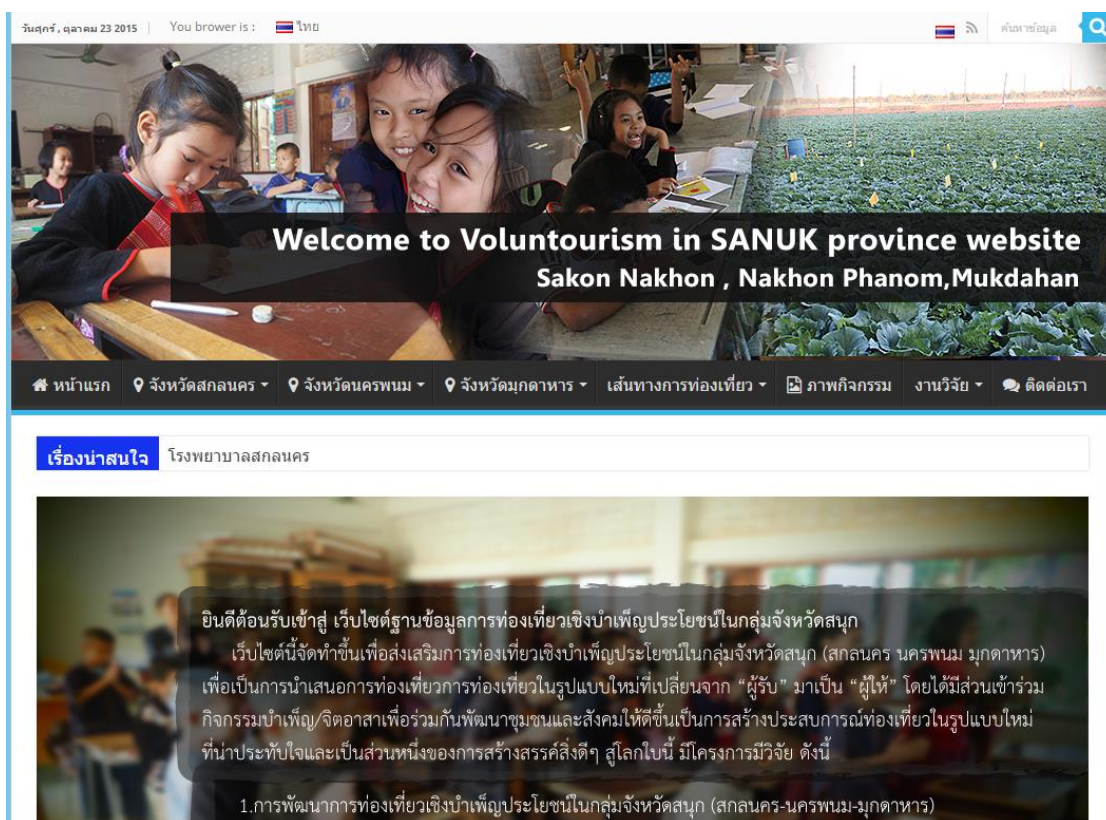
สถานที่	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
4. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา บ้านพิมาน	เลขที่ 10 หมู่ 4 ตำบลพิมาน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม	<ul style="list-style-type: none"> - สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐานให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับ - พัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับมาตรฐานอาเซียน - พัฒนา Packaging ของสินค้าพื้นบ้าน - การสอนหนังสือหรือทำกิจกรรมร่วมกับหมู่บ้านชุมชน 	-	คุณสมจิตร อรรถวรวินิจ หมายเลขโทรศัพท์ 089-713-0261
5. หมู่บ้านท่าเรืออนุรักษ์วัฒนธรรมการผลิตเครื่องดนตรีพื้นเมืองอีสาน	88 ม.1 บ้านท่าเรือ ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม	<ul style="list-style-type: none"> - สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐานให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับ - พัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับมาตรฐานอาเซียน - พัฒนา Packaging ของสินค้าพื้นบ้าน - การสอนหนังสือหรือทำกิจกรรมร่วมกับหมู่บ้านชุมชน 	-	คุณจ่านงค์ แสนสุริวงค์ , คุณถาวร ไชยปัน http://www.84th-anniversary.cddkorat.com/

สถานที่	ที่อยู่	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	แหล่งท่องเที่ยว	ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม
6. หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมบ้านหนองหล่ม	167 หมู่ 3 หมู่บ้านหนองหล่ม ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร	<ul style="list-style-type: none"> - สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐานให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับ - พัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับมาตรฐานอาเซียน - พัฒนา Packaging ของสินค้าพื้นบ้าน - การสอนหนังสือหรือทำกิจกรรมร่วมกับหมู่บ้านชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านหนองหล่ม มุกดาหาร - ภูผาเทิบ 	<p>คุณพุดชา ยืนยง</p> <p>หมายเลขโทรศัพท์ 089-276-2847</p>
7. หมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมบ้านเป่า	13 หมู่ 3 หมู่บ้านดงมะแห้ง ตำบลบ้านเป่า อำเภอนงสูง จังหวัดมุกดาหาร	<ul style="list-style-type: none"> - สอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐานให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับ - พัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับมาตรฐานอาเซียน - พัฒนา Packaging ของสินค้าหัตถกรรมต่างๆ - การสอนหนังสือหรือทำกิจกรรมร่วมกับหมู่บ้านชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ถ้ำภูผาขาว - เจดีย์ชัยมงคล - น้ำตกตาดโตน - วัดพุทธคีรี - วัดถ้ำจำป่าก้นตสีลาวาส หรือ วัดถ้ำภูผากูด - วัดบรรพตคีรี 	<p>คุณจรรยารักษ์ อัจฉริยะ</p> <p>หมายเลขโทรศัพท์ 089-277-1648</p>

การพัฒนาเว็บไซต์และฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

หลังจากที่ได้พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) แล้วทางคณะผู้วิจัยได้จัดทำเว็บไซต์และฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด สนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร)

URL <http://sanukvolunteer.com/th/main>

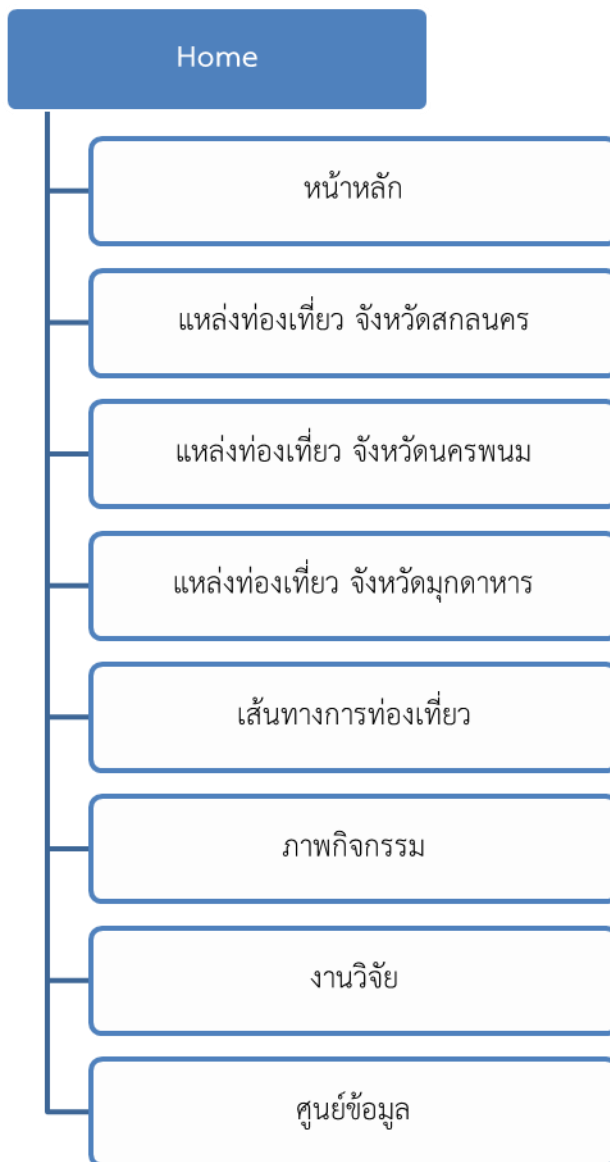
ภาพที่ 2.30 หน้าหลักของเว็บไซต์

กลุ่มเป้าหมาย นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ

ขั้นตอนการพัฒนาเว็บไซต์

- 1) จดโดเมนเนม (Domain name) และ เช่า Web hosting
- 2) ออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์
- 3) นำรูปภาพไปตกแต่งในเว็บไซต์
- 4) ใส่เนื้อหาลงในเว็บไซต์
- 5) พัฒนาระบบสารสนเทศที่บริหารจัดการข้อมูล

6) ประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ให้เป็นที่รู้จัก
โครงสร้างของเว็บไซต์

ภาพที่ 2.31 โครงสร้างของเว็บไซต์

โครงสร้างของเว็บไซต์ประกอบไปด้วย เมนู

- 1) Home
- 2) หน้าหลัก
- 3) แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสกลนคร
- 4) แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม
- 5) แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร

6) เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก

- เส้นทางที่ 1. การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก
- เส้นทางที่ 2 การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก
- เส้นทางที่ 3 การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม
- เส้นทางที่ 4 การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

7) ภาพกิจกรรม

8) งานวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

- แผนงานวิจัยการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
- โครงการย่อยที่ 1 การศึกษาอุปสงค์และอุปทานการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
- โครงการย่อยที่ 2 การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

9) ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

ภาพที่ 2.32 เมนูหลักของเว็บไซต์

WELCOME VOLUNTEERS

ค้นหาสถานที่ภายในเว็บไซต์

ค้นหา

ภาพกิจกรรม ๘ สถานที่

ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

เลือกหมวดหมู่ ▼

เรื่องราวน่าสนใจ

บ้านท่าแร่ (ชุมชนคาทอลิก)

บ้านท่าแร่ (ชุมชนคาทอลิก) จ.สกลนคร ตั้งอยู่ริมหนองหาร บนทางหลวงหมายเลข 22 (สกลนคร-นครพนม) อ.ท่าแร่ อ.เมือง ห่างจากตัวเมืองประมาณ 21 กม. หมู่บ้านท่าแร่ เป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่าเป็นหมู่บ้านที่มีประชากรนับถือศาสนาคริสต์มากที่สุดในประเทศไทย เป็นชุมชนที่ ...

[Read More >](#)

Facebook
 Twitter
 Google +

ข้อปฏิบัติของคนอาสา

คุณสมบัติ คุณสมบัติแรกของอาสาสมัครที่ดี คือ "ความเสียสละ" พร้อมเป็นผู้ให้ด้วยใจบริสุทธิ์ มีใจรักในงานอาสาสมัคร รักในการช่วยเหลือผู้อื่น มีความอดทน มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และงานที่ปฏิบัติ รวมทั้งไม่หวังผลตอบแทน หรือแสวงหาผลประโยชน์ทางอื่น" การแต่งกาย ...

[Read More >](#)

Facebook
 Twitter
 Google +

ภาพที่ 2.33 การค้นหาสถานที่ท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก

เส้นทางการท่องเที่ยว

เส้นทางที่ 1. การท่องเที่ยวเชิงป่าเพื่อประโยชน์ด้านการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก

เส้นทางที่ 2 การท่องเที่ยวเชิงป่าเพื่อประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก

เส้นทางที่ 3 การท่องเที่ยวเชิงป่าเพื่อประโยชน์ด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม

เส้นทางที่ 4 การท่องเที่ยวเชิงป่าเพื่อประโยชน์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

หมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมบ้านเป่า

ที่ตั้ง : 13 หมู่ 3 หมู่บ้านดงมะแข้ง ตำบลบ้านเป่า อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร บ้านเป่าเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ระหว่างภูผาขาวและภูเขาแดง มีสภาพพื้นที่อุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านเป่าชนเผ่าภูไท มีวัฒนธรรมนิยมประเพณี และวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ทั้งดงามและโดดเด่น ใน ...

[Read More >](#)

Facebook
 Twitter
 Google +

หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมบ้านหนองหล่ม

ที่ตั้ง : 167 ม.3 หมู่บ้านหนองหล่ม ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอคอนสาร จังหวัดมุกดาหาร เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2544 จากหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีนักท่องเที่ยวเข้ามาติดต่อขอพัก มีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งมาศึกษางาน เรียนรู้วิถีชีวิต และวัฒนธรรมภูไท ...

[Read More >](#)

Facebook
 Twitter
 Google +

ภาพที่ 2.34 การแชร์กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ไปยัง Social media

ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

เลือกหมวดหมู่

เส้นทางการท่องเที่ยว

เส้นทางที่ 1. การท่องเที่ยวเชิงป่าเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษาและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก

เส้นทางที่ 2 การท่องเที่ยวเชิงป่าเพื่อประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก

เส้นทางที่ 3 การท่องเที่ยวเชิงป่าเพื่อประโยชน์ด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม

เส้นทางที่ 4 การท่องเที่ยวเชิงป่าเพื่อประโยชน์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)
ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงการตลาด
สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
สมาคมผู้ประกอบการนำเที่ยวแห่งประเทศไทย
เพิ่มเติม..

โรงพยาบาลสกลนคร
๑ ตุลาคม 21, 2015

ใส่ความเห็น

อีเมลของคุณจะไม่แสดงให้คนอื่นเห็น ช่องที่ต้องกรอกทำเครื่องหมาย *

ชื่อ *

พระณิ สวนเพลง

อีเมล *

dtechpannee@yahoo.com

เว็บไซต์

ความเห็น

อยากจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับ โรงเรียนที่ต้องการครุสภา ในอำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ค่ะ

ความเห็นเรื่อง

ภาพที่ 2.35 การใส่ความคิดเห็น เพื่อเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร

Welcome to Volontourism in SANUK province website
Sakon Nakhon , Nakhon Phanom, Mukdahan

หน้าแรก | จังหวัดสกลนคร | จังหวัดนครพนม | จังหวัดมุกดาหาร | เส้นทางการท่องเที่ยว | ภาพกิจกรรม | งานวิจัย | ติดต่อเรา

แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสกลนคร

โรงเรียนจังหวัดสกลนคร

 <p>โรงเรียนบ้านดอนยาว ประชากรอุปการ ๑ ตุลาคม 18, 2015</p>	 <p>โรงเรียนบ้านคำดามาวาสวิทยาลัย (อรัญ) ๑ ตุลาคม 18, 2015</p>	 <p>โรงเรียนบ้านถ่อน ๑ ตุลาคม 18, 2015</p>	 <p>โรงเรียนบ้านหนองหอยคั่น ๑ ตุลาคม 18, 2015</p>
---	---	--	--

ภาพกิจกรรม ๘ สถานที่

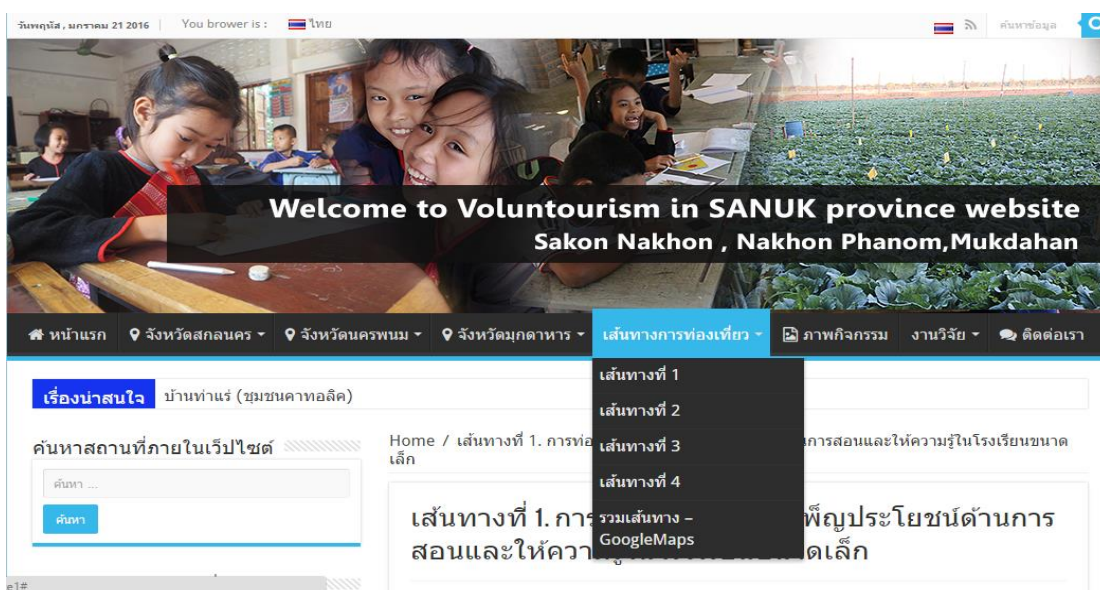

ภาพที่ 2.36 ข้อมูลในแต่ละจังหวัด

ข้อมูลในแต่ละจังหวัดจะประกอบไปด้วย

- ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจประจำจังหวัด
- โรงเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือให้เข้าทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
- โรงพยาบาลที่ต้องการความช่วยเหลือให้เข้าทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
- แหล่งท่องเที่ยวด้านเกษตรและการอนุรักษ์
- การท่องเที่ยวชุมชน (โฮมสเตย์) ต้องการความช่วยเหลือให้เข้าทำกิจกรรมบำเพ็ญ

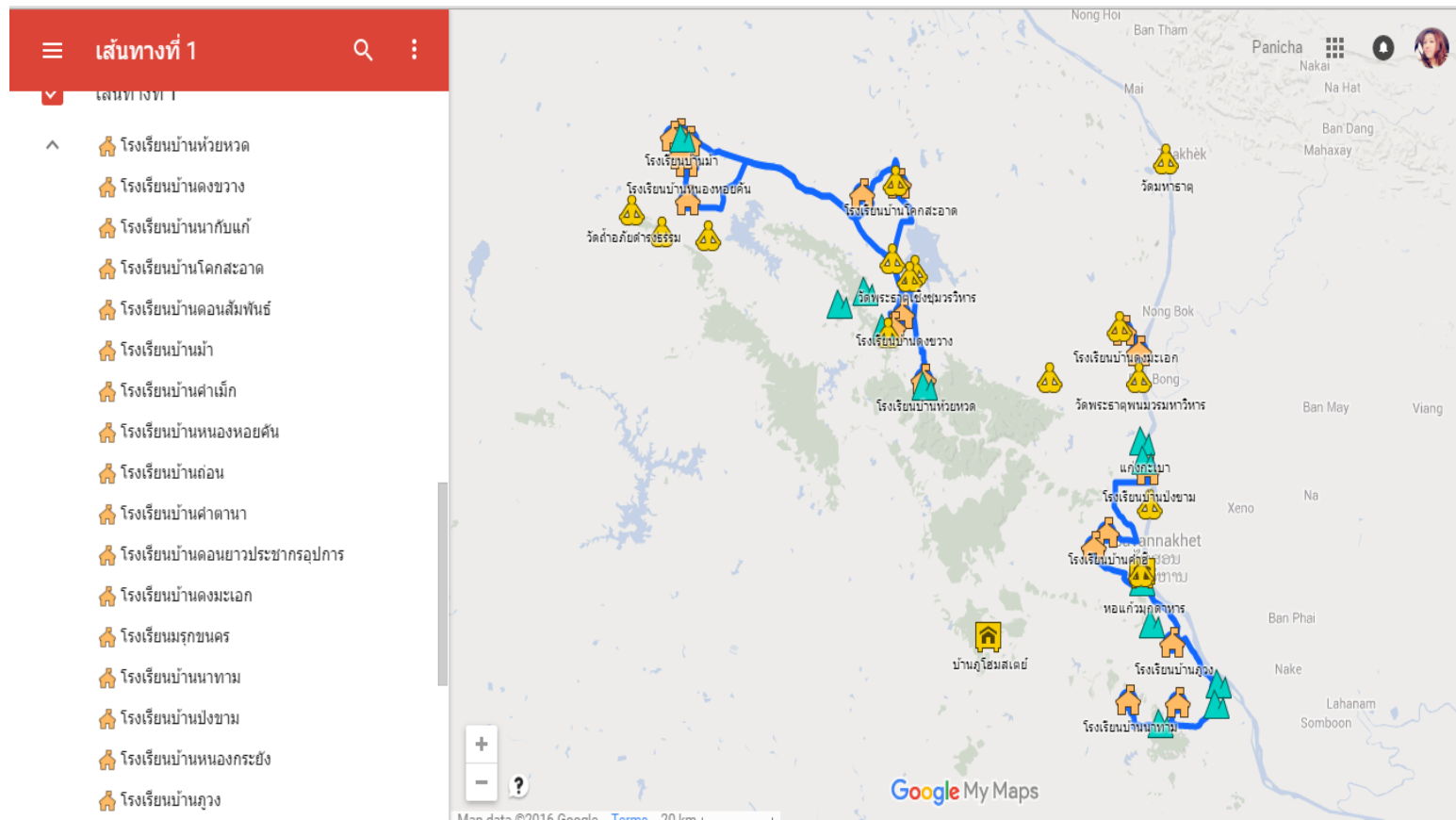
ประโยชน์

ภาพที่ 2.37 แสดงรายละเอียดเส้นทางท่องเที่ยว

ในเส้นทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จะประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์
- การเตรียมตัว
- การเตรียมตัวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
- การเดินทาง
- แผนที่แสดงพิกัดจุด GPS ที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และยังแสดงรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงอีกด้วย
- ติดต่อข้อมูลสอบถามเพิ่มเติม

ภาพที่ 2.38 แสดงแผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนและการให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA)
ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงการตลาด
สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
สมาคมผู้ประกอบการนำเที่ยวแห่งประเทศไทย
การท่องเที่ยวเชิงป่าเปียญประโยชน์ในเขต
จังหวัดภาคเหนือตอนบน
เพิ่มเติม..

อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร (ภูผาเทิบ)

อุทยานแห่งชาติมุกดาหาร (ภูผาเทิบ) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญ ซึ่งเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบธรรมชาติคือ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติดงบังอี ครอบคลุมพื้นที่ อ.เมืองมุกดาหาร และ อ.ดอนตาล ห่างจากตัวเมือง 17 กม. โดยใช้เส้นทางมุกดาหาร ...

[Read More »](#)

[Facebook](#) [Twitter](#) [Google+](#)

1 2 3 4 »
Page 1 of 4

ภาพที่ 4.40 แสดงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

WEATHER

MUEANG NONTHABURI

32°C
Clear Sky
humidity: 29%
wind: 3km/h ESE
H 34 • L 31

34°C 34°C 36°C 36°C 36°C
THU FRI SAT SUN MON

ปฏิทิน

กุมภาพันธ์ 2016

จ	อ	พ	พฤ	ศ	ส	อา
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

« ค.ค.

คำค้นหาที่เกี่ยวข้อง

กลองโพระทิง ฐานวรพิณม์ ถ้าพระทอง ถ้าพระพุทโธไลยพันธ์ ปราสาท
ชมบ้านพันนา (ภูพันนา) ปราสาทพระธาตุนารายณ์เจงเวง พระตำหนัก
อุทยานราชภัฏนคร พระธาตุนคร พระธาตุนาม พระธาตุนครหิน พระธาต
ศรีมงคล พระธาตุนคร พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อู่เรือโกล อุทยาน
วนอุทยานภูผาแดง วัดถ้ำผาแดง วัดถ้ำผาง วัดถ้ำผาเมืองธรรม วัด
น. ฮอนัน มอโก วัดพระธาตุเชิงชุม วัดพระธาตุเชิงชุม หอแก้ว
มุกดาหาร อุทยานสมเด็จพระเจ้า อุทยานแห่งชาติภูผาเหล็ก อุทยานแห่งชาติภู
สระโคกแก้ว แก่งกะเบา โรงเรียนคำชะอีวิทยวิทย์ สาขาคอมพิวเตอร์พัฒนา
โรงเรียนบ้านคำคานา โรงเรียนบ้านคำเม็ก โรงเรียนบ้านดงขวาง
โรงเรียนบ้านดงระลอก โรงเรียนบ้านดงยาวประชาคารูปการ โรงเรียน
บ้านดงสนธิพันธ์ โรงเรียนบ้านดง โรงเรียนบ้านนาแก้ว โรงเรียน
บ้านนาทม โรงเรียนบ้านนาโสกน้อย โรงเรียนบ้านเมืองสาม โรงเรียน
บ้านสูง โรงเรียนบ้านม่วง โรงเรียนบ้านหนองกระดัง โรงเรียนบ้านหนอง
หอยหิน โรงเรียนมุกดาหาร โรงเรียนห้วยหวด โรงเรียนโคกสะอาด

© Copyright 2016, All Rights Reserved

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

E-mail : sanukvolunteer@gmail.com

ผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณี สวันเพลง

ภาพที่ 4.41 แสดงรายละเอียดของอุณหภูมิจากปฏิทิน การค้นหาคำที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

1. SWOT

จุดแข็ง

1) Physical evidence

- วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น วิถีชีวิตที่เรียบง่าย อากาศดี และมีธรรมชาติที่สวยงาม และเหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์
- มีความหลากหลายของชนเผ่าพื้นเมือง ที่เป็นแหล่งกำเนิดทางวัฒนธรรม
- ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่สามารถเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ สปป.ลาว คือนครพนมเชื่อมต่อกับแขวงคำม่วน และมุกดาหารเชื่อมต่อกับแขวงสะหวันนะเขต
- เส้นทางคมนาคมที่สะดวก สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยทางเครื่องบินที่จังหวัด สกลนครและ นครพนม

2) People

- อัยาศัยของผู้คนในท้องถิ่นมีความเป็นกันเอง มีน้ำใจ สร้างความผูกพันและมีการดูแลเหมือนคนในครอบครัว
- ผู้คนมีความเป็นมิตร และมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดี
- บุคลากรในท้องถิ่นเริ่มให้ความสนใจกับการต้อนรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น

3) Product

- ความหลากหลายทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติที่น่าสนใจ

4) Price

- ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว และค่าครองชีพถูกที่สุดเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ

จุดอ่อน

1) Promotion

- ขาดการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานกลางที่จะเป็นสื่อกลาง หรือผู้ประสานงานในการดำเนินกิจกรรมเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ เช่น มูลนิธิ /NGO/องค์กรเจ้าภาพหลักที่จะทำหน้าที่ดูแลและจัดกิจกรรมเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์
- ขาดศูนย์ในการให้ข้อมูลกิจกรรมเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ของส่วนกลาง เช่น เว็บไซต์ หรือฐานข้อมูลไม่ชัดเจนและทันสมัย

- ขาดการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มจังหวัดสนุก

2) Product

- ขาดความหลากหลายของกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศ ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมได้หลากหลาย

- ขาดการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

3) Physical evidence

- แหล่งกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ค่อนข้างจะไกลจากแหล่งท่องเที่ยว

- ระบบการคมนาคมระหว่างแหล่งท่องเที่ยวไม่ค่อยมีรถขนส่งมวลชนบริการ

- ป้ายบอกมีน้อย ไม่ชัดเจนและไม่มีค้อยภาษาอังกฤษ

4) Partnership

- บริษัทนำเที่ยวมีจำนวนน้อยมาก อีกทั้งการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ยังไม่เป็นที่นิยม หรือรู้จักโดยเฉพาะในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย

- ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โดยเฉพาะในส่วนของบริษัทนำเที่ยวยังมีความเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์สร้างผลกำไรทางธุรกิจได้น้อยกว่าการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นๆ

- ไม่มีเครือข่ายอาสาสมัครจากองค์กรในต่างประเทศ

- สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ยังไม่ได้มีการปลูกฝังนักศึกษาให้รู้จักแนวทางการมีส่วนร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น เช่น กิจกรรมออกค่ายอาสาพัฒนา หรือกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ มากนัก ที่มีอยู่เป็นเพียงแค่มาเรียนรู้วัฒนธรรมในท้องถิ่นที่นักศึกษาได้เรียนรู้จากการเป็น “ผู้รับ” มากกว่า “ผู้ให้” อย่างแท้จริง

5) People

- บุคลากรด้านการท่องเที่ยวยังมีน้อย เช่น มัคคุเทศก์มีน้อย ไม่เพียงพอ และยังขาดทักษะทางด้านภาษา

6) Process

- ขาดการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

- ขาดการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

โอกาส

1) AEC

- การร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนถือเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะสามารถเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จากประเทศไทยไปยัง สปป.ลาว และเวียดนามได้
- ประเทศไทยจะกลายเป็นศูนย์กลางในการเดินทางของภูมิภาคอาเซียน

2) Policy

- ระบบการศึกษาในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา และยุโรป ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ที่นักศึกษาสามารถนำไปเป็น Credit ในการศึกษาต่อได้
- ระบบการศึกษาในต่างประเทศ มีการสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
- รัฐบาลไทยเปิดกว้างในการรับอาสาสมัคร/นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ โดยเฉพาะด้านการแพทย์และสาธารณสุข
- การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3) Religious

- ความเชื่อทางศาสนาในการทำความดี และช่วยเหลือผู้อื่น (ทั้งศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์)

4) Demand

- จำนวนของนักท่องเที่ยวที่ต้องการทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มมากขึ้น
- เกิดกระแสการท่องเที่ยวในรูปแบบ “การเป็นผู้ให้” เพิ่มมากขึ้น
- จำนวนของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้และต้องการพัฒนาชุมชนมีมากขึ้น

5) Supply

- แหล่งกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความต้องการเพิ่มช่องทางการหาความช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้น
- ความต้องการความช่วยเหลือมีจำนวนมากขึ้น

อุปสรรค

- 1) Policy
 - กฎหมายบางอย่างของประเทศยังเป็นอุปสรรค เช่น การทำวีซ่า การขนของ
บริจาคจากต่างประเทศ
 - สถานการณ์ทางการเมืองที่ไม่สงบภายในประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดภาคใต้
- 2) Partnership
 - ขาดความร่วมมือจากองค์กร/มูลนิธิ ทั้งในและต่างประเทศที่สนับสนุนให้การ
ช่วยเหลือ
 - ขาดความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานในท้องถิ่น
- 3) Economy
 - สภาพทางเศรษฐกิจโลกที่ตกต่ำ
- 4) Environmental
 - เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น ภัยแล้ง น้ำท่วม

2. TOWS Matrix

จากการที่คณะผู้วิจัยได้การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และประชุมระดมสมอง เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) และได้ทำการสรุปประเด็นต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ SWOT และจัดทำ TOWS Matrix มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.10 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง) และกำหนดค่าคะแนนน้ำหนักของการวิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	การถ่วงน้ำหนัก	การให้คะแนน	ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก
จุดแข็ง			
1) มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น วิถีชีวิตที่เรียบง่าย อากาศดีและมีธรรมชาติที่สวยงาม	0.25	4	1.00
2) มีความหลากหลายของชนเผ่าพื้นเมืองที่เป็นแหล่งกำเนิดทางวัฒนธรรม	0.15	3	0.45
3) ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่สามารถเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ สปป.ลาว คือ นครพนมเชื่อมต่อกับแขวงคำม่วน และมุกดาหารเชื่อมต่อกับแขวงสะหวันนะเขต	0.12	3	0.36
4) มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยทางเครื่องบินที่จังหวัดสกลนครและ นครพนม	0.10	3	0.30
5) อริยาถรณ์ของผู้คนในท้องถิ่นมีความเป็นกันเอง มีน้ำใจ สร้างความผูกพันและมีการดูแลเหมือนคนในครอบครัว	0.08	4	0.32
6) ผู้คนมีความเป็นมิตร และมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดี	0.10	3	0.30
7) บุคลากรในท้องถิ่นเริ่มให้ความสำคัญตื่นตัวกับการต้อนรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น	0.10	3	0.30
8) ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว และค่าครองชีพถูกที่สุดเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ	0.10	4	0.40
รวม	1.00		3.43

จากตารางที่ 2.10 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง) และกำหนดค่าคะแนน น้ำหนักของการวิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสสุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) พบว่า มีจุดแข็งทาง ด้านมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น วิถีชีวิตที่เรียบง่าย อากาศดีและมีธรรมชาติที่สวยงาม มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก = 1.00 อันดับสองมีความหลากหลายของชนเผ่าพื้นเมืองที่เป็นแหล่งกำเนิดทางวัฒนธรรม มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก = 0.45 และอันดับสาม ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว และค่าครองชีพถูกที่สุดเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก = 0.40

ตารางที่ 2.11 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน (จุดอ่อน) และกำหนดค่าคะแนนน้ำหนักของการวิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสสุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	การถ่วงน้ำหนัก	การให้คะแนน	ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก
จุดอ่อน			
1) ขาดการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานกลางที่จะเป็นสื่อกลาง หรือผู้ประสานงานในการดำเนินกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เช่น มูลนิธิ /NGO/ องค์กรเจ้าภาพหลักที่ทำหน้าที่ดูแลและจัดกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์	-0.1	5	-0.50
2) ขาดศูนย์ในการให้ข้อมูลกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของส่วนกลาง เช่น เว็บไซต์ หรือฐานข้อมูลไม่ชัดเจนและทันสมัย	-0.09	4	-0.36
3) ขาดการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มจังหวัดสสุก	-0.09	4	-0.36
4) ขาดความหลากหลายของกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศ ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมได้หลากหลาย	-0.08	4	-0.32

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	การถ่วงน้ำหนัก	การให้คะแนน	ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก
5) ขาดการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม	-0.08	4	-0.32
6) แหล่งกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ค่อนข้างจะไกลจากแหล่งท่องเที่ยว	-0.06	4	-0.24
7) ระบบการคมนาคมระหว่างแหล่งท่องเที่ยวไม่ค่อยมีรถขนส่งมวลชนบริการ	-0.06	4	-0.24
8) ป้ายบอกมีน้อย ไม่ชัดเจนและไม่มีค้อยภาษาอังกฤษ	-0.05	4	-0.20
9) บริษัทนำเที่ยวมีจำนวนน้อยมาก อีกทั้งการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ยังไม่เป็นที่นิยมหรือรู้จักโดยเฉพาะในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย	-0.05	4	-0.20
10) ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โดยเฉพาะในส่วนของบริษัทนำเที่ยวยังมีความเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์สร้างผลกำไรทางธุรกิจได้น้อยกว่าการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นๆ	-0.05	3	-0.15
11) ไม่มีเครือข่ายอาสาสมัครจากองค์กรในต่างประเทศ	-0.06	3	-0.18
12) สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ยังไม่ได้มีการปลูกฝังนักศึกษาให้รู้จักแนวทางการมีส่วนร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น เช่น กิจกรรมออกค่ายอาสาพัฒนา หรือกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ มากนัก ที่มีอยู่เป็นเพียงแค่มารเรียนรู้วัฒนธรรมในท้องถิ่นที่นักศึกษาได้เรียนรู้จากการเป็น “ผู้รับ” มากกว่า “ผู้ให้” อย่างแท้จริง	-0.05	3	-0.15

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	การถ่วงน้ำหนัก	การให้คะแนน	ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก
13) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวยังมีน้อย เช่น มัคคุเทศก์มีน้อย ไม่เพียงพอ และยังขาดทักษะทางด้านภาษา	-0.05	3	-0.15
14) ขาดการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ	-0.05	4	-0.20
15) ขาดการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ	-0.08	4	-0.32
รวม	-1.00		-3.89

จากตารางที่ 2.11 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน (จุดอ่อน) และกำหนดค่าคะแนนน้ำหนักของการวิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสสุท (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) พบว่า มีจุดอ่อนด้าน ขาดการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานกลางที่จะเป็นสื่อกลาง หรือผู้ประสานงานในการดำเนินกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เช่น มูลนิธิ/NGO/องค์กรเจ้าภาพหลักที่จะทำหน้าที่ดูแลและจัดกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก =-0.50 อันดับสอง ขาดศูนย์ในการให้ข้อมูลกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของส่วนกลาง เช่น เว็บไซต์ หรือฐานข้อมูลไม่ชัดเจนและทันสมัย และขาดการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวจาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มจังหวัดสสุท มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก =-0.36 อันดับสาม ขาดความหลากหลายของกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศ ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมได้หลากหลาย และขาดการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก =-0.32

ตารางที่ 2.12 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส) และกำหนดค่าคะแนนน้ำหนักของการวิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	การถ่วงน้ำหนัก	การให้คะแนน	ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก
โอกาส			
1) จะมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปลายปี พ.ศ. 2558 นี้จึงทำให้เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะสามารถเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จากประเทศไทยไปยัง สปป.ลาว และเวียดนามได้	0.1	4	0.40
2) ประเทศไทยจะกลายเป็นศูนย์กลางในการเดินทางของภูมิภาคอาเซียน	0.09	3	0.27
3) ระบบการศึกษาในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา และยุโรป ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ที่นักศึกษาสามารถนำไปเป็น Credit ในการศึกษาต่อได้	0.08	4	0.36
4) ระบบการศึกษาในต่างประเทศ มีการสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	0.06	4	0.24
5) รัฐบาลไทยเปิดกว้างในการรับอาสาสมัคร/นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ โดยเฉพาะด้านการแพทย์และสาธารณสุข	0.09	3	0.27
6) มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	0.08	4	0.32
7) มีความเชื่อทางศาสนาในการทำความดี และช่วยเหลือผู้อื่น (ทั้งศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์)	0.07	4	0.28

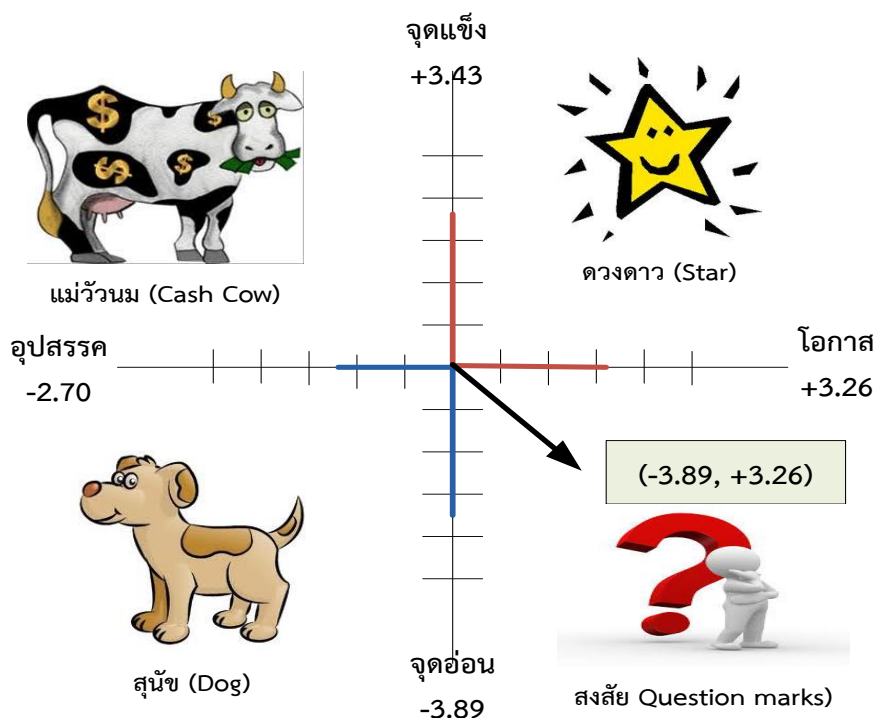
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	การถ่วงน้ำหนัก	การให้คะแนน	ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก
8) มีจำนวนของนักท่องเที่ยวที่ต้องการทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มมากขึ้น	0.07	4	0.28
9) เกิดกระแสการท่องเที่ยวในรูปแบบ “การเป็นผู้ให้” เพิ่มมากขึ้น	0.05	3	0.15
10) จำนวนของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้และต้องการพัฒนาชุมชนมีมากขึ้น	0.08	3	0.24
11) แหล่งกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความต้องการเพิ่มช่องทางการหาความช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้น	0.08	3	0.24
12) มีความต้องการความช่วยเหลือมีจำนวนมากขึ้น	0.07	4	0.21
รวม	1.00		3.26

ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส) และกำหนดค่าคะแนนน้ำหนักของการวิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) พบว่า จะมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปลายปี พ.ศ. 2558 นี้จึงทำให้เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะสามารถเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จากประเทศไทยไปยัง สปป.ลาว และเวียดนามได้ มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก = 0.40 อันดับสอง ระบบการศึกษาในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา และยุโรป ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ที่นักศึกษาสามารถนำไปเป็น Credit ในการศึกษาต่อได้ มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก = 0.36 และอันดับสาม มีความเชื่อทางศาสนาในการทำความดี และช่วยเหลือผู้อื่น (ทั้งศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์) และมีจำนวนของนักท่องเที่ยวที่ต้องการทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มมากขึ้น ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก = 0.28

ตารางที่ 2.13 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก (อุปสรรค) และกำหนดค่าคะแนนน้ำหนักของการวิเคราะห์การทอ่งเกี่ยวเชิงบำเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน	การถ่วงน้ำหนัก	การให้คะแนน	ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก
อุปสรรค			
กฎหมายบางอย่างของประเทศยังเป็นอุปสรรค เช่น การทำวีซ่า การขนของบริจาคจากต่างประเทศ	-0.2	4	-0.80
สถานการณ์ทางการเมืองที่ไม่สงบภายในประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดภาคใต้	-0.1	2	-0.20
ขาดความร่วมมือจากองค์กร/มูลนิธิ ทั้งในและต่างประเทศที่สนับสนุนให้การช่วยเหลือ	-0.2	3	-0.60
ขาดความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานในท้องถิ่น	-0.2	3	-0.60
สภาพทางเศรษฐกิจโลกที่ตกต่ำ	-0.2	2	-0.40
เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น ภัยน้ำท่วม	-0.1	1	-0.10
รวม	-1.00		-2.70

ผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก (อุปสรรค) และกำหนดค่าคะแนนน้ำหนักของการวิเคราะห์การทอ่งเกี่ยวเชิงบำเพ็ญในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) พบว่า กฎหมายบางอย่างของประเทศยังเป็นอุปสรรค เช่น การทำวีซ่า การขนของบริจาคจากต่างประเทศ มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก = -0.80 อันดับสอง ขาดความร่วมมือจากองค์กร/มูลนิธิ ทั้งในและต่างประเทศที่สนับสนุนให้การช่วยเหลือและขาดความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานในท้องถิ่น มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก = -0.60 และอันดับสาม ขาดความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานในท้องถิ่นมีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนัก = -0.40

ภาพที่ 2.42 แสดงผล TOWS Matrix

จากภาพที่ 2.42 ผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix ที่ได้จากการประเมินและกำหนดค่าคะแนนสถานะแวดล้อมการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนักมากที่สุดอยู่ระหว่าง จุดอ่อน (Weakness) กับ โอกาส (Opportunity) ซึ่งตัดกันที่ -3.89, +3.26 ซึ่งตกอยู่ในสถานะ สงสัย/เครื่องหมายคำถาม (Question mark) ซึ่งหมายถึงมีจุดอ่อนที่ต้องได้รับการแก้ไข หากแต่ก็ยังมีโอกาสในการพัฒนา

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

1. วิสัยทัศน์

กลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) จะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ที่สามารถกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน

2. เป้าประสงค์

- 1) เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของประเทศทั้งระบบ
- 2) ชุมชนในแหล่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีรายได้จากการท่องเที่ยวและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 3) เกิดการพัฒนาแหล่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
- 4) เกิดโปรแกรมและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่หลากหลายและมีคุณภาพ
- 5) เป็นการสร้างการตื่นตัวของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

- แนวทางที่ 1 การพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
- แนวทางที่ 2 ส่งเสริมและให้ความรู้ในสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
- แนวทางที่ 3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและต่างประเทศ
- แนวทางที่ 4 การตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

แนวทางการพัฒนาห้องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร- นครพนม- มุกดาหาร)

แนวทางการพัฒนาห้องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร- นครพนม- มุกดาหาร) ในรูปแบบ DEPP Model มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2.43 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก
ในรูปแบบ DEPP Model

D (Develop) การพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

การพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์นับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากกว่าการศึกษา พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ต้องการได้รับความช่วยเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก

1. กิจกรรมการสอนและให้ความรู้

ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีกระจายอยู่ทุกตำบล ยังมีความขาดแคลนทั้งอุปกรณ์การเรียนและคุณครูสอนหนังสือโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ในงานวิจัยนี้ได้ระบุโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นตัวแทนของอำเภอเพียงแค่ 19 โรงเรียนจากทั้งหมด 657 โรงเรียน หากแต่ในทางปฏิบัติแล้วโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกลความเจริญขาดแคลนและต้องการความช่วยเหลือมากเกือบทุกโรงเรียน ซึ่งในกิจกรรมนี้เหมาะสมสำหรับนักศึกษา หรือนักเรียนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่จะมาออกค่ายอาสาพัฒนาโรงเรียนสามารถมีได้หลายกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการซ่อมแซมอาคารเรียน ห้องน้ำ โรงอาหาร ห้องสมุด สนามเด็กเล่น เป็นต้น ตลอดจนไปถึงการสอนหนังสือภาษาอังกฤษให้กับเด็กๆ ด้วย

เป้าหมาย

1. โรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เป็นแหล่งกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 10 โรงเรียน/ปี
2. มีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นชาวไทย ไม่น้อยกว่า 600 คน/ปี และมีชาวต่างประเทศเข้าร่วมกิจกรรมนี้ไม่น้อยกว่า 150 คน/ปี
3. มีการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากกิจกรรมนี้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 300 บาท/คน/วัน
4. นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และอยากกลับมาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ซ้ำอีก

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. จัดทำเว็บไซต์กลางเพื่อรวบรวมรายชื่อของโรงเรียน และความต้องการความช่วยเหลือของโรงเรียน ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ทั้งหมด
2. ทำการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์เพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทราบถึงความต้องการในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนหนังสือ และการพัฒนาโรงเรียน
3. ติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อเป็นการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อม
4. เตรียมตัวและเตรียมอุปกรณ์ในการเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
5. มีการประเมินผลของนักท่องเที่ยวหลังจากทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

โรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดสสุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้บริหารจัดการในการคัดเลือกโรงเรียน และคัดเลือกอาสาสมัครในการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัคร ทางโรงเรียนจะมีการประเมินเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป

2. กิจกรรมด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม

การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มจังหวัดสสุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ถือว่าเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ประเทศไทย เนื่องจากเป็นลักษณะผสมผสานระหว่างกิจกรรมอาสาสมัครและการเรียนรู้การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่ชุมชน เกษตรกรรม สวนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์ม ปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยง แหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่างๆ ได้สัมผัสกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวชนบท ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณี รูปแบบกิจกรรม และการประกอบอาชีพการเกษตรที่หลากหลาย ทั้งวิถีดั้งเดิมจนถึงการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ท่ามกลางทัศนียภาพธรรมชาติที่สวยงาม รวมถึง ความเพลิดเพลินในกิจกรรมการเกษตรในลักษณะต่างๆ ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ บนพื้นฐานความรับผิดชอบอย่างมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม พร้อมกับสามารถนำความรู้กลับไปประยุกต์ใช้หรือประกอบอาชีพ โดยการท่องเที่ยวเชิงเกษตรครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ เช่น การชมไร่ นา การชมสวนผลไม้ การชมสวน ดอกไม้/กล้วยไม้ การชมหมู่บ้านไม้ประดับ การชม การชมฟาร์มปศุสัตว์ ชมแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นต้น

ภาพที่ 2.44 การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่ชุมชนต้องการ ได้แก่ การปลูกป่าสร้างฝายทดน้ำ ทำโป่งเทียม อนุรักษ์หนองหาร อาสาสมัครทำงานในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สกลนคร ช่วยในการแปลข้อมูลของศูนย์ให้เป็นภาษาอังกฤษและช่วยพัฒนาสื่อเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น

เป้าหมาย

1. มีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นชาวไทยไม่น้อยกว่า 100 คน/ ปี และมีชาวต่างประเทศเข้าร่วมกิจกรรมนี้ไม่น้อยกว่า 20 คน/ปี
2. มีการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากกิจกรรมนี้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 300 บาท/คน/วัน
3. นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และอยากกลับมาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ซ้ำอีก

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. ทำการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์เพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทราบถึงความต้องการในการทำกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม
2. ติดต่อประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมทำกิจกรรม
3. เตรียมตัวและเตรียมอุปกรณ์ในการเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
4. มีการประเมินผลของนักท่องเที่ยวหลังจากทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ในกลุ่มจังหวัดสวท (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เป็นผู้บริหารจัดการในการคัดเลือกสถานที่ด้านเกษตรและสิ่งแวดล้อม และคัดเลือกอาสาสมัคร ในการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัคร ผู้นำชุมชนจะมีการประเมินเพื่อนำ ข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป

3. กิจกรรมด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก

กิจกรรมด้านงานสาธารณสุขและงานดูแลเด็ก ในกลุ่มจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร มีการพำนักอาศัยของชาวต่างชาติในลักษณะการพำนักระยะยาว กล่าวคือ กลุ่มชาวต่างชาติ เหล่านี้ได้แต่งงานกับคนไทยเชื้อสายอีสาน อีกทั้งยังมีนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวที่แขวงคำม่วน สปป.ลาว ได้เดินทางมารักษาที่โรงพยาบาลนครพนมด้วย อีกทั้งจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจะพบว่า ตามสถานพยาบาล ทั้งในโรงพยาบาลประจำจังหวัด โรงพยาบาลประจำอำเภอ จึงมีชาวต่างชาติมาใช้ บริการอย่างสม่ำเสมอ และต้องการอาสาสมัครเข้ามาช่วยงานในการ เป็นล่ามแปลภาษา แจกบัตรคิว หรือมีกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้กับผู้ป่วย เช่น ดนตรีบำบัด ในส่วนของสถานเลี้ยงเด็กกำพร้ามีความ ต้องการอาสาสมัคร/นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในการดูแลเด็กในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า ซึ่ง พบว่ามีความต้องการอาสาสมัครในกิจกรรมนี้เป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 2.45 กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและงานดูแลเด็ก

เป้าหมาย

1. มีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นชาวไทย ไม่น้อยกว่า 50 คน/ปี และมีชาวต่างประเทศเข้าร่วมกิจกรรมนี้ไม่น้อยกว่า 10 คน/ปี
2. นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และอยากกลับมาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ซ้ำอีก

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. ทำการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์เพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทราบถึงความต้องการในการทำกิจกรรม
2. ติดต่อประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมทำกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและงานดูแลเด็ก
3. เตรียมตัวและเตรียมอุปกรณ์ในการเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
4. มีการประเมินผลของนักท่องเที่ยวหลังจากทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

โรงพยาบาล/สถานที่รับเลี้ยงเด็กกำพร้า ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) โดยมีผู้อำนวยการโรงพยาบาล/สถานที่รับเลี้ยงเด็กกำพร้า เป็นผู้บริหารจัดการในการคัดเลือกโรงพยาบาล/สถานที่รับเลี้ยงเด็กกำพร้า และคัดเลือกอาสาสมัคร ในการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัคร ทางโรงพยาบาล/สถานที่รับเลี้ยงเด็กกำพร้าจะมีการประเมินเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป

4. กิจกรรมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร พบว่า แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และศาสนา แต่จุดเด่นอีกอย่างหนึ่งของคือ ชนเผ่าต่างๆ ซึ่งมีเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปร่วมพัฒนา “การท่องเที่ยวโดยชุมชน” ได้

จากการวิเคราะห์ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในจังหวัดสนุก พบว่ามี **โฮมสเตย์ บ้านภู อ.หนองสูง** จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งนับได้ว่าเป็นต้นแบบของการจัดการท่องเที่ยวชุมชนที่ดีอีกแห่งหนึ่งของภาคอีสาน หากแต่การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านภูต้องการยกระดับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยว

เชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีศักยภาพที่นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จะสามารถเข้าไปเที่ยวเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมภูไท ได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีและวิถีชีวิต และยังสามารถเข้าไปร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในระยะยาวด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนได้อีกด้วย ซึ่งกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ชุมชนต้องการ คือ

- การสอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐานให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับแขกต่างประเทศ,

- การพัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับมาตรฐานอาเซียน

- การพัฒนา Packaging ของสินค้าพื้นบ้าน เช่น ผ้าย้อมคราม ผ้าทอ เสื้อสำเร็จรูป ภูไท ข้าวฮาง แจ่วและน้ำพริก

ภาพที่ 2.46 กิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ชุมชนต้องการ

นอกจากนี้ยังมี โฮมสเตย์อีกหลายแห่งที่ต้องการความช่วยเหลือจากนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในการร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนให้มีศักยภาพสูงขึ้น

เป้าหมาย

1. มีโฮมสเตย์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เป็นแหล่งกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 3 แห่ง/ปี

2. มีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นชาวไทยไม่น้อยกว่า 50 คน/ปี และมีชาวต่างประเทศเข้าร่วมกิจกรรมนี้ไม่น้อยกว่า 10 คน/ปี

3. มีการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากกิจกรรมนี้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 300 บาท/คน/วัน

4. นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และอยากจะกลับมาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ซ้ำอีก

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. จัดทำเว็บไซต์กลางเพื่อรวบรวมรายชื่อของโฮมสเตย์ทั้งหมดในกลุ่มจังหวัดสนุก
2. ทำการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์เพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทราบถึงความต้องการในการทำกิจกรรมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน
3. ติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อเป็นการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อม
4. เตรียมตัวและเตรียมอุปกรณ์ในการเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
5. มีการประเมินผลของนักท่องเที่ยวหลังจากทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เป็นผู้บริหารจัดการในการคัดเลือกชุมชน และคัดเลือกอาสาสมัคร ในการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัคร ผู้นำชุมชนจะมีการประเมินเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป

E (Education) ส่งเสริมและให้ความรู้ในสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญ

ประโยชน์

เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่ยังไม่เป็นที่นิยม และรู้จักมากนัก ดังนั้นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรมีกิจกรรมที่จะส่งเสริมและให้ความรู้กับนักศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ อีกทั้งควรมีการจัดการจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความ

เข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้หลากหลายและเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งส่งเสริมให้มีการเปิดรายวิชาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ในสถาบันการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีจิตอาสา และมีส่วนร่วมในการช่วยกันพัฒนาสังคมและชุมชนให้ดีขึ้น

เป้าหมาย

1. มีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มเข้าไปในรายวิชาหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นปีละ 10 วิชา
2. มีการออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชน โดยเป็นการออกไปช่วยเหลือชุมชนและเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวไปด้วยในกลุ่มจังหวัดสนุก เพิ่มขึ้นปีละ 5 กิจกรรม
3. สถาบันอุดมศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมรับฟัง ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษา คณาจารย์ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ใน 3 จังหวัด

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. มีการจัด Road Show เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในสถาบันการศึกษา
2. มีการประสานงานกับมูลนิธิ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อที่จะได้จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับสถาบันการศึกษา
3. มีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มเข้าไปในรายวิชาหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
4. มีการออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชน โดยเป็นการออกไปช่วยเหลือชุมชนและเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวไปด้วยในกลุ่มจังหวัดสนุก
5. สถาบันอุดมศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และภาษาอังกฤษ โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมรับฟัง ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษา คณาจารย์ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในการให้ความรู้และการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

P (Partnership) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและต่างประเทศ

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์นับได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ยังขาดองค์กรที่เป็นตัวแทนกลางในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ อีกทั้งผู้ประกอบการนำเที่ยวที่มีอยู่ในกลุ่มจังหวัดสนุกมีจำนวนน้อยมากไม่ถึง 10 บริษัท ดังนั้นจึงควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและชุมชนในจังหวัดเพื่อที่จะร่วมกันบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน อีกทั้งยังควรมีเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศด้วย เช่น Operation Hope Foundation (OHF) ซึ่งเป็นองค์กรการกุศลจากประเทศสิงคโปร์ที่มีการให้ความช่วยเหลือและมีเครือข่ายอาสาสมัครที่จะเข้ามาช่วยเหลือในประเทศไทย กัมพูชา และเนปาล โดยมีโปรแกรมที่น่าสนใจมากมาย เช่น การสอนหนังสือและดูแลเด็ก การก่อสร้างสาธารณูปโภค การพัฒนาชุมชน เป็นต้น

Our children in Cambodia

Our Children in Thailand

Our Children in Nepal

OHFTHAILAND

Hope Legacy Village Thailand (HLVT)

In 2010, Robert Kee was introduced to the President of Bangkok YMCA Khun Wichian who brought him to see the YMCA property at Phitsanulok. It was a former YMCA Camp which was left unused for many years. After a couple of trips , the OHF board decided to start a project in Thailand. After nearly two years , we managed to register Operation Hope Foundation in Thailand. We paid YMCA for a 20 year lease. OHF renovated the premises and today it is a children home for nearly 60 children.

A new dining hall was constructed with plans for a new boys dormitory which would enable us to house 120 children.

เป้าหมาย

1. มีเครือข่ายความร่วมมือภายในประเทศในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และสถาบันการศึกษาในกลุ่มจังหวัดสนุก เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ 3 องค์กร
2. มีองค์กรความร่วมมือจากต่างประเทศเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ที่จะมีการประสานงานกับหน่วยงาน/มูลนิธิต่างประเทศ เพื่อส่งนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เข้ามาทำกิจกรรมท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ 2 องค์กร

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. จัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก โดยมีเครือข่ายความร่วมมือภายในประเทศในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และสถาบันการศึกษาเข้าร่วมเครือข่าย
2. ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์
3. ประสานความร่วมมือจากองค์กรต่างประเทศให้เข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ที่จะมีการประสานงานกับหน่วยงาน/มูลนิธิต่างประเทศ เพื่อส่งนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เข้ามาทำกิจกรรมท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก
4. จัดเวทีชุมชนในการรับฟังความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

หน่วยงานภาครัฐ เอกชนและชุมชนในจังหวัดเพื่อที่จะร่วมกันบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน

P (Promote) ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

The image shows two side-by-side screenshots of volunteer program websites. The left screenshot is for 'Teaching English to children in Thailand' and features a navigation menu with 'Overview', 'Itinerary', 'Project', 'Reviews', 'Images', and 'Dates & Prices'. Below the menu is a 'Live Chat Now' button and a large image of a woman teaching children. A price tag indicates 'from \$1,039.00' for '2 Weeks'. The right screenshot is for 'Thailand Medical Volunteers' and has a similar navigation menu. It includes a 'Live Chat Now' button, a large image of medical volunteers, and a price tag of 'from \$1,119.00' for '1 Weeks'. Both pages have a 'VOLUNTEER PACK Download PDF here' button in the top right corner.

การส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์นับได้ว่ามีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุกยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมากนัก ดังนั้นจึงควรมีทำการตลาดเพื่อเจาะ

ให้ถึงกลุ่มเป้าหมาย และมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อที่จะได้ใช้ประกอบการวางแผนเพื่อไปทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์มากขึ้น

เป้าหมาย

1. มีการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
2. ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในทุกๆ สื่อ เป็นเป็นการปลูกกระแสการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนจาก “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้ให้”
3. มีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ต่อปี
4. มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ต่อปี

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. มีการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) โดยสถาบันการศึกษาร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการทำการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
2. ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในทุกๆ สื่อ เป็นเป็นการปลูกกระแสการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนจาก “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้ให้” โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงเทศกาลไม่ว่าจะเป็น งานแห่ปราสาทผึ้ง งานไหลเรือไฟ งานกฐินน้ำ ที่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวเพื่อชื่นชมประเพณีที่สำคัญ และควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อีกด้วย
3. มีการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยเน้นการสร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและสอดคล้องกับบริบทในพื้นที่
4. จัดทำคู่มือการปฐมนิเทศ และกฎระเบียบต่างๆ และกำหนดการโปรแกรมการจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ สำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
5. ประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

หน่วยงานภาครัฐ โดยให้สถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมและร่วมมือกับภาคเอกชน เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการทำการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

เมื่อได้ร่างแนวทางทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เพื่อเป็นการยืนยันความเป็นไปได้ของแนวทางทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

คณะผู้วิจัยได้ส่งร่างแนวทางทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและให้นำหนักความสำคัญของแต่ละข้อ แล้วนำผลที่ได้ในแต่ละข้อมาหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) การพิจารณาจะพิจารณาจากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ คือถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์แคบแสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน โดยผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) แสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.14 ความเป็นไปได้ของแนวทางทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

แนวโน้ม	ความเป็นไปได้			ร้อยละของผู้ตอบที่เห็นว่าป็นยุทธศาสตร์	
	จำนวน (คน)	มัธยฐาน	พิสัย ควอไทล์	บวก	ลบ
แนวทางที่ 1 การพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์	5	4	1	100.00	0.00
แนวทางที่ 2 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและให้ความรู้ในสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์	5	4	1	100.00	0.00
แนวทางที่ 3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและต่างประเทศ	5	4	0.5	100.00	0.00
แนวทางที่ 4 การตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์	5	4	1	100.00	0.00

จากตารางที่ 2.14 การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางที่ 1 การพัฒนาท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ได้ค่ามัธยฐานเท่ากับ 4 สามารถอธิบายได้ว่าแนวโน้มมีความเป็นไปได้มากแสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีแนวโน้มความเป็นไปได้นั้นมากการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์ สำหรับค่าพิสัยควอไทล์ที่มีค่าเท่ากับ 1 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน ส่วนร้อยละของผู้ตอบที่เห็นว่าแนวทางมีค่าบวกร้อยละ 100.00 ซึ่งมากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไปแสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวโน้มนั้นสอดคล้องกันว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่มีโอกาสเป็นไปได้มาก

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางที่ 2 ส่งเสริมและให้ความรู้ในสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์ ได้ค่ามัธยฐานเท่ากับ 4 สามารถอธิบายได้ว่าแนวโน้มมีความเป็นไปได้มากแสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีแนวโน้มความเป็นไปได้นั้นมากยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและให้ความรู้ในสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์ สำหรับค่าพิสัยควอไทล์ที่มีค่าเท่ากับ 1 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน

ส่วนร้อยละของผู้ตอบที่เห็นว่าเป็นยุทธศาสตร์มีค่าบวกร้อยละ 100.00 ซึ่งมากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป แสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวโน้มนั้นสอดคล้องกันว่าเป็นแนวทางที่มีโอกาสเป็นไปได้มาก

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางที่ 3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและต่างประเทศ ได้ค่ามัธยฐานเท่ากับ 4 สามารถอธิบายได้ว่าแนวโน้มมีความเป็นไปได้มากแสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีแนวโน้มความเป็นไปได้มากในสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและต่างประเทศ สำหรับค่าพิสัยควอไทล์ที่มีค่าเท่ากับ 0.5 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน ส่วนร้อยละของผู้ตอบที่เห็นว่าเป็นยุทธศาสตร์มีค่าบวกร้อยละ 100.00 ซึ่งมากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไปแสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวโน้มนั้นสอดคล้องกันว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่มีโอกาสเป็นไปได้มาก

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแนวทางที่ 4 การตลาดและการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ได้ค่ามัธยฐานเท่ากับ 4 สามารถอธิบายได้ว่าแนวโน้มมีความเป็นไปได้มากแสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีแนวโน้มความเป็นไปได้มากการตลาดและการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ สำหรับค่าพิสัยควอไทล์ที่มีค่าเท่ากับ 1 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน ส่วนร้อยละของผู้ตอบที่เห็นว่าเป็นแนวทางมีค่าบวกร้อยละ 100.00 ซึ่งมากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไปแสดงว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวโน้มนั้นว่าเป็นแนวทางที่มีโอกาสเป็นไปได้มาก

แนวทางการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย

ข้อมูลจากการสำรวจจุดประสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (โครงการย่อย 1) พบว่า

กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า เพศหญิงจะให้ความสนใจในกิจกรรมนี้มากกว่าเพศชาย จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 72.18 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 23.68 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 61.28 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 31.20

กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า เพศหญิงจะให้ความสนใจในกิจกรรมนี้มากกว่าเพศชาย จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 71.95 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 30.89 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 57.72 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 26.42

กิจกรรมการสอนและให้ความรู้ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า เพศหญิงจะให้ความสนใจในกิจกรรมนี้มากกว่าเพศชาย จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 69.93 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 28.76 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 62.09 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 33.99

2. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า มีนักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิงที่ให้ความสนใจกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อมในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 และเดินทางมาจากทวีปเอเชียมากที่สุด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 38.78 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีอายุอยู่ระหว่าง 16-25 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.61 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีรายได้เฉลี่ยต่อปี ส่วนใหญ่อยู่ที่ 12,000-36,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86

กิจกรรมงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า มีนักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิงที่ให้ความสนใจกิจกรรมงานสาธารณสุข ดูแลเด็ก ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 และเดินทางมาจากทวีปยุโรปมากที่สุด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 43.18 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมงานสาธารณสุข ดูแลเด็ก จะมีอายุอยู่ระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี

จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 74.42 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมงานสาธารณสุข ดูแลเด็ก จะมีรายได้เฉลี่ยต่อปี ส่วนใหญ่อยู่ที่ 12,000-36,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91

กิจกรรมการสอนและให้ความรู้ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า มีนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจกิจกรรมการสอนและให้ความรู้เพศชายมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือเป็นเพศชาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 และเดินทางมาจากทวีปอเมริกามากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 41.86 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการสอนและให้ความรู้ จะมีอายุอยู่ระหว่าง 16-25 ปีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 39.53 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 76.74 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการสอนและให้ความรู้ จะมีรายได้เฉลี่ยต่อปี ส่วนใหญ่อยู่ที่ 12,000-36,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 51.16

1.1 กลุ่มเป้าหมายชาวไทย

กลุ่มเป้าหมายสามารถแบ่งตามกิจกรรม ได้ดังนี้

1) กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน มีกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มนักท่องเที่ยววัยทำงาน มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีระยะเวลาในการทำกิจกรรม 2-5 วัน มีงบประมาณในการทำกิจกรรม 1,000-5,000 บาท (ประกอบไปด้วย ค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดทำสื่อสำหรับประกอบการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์โอท็อป (OTOP), ค่าวัสดุที่ใช้ในการฝึกอบรม เช่น ดินสอ ปากกา กระดาษ เป็นต้น)

2) กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักท่องเที่ยววัยทำงาน มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีระยะเวลาในการทำกิจกรรม 2-5 วัน มีงบประมาณในการทำกิจกรรม 1,000-5,000 บาท (ประกอบไปด้วย ค่าใช้จ่ายในการทำฝายทดน้ำ, การปลูกป่า, การบำรุงป่าไม้ เป็นต้น)

3) กิจกรรมการสอนและให้ความรู้ มีกลุ่มเป้าหมายเป็น นักศึกษามหาวิทยาลัย นักเรียนระหว่างปี (Gap Year)

1.2 กลุ่มเป้าหมายชาวต่างประเทศ

นักเรียนมัธยม นักเรียนระหว่างปี (Gap Year) นักศึกษามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะกลุ่ม Asian + 3 (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้) อเมริกัน ยุโรป และออสเตรเลีย

ภาพที่ 2.47 นักศึกษา Gap Year

1.3 เป้าหมายทางการตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทย

เนื่องจากการจัดกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-พนมพนม-มุกดาหาร) ยังไม่ได้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างเป็นทางการแต่ข้อมูลจากการสำรวจอุปสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แล้ว คาดว่าจะเป้าหมายทางการตลาด จำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์คนไทยประมาณ 3,000 คน/ปี มีการค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวและทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ อย่างน้อย 1,000 บาท/วัน (ประกอบไปด้วย ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ค่าที่พัก ค่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อมแซมโรงแรม ค่าจัดทำสื่อการเรียนการสอน) และมีระยะเวลาในการทำกิจกรรม 5-7 วัน ดังนั้นจะมีเป้าหมายทางการตลาด 21,000,000 บาท และจะเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า ทุกๆ ปี

1.4 เป้าหมายทางการตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

เนื่องจากการจัดกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-พนมพนม-มุกดาหาร) ยังไม่ได้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างเป็นทางการดังนั้นคณะผู้วิจัยถึงขอข้อมูลมาจากการวิจัยเรื่อง “การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มภาคเหนือตอนบน” (กาญจนา สมมิตรและคณะ, 2556) พบว่า รายได้ต่อคนในการทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ เฉลี่ยต่อหัว 87,265.5 บาท ดังนั้นเป้าหมายทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก คือ 500 คน /ปี ซึ่งจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็น 43,632,750 บาท/ปี และจะเพิ่มขึ้นไป 2 เท่าของทุกปี

1.5 กลยุทธ์ส่งเสริมการตลาด

1) สร้างตราสินค้า (Brand) ให้กับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ดังนั้นควรมีการสร้างตราสินค้า (Brand) ให้การท่องเที่ยวรับรู้ถึงความสำคัญ และสามารถจดจำได้ พร้อมทั้งไปกับการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีคุณค่าและมีคุณภาพ ให้สามารถติดตรึงใจและเกิดการยอมรับในกลุ่มนักท่องเที่ยวเก่า พร้อมสร้างการรับรู้ในกลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่ให้เกิดความรู้สึกประทับใจทุกในการเยือนกลุ่มจังหวัดสนุก

ภาพที่ 2.48 ตัวอย่างตราสินค้าด้านการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

ทั้งนี้ขั้นตอนในการสร้างตราสินค้าของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีดังนี้

1. **สร้างตราสินค้าด้วย Social Media** ปัจจุบันการทำให้สินค้าและบริการให้เป็นที่รู้จักกันในวงกว้างสามารถทำได้ผ่านช่องทาง Online Social Media ต่างๆ เช่น Facebook, Line, Twitter ที่มีต้นทุนการสื่อสารที่ถูกกว่าการออกวิทยุหรือโทรทัศน์ โดยสามารถสร้างแบรนด์ได้หลายรูปแบบ ทั้งการจัดกิจกรรมให้คนได้ร่วมสนุกและลุ้นรับของรางวัล โดยเป็นกิจกรรมที่มีความเข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อน เพื่อให้เกิดการบอกต่อแบรนด์ของเราแบบปากต่อปาก นอกจากนี้ การแชร์ Infographic หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการ ก็จะช่วยให้ผู้บริโภคคุ้นเคยกับแบรนด์ได้มากขึ้น

2. **สื่อสารถึงคุณภาพของสินค้าการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์** หลังจากที่นักท่องเที่ยวได้รู้จักแบรนด์แล้ว ก็ต้องสื่อความถึงคุณภาพสินค้าหรือบริการของเราว่า มีคุณภาพและมีความน่าประทับใจที่จะไปท่องเที่ยวได้อย่างไร ซึ่งผู้ที่สามารถสื่อข้อความนี้คือ นักท่องเที่ยวที่เคยสัมผัสแบรนด์ของเราแล้วเกิดความประทับใจจึงมาเขียน Review ให้ นอกจากนี้ เราสามารถเชิญ Blogger ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มาทดลองสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวในรูปแบบบำเพ็ญประโยชน์ และได้นำข้อมูลรวมถึงประสบการณ์ที่ได้รับไปเขียน Review ที่ดี ทำให้แบรนด์เป็นที่รู้จักและน่าเชื่อถือมากขึ้น

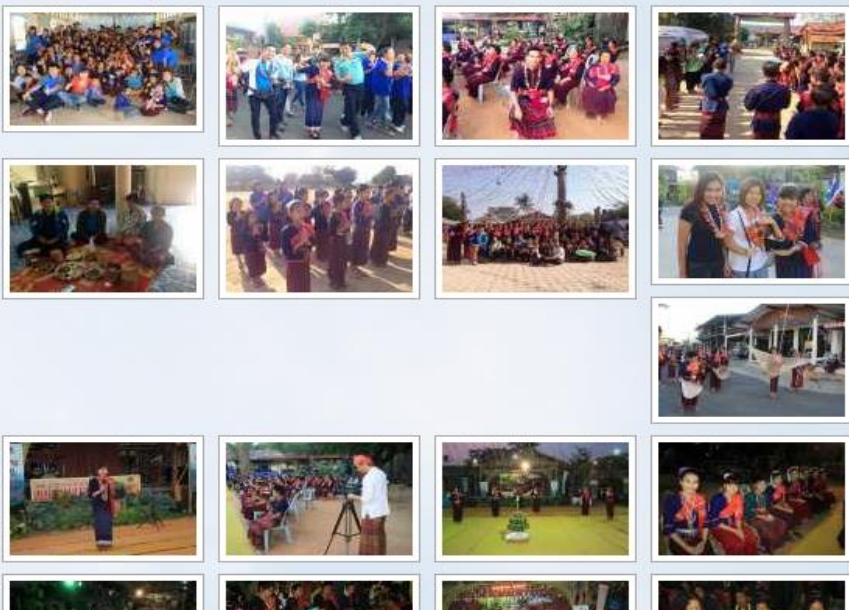
3. ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเที่ยวเพื่อรับประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่น่าประทับใจ โดยควรจะมีการประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทาง การสื่อสาร โดยเฉพาะช่องทางอินเทอร์เน็ต บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ อาจจะมีการแชร์ภาพและส่งคำทำไปยังกลุ่มเพื่อนๆ เพื่อร่วมกันส่งต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้มากขึ้น

คณะครุศาสตร์จัดโครงการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

By ณฐมน มาลัยโรจน์ศิริ / In ภาพกิจกรรม / February 10, 2015

ผศ.ดร.พรเทพ ลีทองอิน, ว่าที่ ร.ต.ดร.มงคลชัย บุญแก้ว ร่วมกับ รศ.ดร.พรณี สวนเพลง จัดกิจกรรม “การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)” เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมพื้นบ้านของชุมชน ฝึกกระบวนการคิดที่สร้างสรรค์ การวิเคราะห์ การจัดการปัญหาอย่างมีระบบ ฝึกทักษะแห่งการเป็นผู้นำ ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในงานด้านสาธารณะ การมีจิตอาสา โดยให้บริการวิชาการนักเรียนโรงเรียนบ้านภู อีกทั้งมีกิจกรรม อาทิ ฐานยาเสพติด ฐานโครงการพระราชดำริ ฐานวิชาการศึกษา และมอบตำรา อุปกรณ์การศึกษา ระหว่างวันที่ 6-8 ก.พ. 2558 ณ ชุมชนบ้านภู ต.บ้านเป้า อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร (นายครุฑชิต อนุกุล/ภาพ/ข่าว)

[\[Show slideshow\]](#)

ภาพที่ 2.49 ตัวอย่างการแชร์ประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

4. การทำให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำอีก มีคำกล่าวที่ว่า “การรักษาลูกค้าเก่าเอาไว้ได้ จะมีต้นทุนที่ต่ำกว่าการออกไปหาลูกค้าใหม่” การที่จะรักษาลูกค้าเก่าเอาไว้ให้ได้นั้น นอกจากการพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพสูงแล้ว ควรเปิดโอกาสให้ลูกค้าสามารถสื่อสารกลับมาหาเรา ได้ เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาว โดยจะช่วยให้เข้าใจถึงความต้องการของลูกค้า สามารถแนะนำผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับลูกค้าแต่ละราย และแก้ปัญหาเกี่ยวกับสินค้าและบริการของเราให้กับลูกค้าได้อย่างทันที่

ภาพที่ 2.50 นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำ

2) ส่งเสริมการตลาด

ภายใต้ยุทธศาสตร์การดำเนินงานปี 2556-2559 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) มีแนวทางการส่งเสริมการตลาดไว้ 3 ประการ คือ 1) บุคคลตลาดแบบ Dual Track มุ่งเน้นการ “เพิ่มมูลค่า” ทางการตลาดควบคู่กับการนำเสนอ “คุณค่า” ทางจิตใจให้นักท่องเที่ยว 2) สร้างเครือข่าย (Networking) และประสานความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์กับพันธมิตร (Co-creation) และ 3) สร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างภูมิภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ คู่แข่งเป็นคู่ค้า ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีดังนี้

1) บุคคลตลาดแบบ Dual Track มุ่งเน้นการ “เพิ่มมูลค่า” ทางการตลาดควบคู่กับการนำเสนอ “คุณค่า” ทางจิตใจให้นักท่องเที่ยวผ่านประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุกพร้อมส่งมอบคุณค่าทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์สิ่งดีๆ สู่สังคม เช่น เมื่อนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มาทำกิจกรรมต่างๆ นับได้ว่าเป็นการได้สร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและยังเป็นการช่วยเหลือชุมชน สังคมและประเทศให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดความประทับใจทุกฝ่าย

2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ ที่ทำงานเน้นพันธมิตร เช่น เอเยนต์ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ สร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่าง บริษัทเอกชน มูลนิธิ องค์การพัฒนาชุมชน ชุมชน และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

3) ขยายโอกาสการตลาดร่วมกันกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน เช่น ลาว เวียดนาม กัมพูชา ในการทำโครงการร่วมกัน (Joint project)

4) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ โดยเน้นกิจกรรมของแต่ละสัญชาติของนักท่องเที่ยว ผ่านทางแหล่งข้อมูลข่าวสารที่แต่ละกลุ่มสามารถเข้าถึงได้

ตารางที่ 2.15 รายละเอียดของการประชาสัมพันธ์กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และช่องทางข้อมูลข่าวสาร

ลำดับ	สัญชาติ	กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	ช่องทางข้อมูลข่าวสาร
1	ไทย	- การพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน - การเกษตรและอนุรักษ์ - การสอนและให้ความรู้ - สาธารณสุขและดูแลเด็ก	- อินเทอร์เน็ต - โรงเรียน/มหาวิทยาลัย - เพื่อน
2	เอเชีย	- การเกษตรและอนุรักษ์	- อินเทอร์เน็ต - โรงเรียน/มหาวิทยาลัย - เพื่อน
3	ยุโรป	- สาธารณสุขและดูแลเด็ก	- อินเทอร์เน็ต - โรงเรียน/มหาวิทยาลัย - เพื่อน
4	อเมริกา	- การสอนและให้ความรู้	- อินเทอร์เน็ต - โรงเรียน/มหาวิทยาลัย - เพื่อน
5	ออสเตรเลีย	- การสอนและให้ความรู้	- อินเทอร์เน็ต - โรงเรียน/มหาวิทยาลัย - เพื่อน
6	อื่นๆ	- การสอนและให้ความรู้	- อินเทอร์เน็ต - โรงเรียน/มหาวิทยาลัย - เพื่อน

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ถือเป็นมิติใหม่ของการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสนใจ จากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มี

จัดทำแนวทางการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ประกอบด้วย 1. แนวทางการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ 2. แนวทางการส่งเสริมและให้ความรู้ในสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ 3. แนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและต่างประเทศ 4. แนวทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และแนวทางการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัด (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ให้ประสบความสำเร็จ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่จะมาเที่ยว และผลักดันการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเกิดความยั่งยืน

ตัวอย่างโปรแกรม “ครูอาสา พัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก” เพื่อส่งเสริมภาษาอังกฤษให้กับเด็กและร่วมพัฒนาการศึกษา

เป็นที่ทราบกันดีว่า โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ตามพื้นที่ห่างไกล ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 15,000 แห่งทั่วประเทศนั้น โดยมากประสบกับปัญหาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เทียบเท่ากับโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ที่อยู่ในเมือง เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการเช่นการได้รับงบประมาณจำกัด ในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ปัญหาการขาดแคลนครู รวมถึงหลักสูตรที่ไม่เอื้อต่อการนำไปใช้จริง เป็นต้น เหล่านี้ล้วนส่งผลให้คะแนนของเด็กนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กในการสอบวัดผลการศึกษาในระดับชาติมีคะแนนค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์

องค์กรแอ็คซันเอด ประเทศไทย รับสมัคร...

ครูอาสา..พัฒนาภาษาอังกฤษให้น้อง

เริ่มเปิดคลาสสอน 1 พย. - 20 ธค. 2558
ณ ห้องเรียน ของโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลน ในภาคอีสาน

วันปิดรับสมัคร
10 ต.ค. 58
รับเพียง 10 คนเท่านั้น!

ข้อมูลเพิ่มเติมการสมัคร
www.actionaid.org/thailand
หรือโทร 02-279-6601 (คุณโชคดี)

actionaid

ภาพที่ 2.51 โครงการครูอาสาพัฒนาภาษาอังกฤษให้น้อง

โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนภาครัฐส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ไวยากรณ์และการท่องจำมากกว่าการใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของวิชาภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาที่มีคะแนนต่ำมากที่สุด ใน 8 สาระวิชา โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 36.02 คะแนน จาก 100 คะแนนเท่านั้น นอกเหนือจากปัญหาที่หลักสูตร การขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญด้านภาษาอังกฤษก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของวิชาภาษาอังกฤษตกต่ำลง โดยเฉพาะกับโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีจำนวนครูและทรัพยากรจำกัด

องค์การแอ็คชั่นเอด ประเทศไทย ได้ทำงานเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก นอกจากนั้นเรายังทำงานกับกลุ่มเยาวชน เพื่อพัฒนาศักยภาพและเปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ดังนั้นจึงเกิดแนวคิด โครงการเยาวชนอาสาสมัครครูสอนภาษาอังกฤษขึ้น เพื่อดึงศักยภาพและความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนให้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษา โดยเฉพาะกับโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีความต้องการครูสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก รวมถึงเยาวชนยังสามารถเป็นตัวเชื่อมที่สำคัญให้กับโรงเรียนและชุมชน ในการทำงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- เพื่อจัดหาเยาวชนเพื่อเป็นครูอาสาสอนภาษาอังกฤษให้กับโรงเรียนขนาดเล็กในภาคอีสาน
- เพื่อเพิ่มผลสำเร็จทางการเรียนภาษาอังกฤษของเด็กในโรงเรียนที่ขาดแคลน
- เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาชุมชนอย่างยั่งยืน

กลุ่มเป้าหมายและจำนวน

- เยาวชนจำนวน 10 คน (ประจำโรงเรียนละ 2 คน)
- โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 5 แห่งในภาคอีสาน

คุณสมบัติอาสาสมัคร

- มุ่งมั่นและต้องการมีส่วนร่วมเปลี่ยนแปลงการศึกษาไทย
- เป็นเยาวชน อายุระหว่าง 18-30 ปี
- เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี หรือสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี
- มีทักษะภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดี
- มีความสนใจด้านการศึกษา และการจัดกระบวนการเรียนรู้
- มีความพร้อมปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นระยะเวลา 7 สัปดาห์ (1 พฤศจิกายน-20 ธันวาคม 2558)
- มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ไม่เป็นโรคประจำตัวร้ายแรง
- มีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ สำหรับการใช้ชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่สะดวกสบาย
- ผู้สมัครที่ทำงานแล้ว ต้องได้รับอนุญาตให้ลาจากต้นสังกัด และต้องมีหนังสืออนุญาตมาแสดงในวันสัมภาษณ์ด้วย

บทบาทอาสาสมัคร

- เป็นผู้ช่วยครูประจำห้องเพื่อจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน
- เป็นครูพิเศษออกแบบและจัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและทักษะชีวิตอื่นๆที่จำเป็นแก่นักเรียน

- เป็นผู้ประสานงานเพื่อการพัฒนาการศึกษา โดยทำงานร่วมกับโรงเรียน ชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่อย่างใกล้ชิด

สิทธิประโยชน์และสวัสดิการอาสาสมัครจะได้รับ

- เตรียมความพร้อมก่อนไป โดยมีการจัดปฐมนิเทศเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครก่อนการปฏิบัติงาน
- ระหว่างไป โดยจะสนับสนุนค่าเดินทางไป-กลับ (เริ่มปฏิบัติงาน และจบการปฏิบัติงาน)/ภูมิลำเนาของอาสาสมัคร - พื้นที่ปฏิบัติงาน (โรงเรียน)
- เมื่อไปถึงแล้ว ทางโรงเรียนจะสนับสนุนที่พักและอาหารสำหรับอาสาสมัคร
- ระหว่างการปฏิบัติงาน องค์กรแอ็คชั่นเอด ประเทศไทยจะเป็นที่ปรึกษาการทำงานให้อย่างใกล้ชิด
- ตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน อาสาสมัครจะได้รับการสนับสนุนการทำประกันภัยอุบัติเหตุทุกคน
- หลังจากการปฏิบัติงาน จะมีการจัดสัมมนาอาสาสมัครเพื่อสรุปบทเรียนการทำงานเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ

ตัวอย่างการจัดโปรแกรมการสร้างฝายชะลอน้ำ จังหวัดสกลนคร

รับสมัครอาสาสมัครฟื้นฟูผืนป่าคืนความชุ่มชื้นให้ระบบนิเวศลดการสูญเสียสัตว์โดยการจัดทำฝายชะลอน้ำขึ้น พร้อมรับสมัครอาสาที่จะเข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน

กำหนดการในวันเสาร์ที่ 8 เมษายน 2559

06.00-09.30 น.	เดินทางมากิจกรรม
09.30-10.30 น.	ฟังบรรยายเรื่อง ระบบนิเวศป่าเขตร้อนกับแนวคิดฝายชะลอน้ำ
10.30-11.00 น.	เดินทางสู่พื้นที่สร้างฝายชะลอน้ำ
11.00-12.00 น.	เรียนรู้และช่วยกันสร้างฝายชะลอน้ำ
11.00-12.00 น.	รับประทานอาหารเที่ยงในป่า (ข้าวกล่อง)
13.00-15.30 น.	ทำการสร้างฝายชะลอน้ำต่อ
15.30-16.00 น.	เดินทางออกจากป่า
	เข้าที่พักแรมตามอรัญญิก

วันอาทิตย์ที่ 9 เมษายน 2559

06.00-08.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
8.00-10.00 น.	ไหว้พระธาตุเชิงชุม วัดป่าสุทธาวาส พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สกลนคร
10.00-12.00 น.	พระธาตุภูเพ็ก พระธาตุนารายณ์เจงเวง พระธาตุคุ่ม
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-16.00 น.	ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
17.00-21.00 น.	เดินทางกลับกรุงเทพมหานครโดยเครื่องบิน

สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ร่วมลดโลกร้อนโดยการทำฝายชะลอน้ำร่วมกัน
2. ได้ทำบุญช่วยสร้างฝายชะลอน้ำ
3. ได้เรียนรู้ทำความดี ตามแนวพระราชดำริ

สวัสดิการ

1. มีอาหาร ให้ 1 มื้อ
2. มีรถรับส่งจากกรุงเทพฯ นัดขึ้นรถที่ซอยรางน้ำ หน้าคิงเพาวเวอร์ เวลา 06.00 น. –
พื้นที่ทำฝายชะลอน้ำ
3. อุปกรณ์ในการสร้างฝายชะลอน้ำ
4. เจ้าหน้าที่ดูแลช่วยสร้างฝาย

สมทบค่าใช้จ่าย

ท่านละ 10,000 บาท รับสมัครอาสาเพียง 50 ท่าน

ตัวอย่างโครงการ “จิตอาสา...ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก”

ข้อปฏิบัติของคนอาสา

คุณสมบัติ

คุณสมบัติแรกของอาสาสมัครที่ดี คือ “ความเสียสละ พร้อมเป็นผู้ให้ด้วยใจบริสุทธิ์ มีใจรักในงานอาสาสมัคร รักในการช่วยเหลือผู้อื่น มีความอดทน มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและงานที่ปฏิบัติ รวมทั้งไม่หวังผลตอบแทน หรือแสวงหาผลประโยชน์ทางอื่น”

การแต่งกาย

- » ไม่ควรสวมเสื้อรัดรูปเกินไป แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย
- » สวมรองเท้าหุ้มส้น หรือมีสายรัดแบบสุภาพ เพื่อสะดวกในการเคลื่อนไหว
- » สวมเสื้ออาสาสมัคร และติดป้ายชื่อขณะปฏิบัติงาน

กิริยา มารยาท

อาสาสมัครที่ดีนั้น ควรมีความ งดงามทั้งกายและใจ ซึ่งหมายถึง มีความสุภาพ อ่อนน้อม นุ่มนวลและให้เกียรติผู้อื่น (ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ) ใจเย็น ยิ้มแย้มแจ่มใส รวมทั้งไม่แนะนำเกี่ยวกับความเจ็บป่วย หรือผลการตรวจของผู้ป่วย (ปล่อยให้แพทย์ พยาบาล ผู้รับผิดชอบการดูแลผู้ป่วยโดยตรงเป็นผู้ทำหน้าที่)

แนวทางปฏิบัติกรดูแลสุขภาพตัวเอง

ดูแลร่างกายให้แข็งแรง จิตใจผ่องใส หากเจ็บป่วยควรงดปฏิบัติงาน และโทรศัพท์แจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. ลงทะเบียนก่อนปฏิบัติงาน พร้อมรับเสื้อ บัตรประจำตัวอาสาสมัครและคู่มืออาหาร (ถ้าประสงค์)
2. หลังปฏิบัติงาน คืนเสื้อ บัตรประจำตัวอาสาสมัคร พร้อมทั้งเซ็นชื่อและลงเวลาที่ออกจากหน่วยงานที่ปฏิบัติ
3. ตรงต่อเวลาและวันที่ได้นัดมา
4. ปฏิบัติตามข้อกำหนดเฉพาะของแต่ละหน่วยงาน

ข้อปฏิบัติในบางหน่วยงาน

ห้องยา

- » แสดงบัตรอาสาสมัคร (ป้ายชื่อ) และกระเป๋าแก่เจ้าหน้าที่ รักษาความปลอดภัยก่อนเข้า และออกทุกครั้ง
- » ในการปฏิบัติงานให้เปิดกล่องยา จัดยาให้เสร็จสิ้นเป็นกล่องๆ ให้เรียบร้อย ก่อนออกไปรับประทานอาหารกลางวัน หรือ กลับบ้าน
- » ไม่นุญาติให้นำญาติ หรือบุคคลภายนอกอื่นๆ เข้าภายในห้องยา

วัดขนาดร่างกาย

ตรวจสอบสายตาเบื้องต้น

วัดความดัน

จุดวัดความดันโลหิต

» ระบุอุปกรณ์ : เครื่องวัดความดันโลหิตและแบบฟอร์มบันทึกความดันโลหิต
(ต้องได้รับการฝึกปฏิบัติก่อนปฏิบัติงานจริง)

» ไม่ควรแสดงความเห็น หรือแนะนำเกี่ยวกับความเจ็บป่วย ผลการตรวจของผู้ป่วย เช่น ผลการวัดความดันโลหิต หากมีการซักถาม แนะนำให้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่บริเวณ หน่วยตรวจนั้น ๆ

จุดสแกนบัตรคิวห้องยาหูก คอ จมูก , จุดบริการรถเข็น , กิจกรรมนันทนาการเด็ก

» สวมเสื้อผ้า รองเท้าที่สะอาด คล่องตัวต่อการเคลื่อนไหว

ตัวอย่างการจัดโปรแกรมการสอนหนังสือภาษาอังกฤษให้กับเด็กไทยในจังหวัดสกลนคร

Have you ever wanted to teach English in an exotic location?

If so, then this project is perfect for you. Not only will you be teaching children full of energy and willing to learn but you will be doing so in one Thailand's hidden gems. The children are the most important part of a growing community and by teaching them even a little understanding of English you will be giving them a great start in life!

Trip Highlights:

- The satisfaction when the children can show you what you have taught them
- Exploring the local town of Sakonnakon – a city famous for many things
- Visiting the Pupan research center, silk and silver villages, eating the local food and being surrounded by the 'real' Thailand

Fast facts

Project duration: Min 2 weeks - Max 12 weeks

Location of project: Sakonnakon, North east of Bangkok

Arrival airport: Bangkok (airport code BKK), please ensure you arrive between 6.00am and 10.00pm

Activities: Teaching English to the children and planning lessons

Working hours: Monday to Thursday 8am to 3 or 4 pm. All other time is free

Getting to the project: Transfers are included

Requirements: Minimum age 18, Police check required (fees apply)

What's included

Accommodation: Shared room in one of several volunteer houses (based on twin share)

Food: Food is not included; you will need to purchase your own food (budget approximately US\$50 per week). There are local restaurants nearby and food is cheap

Airport pickup: Included on arrival date if arrival is between 6am and 10pm. If arriving early or late you will need to arrange your own transfer and accommodation.

Training: In-country orientation

Support: Pre-departure helpdesk, local in-country team and 24hr emergency support

What's not included

Flights, Insurance, Visas, Return Airport transfer, Local Transport, Food

Program

Day 1 (Friday): Arrive into Suvarnabhumi International Airport, Thailand.

If your flight arrives between 06:00am and 10:00pm then a member of in country staff will be pick you up from Suvarnabhumi International Airport and transfer you to your guest house in Khao San road.

Day 2 (Saturday): Orientation and tour of Bangkok

Orientation will take place in the breakfast area of your guest house and will be followed by a tour of Bangkok with a professional guide. A boat trip and a visit to Wat Arun and Wat Pho are included in this tour. There is an option to extend the tour to include a visit to the Grand Place for an additional 500 THB paid on entrance. After on that evening, there will be social evening held in Khao San Road.

Day 3 (Sunday): Transfer to Sakonakon

Today you will be making your way to Sakonakon. One of our staff members will accompany you via public transport. On arrival in Sakonakon, you will be transferred to the volunteer house where a member of the local team will provide you with further location and project specific details.

Day 4 & Following Weeks: Working on the Project

Day 4 is the day that you will start working on the project! Due to the ever changing needs of the community in regards to healthcare, and volunteers' involvement with patients based on their experience and qualification, an exact breakdown of the day to day activities on the itinerary will be decided when you arrive.

Typically, your days will be filled with assisting the local medical staff in conducting general health checks, educating villagers about health and remaining healthy, participating in the school health check program including educating young students about the importance of basic hygiene, packing the medications and medical materials and observing the role of the clinic and who is working there. If

you are fully qualified, you may also get involved with diagnosing of illnesses and treatment and assisting with occasional dressing of wounds although this is of course subject to the agreement of the Thai professionals on site and their patients.

Your Last Day

Today is unfortunately your last day. After having spent quite a long time here in the village we're sure you will miss it. You can say goodbye to your new friends and make your way back to Bangkok (or towards your new destination if you plan on continuing travelling).

ตัวอย่างการจัดโปรแกรมสาธารณสุขและดูแลเด็กในชนบทในจังหวัดมุกดาหาร

Want to gain valuable healthcare experience whilst living in rural Thailand?

If the answer is yes, then this is the perfect project for you. This nursing and medical project assists villagers in rural and poor parts of Thailand that require medical assistance and education on hygiene and staying healthy. You will get to experience the life of a rural Thai village whilst getting involved with helping local staff diagnose and treat patients.

Trip Highlights:

- Educate villagers about hygiene, health and keeping healthy
- Experience the way of life in a rural Thai village
- Assist Thai medical staff in procedures (Dependant on current experience/qualifications)

Fast facts

Project duration: 1- 12 Weeks

Location of project: Mukdaharn, North East of Bangkok

Arrival airport: Suvarnabhumi International Airport, Thailand.

Activities: Approx. 9:00am – 3:00pm, Monday to Thursday.

Working hours: Various activities depending on the needs of the project including conducting general health checks with the villagers, packing medicines and medical materials and educating villagers about hygiene and keeping healthy.

Getting to the project: You will be transported to and from the project each day by the in country team.

Requirements: All applicants are expected to have completed, currently studying or have a serious commitment to study in the healthcare field at Undergraduate level or above, at a registered institution in their home country. (Those who have not started studying, will mainly be watching)

What's included

Accommodation: Two nights guest house accommodation in Bangkok and accommodation in Mukdaharn volunteer house.

Food: Food is not provided. There are places to get food and a member of the in-country team will help arrange this, however, payment is required.

Airport pickup: Airport pick-up on arrival

Training: Full orientation of project and surrounding areas

Support: 24 hour emergency support and full ongoing Thai translator support

What's not included

Flights, Travel Insurance and Food

Day 1 (Friday): Arrive into Suvarnabhumi International Airport, Thailand.

If your flight arrives between 06:00am and 10:00pm then a member of in country staff will be pick you up from Suvarnabhumi International Airport and transfer you to your guest house in Khao San road.

Day 2 (Saturday): Orientation and tour of Bangkok

Orientation will take place in the breakfast area of your guest house and will be followed by a tour of Bangkok with a professional guide. A boat trip and a

visit to Wat Arun and Wat Pho are included in this tour. There is an option to extend the tour to include a visit to the Grand Place for an additional 500 THB paid on entrance. After on that evening, there will be social evening held in Khao San Road.

Day 3 (Sunday): Transfer to Mukdaharn

Today you will be making your way to Mukdaharn. One of our staff members will accompany you via public transport. On arrival in Mukdaharn, you will be transferred to the volunteer house where a member of the local team will provide you with further location and project specific details.

Day 4 & Following Weeks: Working on the Project

Day 4 is the day that you will start working on the project! Due to the ever changing needs of the community in regards to healthcare, and volunteers' involvement with patients based on their experience and qualification, an exact breakdown of the day to day activities on the itinerary will be decided when you arrive.

Typically, your days will be filled with assisting the local medical staff in conducting general health checks, educating villagers about health and remaining healthy, participating in the school health check program including educating young students about the importance of basic hygiene, packing the medications and medical materials and observing the role of the clinic and who is working there. If you are fully qualified, you may also get involved with diagnosing of illnesses and treatment and assisting with occasional dressing of wounds although this is of course subject to the agreement of the Thai professionals on site and their patients.

Your Last Day

Today is unfortunately your last day. After having spent quite a long time here in the village we're sure you will miss it. You can say goodbye to your new friends and make your way back to Bangkok (or towards your new destination if you plan on continuing travelling).

ตัวอย่างการจัดโปรแกรมการพัฒนาชุมชนในจังหวัดนครพนม

Help Build a Community

Join this project you will really be helping the local community. Flex your muscles on a much needed project to build an educational centre, that will provide a resource to give young people the best possible future. The land is there - all we need is the help to make it happen!

Trip Highlights:

- Get involved in some practical and satisfying work and help one of Thailand's poorest of communities.
- Leave knowing that your hard work and effort will help hundreds of children for many years to come.
- Exploring the local town of Nakhonpranom – with its mix of hill tribe, Thai and Burmese people – such a diverse range of dress food and customs!

Fast facts

Project duration: Min 2 weeks - Max 12 weeks

Location of project: Nakonpranom, 800kms north west of Bangkok

Arrival airport: Bangkok (airport code BKK), please arrive between 6am and 10pm

Activities: Various activities depending on the needs of the project including digging foundations, clearing land, building walls, painting, landscaping - activities will vary depending on numbers of volunteers and time of year so please be flexible

Working hours: Flexible; Monday to Friday 9am to mid afternoon, all other time is free

Getting to the project: Transport to and from the project will be provided.

Requirements: Minimum age 18

What's included

Accommodation:

Shared room in one of several volunteer houses (based on twin share)

Food: Food is not included; you will need to purchase your own food (budget approximately US\$50 per week). There are local restaurants nearby and food is cheap

Airport pickup: Included on arrival date if arrival is between 6am and 10pm. If arriving early or late you will need to arrange your own transfer and accommodation

Training: In-country orientation

Support: Pre-departure helpdesk, local in-country team and 24hr emergency support

What's not included

Flights, Insurance, Visas, Return Airport transfer, Local Transport, Food

Program

Day 1 (Friday) – Arrive into Bangkok International Airport, Thailand (airport code BKK)

Welcome to Thailand! If your flight arrives between 6am and 10pm you will be met by a member of the friendly Thailand team who will transfer you to the Bangkok hotel where you'll spend your first 2 nights. Your first night is your free time, offering you the opportunity to explore the local Khao San Road area or rest in your room, ready for tomorrow.

If you aren't able to arrange a flight to get you into Bangkok on the specified arrival date we'd recommend you fly in a day early. Please note that you will need to pay for your transfer and any additional nights accommodation if you do so please remember to budget for this.

Day 2 (Saturday) – Orientation and tour of Bangkok

After breakfast there will be a brief orientation by one of the Thailand team. At the end of this you will begin your tour of Bangkok, get to know more about this amazing city and be in awe of its wonderful beauty and splendour. After having your fill of Bangkok and its stunning sights, you will have a chance to relax and recharge before heading out in the evening for a welcome meal with your coordinator and fellow volunteers. This is a great time to ask questions and get to know everybody a little bit more. Breakfast is included on this day.

Day 3 (Sunday) – Transfer to Nakornpranom

Today you will be making your way to Nakonpranom. Depending on the time of the coach from Bangkok you will leave the hotel either early in the morning or around mid-morning. You will be given more details of the exact time by your coordinator on arrival in Bangkok.

On arrival you will be transferred to your new accommodation and given time to settle in before your orientation meeting which will tell you all about your stay.

The meeting will cover important information such as what's currently happening at your project, do's and don'ts, fun things to do in Thailand, information about Thailand's history and culture, and how to stay safe on your trip.

Day 4 (Monday) – Meeting your new friends

Today you will be able to experience Thai Culture as you visit one of the nearby temples where you will have the opportunity of giving alms to monks, followed by a welcome ceremony at the temple where a blessing, bracelet and holy water will be given. A unique and very interesting way to begin your volunteering.

Later on in the day you will start you will be introduced to the staff at the project and get some idea of the activities that you will be involved in. The individual activities will depend on the number of volunteers in country at that time and the needs of the project, but one thing is for sure – the list is endless and you will definitely be kept busy!

Day 5 to 8 (Tuesday to Friday) – Time to get your hands dirty!

Today is the first day that you can really get stuck in and get your hands dirty! The team will be on hand to help and direct you. Don't be afraid if you haven't done any of these activities before, the main thing is that your help is needed along with your energy, determination and enthusiasm!

You will work from 9am until mid afternoon - by this time you will be looking forward to a relaxing evening to recover. You will be picked up in the morning and taken to your project and then picked up again at the end of the day and returned to your accommodation.

Day 9 to 10 (Saturday and Sunday) - The weekend is here!

So the weekend has arrived; it's time for fun, games, parties and more. There are many activities that can be joined locally from playing football with the locals to fun and games at the nearby Nature Club. Whatever you decide the team in Nakonpranom will be on hand to help.

Following weeks

Over the following weeks you will be working Monday to Friday at your project. You will become fully immersed in the volunteer work and begin to see the massive impact and improvements that you have made not to mention to your muscles and physique. Just think of the children that will benefit from your hard work!

You will continue with a similar pattern of working at the project during the week and relaxing and exploring during your free evenings and weekends. Visit a local market and gather up the courage to sample even the most obscure of local delicacies - fried crickets anyone? Time will fly by so make the most of every minute in this amazing country!

Your last day

Having said goodbye to all your new friends, taken your final photos and packed your bag full of souvenirs you'll travel back to the airport, or off for further adventures elsewhere. The return transfer from Nakonpranom to Bangkok is not covered within your project fee, but the team will be able to make recommendations and help you arrange a transfer if you need them to. There are several coaches that return to Bangkok, leaving Nakonpranom throughout the day. Our team can also arrange for you to stay in Nakonpranom until the Saturday if you wish so please ensure you have chat with them.

บทที่ 3

สรุปภาพรวมและข้อเสนอแนะ

แผนงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)” มีวัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) ศึกษาอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
 - 2) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
 - 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนานาการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
- มีผลการวิจัยที่สรุปภาพดังนี้

สรุปภาพรวมการวิจัย

1. ศึกษาอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

1.1 อุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

เป็นการวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ที่มีการเก็บข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

- การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุกมีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์และการสังเกต จากนักท่องเที่ยวชาวไทย 400 คน และชาวต่างประเทศ 190 คนในพื้นที่การวิจัย มีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

1.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 และเป็นเพศชายจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50

ส่วนมากมีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 และนักท่องเที่ยวส่วนมากไม่เคยเป็นอาสาสมัครหรือเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 50.75

1.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.31 (SD=0.81) อันดับหนึ่ง เห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 (SD=0.74)

1.3 ปัจจัยดึงดูดด้านการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก ของนักท่องเที่ยวชาวไทยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 (SD=1.00) อันดับหนึ่ง เห็นว่า นักท่องเที่ยวเกิดความภาคภูมิใจหลังจากได้ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.41 (SD=0.76)

1.4 ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า อันดับหนึ่ง มีความการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวในชุมชน จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 24.48 อันดับสอง กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตร สิ่งแวดล้อม จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 23.38 และอันดับสาม การสอนและให้ความรู้ จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 15.22 ตามลำดับ

1.5 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.31 (SD=0.76) โดยอันดับหนึ่ง นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังว่าการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในการช่วยพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.36 (SD=0.72)

1.6 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่แบบสองทางข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ สรุปได้ว่า

กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า เพศหญิง จะให้ความสนใจในกิจกรรมนี้มากกว่าเพศชาย จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 72.18 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 23.68 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 61.28 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 31.20

กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า เพศหญิงจะให้ความสนใจในกิจกรรมนี้มากกว่าเพศชาย จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 71.95 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 76 คน

คิดเป็นร้อยละ 30.89 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 57.72 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 26.42

กิจกรรมการสอนและให้ความรู้ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า เพศหญิงจะให้ความสนใจในกิจกรรมนี้มากกว่าเพศชาย จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 69.93 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 28.76 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 62.09 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน จะมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ 10,001-20,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 33.99

2) ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

2.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวต่างชาติ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 190 คน พบว่าชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 53.68 มีอายุระหว่าง 16-25 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 27.37 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 65.59 เป็นพนักงานบริษัท จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 43.62 มีรายได้ต่อเดือน 12,000-36,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 44.21 ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวเอเชีย จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 37.89 ก่อนที่จะเดินทางมากลุ่มจังหวัดสนุกนักท่องเที่ยวเหล่านี้เดินทางมาจากประเทศลาว จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 25.64 โดยจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือประเทศไทย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 21.79 และเดินทางมาประเทศไทยเป็นครั้งแรก จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 52.60 นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 35.79 นักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 55.79 นั้นไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เลยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา

2.2 นักท่องเที่ยวต่างชาติมีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.15 (SD=0.81) อันดับหนึ่ง เห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.24 (SD=0.74)

2.3 ปัจจัยดึงดูดด้านการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.20 (SD=0.78) พบว่า อันดับหนึ่ง นักท่องเที่ยวรู้สึกได้ทำอะไรที่เป็นประสบการณ์การท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.33 (SD=0.76)

2.4 ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พบว่า อันดับหนึ่งมีความสนใจการอนุรักษ์เชิงเกษตร สิ่งแวดล้อม จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 17.88 อันดับสอง งานสาธารณสุขและดูแลเด็ก จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 16.06 และอันดับสาม กิจกรรมสอนหนังสือ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 15.69 ตามลำดับ

2.5 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก ภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 (SD=0.79) พบว่า อันดับหนึ่ง นักท่องเที่ยวจะบอกต่อถึงเพื่อนเกี่ยวกับประสบการณ์จากที่ได้เดินทางไปทำกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.35 (SD=0.74)

2.6 ผลการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่แบบสองทางข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ สรุปได้ว่า

กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า มีนักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิงที่ให้ความสนใจกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 และเดินทางมาจากทวีปเอเชียมากที่สุด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 38.78 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีอายุอยู่ระหว่าง 16-25 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.61 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม จะมีรายได้เฉลี่ยต่อปี ส่วนใหญ่อยู่ที่ 12,000-36,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86

กิจกรรมงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า มีนักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิงที่ให้ความสนใจกิจกรรมงานสาธารณสุข ดูแลเด็ก ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 และเดินทางมาจากทวีปยุโรปมากที่สุด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 43.18 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมงานสาธารณสุข ดูแลเด็ก จะมีอายุอยู่ระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 74.42 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วม

กิจกรรมงานสาธารณสุข ดูแลเด็ก จะมีรายได้เฉลี่ยต่อปี ส่วนใหญ่อยู่ที่ 12,000–36,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91

กิจกรรมการสอนและให้ความรู้ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก สรุปได้ว่า มีนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจกิจกรรมการสอนและให้ความรู้เพศชายมากกว่าเพศหญิง กล่าวคือเป็นเพศชาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 และเดินทางมาจากทวีปอเมริกามากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 41.86 อายุโดยเฉลี่ยของผู้ที่สนใจกิจกรรมการสอนและให้ความรู้ จะมีอายุอยู่ระหว่าง 16-25 ปีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 39.53 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 76.74 โดยผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการสอนและให้ความรู้ จะมีรายได้เฉลี่ยต่อปี ส่วนใหญ่อยู่ที่ 12,000–36,000 ดอลลาร์สหรัฐ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 51.16

3) ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว

1. อุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

1) ทศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

1.1 ทศนคติเชิงบวก เปลี่ยนจากผู้รับมาเป็นผู้ให้

นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ค่อนข้างห่างไกลความเจริญ กลุ่มนักท่องเที่ยวเหล่านี้จะมีความต้องการที่จะได้เป็นส่วนหนึ่งของการช่วยเหลือชุมชนตลอดจนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่ท่องเที่ยว

1.2 เกิดความรู้สึกรักภูมิใจ อิ่มเอิบใจที่ได้ทำอะไรดีๆ ในระหว่างการท่องเที่ยว สู้สังคมกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เคยเป็นจิตอาสาหรือเคยทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวนั้น โดยส่วนใหญ่เมื่อเดินทางในครั้งต่อไป นิยมเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ อีกเนื่องจากเกิดความรู้สึกรักภูมิใจ อิ่มเอิบใจที่ได้ทำอะไรดีๆ ในระหว่างการท่องเที่ยว

1.3 เกิดประสบการณ์ท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่

กระแสการทำกิจกรรมในรูปแบบของคำว่า “การคืนกำไรสู่สังคม” นั้น กำลังได้รับความนิยมโดยเฉพาะในกลุ่มของนักท่องเที่ยวรุ่นและวัยทำงาน การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จึงนับเป็นประสบการณ์การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในสังคมไทย

2) ความต้องการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของการบำเพ็ญประโยชน์

2.1 รูปแบบกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วม

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ตนเองได้มีความรู้สึกว่าตนได้เป็นผู้ให้ โดยไม่ได้หวังผลตอบแทน เช่น การบริจาคสิ่งของให้กับโรงเรียน การมอบสิ่งของเครื่องใช้ให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การร่วมปลูกป่า สร้างฝายหรือการสร้างงานพัฒนาอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชน เป็นต้น แต่ในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินั้น รูปแบบกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกิจกรรมที่ต้องอยู่กับชุมชนนั้นๆ เช่น งานก่อสร้างอาคารเรียน งานซ่อมแซมบูรณะ งานสอนหนังสือเด็กนักเรียน โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความต้องการพักอาศัยอยู่ในชุมชน เพื่อต้องการที่จะศึกษาตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนไทย

2.2 ระยะเวลา

นักท่องเที่ยวชาวไทยยังคงให้ความสนใจการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อยู่ในระดับน้อยกล่าวคือ มีความต้องการที่จะทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพียง 1-3 วัน ซึ่งในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาตินั้นมีระยะเวลาที่ต้องการทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์นานกว่า

2.3 ระดับความเข้มข้นของกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วม

นักท่องเที่ยวชาวไทยชอบรูปแบบกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ง่ายๆ ไม่หนักมาก เช่น การบริจาคสิ่งของให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การมอบสื่อการเรียนการสอนให้กับโรงเรียน การปลูกป่า การสร้างฝาย การเป็นล่ามแปลภาษาตามโรงพยาบาลหรืองานปฐมพยาบาล เป็นต้น ซึ่งต่างกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพราะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะให้ความสนใจในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่หนักกว่า เช่น งานด้านการก่อสร้าง งานด้านการเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

2.4 การเตรียมตัว

การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์นั้นนักท่องเที่ยวจะต้องมีการวางแผนตลอดจนการเตรียมตัวเป็นอย่างดี เนื่องจากนักท่องเที่ยวจะต้องไปอาศัยในพื้นที่ที่บริบททางวัฒนธรรมแตกต่างกับพื้นที่ที่เราอาศัยอยู่ ตลอดจนพื้นที่เพื่อการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เหล่านี้ค่อนข้างที่จะห่างไกลจากตัวเมืองและแหล่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ดังนั้น นักท่องเที่ยวจะต้องเตรียมสิ่งของจำเป็นส่วนตัวให้เพียงพอ

3) ทศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก

3.1 รูปแบบกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วม

ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสนใจใน 4 กิจกรรมดังกล่าว คือ กิจกรรมการสอนและการให้ความรู้ กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนและกิจกรรมงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก

3.2 ระยะเวลา

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดสกลนคร นครพนมและมุกดาหาร เห็นว่าหากเดินทางมาเที่ยวปกตินั้นส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการเดินทางท่องเที่ยวประมาณ 3-5 วัน ซึ่งหากนักท่องเที่ยวจะทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยนั้นอาจจะต้องใช้เวลาในการเที่ยวอย่างน้อยๆ 5 วัน หรือมากกว่านั้นขึ้นอยู่กับรูปแบบกิจกรรม

3.3 ระดับความเข้มข้นของกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วม

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในระดับที่ไม่เข้มข้นมาก เช่น การบริจาคสิ่งของ ปลูกป่า สร้างฝาย ในส่วนของนักท่องเที่ยวต่างชาตินั้นมีความเข้มข้นของระดับกิจกรรมที่มากกว่า เช่น งานด้านก่อสร้าง งานสอนหนังสือในโรงเรียน งานซ่อมแซมบูรณะ เป็นต้น ซึ่งระยะเวลาในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของชาวต่างชาตินั้นจะใช้ระยะเวลานานกว่า

1.2 อุปทานการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

การศึกษาอุปทานการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ แหล่งท่องเที่ยว หน่วยงาน ตลอดจนองค์กรที่ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) การวิจัยครั้งนี้ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ แบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม PAOR ประกอบด้วย การวางแผน (Planning: P) การปฏิบัติการ (Action: A) การสังเกตการณ์ (Observation: O) และการสะท้อนผล (Reflection: R) จากข้อค้นพบส่วนของอุปสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีรูปแบบกิจกรรมที่ให้ความสนใจ 4 กิจกรรม ผู้วิจัยจึงนำข้อค้นพบของอุปสงค์มาสอบถามความพร้อมในส่วนของปัจจัยด้านการท่องเที่ยว (5A) ดังนี้

1) การศึกษาด้านอุปทานของกิจกรรมการสอนและการให้ความรู้ในพื้นที่จังหวัด สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร สรุปได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในพื้นที่ ทุกโรงเรียนมีความ ต้องการให้มีนักท่องเที่ยวนำมาทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งรูปแบบของความต้อการนั้นจะ คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ โรงเรียนต้องการชาวต่างชาติมาสอนภาษาอังกฤษให้กับเด็ก อยากให้ นักท่องเที่ยวนำมาช่วยบริจาคสิ่งของ อุปกรณ์การเรียนการสอน โดยกลุ่มนักท่องเที่ยพลักที่พื้นที่เหล่านี้ ต้องการคือ ต้องการนักท่องเที่ยพลักที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นในระดับมหาวิทยาลัยมาช่วยซ่อมแซมอาคารเรียน ทาสีรั้ว ปรับปรุงโรงอาหาร และการประดิษฐ์สื่อการเรียนการสอนให้กับเด็กๆ ซึ่งคนในพื้นที่และคน ในชุมชนใกล้เคียงโรงเรียนมีศักยภาพเพียงพอที่จะดูแลและรองรับผู้ที่มีความประสงค์จะมาทำกิจกรรม เชิงบำเพ็ญประโยชน์

2) การศึกษาด้านอุปทานของกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร สรุปได้ว่า มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อการดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อมอยู่ 2 แห่งคือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สกลนคร และหมู่บ้านสายใยรักบ้านบึงหล่ม จ.นครพนม โดยรูปแบบของกิจกรรมจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันคือ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาเรียนรู้วิถีชีวิต เชิงเกษตร ตลอดจนการร่วมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อาทิเช่น การเรียนรู้การปลูกผัก การเลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ ช่วยทำนาเกี่ยวข้าว โดยเฉพาะพื้นที่บ้านบึงหล่มมีความต้องการให้นักท่องเที่ยวมาช่วยในส่วนของการ บรรจุกัญธิสินค้า และอยากให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมาช่วยในเรื่องของการแปลภาษาเพื่อขาย สินค้าให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เนื่องจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่า สงวนนักท่องเที่ยวสามารถทำกิจกรรมปลูกป่าได้ในบางฤดูอีกด้วย

3) การศึกษาด้านอุปทานของกิจกรรมสาธารณสุขและดูแลเด็ก ในพื้นที่จังหวัด สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร สรุปได้ว่า มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อ การดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขและดูแลเด็กอยู่ 3 แห่งคือ โรงพยาบาลสกลนคร โรงพยาบาลนครพนม และโรงพยาบาลเรณูนคร จ. นครพนม เนื่องจากโรงพยาบาลดังกล่าวได้มีการเปิดรับนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติหรืออาสาสมัครเข้ามาช่วยงานตลอดปี โดยความต้องการของโรงพยาบาล ได้แก่ งานล่ามแปลภาษา งานบริการข้อมูล มีกิจกรรมดนตรีบำบัดและงานอาสาปฐมพยาบาล เบื้องต้นของนักเรียนแพทย์หรือนักศึกษาพยาบาล

4) การศึกษาด้านอุปทานของกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน ในพื้นที่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร สรุปได้ว่า มีพื้นที่ที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนอยู่ 1 แห่งคือ โฮมสเตย์บ้านภู จ. มุกดาหาร ซึ่งเป็นหมู่บ้านของชาวไทยได้รับการรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย จากสำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมากตลอดจนมีกิจกรรม

เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักทอที่เกี่ยวข้องหลากหลาย เช่น กิจกรรมชุมชนพอเพียง สอนการทำปุ๋ยหมัก ปลูกผัก เรียนรู้การทอผ้า โดยโฮมสเตย์บ้านภูมิความต้องการให้นักทอที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยสอนภาษาอังกฤษให้กับคนในชุมชน ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำโฮมสเตย์และการช่วยออกแบบพัฒนาแพคเกจจิงสินค้า เป็นต้น

2. ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

การวิจัยโครงการนี้เป็นการวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) ที่มีการเก็บข้อมูลจากการการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยเน้นการลงพื้นที่สำรวจเส้นทางการท่องเที่ยว และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยการสัมภาษณ์ ผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) จัดทำเส้นทางการท่องเที่ยว รวมถึงจัดทำเว็บไซต์และระบบฐานข้อมูลของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) มี 4 เส้นทางดังนี้

- 1) เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการสอนและให้ความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก
 - 2) เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก
 - 3) เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านเกษตรและสิ่งแวดล้อม
 - 4) เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- การพัฒนาเว็บไซต์และฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) ที่เว็บไซต์ URL <http://sanukvolunteer.com/th/main>

3. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

เป็นการวิจัยเชิงบูรณาการ (Integrated research) โดยการสังเคราะห์องค์ความรู้ของอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (จากโครงการย่อยที่ 1) และการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (จากโครงการย่อยที่ 2) เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก และจัดการแถลงผลการวิจัย มีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. SWOT

จุดแข็ง

1) Physical evidence

- วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น วิถีชีวิตที่เรียบง่าย อากาศดี และมีธรรมชาติที่สวยงาม และเหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์
- มีความหลากหลายของชนเผ่าพื้นเมือง ที่เป็นแหล่งกำเนิดทางวัฒนธรรม
- ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่สามารถเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ สปป.ลาว คือนครพนมเชื่อมต่อกับแขวงคำม่วน และมุกดาหารเชื่อมต่อกับแขวงสะหวันนะเขต
- เส้นทางคมนาคมที่สะดวก สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยทางเครื่องบินที่จังหวัด สกลนครและ นครพนม

1) People

- อัยาศัยของผู้คนในท้องถิ่นมีความเป็นกันเอง มีน้ำใจ สร้างความผูกพันและมีการดูแลเหมือนคนในครอบครัว
- ผู้คนมีความเป็นมิตร และมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดี
- บุคลากรในท้องถิ่นเริ่มให้ความสำคัญตื่นตัวกับการต้อนรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น

2) Product

- ความหลากหลายทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติที่น่าสนใจ

3) Price

- ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว และค่าครองชีพถูกที่สุดเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ

จุดอ่อน

1) Promotion

- ขาดการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานกลางที่จะเป็นสื่อกลาง หรือผู้ประสานงานในการดำเนินกิจกรรมเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ เช่น มูลนิธิ /NGO/องค์กรเจ้าภาพหลักที่จะทำหน้าที่ดูแลและจัดกิจกรรมเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์
- ขาดศูนย์ในการให้ข้อมูลกิจกรรมเชิงบำบัดเพื่อประโยชน์ของส่วนกลาง เช่น เว็บไซต์ หรือฐานข้อมูลไม่ชัดเจนและทันสมัย
- ขาดการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มจังหวัดสนุก

2) Product

- ขาดความหลากหลายของกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศ ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมได้หลากหลาย
- ขาดการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

3) Physical evidence

- แหล่งกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ค่อนข้างจะไกลจากแหล่งท่องเที่ยว
- ระบบการคมนาคมระหว่างแหล่งท่องเที่ยวไม่ค่อยมีรถขนส่งมวลชนบริการ
- ป้ายบอกมีน้อย ไม่ชัดเจนและไม่มีค้อยภาษาอังกฤษ

4) Partnership

- บริษัทนำเที่ยวมีจำนวนน้อยมาก อีกทั้งการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ยังไม่เป็นที่นิยม หรือรู้จักโดยเฉพาะในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย
- ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โดยเฉพาะในส่วนของบริษัทนำเที่ยวยังมีความเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์สร้างผลกำไรทางธุรกิจได้น้อยกว่าการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นๆ
- ไม่มีเครือข่ายอาสาสมัครจากองค์กรในต่างประเทศ
- สถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ยังไม่ได้มีการปลูกฝังนักศึกษาให้รู้จักแนวทางการมีส่วนร่วมกับชุมชนในท้องถิ่น เช่น กิจกรรมออกค่ายอาสาพัฒนา หรือกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์อื่นๆ มากนัก ที่มีอยู่เป็นเพียงแค่มาเรียนรู้วัฒนธรรมในท้องถิ่นที่นักศึกษาได้เรียนรู้จากการเป็น “ผู้รับ” มากกว่า “ผู้ให้” อย่างแท้จริง

5) People

- บุคลากรด้านการท่องเที่ยวยังมีน้อย เช่น มัคคุเทศก์มีน้อย ไม่เพียงพอ และยังขาดทักษะทางด้านภาษา

6) Process

- ขาดการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ
- ขาดการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

โอกาส

1) AEC

- การร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนถือเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะสามารถเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จากประเทศไทยไปยัง สปป.ลาว และเวียดนามได้

- ประเทศไทยจะกลายเป็นศูนย์กลางในการเดินทางของภูมิภาคอาเซียน

2) Policy

- ระบบการศึกษาในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา และยุโรป ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ที่นักศึกษาสามารถนำไปเป็น Credit ในการศึกษาต่อได้

- ระบบการศึกษาในต่างประเทศ มีการสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

- รัฐบาลไทยเปิดกว้างในการรับอาสาสมัคร/นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ โดยเฉพาะด้านการแพทย์และสาธารณสุข

- การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3) Religious

- ความเชื่อทางศาสนาในการทำความดี และช่วยเหลือผู้อื่น (ทั้งศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์)

4) Demand

- จำนวนของนักท่องเที่ยวที่ต้องการทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

- เกิดกระแสการท่องเที่ยวในรูปแบบ “การเป็นผู้ให้” เพิ่มมากขึ้น

- จำนวนของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้และต้องการพัฒนาชุมชนมีมากขึ้น

5) Supply

- แหล่งกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความต้องการเพิ่มช่องทางการหาความช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้น

- ความต้องการความช่วยเหลือมีจำนวนมากขึ้น

อุปสรรค

1) Policy

- กฎหมายบางอย่างของประเทศยังเป็นอุปสรรค เช่น การทำวีซ่า การขนของบริจาคจากต่างประเทศ

- สถานการณ์ทางการเมืองที่ไม่สงบภายในประเทศ โดยเฉพาะจังหวัดภาคใต้
- 2) Partnership
 - ขาดความร่วมมือจากองค์กร/มูลนิธิ ทั้งในและต่างประเทศที่สนับสนุนให้การช่วยเหลือ
 - ขาดความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานในท้องถิ่น
- 3) Economy
 - สภาพทางเศรษฐกิจโลกที่ตกต่ำ
- 4) Environmental
 - เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็น ปัญหายุ้งแล้ง น้ำท่วม

2) TOWS Matrix

ผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix ที่ได้จากการประเมินและกำหนดค่าคะแนนสถานะแวดล้อมการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก มีค่าคะแนนถ่วงน้ำหนักมากที่สุดอยู่ระหว่าง จุดอ่อน (Weakness) กับ โอกาส (Opportunity) ซึ่งตัดกันที่ -3.89, +3.26 ซึ่งตกอยู่ในสถานะ **สงสัย/เครื่องหมายคำถาม (Question mark)** ซึ่งหมายถึงมีจุดอ่อนที่จะต้องได้รับการแก้ไข หากแต่ก็ยังมีโอกาสในการพัฒนา

3) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

ในการจัดทำแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบ่าเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ได้มีการเชื่อมโยงกับ ผลงานวิจัยของ พงษ์จันทร์ คล้ายอุดม และคณะ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างการเรียนรู้สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มบ่าเพ็ญ ประโยชน์” ซึ่งมีความสอดคล้องกันตรงที่ นักท่องเที่ยวเพื่อบ่าเพ็ญประโยชน์นิยมส่วนใหญ่เป็นการดูแลสัตว์ เช่น ช้าง สุนัข ชะนี คิดเป็นร้อยละ 43.25 รองลงมาเป็นการสร้างสาธารณูปโภค และการดูแลเด็กและดูแลผู้ป่วย คิดเป็นร้อยละ 19.75 และ 15.25 ตามลำดับ ด้านกิจกรรมที่เรียนรู้จากการบ่าเพ็ญประโยชน์ พบว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ วิถีชีวิตชุมชน รองลงมาเรียนขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม ประเพณีไทย คิดเป็นร้อยละ 60.25 และ 19.75 ตามลำดับ ด้านกระบวนการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวเพื่อบ่าเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทย พบว่า กระบวนการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวเพื่อบ่าเพ็ญประโยชน์ที่เข้ามาแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นแสวงหาความรู้ในขั้นนี้นักท่องเที่ยวเพื่อบ่าเพ็ญประโยชน์ที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครทำการศึกษาจากการฟังคำบอกเล่าของนักท่องเที่ยวเพื่อบ่าเพ็ญประโยชน์ที่อยู่เดิม (พี่เลี้ยง) จากการฟังบรรยายของเจ้าหน้าที่

และศึกษาเพิ่มเติมจากบอร์ด/ป้าย และเว็บไซต์ 2) ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในชั้นนี้นักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์การชกถามเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปบำเพ็ญประโยชน์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ที่อยู่เดิม (พี่เลี้ยง) และมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานระหว่างนักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มเดียวกัน 3) ชั้นฝึกประสบการณ์ด้วยตนเองในชั้นนี้นักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ปฏิบัติงานจริง เช่น การสร้างห้องน้ำ การสร้างโรงเรียนสำหรับเด็กเล็ก การสร้างแท็งก์น้ำ เป็นต้น 4) ชั้นสรุปองค์ความรู้ พบว่า เมื่อนักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ปฏิบัติงานในแต่ละวันเสร็จสิ้นแล้วมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้/กระบวนการทำงานรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน 5) ชั้นการนำไปใช้ พบว่า หลังจากครบกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานในพื้นที่แล้ว นักท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์จะนำเอาประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับไปแบ่งปันให้เพื่อนทราบทางอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ได้มีการนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ดังนี้

1. วิสัยทัศน์

กลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) จะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ที่สามารถกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน

2. เป้าประสงค์

- 1) เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของประเทศทั้งระบบ
- 2) ชุมชนในแหล่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีรายได้จากการท่องเที่ยวและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 3) เกิดการพัฒนาแหล่งกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
- 4) เกิดโปรแกรมและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่หลากหลายและมีคุณภาพ
- 5) เป็นการสร้างการตื่นตัวของนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

แนวทางที่ 1 การพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

1. กิจกรรมการสอนและให้ความรู้

โรงเรียนขนาดเล็กที่การกระจายอยู่ทุกตำบล ขาดแคลนทั้งอุปกรณ์การเรียน และคุณครูสอนหนังสือโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ในงานวิจัยนี้ได้ระบุโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นตัวแทนของอำเภอเพียงแค่ 19 โรงเรียนจากทั้งหมด 657 โรงเรียน หากแต่ในทางปฏิบัติแล้วโรงเรียนขนาด

เล็กอยู่ในพื้นที่ชนบทห่างไกลความเจริญขาดแคลนและต้องการความช่วยเหลือมากเกือบทุกโรงเรียน ซึ่งในกิจกรรมนี้เหมาะสมสำหรับนักศึกษา หรือนักเรียนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ออกค่ายอาสาพัฒนาโรงเรียนสามารถมีได้หลายกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการซ่อมแซมอาคารเรียน ห้องน้ำ โรงอาหาร ห้องสมุด สนามเด็กเล่น เป็นต้น ตลอดจนไปจนถึงการสอนหนังสือภาษาอังกฤษให้กับเด็กๆ ด้วย

เป้าหมาย

1. โรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เป็นแหล่งกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 10 โรงเรียน/ปี
2. มีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นชาวไทยไม่น้อยกว่า 600 คน/ปี และมีชาวต่างประเทศเข้าร่วมกิจกรรมนี้ไม่น้อยกว่า 150 คน/ปี
3. มีการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากกิจกรรมนี้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 300 บาท/คน/วัน
4. นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และอาจจะกลับมาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ซ้ำอีก

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. จัดทำเว็บไซต์กลางเพื่อรวบรวมรายชื่อของโรงเรียน และความต้องการความช่วยเหลือของโรงเรียน ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ทั้งหมด
2. ทำการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์เพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทราบถึงความต้องการในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนหนังสือ และการพัฒนาโรงเรียน
3. ติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อเป็นการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อม
4. เตรียมตัวและเตรียมอุปกรณ์ในการเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
5. มีการประเมินผลของนักท่องเที่ยวหลังจากทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

โรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้บริหารจัดการในการคัดเลือกโรงเรียน และคัดเลือกอาสาสมัคร ใน

การเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัครทางโรงเรียนจะมีการประเมินเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป

2. กิจกรรมด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมด้านการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อมที่ชุมชนต้องการ ได้แก่ การปลูกป่า สร้างฝายทดน้ำ ทำโป่งเทียม อนุรักษ์หนองหาร อาสาสมัครทำงานในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.สกลนคร ช่วยในการแปลข้อมูลของศูนย์ให้เป็นภาษาอังกฤษและช่วยพัฒนาสื่อเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น

เป้าหมาย

1. มีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นชาวไทยไม่น้อยกว่า 100 คน/ปี และมีชาวต่างประเทศเข้าร่วมกิจกรรมนี้ไม่น้อยกว่า 20 คน/ปี
2. มีการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากกิจกรรมนี้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 300 บาท/คน/วัน
3. นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และอยากกลับมาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ซ้ำอีก

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. ทำการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์เพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทราบถึงความต้องการในการทำกิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม
2. ติดต่อประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมทำกิจกรรม
3. เตรียมตัวและเตรียมอุปกรณ์ในการเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
4. มีการประเมินผลของนักท่องเที่ยวหลังจากทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

ผู้นำชุมชน อาทิ ผู้ใหญ่บ้าน ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เป็นผู้บริหารจัดการในการคัดเลือกสถานที่ด้านเกษตรและสิ่งแวดล้อม และคัดเลือกอาสาสมัคร ในการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัคร ผู้นำชุมชนจะมีการประเมินเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป

3. กิจกรรมด้านงานสาธารณสุขและดูแลเด็ก

กิจกรรมด้านงานสาธารณสุขและงานดูแลเด็ก ในกลุ่มจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร มีการพำนักอาศัยของชาวต่างชาติในลักษณะการพำนักระยะยาว กล่าวคือ กลุ่มชาวต่างชาติเหล่านี้ได้แต่งงานกับคนไทยเชื้อสายอีสาน อีกทั้งยังมีนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวที่แขวงคำม่วน สปป.ลาว ได้เดินทางมารักษาที่โรงพยาบาลนครพนมด้วย อีกทั้งจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจะพบว่าตามสถานพยาบาล ทั้งในโรงพยาบาลประจำจังหวัด โรงพยาบาลประจำอำเภอ จึงมีชาวต่างชาติมาใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ และต้องการอาสาสมัครเข้ามาช่วยงานในการ แปลภาษา แจกบัตรคิว หรือมีกิจกรรมที่ผ่อนคลายให้กับผู้ป่วย เช่น ดนตรีบำบัด ในส่วนของสถานเลี้ยงเด็กกำพร้ามีความต้องการอาสาสมัคร/นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในการดูแลเด็กในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า พบว่า มีความต้องการอาสาสมัครในกิจกรรมนี้เป็นจำนวนมาก

เป้าหมาย

1. มีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นชาวไทยไม่น้อยกว่า 50 คน/ ปี และมีชาวต่างประเทศเข้าร่วมกิจกรรมนี้ไม่น้อยกว่า 10 คน/ปี
2. นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และอยากจะทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ซ้ำอีก

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. ทำการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์เพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทราบถึงความต้องการในการทำกิจกรรม
2. ติดต่อประสานงานกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเข้าร่วมทำกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ด้านงานสาธารณสุขและงานดูแลเด็ก
3. เตรียมตัวและเตรียมอุปกรณ์ในการเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
4. มีการประเมินผลของนักท่องเที่ยวหลังจากทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

โรงพยาบาล/สถานที่รับเลี้ยงเด็กกำพร้า ในกลุ่มจังหวัดสกล (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) โดยมีผู้อำนวยการโรงพยาบาล/สถานที่รับเลี้ยงเด็กกำพร้า เป็นผู้บริหารจัดการในการคัดเลือกโรงพยาบาล/สถานที่รับเลี้ยงเด็กกำพร้า และคัดเลือกอาสาสมัคร ในการเข้าร่วม

กิจกรรม ตลอดระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัคร ทางโรงพยาบาล/สถานที่รับเลี้ยงเด็กกำพร้าจะมีการประเมินเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป

4. กิจกรรมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากการวิเคราะห์ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนในจังหวัด สนุก พบว่า โฮมสเตย์ บ้านภู อ.หนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งนับว่าเป็นต้นแบบของการจัดการท่องเที่ยวชุมชนที่ดีอีกแห่งหนึ่งของภาคอีสาน หากแต่การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านภู ต้องการยกระดับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีศักยภาพที่นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จะสามารถเข้าไปเที่ยวเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมภูไท ได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีและวิถีชีวิต และยังสามารถเข้าไปร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในระยะยาวด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนได้อีกด้วย ซึ่งกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่ชุมชนต้องการ คือ

- การสอนภาษาอังกฤษเพื่อสนทนาพื้นฐานให้กับชาวบ้าน เพื่อใช้ในการต้อนรับแขกต่างประเทศ
- การพัฒนาโฮมสเตย์ให้สามารถรองรับมาตรฐานอาเซียน
- การพัฒนา Packaging ของสินค้าพื้นบ้าน เช่น ผ้าอ้อมคราม ผ้าทอ เสื้อสำเร็จรูป ภูไท ข้าวฮาง แฉ่วและน้ำพริก

นอกจากนี้ยังมี โฮมสเตย์อีกหลายแห่งที่ต้องการความช่วยเหลือจากนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในการร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนให้มีศักยภาพสูงขึ้น

เป้าหมาย

1. มีโฮมสเตย์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เป็นแหล่งกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 3 แห่ง/ปี
2. มีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้เป็นชาวไทยไม่น้อยกว่า 50 คน/ปี และมีชาวต่างประเทศเข้าร่วมกิจกรรมนี้ไม่น้อยกว่า 10 คน/ปี
3. มีการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์จากกิจกรรมนี้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 300 บาท/คน/วัน
4. นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และอยากกลับมาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ซ้ำอีก

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. จัดทำเว็บไซต์กลางเพื่อรวบรวมรายชื่อของโฮมสเตย์ทั้งหมดในกลุ่มจังหวัดสนุก
2. ทำการประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์เพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทราบถึงความต้องการในการทำกิจกรรมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน
3. ติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อเป็นการเตรียมตัวและเตรียมความพร้อม
4. เตรียมตัวและเตรียมอุปกรณ์ในการเดินทางไปทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
5. มีการประเมินผลของนักท่องเที่ยวหลังจากทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เป็นผู้บริหารจัดการในการคัดเลือกชุมชน และคัดเลือกอาสาสมัคร ในการเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาในการเป็นอาสาสมัคร ผู้นำชุมชนจะมีการประเมินเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป

แนวทางที่ 2 ส่งเสริมและให้ความรู้ในสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่ยังไม่เป็นที่นิยมและรู้จักมากนัก ดังนั้นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรมีกิจกรรมที่จะส่งเสริมและให้ความรู้กับนักศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ อีกทั้งควรมีการจัดการจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ มีการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้หลากหลายและเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งส่งเสริมให้มีการเปิดรายวิชาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และการฝึกประสบการณ์ในสถาบันการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีจิตอาสา และมีส่วนร่วมในการช่วยกันพัฒนาสังคมและชุมชนให้ดีขึ้น

เป้าหมาย

1. มีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มเข้าไปในรายวิชาหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นปีละ 10 วิชา

2. มีการออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชน โดยเป็นการออกไปช่วยเหลือชุมชน และเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวไปด้วยในกลุ่มจังหวัดสนุก เพิ่มขึ้นปีละ 5 กิจกรรม

3. สถาบันอุดมศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมรับฟัง ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษา คณาจารย์ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ใน 3 จังหวัด

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. มีการจัด Road Show เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในสถาบันการศึกษา

2. มีการประสานงานกับมูลนิธิ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อที่จะได้จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับสถาบันการศึกษา

3. มีการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพิ่มเข้าไปในรายวิชาหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

4. มีการออกค่ายอาสาพัฒนาชุมชน โดยเป็นการออกไปช่วยเหลือชุมชน และเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวไปด้วยในกลุ่มจังหวัดสนุก

5. สถาบันอุดมศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และภาษาอังกฤษ โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมรับฟัง ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษา คณาจารย์ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในการให้ความรู้และการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

แนวทางที่ 3 สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและต่างประเทศ

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์นับได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ยังขาดองค์กรที่เป็นตัวแทนกลางในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ อีกทั้งผู้ประกอบการนำเที่ยวที่มีอยู่ในกลุ่มจังหวัดสนุกมีจำนวนน้อยมากไม่ถึง 10 บริษัท ดังนั้นควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและชุมชนในจังหวัดเพื่อที่จะร่วมกันบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน อีกทั้งยังควรมีเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศด้วย เช่น Operation Hope Foundation (OHF) ซึ่งเป็นองค์กรการกุศล

จากประเทศสิงคโปร์ที่มีการให้ความช่วยเหลือและมีเครือข่ายอาสาสมัครที่จะเข้ามาช่วยเหลือในประเทศไทย กัมพูชา และเนปาล โดยมีโปรแกรมที่น่าสนใจมากมาย เช่น การสอนหนังสือและดูแลเด็ก การก่อสร้างสาธารณูปโภค การพัฒนาชุมชน เป็นต้น

เป้าหมาย

1. มีเครือข่ายความร่วมมือภายในประเทศในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และสถาบันการศึกษาในกลุ่มจังหวัดสนุก เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ 3 องค์กร
2. มีองค์กรความร่วมมือจากต่างประเทศเข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ที่จะมีการประสานงานกับหน่วยงาน/มูลนิธิต่างประเทศ เพื่อส่งนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เข้ามาทำกิจกรรมท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก เพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ 2 องค์กร

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. จัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก โดยมีเครือข่ายความร่วมมือภายในประเทศในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และสถาบันการศึกษาเข้าร่วมเครือข่าย
2. ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์
3. ประสานความร่วมมือจากองค์กรต่างประเทศให้เข้ามามีส่วนในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ที่จะมีการประสานงานกับหน่วยงาน/มูลนิธิต่างประเทศ เพื่อส่งนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เข้ามาทำกิจกรรมท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก
4. จัดเวทีชุมชนในการรับฟังความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

หน่วยงานภาครัฐ เอกชนและชุมชนในจังหวัดเพื่อที่จะร่วมกันบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน

แนวทางที่ 4 การตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

การส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ นับได้ว่าเป็นมีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จักของกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมากนัก ดังนั้นจึงควรมีทำการตลาดเพื่อเจาะให้ถึงกลุ่มเป้าหมาย และมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อที่จะได้ใช้ประกอบการวางแผนเพื่อไปทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์มากขึ้น

เป้าหมาย

1. มีการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
2. ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในทุกๆ สื่อ เป็นการปลุกกระแสการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนจาก “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้ให้”
3. มีจำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ต่อปี
4. มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ต่อปี

กลยุทธ์การดำเนินงาน

1. มีการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) โดยสถาบันการศึกษาร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการทำการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์
2. ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในทุกๆ สื่อ เป็นการปลุกกระแสการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนจาก “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้ให้” โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงเทศกาลไม่ว่าจะเป็น งานแห่ปราสาทผึ้ง งานไหลเรือไฟ งานกฐินน้ำ ที่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวเพื่อชื่นชมประเพณีที่สำคัญ และควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อีกด้วย
3. มีการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยเน้นการสร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและสอดคล้องกับบริบทในพื้นที่

4. จัดทำคู่มือการปฐมนิเทศ และกฎระเบียบต่างๆ และกำหนดการโปรแกรมการจัดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ สำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

5. ประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

ผู้บริหารจัดการกิจกรรม

หน่วยงานภาครัฐ โดยให้สถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมและร่วมมือกับภาคเอกชน เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการทำการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

แนวทางการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

1.1 กลุ่มเป้าหมายชาวไทย

กลุ่มเป้าหมายสามารถแบ่งตามกิจกรรม ได้ดังนี้

1) กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน มีกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มนักท่องเที่ยววัยทำงาน มีอายุระหว่าง 51- 60 ปี มีระยะเวลาในการทำกิจกรรม 2-5 วัน มีงบประมาณในการทำกิจกรรม 1,000-5,000 บาท (ประกอบไปด้วย ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าวัสดุที่ใช้ในการฝึกอบรม เช่น ดินสอ ปากกา กระดาษ เพื่อใช้ประกอบอบรมเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์โอท็อป (OTOP) เป็นต้น)

2) กิจกรรมการอนุรักษ์เชิงเกษตรและสิ่งแวดล้อม มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักท่องเที่ยววัยทำงาน มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีระยะเวลาในการทำกิจกรรม 2-5 วัน มีงบประมาณในการทำกิจกรรม 1,000-5,000 บาท (ประกอบไปด้วย ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายในการทำฝายทดน้ำ, การปลูกป่า, การบำรุงป่าไม้ เป็นต้น)

3) กิจกรรมการสอนและให้ความรู้ มีกลุ่มเป้าหมายเป็น นักศึกษามหาวิทยาลัย นักเรียนระหว่างปี (Gap Year)

1.2 กลุ่มเป้าหมายชาวต่างประเทศ

นักเรียนมัธยม นักเรียนระหว่างปี (Gap Year) นักศึกษามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะกลุ่ม Asian + 3 (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้) อเมริกัน ยุโรป และออสเตรเลีย

1.3 เป้าหมายทางการตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทย

เนื่องจากการจัดกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ยังไม่ได้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม หากแต่ข้อมูลจากการสำรวจอุปสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์แล้ว คาดการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์คนไทยประมาณ 3,000 คน/ปี มีการค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวอย่างน้อย 1,000 บาท/วัน และมีระยะเวลาในการทำกิจกรรม 5-7 วัน ดังนั้นจะมีเป้าหมายทางการตลาด 21,000,000 บาท และจะเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า ทุกๆ ปี

1.4 เป้าหมายทางการตลาดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

เนื่องจากการจัดกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ยังไม่ได้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ดังนั้นคณะผู้วิจัยถึงขอข้อมูลมาจากการวิจัยเรื่อง “การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มภาคเหนือตอนบน” (กาญจนา สมมิตรและคณะ, 2556) พบว่า รายได้ต่อคนในการทำกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เฉลี่ยต่อหัว 87,265.5 บาท ดังนั้นเป้าหมายทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก คือ 500 คน/ปี ซึ่งจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เป็น 43,632,750 บาท/ปี และจะเพิ่มขึ้นไป 2 เท่าของทุกปี

1.5 กลยุทธ์ส่งเสริมการตลาด

1) สร้างตราสินค้า (Brand) ให้กับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ดังนั้นควรมีการสร้างตราสินค้า (Brand) ให้ท่องเที่ยวรับรู้ถึงความสำคัญ และสามารถจดจำได้ พร้อมๆ กับการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีคุณค่าและมีคุณภาพ ให้สามารถดึงดูดใจและเกิดการยอมรับในกลุ่มนักท่องเที่ยวเก่า พร้อมสร้างการรับรู้ในกลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่ให้เกิดความรู้สึกประทับใจทุกในการเยือนกลุ่มจังหวัดสนุก

- **สร้างตราสินค้าด้วย Social Media** ปัจจุบันการทำให้สินค้าและบริการให้เป็นที่รู้จักกันในวงกว้างสามารถทำได้ผ่านช่องทาง Online Social Media ต่างๆ เช่น Facebook, Line, Twitter ที่มีต้นทุนการสื่อสารที่ถูกกว่าการออกวิทยุหรือโทรทัศน์ โดยสามารถ

สร้างแบรนด์ได้หลายรูปแบบ ทั้งการจัดกิจกรรมให้คนได้ร่วมสนุกและลุ้นรับของรางวัล โดยเป็นกิจกรรมที่มีความเข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อน เพื่อให้เกิดการบอกต่อแบรนด์ของเราแบบปากต่อปาก นอกจากนี้ การแชร์ Info graphic หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการ ก็จะช่วยให้ผู้บริโภคคุ้นเคยกับแบรนด์ได้มากขึ้น

- **สื่อสารถึงคุณภาพของสินค้าการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์**

หลังจากที่นักท่องเที่ยวได้รู้จักแบรนด์แล้ว ก็ต้องสื่อความถึงคุณภาพสินค้าหรือบริการของเราว่ามีคุณภาพและมีความน่าประทับใจที่จะไปท่องเที่ยวได้อย่างไร ซึ่งผู้ที่สามารถสื่อข้อความนี้คือนักท่องเที่ยวที่เคยสัมผัสแบรนด์ของเราแล้วเกิดความประทับใจจึงมาเขียน Review ให้ นอกจากนี้เราสามารถเชิญ Blogger ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญ มาทดลองสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวในรูปแบบบำเพ็ญประโยชน์ และได้นำข้อมูลรวมถึงประสบการณ์ที่ได้รับไปเขียน Review ที่ดี ทำให้แบรนด์เป็นที่รู้จักและน่าเชื่อถือมากขึ้น

- **ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเที่ยวเพื่อรับประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่น่าประทับใจ**

โดยควรจะมีการประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทาง การสื่อสารโดยเฉพาะช่องทางอินเทอร์เน็ต บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ อาจจะมีการแชร์ภาพและส่งคำทำไปยังกลุ่มเพื่อนๆ เพื่อร่วมกันส่งต่อในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้มากขึ้น

2) ส่งเสริมการตลาด

ภายใต้ยุทธศาสตร์การดำเนินงานปี 2556-2559 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) มีแนวทางการส่งเสริมการตลาดไว้ 3 ประการ คือ 1) บุคลากรแบบ Dual Track มุ่งเน้นการ “เพิ่มมูลค่า” ทางการตลาดควบคู่กับการนำส่ง “คุณค่า” ทางจิตใจให้แก่นักท่องเที่ยว 2) สร้างเครือข่าย (Networking) และประสานความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์กับพันธมิตร (Co-creation) และ 3) สร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างภูมิภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศคู่แข่งเป็นคู่ค้า ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มีดังนี้

1) บุคลากรแบบ Dual Track มุ่งเน้นการ “เพิ่มมูลค่า” ทางการตลาด

ควบคู่กับการนำส่ง “คุณค่า” ทางจิตใจให้แก่นักท่องเที่ยวผ่านประสบการณ์การเดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุกพร้อมส่งมอบคุณค่าทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์สิ่งดีๆ สู่สังคม เช่น เมื่อนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์มาทำกิจกรรมต่างๆ นับได้ว่าเป็นการได้สร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและยังเป็นการช่วยเหลือชุมชน สังคมและประเทศให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดความประทับใจทุกฝ่าย

2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ ที่ทำงานเน้น พันธมิตร เช่น เอเยนต์ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในและ ต่างประเทศ สร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่าง บริษัทเอกชน มูลนิธิ องค์การพัฒนาชุมชน ชุมชน และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

3) ขยายโอกาสการตลาดร่วมกันกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน เช่น ลาว เวียดนาม กัมพูชา ในการทำโครงการร่วมกัน (Joint project)

4) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ โดยเน้น กิจกรรมของแต่ละสัญชาติของนักท่องเที่ยว ผ่านทางแหล่งข้อมูลข่าวสารที่แต่ละกลุ่มสามารถเข้าถึง ได้

สรุปได้ว่า การที่จะให้การท่องเที่ยวเชิงประเพณีประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร- นครพนม-มุกดาหาร) ถือว่าเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวที่สนใจ ผู้วิจัยได้เสนอ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วย 1) แนวทางการพัฒนา ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ 2) แนวทางการส่งเสริมและให้ความรู้ใน สถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ 3) แนวทางการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือทั้งภายในและต่างประเทศ และ 4) แนวทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจนแนวทางการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยว เชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงประเพณีประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) จะประสบความสำเร็จนั้นจะต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญ ประโยชน์ (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้และมีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้นอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรมีการทบทวนและแก้ไข กฎ ระเบียบและในเรื่องของ VISA สำหรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนและนักศึกษาชาวต่างประเทศให้มีความยืดหยุ่น และรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน (ASEAN) ในปี พ.ศ. 2558 นี้

2. ควรมีการทำ MOU ร่วมกันระหว่าง สถาบันการศึกษา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ชุมชน และสมาคมทางด้านการท่องเที่ยว เพื่อร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ให้เป็นรูปธรรม

3. ควรมี “เจ้าภาพหลัก” ในการพัฒนาเว็บไซต์ของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในระดับประเทศ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารให้กับนักท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

4. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยควรมีการสนับสนุนการทำการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของประเทศ โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็น อเมริกา ยุโรป Asian+ 3 (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้) และออสเตรเลีย มุ่งเน้นไปที่นักเรียนมัธยม นักเรียนระหว่างปี (Gap Year) นักศึกษามหาวิทยาลัย

5. องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทและให้ความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน

6. สถาบันการศึกษาควรมีการกำหนดหลักสูตร หรือรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ และควรมีการจัดกิจกรรมการฝึกประสบการณ์ ออกค่าอาสาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยเน้นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชน อีกทั้งควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้กับ ชุมชน สังคม หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเป็นการให้ความรู้และสร้างกระแสของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับมากขึ้น

7. บริษัทนำเที่ยวโดยเฉพาะในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ควรมีการประสานความร่วมมือกับบริษัท Travel Agency ในต่างประเทศที่มีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่จะมาทำกิจกรรมในประเทศ โดยสามารถนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย

8. ควรมีการจัดประกวด Voluntourism award ให้กับแหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดกิจกรรมเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละปี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทย
2. อุปสงค์และอุปทาน การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทย
3. รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในประเทศไทย
4. แผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ของประเทศไทย

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนารูปแบบและกิจกรรมทางเลือกใหม่เพื่อก่อให้เกิดการสร้างกระแสและกระตุ้นตลาดของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ให้เป็นที่รู้จักและแพร่หลายมากขึ้น

2) ผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ได้แก่ บริษัทนำเที่ยว องค์กรพัฒนาเอกชน การท่องเที่ยวโดยชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์

3) ชุมชน สังคม และท้องถิ่น สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในภูมิภาคหรือจังหวัดอื่นๆ ได้ ก่อให้เกิดการอนุรักษ์และความภาคภูมิใจในความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน ร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง

4) นักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ได้ ทำให้เป็นแหล่งที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ที่มีข้อมูลให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

2. ด้านวิชาการ

1) ใต้อองค์ความรู้เกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

2) ใต้อองค์ความรู้เกี่ยวกับเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)

3) นักศึกษา นักวิจัย และนักวิชาการใต้อองค์ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อใช้ในการศึกษา ตลอดจนสามารถวิจัยต่อยอดองค์ความรู้ต่อไปได้

3. ด้านสังคมและชุมชน

สังคมและชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์โดยตรง โดยเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน เป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนและให้ความรู้กับชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

นอกจากนี้การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ยังเป็นการสร้างรายได้ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นธุรกิจการบิน ที่พักแรม อาหาร รถเช่า บริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และอื่นๆ

4. การเผยแพร่บทความทางวิชาการในวารสาร

ได้บทความทางวิชาการที่เผยแพร่ในวารสารวิชาการดังนี้

- The of voluntourism demand and supply in Thailand ซึ่ง จะ ตี พิมพ์ ในวารสาร Journal of Tourism & Management

- The of voluntourism route in Thailand ซึ่งจะตีพิมพ์ในวารสาร International Journal of Tourism Research

บรรณานุกรม

บรรณานุกรมภาษาไทย

- กาญจนา สมมิตรและคณะ. (2556). **อุปทานการท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน**. กรุงเทพมหานคร. สำนักงานคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- คมสัน วาฤทธิ์และคณะ. (2556). **อุปสงค์การท่องเที่ยวเพื่อบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน**. กรุงเทพมหานคร. สำนักงานคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- โครงการเอไอเอส แบ่งปันน้ำใจ คืบก้าวไรสู่สังคม. (2552). **เอไอเอสสร้างจิตอาสา ปลุกจิตสำนึกพนักงานช่วยเหลือสังคม**. สารคดี, 25 (296), 27.
- โครงการ CAT จิตอาสาผู้ช่วยสอน. (2552). **CAT จิตอาสา..สำนึกดีจากภายในสู่ภายนอก อีกหนึ่งพลังสร้างสรรค์เพื่อสังคม**. สารคดี, 25 (296), 29.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2542). **การวางแผนและการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. (2550). **การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ด้อย ชุมสาย ม.ล. และณิพนัน พรหมโยรี. (2527). **ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีระ ชีวะเกรียงไกรและคณะ. (2551). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดสนุก**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; ว.มรม. ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 : กันยายน -ธันวาคม 2551.
- ปิยะนาถ สรวิสูตร. (2552). **แรงจูงใจของผู้นำเยาวชนที่มีจิตอาสาในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม : กรณีศึกษา สภาเยาวชนกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พงศ์วัช ศรีจันอง. (2553). **ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร**. หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ เขียวธีรวิทย์. (2548). **อุตสาหกรรมนำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระไพศาส วิสาล. (2550). **เต็มเต็มชีวิตด้วยจิตอาสา**. กรุงเทพมหานคร : เครือข่ายพุทธิกา.
- มิชิตา จำปาเทศ รอดเทศ. (2551). **จิตอาสา...ทำไม**. สารเพื่อเสมอ, 5(30), 10-11

วรรณวิสาข์ ไชยโย. (2544). **ความหมายของชีวิตในทฤษฎีนี้ยบับัด**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว.(2550). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. ค้นหาเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2556,
 จาก <http://www.tourism.go.th/>

บรรณานุกรมภาษาอังกฤษ

- Ayobami, O, K., Ismail, H, N. & Olyinka, S. (2012). A review paper on voluntourism theories and paradigm with special emphasis on rural revitalization. **Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business**. Vol. 3, No. 11, pp. 420-444.
- Callanan M. & Thomas S. (2005). **Volunteer tourism: Deconstructing volunteer activities within a dynamic environment**. Marina Novelli (editor). Niche Tourism Contemporary issues,trends and cases. (183-200). Wallington: Elsevier Butterworth-Heinemann.
- EUROSTAT; OECD; WTO and UN Division. (2001). **Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework**. OECD Publishing. Li, G. Song, H. and Witt, S.F. 2005. "Recent developments in econometric modeling and forecasting" **Journal of Travel Research**, 44(1): 82-99.
- Le Monde. (2003). Air France-KLM: la difficile naissance du leader europeen, **Le Monde**, 1 October.
- McIntosh, A.J. and Zahra, A. (2007), "A cultural encounter through volunteer tourism: Towards the ideals of sustainable tourism?", *Journal of Sustainable Tourism*, vol. 15, no. 5, pp. 541-556

ภาคผนวก ก
แบบสรุป Output

แบบสรุป Output

สัญญาเลขที่	RDG5750008
ชื่อแผนงาน	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
ผู้อำนวยการแผนงาน	รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณี สวนเพลง
หน่วยงาน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต โทรศัพท์ 02-244-5972-3 โทรสาร 02-244-5973
อีเมล	dtechpannee@yahoo.com

Output ที่เสนอขอ	ผลสำเร็จ	Output ที่ได้จากการวิจัย
1. เว็บไซต์ที่เชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)	100%	ได้เว็บไซต์ที่เชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) http://www.sanukvolunteer.com/
2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เป็นแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)	100%	ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย - แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
	ได้เพิ่มจากข้อเสนอ	- ได้แนวทางการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)
3. การเผยแพร่ผลงานวิจัยให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) บริษัทนำเที่ยว องค์กรพัฒนาเอกชน การ	100%	- มีการจัดประชุมเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) ประกอบไปด้วย ชุมชน

Output ที่เสนอขอ	ผลสำเร็จ	Output ที่ได้จากการวิจัย
ท่องเที่ยวโดยชุมชน และหน่วยงานภาครัฐและผู้ที่สนใจทั่วไปไม่น้อยกว่า 50 คน		สถาบันการศึกษาในจังหวัดสกลนคร และหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 60 คน
4. บทวิเคราะห์/สังเคราะห์ที่ได้จากโครงการย่อยที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร)	100%	- มีการสังเคราะห์ที่ได้จากโครงการย่อยที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก(สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) เส้นทางท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) พร้อมก็นำเสนอ แนวทางการพัฒนาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร-นครพนม-มุกดาหาร) และได้แนวทางการจัดทำแผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร)
5. บทความวิจัยจำนวน 2 บทความ	100%	- ได้บทความวิจัยเรื่อง - The demand of voluntourism in Sanuk group (Sakon Nakhon, Nakhon Phanom, Mukdahan) - The guidelines for developing voluntoursim in Sanuk group (Sakon Nakhon, Nakhon Phanom, Mukdahan)

ลงชื่อ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรณี สอนเพลง)
(หัวหน้าโครงการ)

ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ : รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณี สวนเพลง

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นาย นางสาว นาง ยศ

รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณี สวนเพลง

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr., Miss, Mrs., Rank

Associate Professor. Dr. Pannee Suanpang

2. ตำแหน่งปัจจุบัน

อาจารย์ประจำ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

3. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

ห้อง 223/1 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร 02-244-5972-73 โทรสาร 02-244-5972

e-Mail: dtechpannee@yahoo.com, pannee_sua@dusit.ac.th

4. ประวัติการศึกษา

2544 - 2547: Doctor of Technology in Science (DTech)

University of Technology, Sydney, Australia

2541 - 2542: Master of Information Systems (MIS)

Griffith University, Australia

2540 - 2541: Bachelor of Information Technology (B. IT)

Major Information Systems (IS)

Griffith University, Australia

5. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา)

Knowledge Management

Information and Technology Management

e-Learning

Information Technology for Education

Information Technology for Tourism

IPTV, Cloud Computing, Social Network

e-Commerce

การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่
การพัฒนาบุคลากรคุณภาพ

6. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละข้อเสนอการวิจัย

6.1 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่ง

พรรณณี สนวนเพลง และคณะ. (2559). *โครงการจัดทำชุดความรู้และงานวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. (ได้รับทุนจากองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)).

พรรณณี สนวนเพลง และคณะ. (2558). *กิจกรรมศึกษาวิจัยหรือประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการการเลือกตั้งเชิงสมานฉันท์*. (ได้รับทุนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.))

พรรณณี สนวนเพลง และคณะ. (2558). *การศึกษาดูงานการจัดการศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชน*. (ได้รับทุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.))

พรรณณี สนวนเพลง และพรเทพ ลีทองอิน. (2558). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารไทยในภูมิภาคอาเซียน*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพมหานคร

พรรณณี สนวนเพลง และคณะ (2558). *เส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้อาหารในภูมิภาคอาเซียน*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพมหานคร. –เป็น ผู้ร่วมวิจัย

พรรณณี สนวนเพลง และคณะ. (2558). *การพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารในภูมิภาคอาเซียน*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพมหานคร

พรรณณี สนวนเพลง และคณะ (2557). *ยุทธศาสตร์การใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย*. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์) กรุงเทพมหานคร. คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช).

พรรณณี สนวนเพลง และคณะ (2557). *พฤติกรรมการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์) กรุงเทพมหานคร. คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช).

พรรณณี สนวนเพลง. (2557). *การพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย*. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์) กรุงเทพมหานคร. คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช).

พรรณณี สนวนเพลง. (2556). *การติดตามและประเมินผลข้าราชการ สพฐ. ที่ผ่านการอบรมหลักสูตร “การพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นสูง สำหรับข้าราชการ สพฐ. ลุ่มอาเซียน”* (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์) กรุงเทพมหานคร. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ.

พรรณณี สวนเพลง และคณะ (2556). ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน
 ให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา
 ประเทศไทย (เชียงใหม่/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐ
 ประชาชนจีน (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงใหม่ หลวงพระบาง).
 ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
 วิจัย (สกว.) –เป็น ผู้ร่วมวิจัย

พรรณณี สวนเพลง. (2556). ยุทธศาสตร์การสร้างความมูลค่าเพิ่มและการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน
 ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (รายงาน
 วิจัยฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพมหานคร. (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการวิจัย
 (สกว.) และ คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช)).

พรรณณี สวนเพลง และคณะ (2556). สภาพปัจจุบันของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของ
 นักท่องเที่ยวและสถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์).
 กรุงเทพมหานคร. (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ
 คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช)).

พรรณณี สวนเพลง และคณะ (2556). แผนยุทธศาสตร์การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริม
 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวประเทศไทย. (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพมหานคร.
 (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ คณะกรรมการวิจัย
 แห่งชาติ (วช)). –เป็น ผู้ร่วมวิจัย

พรรณณี สวนเพลงและคณะ (2555). ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร. (ได้รับทุน
 สนับสนุนจากสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
 –เป็น ผู้ร่วมวิจัย

พรรณณี สวนเพลง. (2555). แผนกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.(ได้
 ทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2553)

พรรณณี สวนเพลง และคณะ (2555). การพัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุนการเรียนรู้ในโรงเรียน
 ต้นแบบ จังหวัดสุพรรณบุรี. (ได้ทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2554).

พรรณณี สวนเพลง. (2554 ก.) อินเทอร์เน็ตบรอดคาสต์นวัตกรรมสร้างสรรค์ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนา
 ครูผู้ดูแลเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศไทย: ระยะที่ 2 (รายงานผลการวิจัย).
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. (ได้รับทุนสนับสนุนจาก คณะกรรมการ
 วิจัยแห่งชาติ (วช)).

- พรรณณี สวนเพลง, นริศา คำแก่น, เบญจพร ดามาพงศ์ และอังคณา นุตยกุล. (2554). *การศึกษาความไปได้ร้านอาหารออร์โถยกรุงเทพมหานคร* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานตลาดกรุงเทพมหานคร)
- พรรณณี สวนเพลง, นริศา คำแก่น, เบญจพร ดามาพงศ์ และอังคณา นุตยกุล. (2554). *การศึกษาความไปได้ร้านค้าสะดวกกรุงเทพมหานคร* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานตลาดกรุงเทพมหานคร)
- นริศา คำแก่น, พรรณี สวนเพลง, เบญจพร ดามาพงศ์ และพิมพ์มาดา วิชาศิลป์. (2554). *การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวและทิศทางการวิจัยในอนาคต* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).)
- พรรณณี สวนเพลง. (2553). *นวัตกรรมการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพาเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ระยะที่ 2* (รายงานผลการวิจัยวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (ได้ทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2553).
- พรรณณี สวนเพลง, สุริยะ เจียมประชาชนรากร, Nonsala, S., จารินี ศานติจรรยาพร และทิพสุดา คิตเลิศ. (2553). *รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสุ่องค์กรแห่งการเรียนรู้* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (ได้รับทุนสนับสนุนจาก คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช)).
- พรรณณี สวนเพลง, ประเสริฐ คันธมานนท์, จิตติมา เทียมบุญประเสริฐและสมโชค เรื่องอิทธิพันธ์. (2553 ก). *อินเทอร์เน็ตบรรดาคาสตั้งนวัตกรรมสร้างสรรค์ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศไทย: ระยะที่ 1* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. (ได้รับทุนสนับสนุนจาก คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช)).
- พรรณณี สวนเพลง. (2550). *“การพัฒนาบุคลากรด้าน ICT ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2548-2557”* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).)

6.2 งานวิจัยที่กำลังดำเนินการอยู่

1) กิจกรรมศึกษาวิจัยหรือประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการการปฏิบัติงานขององค์กร เอกชน

แหล่งทุน: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ตำแหน่ง: หัวหน้าโครงการวิจัย

ปีงบประมาณที่ได้รับทุน: พ.ศ. 2557

บทความทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

พรรณณี สวนเพลง. (2555 ก). อินเทอร์เน็ตบรรดาคาสตติ้งนวัตกรรมสร้างสรรค์ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนา
ครูผู้ดูแลเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศไทย: ระยะที่ 2. *เทคโนโลยีสารสนเทศ.*

มกราคม-มิถุนายน

พรรณณี สวนเพลง. (2555 ข). แผนกลยุทธ์การบริหารจัดการนวัตกรรมสวนดุสิตอินเทอร์เน็ตบรรดาคาส
ตติ้ง (SDIB) ปี พ.ศ. 2548-2559. *วิจัย มสค.* 8(3).

พรรณณี สวนเพลง. (2552). การพัฒนาบุคลากรด้าน ICT ของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2548-2557.

วารสารวิจัย มสค. 4(1) 114-123.

Suanpang, P. (2015a). Gastronomic Tourism Route in ASEAN Case Study CLMV
Countries. *Indian Journal of Applied Research.* Vol. 7, No. 5, pp. 138-142.
(Impact Factor 3.62).

Suanpang, P. (2015a). The development of mobile application for gastronomic tourism
in ASEAN. *International of computer science and information technology,*
Vol. 6, No. 3, pp. 3150-3155. (Impact Factor 2.93).

Suanpang, P. (2015c, accepted). Gastronomic Tourism Strategy Implications for
Thailand. *International of Advance Research.* . (Impact Factor 4.52).

Suanpang, P. (2014). Tourist attitudes toward the use of e-Commerce for tourism in
Thailand. *International Journal of Computers & Technology.* Vol 12, No. 7,
pp. 3659-3667.

Suanpang, P. (2013). Mobile IPTV implication for Education. *International Journal of
Computers & Technology.* Vol. 11, No.13, pp. 2373-2387.

Suanpang, P. (2012c). Internet Protocol Television (IPTV) Implication for Education.
Journal of Software Engineering and Application. Vol. 5, pp. 50-54.

- Suanpang, P. (2012b). The Integration of m-Learning and Social Network for Supporting Knowledge Sharing. *Creative Education*. Vol. 3, pp. 39-43.
- Suanpang, P. (2012 a). Internet broadcasting for Developing Teacher in Early Childhood Care Centers in Thailand: Phase II Strategic and Development Planning. *Information Technology Journal*. Vol. 8, No. 1, pp. 13-20.
- Suanpang, P. (2011). Strategic for developing Rajabhat Universities toward Learning Organization. *SDU Research Journal*. Vol 6., No. 3, pp. 93-110.
- Suanpang, P., Termboonprasert, J., Kantamanon, P. and Reungaittinun, S. (2011). Internet Broadcasting: An Educational Innovation for Developing Teacher in Early Childhood Care Center all over Thailand: Phase I. *SDU Research Journal*. Vol. 3, No. 1, pp. 87-104.
- Suanpang, P. (2010). The Development of ICT Manpower of Thailand 2007-2014. *SDU Research Journal*. Vol. 4, No. 1, pp. 114-123.
- Suanpang, P. (2004). *Development, Delivery and Evaluation of Online Learning in Business Statistics at University in Thailand*. Doctor of Technology in Science (DTech) Thesis. Department of Mathematical Science. University of Technology, Sydney, Australia.
- Suanpang, P. & Petocz, P. (2006). E-Learning in Thailand: Case study and Analysis, *Journal of E-Learning*. 5 (3), 415-438
- Suanpang, P., Petocz, P. & Kalceff, W. (2004). Student's Attitude towards Learning Business Statistics Online Vs. Traditional Methods. *Journal of International Forum of Education Technology & Society*. 7 (3), 9-20.
- Suanpang, P., Petocz, P. & Reid, A. (2004). A relationship between learning outcomes and online access. *Australian Journal of Educational Technology*, 20(3), 371-387

บทความในการประชุมวิชาการ

- Suanpang, P. (2014). Tourist attitudes toward the use of e-Commerce for tourism in Thailand. *International Journal of Computers & Technology*. Vol 12, No. 7, pp. 3659-3667.

- Suanpang, P. (2013). Mobile IPTV implication for Education. *International Journal of Computers & Technology*. Vol. 11, No.13, pp. 2373-2387.
- Suanpang, P. (2012 a). The development IPTV to mobile IPTV implication for teaching and learning. *IEEE- International conference on ICT Convergence 2012*. Korea, October 15-17, 2012.
- Suanpang, P. (2012 b). Internet Broadcasting for Developing Teacher in Early Childhood Care Centers in Thailand:- Strategic and Development Planning. *SITE 2012--Society for Information Technology & Teacher Education International Conference*, Texas, USA, March 5-9, 2012
- Suanpang, P. (2009). *Suan Dusit Internet Braodcasting (SDIB):-Educational Innovation in Knowledge-Based Society*. The Six International Conference on eLearning for Knowledge-Based Society. Bangkok, Thailand 17-18 December.
- Suanpang, P. & Kalceff, W. (2008). *Suan Dusit Internet Braodcasting (SDIB) Educational innovation in Thailand*. World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia & Telecommunications is an international conference, Austria, 30 June-4 July 2008.
- Suanpang, P. (2007). *The Demanding of ICT Manpower of Thailand, Eco Summit 2007, Bejin China, 21-26 May 2007*.
(<http://www.ecosummit2007.elsevier.com/call.htm>).
- Suanpang, P. & Tumnanjit, B. (2007). Knowledge Management Process: Elephant Model. *Eco Summit 2007*, Bejin China, 21-26 May 2007.
- Suanpang, P. (2006). *The Investigation and analysis of ICT Manpower of Thailand*, การประชุมนักวิจัยรุ่นใหม่พบเมธีวิจัยอาวุโส สกว., 12-14 ตุลาคม 2549, จังหวัดเพชรบุรี.
- Suanpang, P. (2006). Knowledge Management Course at Suan Dusit Rajabhat University, *Knowledge Management in Higher Institutes*, Suan Dusit Rajabhat University, Bangkok, Thailand, February 21-23, 2006.
- Suanpang, P. (2005a). Keynote Speaker: Balancing between external and traditional library, *Online information and education conference 2005*. Suan Dusit Rajabhat University, Thailand.16-19 November 2005.

- Suanpang, P. (2005b). *Student's experience of online learning in Thailand, The Second Asain-Pacific Computing and Philosophy Conference, AP-CAP*, Bangkok, Thailand. January 7-9, 2005.
- Suanpang, P. (2004c). E-Learning project at Suan Dusit University, Thailand. *Online information and education conference 2004*. Suan Dusit Rajabhat University, Thailand. 15-18 September 2004.
- Suanpang, P. (2004b). *E-Universitiy at Suan Dusit University, Thailand. E-University*. Chaigmai University, Thailand. 3 September 2004.
- Suanpang, P. (2004a). E-document at Suan Dusit University, Thailand. *E-document 2004*. Shinwatra Building, Bangkok, Thailand. 26 May 2004.
- Suanpang, P. & Kalceff, W. (2003a). Instructional design and feature of an online Business Statistics course, *Thailand. The 29th Congress on Science and Technology of Thailand (STT)*. Khon Kean, Thailand. 20-23 October 2003.
- Suanpang, P. & Kalceff, W. (2003b). Teamwork Vs. individual student project in Business Statistics Online Course. *ED-Media 2004 World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia & Telecommunications*. Switzerland. 21-24 June 2004.
- Suanpang, P. & Petocz, P. (2003a). Learning outcomes from a Business Statistics Course in Thailand, *The Ninth Sloan-C International Conference on Asynchronous Learning Networks (ALN): The Power of Learning: Implication for Teaching and Learning*: Orlando, Florida, USA. 14-16 November 2003.
- Suanpang, P. & Petocz, P. (2003b). Student's experience in learning Business Statistics Online. *Evaluations and Assessment Conference 2003*. Adelaide, Australia. 24-25 November 2003.
- Suanpang, P. & Petocz, P. (2003d). Learning Outcomes from Business Statistics Course in Thailand. *Postgraduate 5th Annual Conference, University of Technology, Sydney*. 22 August 2003.
- Suanpang, P., Petocz, P. & Kalceff, W. (2003). Student's Attitude towards Learning Business Statistics Online Vs. Traditional Methods. *Learning for unknown future*. New Zealand. HERDSA. 6-9 July 2003.

